

Forslag

til

Lov om velfærdsaftaler

Kapitel 1

Formål og varighed

§ 1. Formålet med denne lov er frem til den 30. september 2024 at frisætte udvalgte kommuners og tilbuds varetagelse af dagtilbudsområdet, folkeskoleområdet og ældreområdet med henblik på at udvikle velfærden på områderne og skabe større handlerum for medarbejderne og lederne for at øge kvaliteten og nærværet i velfærden til gavn for borgeren.

Kapitel 2

Anvendelsesområde

§ 2. Følgende kommuner er omfattet af denne lov:

- 1) Helsingør og Rebild Kommuner på dagtilbudsområdet, jf. kapitel 4.
- 2) Esbjerg og Holbæk Kommuner på folkeskoleområdet, jf. kapitel 5.
- 3) Langeland, Middelfart og Viborg Kommuner på ældreområdet, jf. kapitel 6.

Kapitel 3

Generelle bestemmelser

§ 3. Den, der efter en lovbestemmelse er bemyndiget til at fastsætte regler, kan inden for bemyndigelsens grænser for at opnå formålet med denne lov fastsætte særlige regler for kommuner omfattet af § 2.

§ 4. Den, der efter en lovbestemmelse er bemyndiget til at godkende fravigelser af gældende regler, kan inden for bemyndigelsens grænser for at opnå formålet med denne lov godkende særlige fravigelser for kommuner omfattet af § 2.

§ 5. Kommunalbestyrelsen kan overlade til kommunens udvalg og administration, herunder kommunens tilbud, at træffe beslutninger efter kapitel 4-6.

§ 6. Kommunens beslutninger efter kapitel 4-6 offentliggøres i en samlet oversigt på kommunens hjemmeside. Kommunen orienterer Social- og Ældreministeriet om beslutningerne efter kapitel 4-6 ved offentliggørelsen.

Stk. 2. Kommunens beslutninger træder i kraft på det i oversigten fastsatte tidspunkt, dog tidligst dagen efter offentliggørelse af oversigten på kommunens hjemmeside.

Stk. 3. Social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om oversigtens udformning og offentliggørelse.

§ 7. Kommunens beslutninger efter denne lov kan ikke påklages, medmindre andet er fastsat i loven.

Kapitel 4 *Dagtilbudsområdet*

§ 8. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at dagtilbudslovens bestemmelser i afsnit I, II, II A, V og VI helt eller delvis ikke skal gælde for kommunen eller de tilbud i kommunen, som kommunalbestyrelsen udpeger, jf. dog stk. 2. Beslutning efter 1. pkt. kan alene vedrøre tilbud oprettet efter dagtilbudslovens afsnit II, II A og V. Kommunalbestyrelsen kan træffe forskellige beslutninger for forskellige tilbud i kommunen. For tilbud drevet af private leverandører efter dagtilbudslovens § 19, stk. 3-5, § 21, stk. 3, og § 78, kan kommunalbestyrelsens beslutning efter 1. pkt. alene træffes efter anmodning fra tilbuddet.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan ikke fravige dagtilbudslovens § 2, stk. 2, § 3 a, stk. 1 og 4, §§ 4 og 5, § 7, § 16, stk. 4, § 19, § 20, stk. 1, § 21, § 22 a, § 23, stk. 1-3, §§ 24-26, § 28, § 29, stk. 1, § 31, stk. 1-3, §§ 32-43, § 78, § 80, § 81, stk. 1, 1. pkt., § 81 a, § 81 b, §§ 82 og 83, § 84, stk. 2, § 85, stk. 1, § 92, stk. 1, § 93, stk. 1 og 2, § 93 a, §§ 94-99 og §§ 101 og 102.

Stk. 3. Børne- og undervisningsministeren kan bestemme, at kommunen eller tilbud i kommunen udpeget af kommunalbestyrelsen efter stk. 1 kan fravige bestemte regler udstedt i medfør af dagtilbudslovens § 8, stk. 9, § 17,

stk. 11, § 26 a, stk. 11, § 30, § 31, stk. 4, § 44, § 44 g, stk. 2, § 85, stk. 2, § 92, stk. 2, og § 93, stk. 3.

Kapitel 5

Folkeskoleområdet

§ 9. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at folkeskoleloven helt eller delvis ikke skal gælde for kommunen eller de folkeskoler i kommunen, som kommunalbestyrelsen udpeger, jf. dog stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan træffe forskellige beslutninger for forskellige folkeskoler i kommunen. Skolerne skal dog i alle tilfælde give undervisning inden for børnehaveklasse og 1.-9. klassestrin, som står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan ikke fravige folkeskolelovens § 1, § 2, § 3, stk. 2-3, §§ 3 a-4, § 5, stk. 5-6, § 6, stk. 2, § 12, stk. 2, § 13, stk. 5, § 19, stk. 1, § 20, stk. 1-2 og stk. 7-8, § 20 a, § 21, § 22, stk. 2 og 5, § 23, § 26, § 34, stk. 1, § 36, stk. 3-4 og stk. 6-7, § 40, stk. 1, § 42, stk. 1, 1. pkt., § 46, § 49, § 50, kapitel 9, § 52 a, § 54 og § 55 b. Kommunalbestyrelsen kan efter godkendelse af børne- og undervisningsministeren beslutte, at andre fag end de i folkeskolelovens § 14, stk. 1-4 og 7 nævnte, kan indgå i folkeskolens afgangseksamen. Kommunalbestyrelsen kan beslutte at fravige reglerne i folkeskolelovens § 42, stk. 1, 2. og 3. pkt. og § 44 med henblik på at styrke skolebestyrelsens rolle og kompetencer.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan efter godkendelse af børne- og undervisningsministeren foretage en vurdering af, hvorvidt eleverne har forudsætninger for at påbegynde og gennemføre en ungdomsuddannelse, som træder i stedet for vurdering af uddannelsesparathed efter lov om kommunal indsats for unge under 25 år, og kan dermed beslutte, at § 2 g, stk. 1, § 2 g, stk. 2, bortset fra 4. pkt., og § 2 g, stk. 3-6, fraviges i lov om kommunal indsats for unge under 25 år. Derudover kan kommunalbestyrelsen beslutte, at § 2 c, stk. 1, nr. 3, § 2 c, stk. 3, § 2 d, stk. 1, § 5, stk. 1 og 2, § 6 og §§ 10 a-10 d i lov om kommunal indsats for unge under 25 år kan fraviges for de folkeskoler i kommunen, som kommunalbestyrelsen udpeger. Kommunalbestyrelsen kan træffe forskellige beslutninger for forskellige folkeskoler i kommunen.

Stk. 4. Børne- og undervisningsministeren kan bestemme, at kommunen eller folkeskoler i kommunen udpeget af kommunalbestyrelsen efter stk. 1 kan fravige bestemte regler udstedt i medfør af folkeskolelovens § 6, stk. 2, § 9, stk. 9, § 10, stk. 1, § 11, stk. 3, § 11 a, stk. 6, § 13, stk. 3, § 13 b, stk. 6, § 19, stk. 5, § 19 c, stk. 5, § 19 e, stk. 6, § 19 j, stk. 7, § 22, stk. 12-13, § 39, stk. 3, § 40, stk. 4, § 40 a, stk. 5, § 43, stk. 3-4, § 46, stk. 1, og § 52, og regler

udstedt i medfør af § 2 i, nr. 1, bortset fra de faglige kriterier, § 2 i, nr. 2, § 5, stk. 5, § 10 g, bortset fra bestemmelsens andet led om pligter for institutioner og kommunalbestyrelsen, der er nævnt i § 10 f, stk. 3, i lov om kommunal indsats for unge under 25 år.

Kapitel 6 *Ældreområdet*

§ 10. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at § 79 a, § 81 a, § 83, stk. 1, 3 og 5, § 83 a, § 84, stk. 1, § 86, § 90, § 91, § 92, § 94, § 94 a, § 139, stk. 2, § 151, § 151 b, § 151 c, § 192, § 192 a i lov om social service og § 8, stk. 1 og 2, § 32 og § 33 i lov om friplejeboliger og regler fastsat i medfør heraf helt eller delvis ikke skal gælde for kommunen eller de tilbud i kommunen, som kommunalbestyrelsen udpeger, jf. dog stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan træffe forskellige beslutninger for forskellige tilbud i kommunen.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan ikke fravige bestemmelserne nævnt i stk. 1 for så vidt angår borgere, der modtager hjælp efter §§ 85, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 103, 104, 107, 108, 114 og 118 i lov om social service.

§ 11. Hvis kommunalbestyrelsen beslutter, at § 83, stk. 1, 3 og 5, § 83 a, § 84, stk. 1, eller § 86 i lov om social service helt eller delvis ikke skal gælde, skal kommunalbestyrelsen fortsat tilbyde borgeren den hjælp, borgeren har behov for i forhold til borgerens nedsatte fysiske eller psykiske funktions-evne eller særlige sociale problemer.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen fastsætter nærmere regler om hjælp efter stk. 1 i forhold til hjælpens art og udførelse.

Stk. 3. Hjælp efter stk. 1 skal ydes på baggrund af en konkret og individuel vurdering i forhold til den enkeltes behov og forudsætninger og i samarbejde med den enkelte.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal oplyse borgeren skriftligt om, hvilken hjælp der er bevilget efter stk. 1, jf. stk. 2.

§ 12. Kommunalbestyrelsen skal indberette til plejehjemsoversigten, jf. § 14 a i lov om social service.

§ 13. Styrelsen for Patientsikkerhed fører tilsyn med hjælp, der er fastsat i medfør af regler udstedt efter § 11, stk. 2, som ydes på de registreringspligtige kommunale og private enheder efter § 150 c, stk. 1 og 2, i lov om social service.

§ 14. Sundhedsministeren kan efter ansøgning fra kommunalbestyrelsen fastsætte regler om fravigelse af bestemte pligter eller opgaver efter sundhedsloven, der påhviler kommunalbestyrelsen, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 kan ikke fraviges til skade for patientsikkerheden og patientens retsstilling.

§ 15. Kommunalbestyrelsens afgørelser efter § 11, stk. 1, og efter regler udstedt i medfør af § 11, stk. 2, kan påklages til Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Kapitel 7 *Ikrafttrædelsesbestemmelser*

§ 16. Loven træder i kraft den 1. maj 2021.

Kapitel 8 *Tidsmæssig gyldighed*

§ 17. Loven ophæves den 30. september 2024.

Stk. 2. For foranstaltninger i forhold til borgeren, som kommunen har truffet beslutning om efter denne lov, og som ikke er udløbet på det i stk. 1 fastsatte tidspunkt, finder loven anvendelse, indtil kommunen så hurtigt som muligt har truffet anden bestemmelse i henhold til den lovgivning, som er gældende efter det i stk. 1 fastsatte tidspunkt.

Bemærkninger til lovforslaget
Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

Lov om velfærdsaftaler

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

2. Lovforslagets baggrund

3. Lovforslagets hovedpunkter

3.1. Formål, varighed og anvendelsesområde

3.1.1. Gældende ret

3.1.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

3.2. Generelle bestemmelser

3.2.1. Gældende ret

3.2.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

3.3. Dagtilbudsområdet

3.3.1. Gældende ret

3.3.1.1. Kapitel 1 – Formål, anvendelsesområde, ansvar, tilsyn m.v.

3.3.1.2. Kapitel 2 – Formål, pædagogisk læreplan, sprogvurdering m.v.

3.3.1.3. Kapitel 3 – Etablering og drift af dagtilbud

3.3.1.4. Kapitel 4 – Optagelse, pasningsgaranti, plads i anden kommune og opsigelse

3.3.1.5. Kapitel 5 – Tilskud til dagtilbud og forældrenes egenbetaling

3.3.1.6. Kapitel 5 a – Obligatorisk læringstilbud til 1-årige børn i udsatte boligområder

3.3.1.7. Kapitel 14 – Etablering og drift af private pasningsordninger

3.3.1.8. Kapitel 15 – Tilskud og krav til privat pasning

- 3.3.1.9. Kapitel 15 a – Kombinationstilskud
- 3.3.1.10. Kapitel 16 – Tilskud til pasning af egne børn
- 3.3.1.11. Kapitel 17 – Betaling og tilbagebetaling
- 3.3.1.12. Kapitel 18 – Ophør af udbetaling af tilskud i visse særlige tilfælde
- 3.3.1.13. Kapitel 19 – Klage
- 3.3.1.14. Kapitel 20 – Finansiering
- 3.3.1.15. Kapitel 21 – Forsøg
- 3.3.1.16. Kapitel 22 – Puljeordninger

3.3.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

3.4. Folkeskoleområdet

3.4.1. Gældende ret

- 3.4.1.1. Kapitel 1 – Folkeskolens formål m.v.
- 3.4.1.2. Kapitel 2 – Folkeskolens struktur og indhold
- 3.4.1.3. Kapitel 2a – 10. klasses struktur og indhold
- 3.4.1.4. Kapitel 3 – Skolevæsnets ordning
- 3.4.1.5. Kapitel 4 – Lærere og øvrigt undervisende personale
- 3.4.1.6. Kapitel 5 – Undervisningspligt. Indskrivning og optagelse i folkeskolen
- 3.4.1.7. Kapitel 6 – Styrelsen af kommunens skolevæsen
- 3.4.1.8. Kapitel 7 – Styrelsen af regionens undervisningstilbud
- 3.4.1.9. Kapitel 8 – Udgifterne til folkeskolen
- 3.4.1.10. Kapitel 9 – Klage
- 3.4.1.11. Kapitel 10 – Andre bestemmelser
- 3.4.1.12. Kapitel 11 – Evaluering og kvalitetsudvikling af folkeskolen og dagtilbud

3.4.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

3.4.3. Forholdet til lov om kommunal indsats for unge under 25 år

- 3.4.3.1 Gældende ret
- 3.4.3.2 Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

3.5. Ældreområdet

3.5.1. Gældende ret

3.5.1.1 Formålsbestemmelser

3.5.1.2 Forebyggende hjemmebesøg

3.5.1.3 Værdighedspolitikker

3.5.1.4 Rehabiliteringsforløb, hjemmehjælp, afløsning og aflastning samt genoptræning

3.5.1.4.1. Hjemmehjælp

3.5.1.4.2. Rehabiliteringsforløb forud for vurdering af behov for hjemmehjælp

3.5.1.4.3. Afløsning og aflastning

3.5.1.4.4. Genoptræning og vedligeholdelsestræning

3.5.1.5 Hjælpen skal leveres i overensstemmelse med afgørelsen

3.5.1.6 Frit valg

3.5.1.7 Udpegning af egen hjælper og fleksibel hjemmehjælp

3.5.1.8 Kvalitetsstandarder

3.5.1.9 Klageadgang

3.5.1.10 Tilsyn

3.5.1.11 Plejehjem og plejeboliggaranti

3.5.1.12 Friplejeboliger

3.5.1.13 Friplejeboliger og afregning m.v.

3.5.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

7. Klima- og miljømæssige konsekvenser

8. Forholdet til EU-retten

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

10. Sammenfattende skema

1. Indledning

Formålet med lovforslaget er at kunne indgå velfærdsaftaler med udvalgte kommuner og derigennem frisætte kommuner, tilbud, ledere og medarbejdere fra lovgivning inden for dagtilbudsområdet, folkeskoleområdet og ældreområdet.

Forslaget er en del af regeringens nærhedsreform og udmønter aftaler af 9. december 2020 om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet mellem regeringen og Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Nye Borgerlige Liberal Alliance og Alternativet og aftale af 17. december 2020 om velfærdsaftaler på ældreområdet mellem regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Frie Grønne og Alternativet, jf. pkt. 2, samt den principaftale om indgåelse af velfærdsaftaler, som syv udvalgte borgmestre har indgået med regeringen, jf. pkt. 3.1.

Velfærdsaftaler er en ny, samarbejdsbaseret vej til at udvikle velfærden i den offentlige sektor. En velfærdsaftale indebærer, at kommunen og regeringen indgår en aftale om at frisætte kommunen, tilbud, ledere og medarbejdere fra lovgivning og kommunal regulering m.v.

Målet med velfærdsaftalerne og den tilknyttede yderligere frihed fra lovgivning og kommunal regulering m.v. er at give kommunen, tilbud, ledere og medarbejdere mulighed for at kunne gentænke tilrettelæggelsen af indsatserne og med udgangspunkt i lokale ønsker og behov samt medarbejdernes faglighed at skabe de bedst mulige tilbud til gavn for kommunens borgere. Det grundlæggende formål er således at give et løft i kvaliteten for den enkelte borger inden for de udvalgte velfærdsområder.

2. Lovforslagets baggrund

Regeringen har iværksat en Nærhedsreform, der gennem tillid, faglighed og øget lokalt handlerum skal sikre større nærhed og bedre kvalitet i velfærden i den offentlige sektor. Ambitionen med Nærhedsreformen er at reducere unødvendigt bureaukrati, kontrol og detailstyring i den offentlige sektor, der i for mange tilfælde står i vejen for lokal fleksibilitet og nærhed i kontakten med borgerne. Velfærdsaftaler er et af de første skridt på vejen mod en kultur- og værdiændring, der skal sikre større tillid og nærhed i velfærden.

Formålet med velfærdsaftalerne er at fritage medarbejdere, ledere og borgere mest muligt fra statslig og kommunal regulering med henblik på at udvikle velfærden og skabe større lokalt handlerum. Velfærdsaftaler bygger på

en tro på, at samfundet får velfærd af højere kvalitet med lokale løsninger tæt på borgerne. At det politiske niveau i højere grad skal bruge kræfterne på at sætte retning for velfærden og derfra overlade opgaven til de dygtige offentlige medarbejdere og ledere til at skabe tydelige resultater i den velfærd, borgerne modtager. Erfaringerne fra velfærdsaftalerne skal anvendes som inspiration i arbejdet med at tegne stregerne for fremtidens velfærds-samfund på hhv. dagtilbuds-, folkeskole- og ældreområdet.

Regeringen har den 29. oktober 2020 indgået en politisk principaftale med borgmestrene i Esbjerg, Helsingør, Holbæk, Langeland, Middelfart, Rebild og Viborg Kommuner om indgåelse af velfærdsaftaler på hhv. dagtilbudsområdet, folkeskoleområdet og ældreområdet.

Med aftalen har parterne forpligtet hinanden til at søge tilslutning til at fjerne regulering med henblik på at skabe øget kvalitet og plads til faglighed i velfærden.

De syv borgmestre har forpligtet sig til at søge tilslutning fra kommunalbestyrelserne til at gennemføre en omfattende fritagelse fra kommunal regulering m.v. med henblik på at skabe øget selvstyre.

Regeringen har ligeledes forpligtet sig til i videst muligt omfang at sætte følgende kommuner fri fra statslig regulering ved at søge Folketingets tilslutning til ændringer af lovgivningen: Helsingør og Rebild Kommuner på dagtilbudsområdet, Esbjerg og Holbæk Kommuner på folkeskoleområdet samt Viborg, Middelfart og Langeland Kommuner på ældreområdet. Med dette lovforslag leverer regeringen den aftalte frisættelse fra den statslige regulering.

I de enkelte velfærdsaftaler, som agtes indgået mellem regeringen og de syv kommuner, vil det blive konkretiseret, hvilken lovgivning kommunerne sættes fri af. I aftalerne vil det videre blive anskueliggjort, hvilken kommunal regulering m.v. de enkelte kommuner fjerner. De beslutninger, kommunen træffer i overensstemmelse med aftalerne, vil være bindende for kommunens administration.

Der vil efter forsøgsperiodens ophør blive gennemført en evaluering af erfaringerne fra de syv kommuner, der indgås velfærdsaftaler med, herunder en evaluering af hvilke konsekvenser den omfattende frisættelse har haft for kvaliteten af indsatserne inden for de enkelte velfærdsområder, samt hvilke

erfaringer der kan tjene som inspiration for andre kommuner. Som led i evalueringsindsatsen gennemføres endvidere en devaluering undervejs i forsøgsperioden.

Regeringen har den 9. december 2020 indgået aftale om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet med Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Nye Borgerlige, Liberal Alliance og Alternativet og den 17. december 2020 indgået aftale om velfærdsaftaler på ældreområdet med Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Fri Grønne og Alternativet.

Partierne er med aftalerne enige om, at der er brug for mere frihed, tillid og sund fornuft og større arbejdsro og plads til at lave lokale løsninger tæt på borgeren. Hvor det faglige skøn vejer tungere end procesregler. Det skal løfte kvaliteten af velfærden og de resultater, borgerne oplever, når de er i kontakt med den offentlige sektor.

Aftalepartierne lægger bl.a. videre i aftalerne til grund, at kommunerne vil udnytte friheden til at prioritere og styrke kvaliteten i velfærden til gavn for kommunernes borgere.

Aftalepartierne er endvidere enige om at se positivt på kommunernes eventuelle konkrete ønsker om yderligere frihedsgrader, herunder frihedsgrader på andre ministeriers områder end Børne- og Undervisningsministeriets og Social- og Ældreministeriets områder.

Der vil således i perioden for velfærdsaftalerne kunne være behov for at etablere yderligere hjemler for at give kommunerne yderligere frihed fra gældende lovgivning, hvis der politisk er opbakning til sådanne konkrete ønsker om yderligere frihedsgrader, og disse ikke kan imødekommes inden for gældende lovgivning, herunder forsøgsbestemmelser.

På denne baggrund er det målet, at der efter lovforslagets vedtagelse indgås mere konkrete velfærdsaftaler mellem regeringen og de enkelte kommuner.

3. Lovforslagets hovedpunkter

3.1. Formål, varighed og anvendelsesområde

3.1.1. Gældende ret

Kommunerne er omfattet af det almindelige legalitetsprincip, som betyder, at kommunernes opgavevaretagelse er betinget af, at der er hjemmel i lovgivningen, og at opgavevaretagelsen ikke strider mod lovgivningen.

Lovgivningen finder som udgangspunkt anvendelse på samme måde for alle kommuner. Hvis en enkelt kommune eller udvalgte kommuner skal have mulighed for at varetage en hidtil uhjemlet opgave, eller varetage en opgave på anden måde end, hvad der måtte være fastlagt ved lov, er det således nødvendigt at etablere særlig lovgivning.

3.1.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

De foreslåede velfærdsaftaler er baseret på, at udvalgte kommuner og regeringen inden for udvalgte velfærdsområder indgår en aftale om at frisætte kommunen, tilbud, ledere og medarbejdere fra kommunal regulering m.v. og fra lovgivning, der gælder for alle kommuner.

Formålet med velfærdsaftalerne, som foreslås indgået med udvalgte kommuner, er at udvikle velfærden på områderne og skabe større handlerum for medarbejderne og lederne for at øge kvaliteten og nærværet i velfærden til gavn for borgeren.

For at opnå dette er der behov for at fastsætte overordnede lovgivningsmæssige rammer for velfærdsaftalerne, herunder bl.a. hvilke kommuner og lovgivningsområder, der skal være omfattet velfærdsaftalerne, og at fastsætte rammer for offentliggørelse af kommunalbestyrelsernes beslutninger om brug af adgangen til at frisætte sig fra eksisterende lovgivning.

Der er ligeledes behov for at etablere hjemler til, at kommunerne kan blive frisat fra den relevante lovgivning og regler udstedt i medfør heraf.

Det foreslås med forslaget til § 1 at frisætte udvalgte kommuners og tilbuds varetagelse af dagtilbudsområdet, folkeskoleområdet og ældreområdet med henblik på at udvikle velfærden på områderne og skabe større handlerum for medarbejderne og lederne for at øge kvaliteten og nærværet i velfærden til gavn for borgeren.

Frisættelsen sker ved, at der etableres hjemmel til, at de udvalgte kommuner kan fravige lovgivning inden for dagtilbudsområdet, folkeskoleområdet og ældreområdet. Fravigelsen vil ske på baggrund af velfærdsaftaler mellem regeringen og den enkelte kommune, som den enkelte kommune herefter skal udmønte.

Den lovgivning, som kommunerne foreslås at få mulighed for at træffe beslutning om ikke skal gælde, fremgår af lovens kapitel 4-6.

Med lovens kapitel 4-6 vil de udvalgte kommuner med visse begrænsninger få mulighed for at træffe beslutning om, at de pågældende lovgivninger ikke skal gælde for kommunen eller de tilbud i kommunen, som kommunalbestyrelsen udpeger. I visse tilfælde vil dette bero på den pågældende ressortministers godkendelse af eller udstedelse af en bekendtgørelse om kommunernes mulighed for at fravige regler fastsat i medfør af lovgivningen.

Det vil således være op til de udvalgte kommuner, inden for de begrænsninger der er fastlagt i lovens kapitel 4-6, at træffe beslutning om, i hvilket omfang den omfattede regulering ikke skal gælde. I det omfang de udvalgte kommuner ikke træffer beslutning herom, finder den lovgivning, der er gældende for landets øvrige kommuner inden for de tre velfærdsområder, fortsat anvendelse.

Da der modsat dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet ikke er en særlig lov inden for ældreområdet, adskiller lovens kapitel 6 sig fra lovens kapitel 4 og 5.

For eksempel foreslås som noget særligt for ældreområdet, at der i denne lov fastsættes en materiel bestemmelse om, at hvis kommunalbestyrelsen træffer beslutning om, at visse bestemmelser i serviceloven ikke skal gælde, skal kommunalbestyrelsen fortsat tilbyde borgeren den hjælp, borgeren har behov for i forhold til borgerens nedsatte fysiske eller psykiske funktionsevne eller særlige sociale problemer, og en bestemmelse om klageadgang i tilknytning hertil. Herudover foreslås bl.a. etableret en adgang for de udvalgte kommuner inden for ældreområdet til at søge sundhedsministeren om dispensation fra konkrete pligter og opgaver i sundhedslovgivningen.

Der henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 3.3., 3.4. og 3.5. for så vidt angår de muligheder, som loven vil give de udvalgte kommuner inden for de enkelte velfærdsområder.

Kommunalbestyrelsen vil, uanset om kommunalbestyrelsen vælger at anvende de foreslåede muligheder for at træffe beslutning om at fravige lovgivning, der er omfattet af loven, fortsat skulle efterleve lovgivning, der ikke

er omfattet af denne lov, herunder f.eks. databeskyttelsesloven, forvaltningsloven, forvaltningsretlige grundsætninger og grundlæggende principper for offentlig forvaltning.

Det foreslås, at kommunalbestyrelserne i de udvalgte kommuner kan beslutte helt eller delvist at træffe beslutning om, at den omfattede lovgivning ikke skal gælde. ”Delvist” indebærer, at kommunalbestyrelserne kan vælge kun at fravige udvalgte bestemmelser i den angivne lovgivning eller kun at fravige dele af en konkret bestemmelse – i form af stykker eller punktummer i en bestemmelse, hvor det vurderes at kunne være relevant – i den angivne lovgivning.

Det foreslås videre, at kommunalbestyrelsen kan træffe forskellige beslutninger for forskellige tilbud i kommunen. Det indebærer, at kommunalbestyrelsen kan vælge, at forskellige tilbud i kommunen ikke skal være omfattet af samme fravigelser, og dermed at ikke alle tilbud i kommunen vil skulle efterleve de samme regler.

Kommunalbestyrelsens beslutning om anvendelse af de muligheder, som kommunalbestyrelsen foreslås tillagt med kapitel 4-6, herunder hvilke institutioner der skal have hvilke muligheder, vil i vid udstrækning bero på en friere skønsmæssig politisk vurdering.

Kommunalbestyrelsen vil ved beslutningen dog være undergivet bl.a. den almindelige forvaltningsretlige grundsætning om forbud mod magtfordrejning

Kommunalbestyrelsen kan derfor for eksempel ikke at yde mindre hjælp til visse grupper af borgere baseret på politisk overbevisning eller vælge, at alle borgere skal have den samme hjælp uanset behov.

Hvis der i perioden for lovens tidsmæssige gyldighed – og dermed perioden for velfærdsaftalerne – foretages ændringer i de lovgivninger og bestemmelser, som de udvalgte kommuner efter kapitel 4-6 får mulighed for at fravige, og for så vidt angår kapitel 4 og 5 afskæres fra at fravige, vil det relevante ministerium i forbindelse med en sådan lovændring skulle tage stilling til, om dette samtidig giver anledning til ændring af nærværende lov. Hvis nærværende lov ikke ændres, vil de udvalgte kommuner kunne fravige den ændrede bestemmelse, i det omfang bestemmelsen er en del af den lovgivning, som kommunerne gives mulighed for at fravige efter nærværende lov. Hvis bestemmelsen er en del af de bestemmelser, som de udvalgte kommuner

ikke gives mulighed for at fravige efter nærværende lov, vil de udvalgte kommuner ikke kunne træffe beslutning om at fravige den ændrede bestemmelse.

Hvis der er tale om nye bestemmelser i den lovgivning, som kommunerne med nærværende lov gives visse muligheder for at fravige, vil de nye bestemmelser kunne fraviges i medfør af nærværende lov, medmindre de nye bestemmelser inddrages under kapitel 4 og 5 om bestemmelser, som kommunerne ikke kan fravige inden for dagtilbudsloven og folkeskoleloven.

Det foreslås videre, at loven – og dermed kommunernes mulighed for at frisætte varetagelsen af velfærdsopgaven, herunder tilbud, ledere, medarbejdere m.v. – skal udløbe den 30. september 2024.

Udløbstidspunktet den 30. september 2024 foreslås af hensyn til at kunne inddrage et fuldt folkeskoleår 2023/24 i velfærdsaftalen om folkeskoleområdet samt for at tage hensyn til, at håndteringen af COVID-19 kan give navnlig de udvalgte kommuner på ældreområdet særlige udfordringer med en hurtig igangsætning af velfærdsaftaler. Det vurderes hensigtsmæssigt at have parallelle perioder for velfærdsaftaler inden for de udvalgte velfærdsområder, så perioden for velfærdsaftaler udløber på samme tidspunkt for alle tre velfærdsområder. I praksis vil den enkelte kommune dog selv beslutte, hvornår kommunens fravalg af regler træder i kraft, jf. nærmere § 6, stk. 2, og bemærkningerne hertil.

De udvalgte kommuner vil ved periodens udløb skulle overgå til den lovgivning, der ved periodens udløb er gældende for landets øvrige kommuner inden for de tre velfærdsområder.

Der henvises til bemærkningerne til forslaget § 1.

Det foreslås med forslaget til § 2, at Esbjerg, Helsingør, Holbæk, Langeland, Middelfart, Rebild og Viborg Kommuner gives mulighed for at fravige lovgivning inden for visse nærmere fastlagte rammer. Kommunerne gives denne mulighed som led i velfærdsaftaler med regeringen.

De syv kommuner er udvalgt på baggrund af flere forskellige parametre, hvor bl.a. kommunestørrelse, geografisk placering og borgmesterens partitilhørsforhold er indgået.

De resultater og den viden, der opnås med velfærdsaftalerne, skal efterfølgende kunne anvendes som inspiration til at udvikle velfærden på de foreslåede velfærdsområder på tværs af hele landet.

Det foreslås, at mulighederne for at fravige lovgivning etableres inden for på dagtilbudsområdet, folkeskoleområdet og ældreområdet, som også er omfattet af områderne for velfærdsaftalerne.

De tre velfærdsområder er udvalgt, idet de udgør hjørnestenene i den nære velfærd. Det er områder, som de fleste borgere stifter bekendtskab med i løbet af deres liv, og som derfor udgør fundamentet for velfærdssamfundet.

Det foreslås videre, at Helsingør og Rebild Kommuner gives mulighed for at fravige lovgivning på dagtilbudsområdet, Esbjerg og Holbæk Kommuner på folkeskoleområdet og Langeland, Middelfart og Viborg Kommuner på ældreområdet.

Der henvises til bemærkningerne til forslaget § 2.

3.2. Generelle bestemmelser

3.2.1. Gældende ret

Bemyndigelser til at udstede regler finder i almindelighed anvendelse for hele landet.

Bemyndigelser til at give tilladelse eller dispensation til, at gældende regler fraviges, skal tilsvarende i almindelighed anvendes således, at muligheden for at gennemføre forsøg administreres ensartet for hele landet.

Der er videre efter gældende ret som udgangspunkt fri adgang til delegation inden for den kommunale organisation. Det gælder, med mindre andet er fastsat eller forudsat i lovgivningen. Herudover kan det følge af en sags beskaffenhed, at behandlingen af sagen skal ske i kommunalbestyrelsen og altså ikke kan overlades til et udvalg eller til forvaltningen.

3.2.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det foreslås med forslaget til §§ 3 og 4, at der ved udstedelse af bekendtgørelser og anvendelse af forsøgsbestemmelser efter gældende lovgivning gives mulighed for, at der kan lægges vægt på, at der er tale om en kommune, der er omfattet af lov om velfærdsaftaler.

Det giver mulighed for at fravige, at bemyndigelser til at udstede bekendtgørelser og forsøgsbestemmelser i almindelighed skal anvendes ensartet ved forvaltningen af landets kommuner og dermed også borgere. Det kan være relevant i forhold til imødekommelse af kommunernes eventuelle konkrete ønsker om yderligere frihedsgrader i løbet af perioden for velfærdsaftalerne, jf. pkt. 2.

Hjemlen vil som følge af henvisningen til forslaget § 2 alene finde anvendelse inden for lovens formål og det område, hvor den pågældende kommune har indgået en velfærdsaftale.

Der henvises til bemærkningerne til forslaget §§ 3 og 4.

Det foreslås med forslaget til § 5, at kommunalbestyrelsen kan overlade til kommunens udvalg og administration, herunder kommunens tilbud, at træffe beslutninger efter kapitel 4-6.

Det vurderes at være bedst stemmende med formålet bag velfærdsaftalerne, at kommunalbestyrelsen kan give mulighed for, at beslutninger efter kapitel 4-6 kan træffes så tæt på borgeren som muligt. F.eks. af kommunale tilbud som f.eks. daginstitutioner, folkeskoler og plejehjem.

Kommunalbestyrelsen vil dermed kunne træffe beslutning om, at det overlades til kommunens udvalg og den kommunale administration, herunder kommunale tilbud, at træffe beslutning om anvendelse af de muligheder, som kommunalbestyrelsen foreslås tillagt med kapitel 4-6 i forhold til fravigelse af lovgivning m.v. Det vurderes at være tvivlsomt, om kommunalbestyrelsen ville kunne delegerede beslutningen efter de gældende regler.

Der henvises til bemærkningerne til forslaget § 5.

Det foreslås med forslaget til § 6, at kommunens beslutninger efter lovens foreslåede kapitel 4-6 om, hvilken lovgivning på henholdsvis dagtilbudsområdet, folkeskoleområdet og ældreområdet der helt eller delvis kan fraviges for kommunen eller de tilbud i kommunen, som kommunalbestyrelsen udpeger, offentliggøres i en samlet oversigt på kommunens hjemmeside.

Hensynet bag kravene til offentliggørelsen er at sikre en enkel, smidig og ensartet måde for kommunen at håndtere offentliggørelsen af sine beslutninger om, hvilken lovgivning der fraviges på det pågældende velfærdsområde. Det gælder også perioden for beslutningerne og hvilke tilbud, der er

omfattet, i det omfang en fravigelse ikke gælder for hele kommunen. Herved er oplysninger om kommunens beslutninger lettilgængelige, sikre og opdaterede for borgere, myndigheder m.fl.

Det foreslås videre, at kommunens beslutninger træder i kraft på det i oversigten fastsatte tidspunkt. Kommunens beslutninger foreslås dog tidligst at kunne træde i kraft dagen efter oversigtens offentliggørelse på kommunens hjemmeside af hensyn til, at borgere, myndigheder m.fl. sikres kendskab til, hvilken lovgivning der gælder for kommunen og for de tilbud, som kommunalbestyrelsen udpeger, før beslutningerne kan træde i kraft.

Den fastsatte offentliggørelsesordning gælder også for efterfølgende ændringer af kommunens beslutninger efter lovens kapitel 4-6.

Lovforslaget indeholder videre en bemyndigelse til, at social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om oversigtens udformning og offentliggørelse. Det er hensigten med bemyndigelsen at fastsætte minimumskrav til oversigtens udformning og offentliggørelse.

Ved fastlæggelsen af de nærmere regler om oversigtens udformning og offentliggørelse vil der blive lagt vægt på at understøtte en enkel, smidig og ensartet offentliggørelse i de udvalgte kommuner, som kan give lettilgængelige, sikre og opdaterede oplysninger om de regler på henholdsvis dagtilbudsområdet, folkeskoleområdet og ældreområdet, der gælder for borgerne m.fl. i den pågældende kommune.

Der henvises til bemærkningerne til forslagets § 6.

Det foreslås med forslaget til § 7, at kommunens beslutninger efter denne lov ikke kan påklages, medmindre andet er fastsat i loven. Det bemærkes herved, at kommunalbestyrelsens beslutninger om anvendelse af de muligheder, som kommunalbestyrelsen foreslås tillagt med kapitel 4-6, herunder hvilke institutioner der skal have hvilke muligheder, i vid udstrækning vil bero på en friere skønmæssig politisk vurdering. Der er heller ikke efter gældende ret i almindelighed mulighed for at klage over sådanne beslutninger. Bestemmelsen har således alene til formål at skabe klarhed herom.

Der foreslås i forslagets § 15 fastsat bestemmelse om klageadgang til Ankestyrelsen i forhold til kommunalbestyrelsens beslutninger efter forslagets § 11, stk. 1, og efter regler fastsat i medfør af forslagets § 11, stk. 2.

Der henvises til bemærkningerne til forslaget § 7 og § 15.

3.3. Dagtilbudsområdet

3.3.1. Gældende ret

Dagtilbudsloven er en rammelov, hvor kommunalbestyrelsen har ansvaret for dagtilbuddene, herunder udfylder de rammer, som lovgivningen udstikker. Kommunalbestyrelsen har derfor i dag inden for disse rammer et stort råderum til at tilrette opgaveløsningen i overensstemmelse med lokale ønsker og behov.

3.3.1.1. Kapitel 1 – Formål, anvendelsesområde, ansvar, tilsyn m.v.

I dagtilbudslovens kapitel 1 er fastsat en række bestemmelser vedrørende formål, anvendelse, ansvar og tilsyn m.v., som går på tværs af dagtilbud, fritidshjem og klubtilbud m.v. Velfærdsaftalerne vedrører ikke fritidshjem og klubtilbud, hvorfor de som udgangspunkt ikke nævnes i det følgende.

I lovens § 1 er det overordnede formål med loven fastsat, herunder at loven skal fremme børn og unges trivsel, udvikling og læring gennem dagtilbud m.v., give familien fleksibilitet og valgmuligheder, forebygge negativ social arv og sikre kontinuitet mellem tilbuddene.

Herudover er lovens anvendelsesområde fastsat i § 2. Det følger bl.a. heraf, at forældre med lovligt opholdssted i landet har ret til ydelser efter loven, ligesom forældre alene kan råde over en plads. Med forældre forstås både biologiske forældre, plejeforældre m.v. Det følger heraf, at turister og andre personer med lovligt kortvarigt og midlertidigt ophold her i landet ikke er omfattet af retten til ydelser. I forbindelse med en vurdering af, om en person har opholdssted i Danmark, kan der lægges vægt på opholdets længde, folkerregisteradresse, hvorvidt personen har til hensigt at tage fast bopæl eller opholde sig midlertidigt i Danmark, opholdsgrundlaget samt barnets bedste. Personer, der efter EU-retten har ret til ydelser i Danmark, er ligeledes berettiget til ydelser efter dagtilbudsloven.

Endelig er der fastsat regler om rammer, ansvar og tilsyn.

Det følger af § 3, at kommunalbestyrelsen har ansvaret for dagtilbud m.v. Kommunalbestyrelsen skal i den forbindelse bl.a. fastsætte og offentliggøre rammer for evt. prioriterede indsatser efter § 3 a for dagtilbud og sikre, at udviklingen på dagtilbudsområdet drøftes politisk mindst hvert andet år. Det

fremgår ligeledes, at dagtilbud skal medvirke til at yde særlig støtte til de børn i dagtilbud, der har behov herfor.

Som en del af kommunalbestyrelsens ansvar skal kommunalbestyrelsen efter dagtilbudslovens § 4, stk. 1, sørge for det nødvendige antal pladser i dagtilbud m.v. Pladserne kan bestå af tilbud i opholdskommunen eller i en anden kommune, hvori opholdskommunen råder over pladser under hensyntagen til, at afstanden mellem dagtilbud og hjem eller arbejde m.v. er rimelig i forhold til den konkrete familie. Forsyningsforpligtelsen kan opfyldes ved, at barnet tilbydes en plads i en kommunal dagpleje eller daginstitution, i en privat dagpleje eller i en selvejende eller udliciteret daginstitution.

Kommunalbestyrelsen skal endvidere efter dagtilbudslovens § 4, stk. 2, sikre, at børn, der har behov for støtte i et dagtilbud m.v. for at kunne trives og udvikle sig, tilbydes sådan støtte. Støtten kan ydes ved støttepædagog, rådgivning til institutionen eller lignende. Kommunalbestyrelsens pligt til at yde støtte gælder også i forhold til børn fra andre kommuner, der har plads i et tilbud i kommunen efter reglerne om plads over kommunegrænsen, jf. dagtilbudslovens § 28. Dagtilbud m.v. til børn, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har et særligt behov for støtte, behandling m.v., der ikke kan dækkes gennem ophold i et af tilbud efter dagtilbudsloven, oprettes efter lov om social service.

Det følger endvidere af § 5, at kommunalbestyrelsen skal føre tilsyn med indholdet af tilbuddene efter denne lov og den måde, hvorpå opgaverne udføres. Kommunalbestyrelsen skal i den forbindelse fastsætte og offentliggøre rammerne for tilsynet.

Endelig fremgår af § 6, at lederen af kommunale, selvejende og udliciterede tilbud har den pædagogiske og administrative ledelse af tilbuddet og er ansvarlig over for kommunalbestyrelsen, institutionsbestyrelsen eller den private leverandør herfor.

3.3.1.2. Kapitel 2 – Formål, pædagogisk læreplan, sprogvurdering m.v.

Dagtilbudslovens kapitel 2 indeholder en række indholdsmæssige krav, samt regler om forældreindflydelse og frokostordninger m.v. De væsentligste regler er beskrevet nedenfor.

I lovens § 7 er fastsat formålet for dagtilbuddene. Det fremgår bl.a. heraf, at dagtilbuddene skal fremme børns trivsel, læring udvikling og dannelse gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer, hvor legen er grundlæggende og der tages udgangspunkt i et børneperspektiv. Børn i dagtilbud skal have et fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø, som fremmer deres trivsel, sundhed, udvikling og læring. Dagtilbud skal give børn medbestemmelse, medansvar og forståelse for demokrati, herunder bidrage til at udvikle børns selvstændighed, evner til at indgå i forpligtende fællesskaber og samhørighed og integration i det danske samfund. Dagtilbud skal samarbejde med forældrene om at give børn omsorg, sikre gode overgange m.v.

Det følger af §§ 8 og 9, at alle dagtilbud skal udarbejde en pædagogisk læreplan med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag, seks læreplans-temaer samt pædagogiske mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring. Den pædagogiske læreplan skal evalueres mindst hvert andet år. Evalueringen skal offentliggøres.

I §§ 11 og 12 er fastsat regler om sprogvurdering og sprogstimulering. Der er forskellige regler for sprogvurdering afhængig af, om børnene er optaget i et dagtilbud eller ej. Herudover er der forskellige regler for sprogstimulering afhængig af, om barnet er et- eller tosproget. Forældre har pligt til at lade deres barn deltage i sprogvurderingen og en eventuel sprogstimulering eller i en sprogstimulering, der står mål hermed. Kommunen skal træffe afgørelse om standsning af børneydelsen, såfremt pligten ikke overholdes.

Efter §§ 14 og 15 skal forældre have adgang til at oprette en forældrebestyrelse i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner samt i den kommunale dagpleje. I loven er fastsat en minimumskompetence for forældrebestyrelsen, herunder at de bl.a. fastsætter principper for dagtilbuddets arbejde, for samarbejdet mellem dagtilbud og hjem og for anvendelsen af en budgetramme, skal inddrages i arbejdet med den pædagogiske læreplan og har indstillingsret i forbindelse med ansættelse af personale.

Det følger af lovens § 16, at der i kommunale dagtilbud samt selvejende og udliciterede daginstitutioner efter indhentet udtalelse fra forældrebestyrelsen skal fastsættes vedtægter for styrelsen af tilbuddene. I selvejende og udliciterede daginstitutioner skal vedtægten godkendes af kommunalbestyrelsen. Herudover fremgår det, at kommunalbestyrelsen ikke kan overlade opgaver med at føre tilsyn og beføjelser, der følger af kommunalbestyrelsens bevillings- og arbejdsgiverkompetence, til en forældrebestyrelse. Dette indebærer bl.a. opgaver som at føre tilsyn med forholdene i dagtilbuddene, at

træffe afgørelse om optagelse af børn i dagtilbuddet, tildele fripladstilskud og fastsætte forældrebetaling m.v.

I § 16 a og § 16 b er der fastsat regler om et sundt frokostmåltid i daginstitutioner. Det følger bl.a. af § 16 a, at alle børn i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner og privatinstitutioner som udgangspunkt skal have et sundt frokostmåltid alle hverdage. Kommunalbestyrelsen kan træffe beslutning om, at børn i visse tilfælde kan fritages, ligesom de kan beslutte, at et sundt frokostmåltid indgår som en del af dagtilbudsydelsen. Det følger af § 16 b, at forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner eller forældrene i den enkelte enhed og forældrene i privatinstitutioner beslutte at fravælge et sundt frokostmåltid.

Efter § 17 kan forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner eller forældre i den enkelte enhed eller i en privatinstitution, der har fravalgt et sundt frokostmåltid, beslutte at oprette en forældrearrangeret frokostordning eller en forældrearrangeret madordning. De enkelte forældre beslutter, om de vil benytte den forældrearrangerede frokost- eller madordning.

I § 18 og § 18 a er der fastsat regler om central evaluerings- og rådgivningsfunktion.

3.3.1.3. Kapitel 3 – Etablering og drift af dagtilbud

I dagtilbudslovens kapitel 3 er fastsat regler om, hvordan dagtilbud kan etableres og drives.

Det følger af lovens § 19, at dagtilbud etableres som daginstitutioner, som kan bestå af flere enheder. Daginstitutioner kan drives af kommuner som kommunale daginstitutioner eller af private leverandører som enten selvejende eller udliciterede daginstitutioner efter aftale med kommunalbestyrelsen eller som privatinstitution med etableringsret. En privatinstitution, som opfylder lovgivningens og kommunalbestyrelsens godkendelseskriterier, har efter § 20 krav på godkendelse. De kommunale godkendelseskriterier skal baseres på kommunens krav til egne daginstitutioner og må hverken være mere lempelige eller restriktive. Kommunalbestyrelsen kan endvidere stille krav om driftsgaranti og depositum.

Det følger af lovens § 21, at dagtilbud ligeledes kan etableres som dagpleje i dagplejerens eller børnenes private hjem eller i andre lokaler i børnenes hjemlige miljø. Dagpleje kan drives af kommuner som kommunal dagpleje

eller af private leverandører som privat dagpleje efter aftale med kommunalbestyrelsen. Efter lovens § 22 skal kommunalbestyrelsen godkende private hjem og andre lokaler til brug for dagpleje. Der kan i den enkelte dagpleje modtages op til fem børn. Varetages dagplejen af flere personer, kan kommunalbestyrelsen beslutte, at der kan modtages op til ti børn.

Efter § 22 a skal hovedsproget i dagtilbud være dansk bortset fra i daginstitutioner oprettet af det tyske mindretal. Kommunalbestyrelsen kan dog beslutte, at hovedsproget i daginstitutioner kan være engelsk, tysk eller fransk, hvis kommunalbestyrelsen efter en konkret vurdering skønner, at det ikke medfører integrationsmæssige problemer.

3.3.1.4. Kapitel 4 – Optagelse, pasningsgaranti, plads i anden kommune og opsigelse

I dagtilbudslovens kapitel 4 findes bestemmelser om bl.a. optagelse, pasningsgaranti, plads i dagtilbud i anden kommune samt opsigelse.

I lovens §§ 23-25 er der fastsat bestemmelser om pasningsgaranti. Det fremgår bl.a. heraf, at alle børn har adgang til at blive optaget i et dagtilbud. Kommunalbestyrelsen skal i den forbindelse tilbyde pasningsgaranti på alle hverdage med undtagelse af den 5. juni og den 24. december i et dagtilbud efter lovens § 19, stk. 2-4, eller § 21, stk. 2 og 3. Kommunalbestyrelsen har pligt til at anvise plads i et alderssvarende dagtilbud til alle børn i aldersgruppen over 26 uger og indtil barnets skolestart. Hvis forældrene ønsker en plads i umiddelbar forlængelse af de 26 uger, har kommunalbestyrelsen en frist på yderligere 4 uger. Der er endvidere fastsat en række sanktioner, der iværksættes såfremt kommunerne ikke kan efterleve pasningsgarantien. Dette omfatter bl.a. alternative tilskud i forhold til det konkrete barn samt en generel hævnning af tilskuddet til alle børn i kommunen. Øvrige regler om, hvilke frister der gælder i relation til pasningsgaranti, er fastsat i bekendtgørelse om dagtilbud, jf. bekendtgørelse nr. 1542 af 19. december 2019.

Efter dagtilbudslovens § 26 træffer kommunalbestyrelsen afgørelse om optagelse i dagtilbud. Dog træffer en privatinstitution afgørelse om optagelse i privatinstitutionen. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at selvejende og udliciterede daginstitutioner og private dagplejere helt eller delvis selv skal træffe afgørelse om optagelse i institutionen.

Efter dagtilbudslovens § 26 a skal kommunalbestyrelsen, selvejende og udliciterede daginstitutioner med optagelseskompetence samt privatinstitutionen sikre, at der i løbet af et kalenderår maksimalt optages 30 pct. børn fra udsatte boligområder i hver daginstitution eller enhed i daginstitutionen. Kommunalbestyrelsen skal som udgangspunkt opsiges aftalen med en selvejende eller udliciteret daginstitution med optagelseskompetence eller tilbagekalde godkendelsen af en privatinstitution, hvis daginstitutionen i løbet af et kalenderår har optaget mere end 30 pct. børn fra et udsat boligområde. Kommunalbestyrelsen kan i særlige tilfælde undlade at gøre dette, hvis institutionen kan påvise, at overskridelsen af den fastsatte grænse ikke overstiger 5 procentpoint, og at overskridelsen skyldes uforudsete forhold. Kommunalbestyrelsen kan endvidere i ganske særlige tilfælde for en begrænset periode på maksimalt 1 år ad gangen undtage konkrete daginstitutioner eller enheder i daginstitutioner fra kravet om, at der højst må optages 30 pct. børn fra udsatte boligområder i hver daginstitution eller enhed i en daginstitution i løbet af et kalenderår. Dette skal meddeles skriftligt til Børne- og Undervisningsministeriet.

Det følger af dagtilbudslovens § 27, at henholdsvis kommunalbestyrelsen, selvejende og udliciterede daginstitutioner og privat dagpleje med optagelseskompetence samt privatinstitutioner skal fastsætte og offentliggøre retningslinjer for optagelse af børn i dagtilbud. Retningslinjerne må ikke være i strid med almindelige retsgrundsætninger, herunder lighedsgrundsætningen og forbuddet mod at diskriminere på grund af race, køn, religion og lignende. Kommunalbestyrelsen skal inden for rammerne af retningslinjerne anvise plads efter anciennitet. Selvejende og udliciterede daginstitutioner med optagelseskompetence samt privatinstitutioner kan kun i få tilfælde afvise at optage børn, herunder hvis der ikke er plads i institutionen. Efter dagtilbudslovens § 27 a skal ansøgning om optagelse til en plads i dagtilbud efter lovens § 19, stk. 2-4, og § 21, stk. 2 og 3, indgives ved anvendelse af den digitale ansøgningsløsning, som kommunen stiller til rådighed. Kommunalbestyrelsen kan dog tilbyde, at ansøgning kan indgives på anden måde, såfremt der foreligger særlige forhold.

Det følger af dagtilbudslovens § 27 b, at forældre, hvoraf en eller begge afholder fravær i medfør af barselsloven, har ret til en deltidsplads på 30 timer om ugen i et dagtilbud. Retten til deltidspladsen bortfalder, hvis fraværperioden afbrydes eller fraværet på anden vis ophører. Forældre kan dog beholde deltidspladsen, hvis fraværet afbrydes af en periode af mindre end 5 ugers varighed. Kommunalbestyrelsen, selvejende og udliciterede

daginstitutioner og privat dagpleje med optagelseskompetence samt privatinstitutioner skal fastsætte og offentliggøre retningslinjer for anvendelse af deltidspadser.

Efter dagtilbudslovens § 27 c skal forældre skal have mulighed for at tilkendegive ønske om deres barns optagelse i og mulighed for at komme på venteliste til alle daginstitutioner eller enheder i daginstitutioner efter § 19, stk. 2-4, og alle dagplejehjem efter § 21, stk. 2 og 3, i opholdskommunen og i en anden kommune. Mulighed for at tilkendegive ønske om optagelse i og mulighed for at komme på venteliste gælder en gang til et dagtilbud målrettet aldersgruppen 0-2 år og en gang til et dagtilbud målrettet aldersgruppen fra 3 år og frem til skolestart. Forældre kan endvidere lade barnet blive stående på en venteliste, selv om barnet som følge af pasningsgarantien har fået en plads i et andet dagtilbud.

Efter dagtilbudslovens § 28 har alle børn adgang til at til at blive optaget i et dagtilbud efter lovens § 19, stk. 2-4, og § 21, stk. 2 og 3, i en anden kommune end opholdskommunen fra det tidspunkt, hvor forældrene har fået tilsagn om et tilskud fra opholdskommunen. Kommunalbestyrelsen kan dog beslutte at lukke ventelisten for optagelse af børn fra andre kommuner af kapacitetsmæssige årsager og under væsentlige hensyn til børn fra kommunen. De nærmere regler herfor er fastsat i bekendtgørelse om dagtilbud. Alle børn har i forbindelse med flytning til en anden kommune ret til at bevare en plads i et dagtilbud.

Det følger af, dagtilbudslovens § 29, at kommunalbestyrelsen ikke kan opsig børn, der er optaget i et dagtilbud efter lovens § 19, stk. 2-4, og § 21, stk. 2 og 3, medmindre barnet tilbydes et andet tilsvarende dagtilbud eller et andet relevant tilbud. Ved vurderingen af, om der er tale om et andet tilsvarende dagtilbud, kan der lægges vægt på, normering, åbningstid, aktiviteter, tilsyn m.v. Ved andet relevant tilbud forstås, at kommunalbestyrelsen kan flytte et barn til et andet tilbud efter denne eller anden lovgivning, forudsat at det pågældende tilbud må anses som relevant i forhold til bl.a. barnets alder, modenhed og behov for støtte. Privatinstitutioner kan ikke opsig børn fra en plads i en privatinstitution, medmindre der er tale om ganske særlige tilfælde. Kommunalbestyrelsen og privatinstitutioner skal fastsætte og offentliggøre retningslinjer for udmeldelse af børn i dagtilbud.

Endelig følger det af dagtilbudslovens § 30, at børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om depositum og driftsgaranti, pasningsgaranti

og frister for anvisning af plads, regler for lukning af ventelisten for optagelse af børn fra andre kommuner m.v. De nærmere regler herfor er fastsat i bekendtgørelse om dagtilbud.

3.3.1.5. Kapitel 5 – Tilskud til dagtilbud og forældrenes egenbetaling

I dagtilbudslovens kapitel 5 er fastsat regler om tilskud og forældrenes egenbetaling i dagtilbud, herunder dagtilbud i anden kommune.

Det følger af lovens § 31, at kommunalbestyrelsen i opholdskommunen skal give forældre et tilskud pr. barn til brug for dagtilbud efter lovens § 19, stk. 2-4, og § 21, stk. 2, i opholdskommunen. Tilskud og egenbetaling fastsættes på grundlag af dagtilbuddenes vedtagne budgetter. Midler fra puljer udmøntet af børne- og undervisningsministeren skal ikke indgå ved fastsættelsen af kommunens tilskud og forældrenes egenbetaling, med mindre børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om, at midler fra puljer udmøntet af børne- og undervisningsministeren har fastsat regler om, at midlerne i konkrete tilfælde skal indgå.

I § 32 er fastsat regler om tilskud og forældrenes egenbetaling i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner. Det fremgår bl.a. heraf, at tilskud til forældre med børn i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal udgøre mindst 75 pct. og forældrenes egenbetaling højst 25 pct. af de budgetterede bruttodriftsudgifter. Ved optagelse i kommunale, selvejende eller udliciterede daginstitutioner beregnes kommunalbestyrelsens tilskud og forældrenes egenbetaling på grundlag af de budgetterede bruttodriftsudgifter for den enkelte daginstitution eller på grundlag af de gennemsnitlige budgetterede bruttodriftsudgifter for daginstitutioner af samme type i kommunen. Herudover er der fastsat øvrige regler om, hvordan kommunalbestyrelsens tilskud og forældrenes egenbetaling fastsættes, herunder hvis kommunalbestyrelsen har besluttet, at et sundt frokostmåltid indgår som en del af dagtilbudsydelsen.

I dagtilbudslovens § 32 a er fastsat regler om forældrenes afholdelse af udgifter til et sundt frokostmåltid i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner efter dagtilbudslovens § 16 a, stk. 1. Det følger heraf, at udgiften til et sundt frokostmåltid afholdes af forældrene. Kommunalbestyrelsen kan beslutte at give et tilskud til at nedbringe forældrenes betaling. Herudover er der fastsat regler om, hvordan forældrenes betaling og kommunalbestyrelsens eventuelle tilskud skal opgøres.

I dagtilbudslovens §§ 33 og 34 er fastsat regler om tilskud og forældrenes egenbetaling i henholdsvis kommunal og privat dagpleje.

Det fremgår af § 33, at kommunalbestyrelsens tilskud til forældre med børn i kommunal dagpleje skal udgøre mindst 75 pct. og forældrenes egenbetaling højst 25 pct. af de budgetterede bruttodriftsudgifter, eksklusive ejendomsudgifter, herunder husleje og vedligeholdelse. Kommunalbestyrelsens tilskud og forældrenes egenbetaling beregnes på grundlag af de gennemsnitlige budgetterede bruttodriftsudgifter for den kommunale dagpleje. Herudover fremgår det af § 34, at kommunalbestyrelsen skal give et tilskud pr. barn til privat dagpleje. Tilskuddet fastsættes af kommunalbestyrelsen, og forældrenes egenbetaling kan højst udgøre 25 pct. af den private dagplejes budgetterede bruttodriftsudgifter.

Efter dagtilbudslovens § 35 skal kommunalbestyrelsen give et administrationstilskud til selvejende daginstitutioner, der ønsker at varetage administrationen. Administrationstilskuddet svarer til det gennemsnitlige administrationstilskud pr. barn, som kommunalbestyrelsen giver til selvejende og udliciterede daginstitutioner i kommunen. Der er fastsat nærmere regler om beregning af administrationstilskuddet i bekendtgørelse om dagtilbud.

I dagtilbudslovens §§ 36-40 er fastsat regler om tilskud og forældrenes egenbetaling i privatinstitutioner. Herudover er der fastsat nærmere regler for beregningen af tilskud til privatinstitutioner, herunder privatinstitutioner oprettet af det tyske mindretal, i bekendtgørelse om dagtilbud.

Det fremgår af § 36, at kommunalbestyrelsen skal give et driftstilskud pr. barn, der optages i en privatinstitution. Driftstilskuddet svarer til de gennemsnitlige budgetterede nettodriftsudgifter eksklusive støttepædagogudgifter, pr. barn i et alderssvarende dagtilbud i kommunen efter lovens § 19, stk. 2-4, § 21, stk. 2 og 3. Er driftstilskuddet lavere end de gennemsnitlige budgetterede nettodriftsudgifter eksklusive støttepædagogudgifter pr. barn i en alderssvarende daginstitution, kan driftstilskuddet fastsættes, så det svarer til dette niveau. Herudover er der fastsat regler om beregning af tilskud til et sundt frokostmåltid i privatinstitutioner.

Herudover skal kommunalbestyrelsen efter dagtilbudslovens § 37 give et bygningstilskud pr. barn, der er optaget i en privatinstitution. Bygningstilskuddet skal mindst svare til de gennemsnitlige ejendomsrelaterede udgifter pr. barn i samme aldersgruppe i de selvejende og udliciterede daginstitutioner i kommunen.

Endelig skal kommunalbestyrelsen efter § 38 give et administrationstilskud pr. barn, der er optaget i privatinstitutionen, når privatinstitutionen ønsker at varetage administrationen. Administrationstilskuddet svarer til det gennemsnitlige administrationstilskud pr. barn, som kommunalbestyrelsen giver til selvejende og udliciterede daginstitutioner i kommunen.

Tilskuddene skal efter § 39 gives fra det tidspunkt, hvor forældrene har fået tilsagn om et tilskud til brug for dagtilbud og barnet er optaget i privatinstitutionen, og indtil barnets skolestart.

Efter § 40 fastsætter og offentliggør privatinstitutioner forældrenes egenbetaling.

I dagtilbudslovens §§ 41 og 42 er fastsat regler om tilskud og forældrenes egenbetaling i dagtilbud i anden kommune.

Det fremgår af § 41, at kommunalbestyrelsen skal give et tilskud pr. barn, der optages i et dagtilbud efter lovens § 19, stk. 2-4, og § 21, stk. 2 og 3, i en anden kommune. Tilskuddet skal beregnes, så det svarer til de gennemsnitlige budgetterede nettodriftsudgifter pr. plads for alderssvarende dagtilbud i opholdskommunen. Tilskuddet kan dog højst svare til opholdskommunens tilskudsprocent for aldersgruppen beregnet af de budgetterede bruttodriftsudgifter pr. plads i det benyttede dagtilbud i institutionskommunen. Herudover er fastsat regler om beregning af tilskud til et sundt frokostmåltid. Opholdskommunen skal betale tilskuddet direkte til institutionskommunen. Forældrene skal betale forskellen mellem tilskuddet fra opholdskommunen og bruttodriftsudgiften pr. plads i det benyttede dagtilbud.

Efter lovens § 42 kan kommunalbestyrelsen i opholdskommunen beslutte at give et ekstra tilskud til institutionskommunen for enten at reducere institutionskommunens udgifter, reducere egenbetalingen eller begge dele.

I dagtilbudslovens § 43 er fastsat regler om supplerende tilskud til nedbringelse af forældrenes egenbetaling. Det fremgår, at kommunalbestyrelsen skal give et søskendetilskud til forældre med mere end et barn i dagtilbud, fritidshjem, SFO (skolefritidsordning) eller privat pasning med tilskud efter dagtilbudslovens § 80, et økonomisk fripladstilskud under hensyn til forældrenes økonomiske forhold, et behandlingsmæssigt fripladstilskud, når et barn med betydelig og varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne af behandlingsmæssige grunde har ophold i et dagtilbud, et socialpædagogisk

fripladstilskud, når ophold i dagtilbud må anses som særlig påkrævet af sociale eller pædagogiske grunde og betalingsspørgsmålet vanskeliggør barnets optagelse eller forbliven i et dagtilbud, og tilskud, når et barn med behov for sprogstimulering er optaget i et sprogstimuleringstilbud i form af en plads i et dagtilbud 30 timer om ugen, jf. dagtilbudslovens § 11, stk. 8.

Det følger videre, at når kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om at give enten søskendetilskud, økonomisk fripladstilskud, behandlingsmæssigt fripladstilskud eller socialpædagogisk fripladstilskud til nedsættelse af forældrenes egenbetaling til en plads i en daginstitution, skal kommunalbestyrelsen tillige give et tilsvarende tilskud til et sundt frokostmåltid efter lovens § 16 a, stk. 1.

Det følger videre af dagtilbudslovens § 43 a, at ansøgning om økonomisk fripladstilskud skal indgives ved anvendelse af den digitale løsning, som kommunen stiller til rådighed. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde, at ansøgningen kan indgives på anden måde, hvis der foreligger særlige forhold.

Endelig fremgår det af dagtilbudslovens § 44, at børne- og undervisningsministeren fastsætter regler om tilskud og egenbetaling, herunder regler om anvendelse af indkomstregisteret ved indtægtsregulering af økonomisk fripladstilskud, regler for tilbagebetaling og efterbetaling af økonomisk fripladstilskud og regler for det tyske mindretal.

3.3.1.6. Kapitel 5 a – Obligatorisk læringstilbud til 1-årige børn i udsatte boligområder

I dagtilbudslovens kapitel 5 a er fastsat regler om obligatorisk læringstilbud til 1-årige børn med bopæl i udsatte boligområder.

Det følger bl.a. af lovens § 44 a hvem målgruppen for det obligatoriske læringstilbud er. Dette omfatter bl.a. alle børn med bopæl i et udsat boligområde, jf. listen over udsatte boligområder i § 61 a i lov om almene boliger m.v., som ikke er optaget i dagtilbud, når de fylder 1 år. Det er endvidere fastsat, at det obligatoriske læringstilbud skal foregå i en daginstitution efter lovens § 19, stk. 2-4, som kommunalbestyrelsen vurderer kan understøtte barnets sproglige, sociale, personlige og kognitive udvikling og demokratiske dannelse, ligesom der er fastsat regler om, hvordan og hvornår kommunalbestyrelsen skal oplyse forældrene om optagelsen.

I lovens § 44 b er der fastsat krav til indholdet i de obligatoriske læringstilbud. Det følger bl.a. heraf, at børn i obligatorisk læringstilbud skal integreres i børnefællesskabet i daginstitutionen, og det obligatoriske læringstilbud skal tilrettelægges i overensstemmelse med de indholdsmæssige krav, som daginstitutionen er omfattet af. Det fremgår videre, at der skal iværksættes forløb for børn og forældre, hvor formålet bl.a. er at styrke børnenes dansksproglige kompetencer og generelle læringsparathed og introducere børnene til danske traditioner, normer og værdier.

Af lovens § 44 c følger det, at børn skal forblive optaget i det obligatorisk læringstilbud indtil kommunen gennemfører den lovpligtige sprogvurdering i enten 2- eller 3-årsalderen. Et barn kan udmeldes, hvis barnet fraflytter et udsat boligområde eller optages i et dagtilbud. Flytter et barn til en anden adresse i opholdskommunen, skal kommunalbestyrelsen tilbyde en plads i den pågældende daginstitution på almindelige vilkår. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte og offentliggøre retningslinjer for udmeldelse af et obligatorisk læringstilbud.

Efter § 44 d, er lederen i den enkelte daginstitution ansvarlig for at registrere fremmødet og informere kommunen, hvis barnet eller forældrene ikke deltager i de målrettede forløb eller barnet over en periode på 1 kalendermåned benytter det obligatoriske læringstilbud mere eller mindre end 25 timer om ugen.

Det følger af § 44 e, at forældre har pligt til at lade deres barn deltage i det obligatoriske læringstilbud eller forestå en indsats, der står mål med det obligatoriske læringstilbud. Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om standsning af børneydelsen, hvis forældrene ikke overholder deres pligt og den manglende overholdelse ikke beror på undskyldelige omstændigheder.

Efter § 44 f kan forældre, der ikke ønsker, at deres barn optages i et obligatorisk læringstilbud, forestå indsatsen selv. Det er et krav, at forældrenes indsats skal stå mål med det obligatoriske læringstilbud. Forældre, som selv vil forestå indsatsen, skal meddele dette skriftligt til kommunen, før indsatsen påbegyndes. Kommunalbestyrelsen har ansvaret for at føre tilsyn med indsatsen. Der er endvidere fastsat regler om bl.a. tidspunktet for det første tilsynsbesøg, samt hvad der sker, hvis kommunalbestyrelsen gennem tilsynet vurderer, at indsatsen ikke står mål med det obligatoriske læringstilbud. Endelig følger det af § 44 g, at kommunalbestyrelsen skal give tilskud til forældrene, når et barn er optaget i et obligatorisk læringstilbud. Børne- og undervisningsministeren fastsætter regler om tilskud til forældre med børn i

et obligatorisk læringstilbud. Reglerne er fastsat i bekendtgørelse om dagtilbud.

3.3.1.7. Kapitel 14 – Etablering og drift af private pasningsordninger

I dagtilbudslovens kapitel 14 er fastsat regler om etablering og drift af private pasningsordninger.

Det følger af lovens § 78, at etablering og drift af private pasningsordninger, der drives uden offentlige midler og finansieres helt eller delvis ved betaling fra forældrene, kræver tilladelse fra kommunalbestyrelsen, hvis der modtages flere end to børn. Kommunalbestyrelsen skal føre tilsyn med den private pasningsordning. Efter § 78 a må private pasningsordninger alene anvende betegnelsen privat pasningsordning om ordningen i alle offentlige sammenhænge. Foregår pasningen i et privat hjem følger det af § 79, at der kan gives tilladelse til pasning af op til 5 børn. Varetages pasningen af flere personer, kan kommunalbestyrelsen give tilladelse til, at der kan modtages op til 10 børn.

3.3.1.8. Kapitel 15 – Tilskud og krav til privat pasning

I dagtilbudslovens kapitel 15 er der fastsat regler for kommunalbestyrelsens tilskud og krav til privat pasning.

Efter § 80 skal kommunalbestyrelsen give forældre med børn i alderen 24 uger og indtil barnets skolestart mulighed for at vælge et økonomisk tilskud til privat pasning i stedet for at benytte en plads i et dagtilbud. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at der kun gives et tilskud til privat pasning til forældre med børn i en bestemt del af aldersgruppen eller til forældre med børn under 24 uger. Forældre til børn i obligatorisk læringstilbud har ikke ret til tilskud.

Det følger af § 81, at kommunalbestyrelsen skal godkende aftalen om privat pasning mellem forældrene og den private pasningsordning og føre løbende tilsyn med ordningen. Tilsynet skal stå mål med tilsynet i et alderssvarende dagtilbud i kommunen. Kommunalbestyrelsen kan tilbagekalde en godkendelse af en pasningsaftale, hvis kommunalbestyrelsen konstaterer, at den private pasning ikke praktiseres i overensstemmelse med den indgåede pasningsaftale og kravene til ordningen. Kommunalbestyrelsen skal endvidere tilbyde at sørge for forældrenes administration af ordningen mod en reduktion i tilskuddet.

Den private pasningsordning skal efter § 81 a tilrettelægges, så den fremmer børns læring gennem trygge læringsmiljøer, og så børn sikres medbestemmelse, medansvar og forståelse for og oplevelse med demokrati m.v. Kommunalbestyrelsen skal dog i visse situationer give dispensation fra kravet om læring. Endvidere følger det af § 81 b, at hovedsproget i private pasningsordninger skal være dansk bortset fra i private pasningsordninger oprettet af det tyske mindretal. Kommunalbestyrelsen kan dog i helt særlige tilfælde beslutte, at hovedsproget kan være et andet end dansk, såfremt det vurderes ikke at have integrationsmæssige konsekvenser.

Det følger af lovens § 82, at tilskuddet kan gives fra det tidspunkt, hvor barnet efter opholdskommunens retningslinjer for optagelse kan få en plads i et dagtilbud efter lovens § 19, stk. 2-4, eller § 21, stk. 2 og 3, og aftalen om privat pasning er godkendt af kommunalbestyrelsen. Tilskuddet skal udbetales første gang for den måned, hvor den private pasning påbegyndes, mens det skal udbetales sidste gang for den måned, i hvilken retten til tilskuddet til privat pasning ophører.

Det følger videre af lovens § 83, at kommunalbestyrelsen fastsætter tilskuddet til privat pasning. Tilskuddet fastsættes ens for alle børn inden for samme aldersgruppe og skal udgøre mindst 75 pct. af den billigste budgetterede nettodriftsudgift pr. plads eksklusive udgifter til støttepædagog i et dagtilbud til samme aldersgruppe i kommunen. Tilskuddet kan dog højst udgøre 75 pct. af forældrenes dokumenterede udgifter til den private pasningsordning. Hvis kommunalbestyrelsen giver tilskud til et sundt frokostmåltid efter lovens § 16 a, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen tillige give et tilskud pr. barn, der er optaget i en institutionslignende privat pasningsordning, når der er et frokostmåltid i ordningen. Tilskuddet skal svare til det tilskud, som kommunalbestyrelsen giver pr. barn i aldersgruppen.

Det følger af dagtilbudslovens § 84, at kommunalbestyrelsen kan beslutte, at forældre ikke kan få tilskud til privat pasning, hvis kommunalbestyrelsen i forbindelse med iværksættelse af hjælpeforanstaltninger efter § 52 i lov om social service anser det for nødvendigt, at et barn er optaget i et dagtilbud. Kommunalbestyrelsen kan i særlige tilfælde kan give tilskud til privat pasning, samtidig med at en forælder modtager barselsdagpenge for samme barn.

Børne- og undervisningsministeren kan efter § 85 fastsætte nærmere regler om søskendetilskud.

3.3.1.9. Kapitel 15 a – Kombinationstilskud

I dagtilbudslovens kapitel 15 a er fastsat regler om kombinationstilbud.

Det følger i den forbindelse af dagtilbudslovens § 85 a, at kommunalbestyrelsen efter ansøgning skal tilbyde forældre med et dokumenteret arbejdsbetinget pasningsbehov, som ligger uden for dagtilbuddenes almindelige åbningstid, et kombinationstilbud i form af en deltidsplads i et dagtilbud og et tilskud til fleksibel pasning. Reglerne for tilskud til privat pasning gælder som udgangspunkt tillige for fleksibel pasning, dog bortset fra eksempelvis kravet til læring. Kombinationstilbuddet kan samlet set ikke overstige, hvad der tidsmæssigt svarer til en fuldtidsplads i et alderssvarende dagtilbud. Fleksible pasningsordninger må alene anvende betegnelsen fleksibel pasningsordning om ordningen i alle offentlige sammenhænge.

3.3.1.10. Kapitel 16 – Tilskud til pasning af egne børn

I dagtilbudslovens § 16 er der fastsat regler om tilskud til pasning af egne børn.

Kommunalbestyrelsen kan efter lovens § 86 beslutte at give forældre med børn i alderen 24 uger og indtil barnets skolestart mulighed for at vælge økonomisk tilskud til pasning af egne børn i stedet for en plads i et dagtilbud. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at der kun gives tilskud til forældre med børn i en bestemt aldersgruppe. Forældre til børn i obligatorisk læringstilbud har ikke ret til tilskud.

Der er i dagtilbudslovens § 87 fastsat en række betingelser, som ansøgeren skal opfylde for at kunne få tilskud til pasning af egne børn. Ansøgeren skal således have tilstrækkelige dansk kundskaber til at kunne udvikle barnets dansksproglige kompetencer, ikke samtidig modtager offentlig overførelsesindkomst eller har en arbejdsindtægt, ikke er omfattet af § 13, stk. 10, og § 13 f, stk. 1-4, jf. § 26, stk. 4-10, i lov om aktiv socialpolitik, og har opholdt sig her i riget i 7 ud af de seneste 8 år. Det gælder dog, at kravene om tilstrækkelige dansk kundskaber og om ophold i riget ikke gælder for EU/EØS-borgere, i det omfang de efter EU-retten er berettiget til ydelsen.

Herudover er det i dagtilbudslovens § 88 fastsat regler om, hvilket tidspunkt tilskuddet kan gives fra, og for hvor lang en periode tilskuddet kan gives. Det fremgår bl.a., at tilskuddet kan gives for en periode på minimum 8 uger og maksimalt 1 år, hvor kommunalbestyrelsen kan beslutte at fastsætte en længere minimumsperiode og en kortere maksimumsperiode.

Det følger videre af dagtilbudslovens § 89, at kommunalbestyrelsen fastsætter tilskud til pasning af egne børn. Tilskuddet fastsættes ens for alle børn inden for samme aldersgruppe og kan højst udgøre 85 pct. af den billigste nettodriftsudgift i et dagtilbud til samme aldersgruppe i kommunen.

Endelig følger det af §§ 90 og 91, at kommunalbestyrelsen skal oplyse forældrene om retningslinjerne for optagelse i dagtilbud efter tilskudsperiodens udløb og ved afbrydelse af den aftalte tilskudsperiode, ligesom kommunalbestyrelsen kan beslutte, at forældrene ikke kan få tilskud til pasning af egne børn, hvis kommunalbestyrelsen i forbindelse med iværksættelse af hjælpeforanstaltninger efter § 52 i lov om social service anser det for nødvendigt, at et barn er optaget i et dagtilbud.

3.3.1.11. Kapitel 17 – Betaling og tilbagebetaling

I dagtilbudslovens kapitel 17 er der fastsat regler om betaling og tilbagebetaling. Reglerne går på tværs af dagtilbud, fritidshjem og klubtilbud m.v., men idet fritidshjem og klubtilbud m.v. ikke er omfattet af velfærdsaftalerne nævnes de som udgangspunkt ikke i det følgende.

Det fremgår bl.a. af dagtilbudslovens § 92, at kommunalbestyrelsen opkræver betaling for ydelser m.v. efter dagtilbudsloven. Dog opkræver bl.a. private institutioner og private pasningsordninger selv betaling for ydelser. Børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om betaling og opkrævning af gebyr ved ikke rettidig betaling for ydelser efter dagtilbudsloven.

Efter lovens § 93 skal tilskud, som kommunalbestyrelsen har ydet efter loven, tilbagebetales, når modtageren mod bedre vidende har undladt at give oplysninger som krævet i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område eller modtaget tilskud efter denne lov uden at være berettiget til det. Endvidere indeholder § 93 regler for bortfald af krav på tilbagebetaling m.v. Børne- og undervisningsministeren fastsætter efter forhandling med skatteministeren nærmere regler om kommunens opkrævning af tilbagebetalingsbeløbet for børn i dagtilbud indtil skolestart. Det kan herunder fastsættes, at en betalingsaftale bortfalder, hvis skyldneren trods påkrav udebliver med ydelser.

Herudover følger det af dagtilbudslovens § 93 a, at tilbagebetaling af for meget tildelt økonomisk fripladstilskud og efterbetaling af for lidt tildelt økonomisk fripladstilskud, jf. lovens § 43, stk. 1, nr. 2, uanset lovens § 93,

stk. 1, skal ske som følge af indtægtsregulering, jf. bestemmelser fastsat i medfør af lovens § 44.

Endelig fremgår det af § 94, at skyldige beløb efter dagtilbudsloven inddrives af restanceinddrivelsesmyndigheden. Det gælder dog ikke skyldige beløb, der tilkommer bl.a. privatinstitutioner og private pasningsordninger.

3.3.1.12. Kapitel 18 – Ophør af udbetaling af tilskud i visse særlige tilfælde
I dagtilbudslovens kapitel 18 er der fastsat regler om ophør af udbetaling af tilskud i visse særlige tilfælde.

Det fremgår i den forbindelse af dagtilbudslovens § 95, at udbetaling af tilskud efter lovens § 86 i visse tilfælde ophører for en forælder, som bevidst unddrager sig strafforfølgning eller straffuldbyrdelse her i landet. Der er endvidere fastsat regler om efterbetaling, såfremt en strafforfølgning ikke efterfølges af en domfældelse. Herudover fremgår det af lovens § 96, at politiet eller Kriminalforsorgen skal underrette kommunalbestyrelsen om undtagelsen, når myndigheden formoder, at en person, der bevidst unddrager sig strafforfølgning eller straffuldbyrdelse her i landet samtidig modtager tilskud, som er omfattet af lovens § 86.

3.3.1.13. Kapitel 19 – Klage

I dagtilbudslovens kapitel 19 er der fastsat regler om klageadgang. Reglerne gælder både dagtilbud, fritidshjem og klubtilbud m.v.

Det følger således af dagtilbudslovens § 97, at kommunalbestyrelsens afgørelser efter dagtilbudsloven kan indbringes for Ankestyrelsen, medmindre andet er fastsat i dagtilbudsloven eller lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

3.3.1.14. Kapitel 20 – Finansiering

I dagtilbudslovens kapitel 20 er der fastsat regler om finansiering af dagtilbud m.v. Disse regler går ligeledes på tværs af dagtilbud, fritidshjem og klubtilbud m.v.

Det følger af lovens § 98, at kommunalbestyrelsen endeligt afholder udgifter til tilsyn og administration, der påhviler kommunalbestyrelsen efter dagtilbudsloven. Kommunalbestyrelsen afholder endvidere endeligt udgifter efter dagtilbudsloven, medmindre andet er fastsat i lovens bestemmelser.

Herudover er der i dagtilbudslovens § 99 fastsat regler for, i hvilke tilfælde staten afholder en kommunes udgifter efter dagtilbudsloven til en udlænding, der har fået opholdstilladelse efter visse bestemmelser i udlændinge-loven.

3.3.1.15. Kapitel 21 – Forsøg

I dagtilbudslovens kapitel 21 er fastsat regler om forsøg. Reglerne går på tværs af dagtilbud, fritidshjem og klubtilbud m.v.

Det fremgår således af lovens § 100, at børne- og undervisningsministeren efter indstilling fra kommunalbestyrelsen og for en forsøgsperiode kan godkende, at der oprettes andre tilbud end dem, der er omtalt i dagtilbudsloven eller kan godkende ordninger, der fraviger reglerne i dagtilbudsloven. Der kan dog ikke godkendes forsøg med tilbud til børn og unge, der fraviger de almindelige regler om forældrenes egenbetaling for ydelser efter bl.a. dagtilbudslovens kapitel 5.

3.3.1.16. Kapitel 22 – Puljeordninger

Endelig er der i dagtilbudslovens kapitel 22 fastsat regler om puljeordninger. Det bemærkes, at puljeordninger har været under udfasning siden 2007.

Det fremgår af dagtilbudslovens § 101, at kommunalbestyrelsen til puljeordninger oprettet i perioden den 27. juni 1992 til den 31. december 1993 i tilknytning til virksomheder beliggende i andre kommuner skal yde et fast tilskud pr. barn. Tilskuddet skal svare til halvdelen af ordningens driftsudgifter pr. plads, dog højst halvdelen af de gennemsnitlige driftsudgifter til dagtilbud for den pågældende aldersgruppe i kommunen. Kommunalbestyrelsen kan efter aftale med virksomheden yde et højere tilskud.

Det fremgår endvidere af § 102, at kommunalbestyrelsen til puljeordninger, som kommunalbestyrelsen har indgået aftale med inden den 1. august 2007, og som ikke er omfattet af § 101, skal give et tilskud pr. barn i ordningen i henhold til den aftale, der er indgået med puljeordningen.

Bestemmelserne i dagtilbudslovens afsnit I, II, III og VI finder anvendelse på puljeordninger efter både dagtilbudslovens §§ 101 og 102.

3.3.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser og den forslåede ordning

Udgangspunktet for velfærdsaftalerne på dagtilbudsområdet er, at kommuner og dagtilbud m.v. skal have en udstrakt grad af frihed til at nytænke

opgaveløsning på dagtilbudsområdet. Det fremgår i den forbindelse af Aftalen af 9. december 2020 om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet, at velfærdaftalerne skal medvirke til, at "*... medarbejdere, ledere og borgere sættes mest muligt fri af statslig og kommunal regulering med henblik på at udvikle velfærden og skabe større lokalt handlerum*". Det fremgår videre, at "*Velfærdsaftaler bygger på en tro på, at vi får velfærd af højere kvalitet med lokale løsninger tæt på borgerne.*"

Det er Børne- og Undervisningsministeriets vurdering, at der med dette lovforslag alt i alt sker en betydelig frisættelse fra den statslige regulering via dagtilbudsloven og tilhørende bekendtgørelser.

Lovforslaget ændrer ikke på ansvarsfordelingen på dagtilbudsområdet. Ansvaret for dagtilbuddene er en kommunal opgave, og det ændrer lovforslaget ikke på. Et egentligt krav til kommunalbestyrelserne om ikke eksempelvis at fastsætte nye dokumentationskrav m.v. til dagtilbuddene er således ikke indeholdt i dette lovforslag.

Det må dog lægges til grund, at kommunalbestyrelserne i de relevante kommuner ønsker at bakke op om lovforslagets intentioner, og det er afgørende for at opnå den ønskede frihed og nytænkning i opgaveløsningen, at frisættelsen fra statslige regler i praksis følges op af en betydelig lokal frisættelse fra kommunale regler, kommunalt besluttede koncepter og øvrige dokumentationsopgaver.

Af bl.a. retssikkerhedsmæssige hensyn fastsættes det med lovforslaget, at eksempelvis regler om støtte, klageadgang til Ankestyrelsen samt regler om tilskud og forældrebetaling ikke kan fraviges. Det giver bl.a. forældrene en sikkerhed for, at deres børn stadig vil kunne få den støtte i dagtilbuddene, de har behov for, ligesom forældrebetalingen for en plads i et dagtilbud ikke stiger som følge af den øgede kommunale frihed.

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen i de kommuner, der indgår velfærdsaftaler med på dagtilbudsområdet får mulighed for i udstrakt grad at blive frisat fra regler i dagtilbudsloven og regler fastsat i medfør heraf, således at de sikres gode rammer for at kunne nytænke opgaveløsningen på dagtilbudsområdet.

Der ændres, som anført ovenfor, med forslaget ikke på de overordnede rammer for styringen af dagtilbudsområdet. Dagtilbudsloven er en rammelov,

hvor kommunalbestyrelsen har ansvaret for dagtilbuddene, herunder udfylde de rammer, som lovgivningen udstikker. Kommunalbestyrelsen har derfor i dag inden for disse rammer et betydeligt råderum til at tilrette opgaveløsningen, så den matcher lokale ønsker og behov. I den forbindelse er der f.eks. kommuner, der har valgt at sprogvurdere alle børn i enten 2- eller 3-årsalderen, selvom de ikke efter loven er forpligtet til det.

Med forslaget ændres der ikke herpå, og kommunalbestyrelsen vil derfor uændret have et råderum i tilrettelæggelsen af opgaveløsningen. Herudover får kommunalbestyrelsen, i den periode hvor velfærdsaftalerne gælder, endvidere mulighed for at fravige regler i dagtilbudsloven og regler fastsat i medfør heraf, som kommunalbestyrelsen vurderer, kan virke hindrende for at løse opgaverne bedst muligt i den enkelte kommune eller i de enkelte dagtilbud m.v.

Kommunalbestyrelsen får herudover ikke yderligere beføjelser, end de har i dag. Det betyder bl.a., at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne fastsætte lokale regler eller lignende, som også i dag kræver en særkilt lovhjemmel, herunder kvoter for optagelse, nye pligter og sanktioner m.v. Kommunalbestyrelsen vil endvidere fortsat skulle efterleve f.eks. retssikkerhedsloven, de forvaltningsretlige regler og grundlæggende principper for offentlig forvaltning m.v.

Det foreslås med forslaget til § 8, stk. 1, at kommunalbestyrelsen vil få mulighed for at bestemme, at regler i dagtilbudslovens afsnit I, II, II A, V og VI vil kunne fraviges helt eller delvist for kommunen eller de tilbud, som udpeges af kommunalbestyrelsen. Dette omfatter bestemmelser i dagtilbudslovens indledning, bestemmelser vedrørende dagtilbud indtil skolestart, bestemmelser om obligatorisk læringstilbud, bestemmelser om private pasningsordninger og bestemmelser vedr. administration m.v.

Det foreslås også, at kommunalbestyrelsens beslutning om at fravige regler helt eller delvist alene vil kunne omfatte de tilbud, som er omfattet af dagtilbudslovens II, II a og V. Det følger således, at det alene er regler vedrørende dagtilbud, obligatoriske læringstilbud samt private pasningsordninger, der vil kunne fraviges helt eller delvist. Det følger ligeledes, at for så vidt angår de fællesbestemmelser, som fremgår af dagtilbudslovens afsnit I, V og VI, så vil de alene kunne fraviges helt eller delvist i relation til de pågældende tilbud. Forslaget indebærer dermed, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne bestemme, at reglerne i dagtilbudsloven og regler fastsat i

medfør heraf i forhold til fritidshjem og klubtilbud m.v. fraviges helt eller delvist.

I forlængelse heraf foreslås det, at kommunalbestyrelsen vil få mulighed for at træffe forskellige beslutninger for forskellige tilbud i kommunen. Dermed vil kommunalbestyrelsen få mulighed for at beslutte, at ikke alle tilbud i kommunen vil skulle efterleve de samme regler.

Det foreslås endvidere, at kommunalbestyrelsen alene vil kunne træffe beslutning om, at regler i dagtilbudsloven fraviges helt eller delvist for så vidt angår tilbud, der er drevet af private leverandører efter dagtilbudslovens § 19, stk. 3-5, § 21, stk. 3, og § 78, efter anmodning fra det enkelte tilbud. Forslaget indebærer dermed, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne træffe beslutning om hel eller delvis fravigelse af regler i dagtilbudsloven i forhold til en selvejende eller udliciteret daginstitution, en privatinstitution eller en privat dagpleje eller en privat pasningsordning, medmindre tilbuddet selv har anmodet om det.

Det foreslås samtidig med forslaget til § 8, stk. 2, at kommunalbestyrelsen i sin beslutning om hel eller delvis fravigelse af regler i dagtilbudsloven ikke vil kunne fravige dagtilbudslovens § 2, stk. 2, § 3 a, stk. 1 og 4, §§ 4 og 5, § 7, § 16, stk. 4, § 19, § 20, stk. 1, § 21, § 22 a, § 23, stk. 1-3, §§ 24-26, § 28, § 29, stk. 1, § 31, stk. 1-3, §§ 32-43, § 78, § 80, § 81, stk. 1, 1. pkt., § 81 a, § 81 b, §§ 82 og 83, § 84, stk. 2, § 85, stk. 1, § 92, stk. 1, § 93, stk. 1 og 2, § 93 a, §§ 94-99 og §§ 101 og 102.

Det følger bl.a. heraf, at de regler i dagtilbudsloven, som knytter sig til den nuværende ansvarsfordeling ikke vil kunne fraviges. Dette betyder bl.a., at kommunalbestyrelsens fortsat vil skulle føre tilsyn med tilbud efter loven. Herudover vil det bl.a. også fortsat gælde, at kommunalbestyrelsen og privatinstitutioner træffer afgørelse om optagelse af børn og opkræver forældrenes egenbetaling. Det vil bl.a. også fortsat skulle gælde, at kommunalbestyrelsen og i nærmere definerede tilfælde staten afholder udgifter efter dagtilbudsloven.

I forlængelse heraf følger det af forslaget, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne bestemme, at regler i dagtilbudsloven vedrørende forsyningspligt og pasningsgaranti kan fraviges. Dermed vil kommunalbestyrelsen bl.a. fortsat være forpligtet til at sørge for det nødvendige antal pladser i dagtilbud og tilbyde pasningsgaranti på alle hverdage med undtagelse af den 5. juni og

den 24. december. Dog vil kommunalbestyrelsen ikke skulle sikre det nødvendige antal pladser i obligatorisk sprogstimuleringsstilbud i form af en plads i et dagtilbud 30 timer om ugen efter dagtilbudslovens § 11, stk. 8, og obligatorisk læringstilbud 25 timer efter dagtilbudslovens § 44 a, såfremt kommunalbestyrelsen i øvrigt beslutter helt eller delvist at fravige disse bestemmelser. Det vil samtidig fortsat gælde, at kommunalbestyrelsen ikke kan opsig børn fra dagtilbud, medmindre der tilbydes et anden relevant tilbud i stedet, samt at det alene er forældre med lovligt opholdssted her i landet, der har ret til ydelser efter dagtilbudsloven.

Det følger ligeledes, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne bestemme, at regler om støtte til børn i dagtilbud fraviges. Kommunalbestyrelsen vil således fortsat skulle tilbyde støtte til børn i dagtilbud, som har behov herfor, ligesom det fortsat vil skulle gælde, at dagtilbud til børn, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har et særligt behov for støtte, behandling m.v., der ikke vil kunne dækkes gennem ophold i et dagtilbud efter dagtilbudsloven, fortsat vil skulle oprettes efter bestemmelserne i lov om social service.

Herudover følger det af forslaget, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne bestemme, at dagtilbudslovens regler, som vedrører tilskud og forældrebetaling i dagtilbud kan fraviges. Dette omfatter bl.a. regler om tilskud og forældrebetaling, søskende- og fripladstilskud, efter- og tilbagebetaling, inddrivelse, opkrævning og regulering af forældrebetaling m.v. Der vil således bl.a. fortsat skulle gælde, at kommunalbestyrelsens tilskud mindst skal udgøre 75 pct. og forældrenes egenbetaling højst 25 pct. af de budgetterede bruttodriftsudgifter pr. plads i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner samt kommunal dagpleje. Forældre vil endvidere bl.a. fortsat have ret til et økonomisk fripladstilskud under hensyn til forældrenes økonomiske forhold. Forslaget indebærer bl.a. også, at såfremt kommunalbestyrelsen ikke beslutter, at dagtilbudslovens regler om et sundt frokostmåltid efter dagtilbudslovens § 16 a, vil skulle fraviges, så vil reglerne i dagtilbudsloven om tilskud og forældrebetaling til et sundt frokostmåltid fortsat skulle finde anvendelse.

Det følger ligeledes, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne bestemme, at dagtilbudslovens regler vedrørende ret til dagtilbud i anden kommune kan fraviges. Dette vil både omfatte børn, som er bosiddende i kommunen samt børn, der er bosat i en anden kommune, men ønsker at gøre brug af et dag-

tilbud i den pågældende kommune. Forældrene vil bl.a. fortsat være berettigede til et tilskud til brug for pladsen i anden kommune, som beregnet efter de gældende regler i dagtilbudslovens §§ 41 og 42.

Det følger også af forslaget, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne bestemme, at nærmere definerede regler i dagtilbudsloven vedrørende ejer- og driftsformer vil kunne fraviges. Det vil således fortsat være muligt at etablere daginstitutioner som kommunale daginstitutioner, selvejende og udliciterede daginstitutioner med aftale samt privatinstitutioner med etableringsret. Det vil samtidig fortsat være muligt at etablere dagpleje som kommunal dagpleje og privat dagpleje med aftale. Endelig vil det fortsat være muligt at etablere private pasningsordninger.

Herudover følger det af forslaget, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne bestemme, at formålsbestemmelsen for dagtilbud fraviges. Alle dagtilbud vil således fortsat skulle fremme børns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer, hvor legen er grundlæggende, og hvor der tages udgangspunkt i et børneperspektiv. Alle dagtilbud vil ligeledes fortsat i samarbejde med forældrene skulle give børn omsorg og understøtte det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse og bidrage til, at børn får en god og tryk opvækst. Samtidig vil alle børn i dagtilbud skulle have et fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø, som fremmer deres trivsel, sundhed, udvikling og læring. Dagtilbuddene vil fortsat skulle give børn medbestemmelse, medansvar og forståelse for og oplevelse med demokrati. Dagtilbud vil som led heri skulle bidrage til at udvikle børns selvstændighed, evner til at indgå i forpligtende fællesskaber og samhørighed med og integration i det danske samfund. Endelig vil alle dagtilbud fortsat i samarbejde med forældrene skulle sikre børn en god overgang fra hjem til dagtilbud. Dagtilbud vil endvidere i samarbejde med forældre og skole skulle sikre børn en god sammenhængende overgang mellem dagtilbud og fra dagtilbud til fritidstilbud og skole ved at udvikle og understøtte deres grundlæggende kompetencer og lysten til at lære.

Det følger også af forslaget, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne bestemme, at dagtilbudslovens regler om dansk som hovedsprog fraviges. Det vil således som udgangspunkt fortsat skulle gælde, at dansk skal være hovedsprog i alle dagtilbud, med mindre kommunalbestyrelsen i konkrete tilfælde beslutter, at hovedsproget kan være engelsk, tysk eller fransk, hvis det ikke vurderes at have integrationsmæssige konsekvenser. Herudover vil det som udgangspunkt fortsat gælde for private pasningsordninger, at hovedsproget skal være dansk med mindre, kommunalbestyrelsen i helt særlige

tilfælde vurderer, at hovedsproget kan være andet end dansk, hvis det ikke vurderes at have integrationsmæssige konsekvenser. Endelig vil det, såfremt kommunen vælger at give mulighed for tilskud til pasning af egne børn efter dagtilbudslovens §§ 86-91, med undtagelse af borgere, som har ret til ydelsen efter EU-retten, fortsat skulle gælde som betingelse for modtagelse af tilskuddet, at forældrene har tilstrækkelige danskundskaber til at kunne understøtte barnets dansksproglige udvikling.

Herudover følger det, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne bestemme, at nærmere fastsatte regler i dagtilbudsloven om tilskud til private pasningsordninger fraviges. Det betyder bl.a., at forældre fortsat vil have ret til et tilskud til en privat pasningsordning i stedet for at benytte en plads i et dagtilbud. Det vil ligeledes betyde, at kommunalbestyrelsen skal godkende pasningsaftalen mellem forældrene og den private pasningsordning og føre tilsyn hermed, hvor kommunerne dog vil have en større frihed i selve tilrettelæggelsen af tilsynet. Herudover vil det fortsat være gældende, at dansk skal være hovedsprog, at der skal tilrettelægges pædagogiske læringsmiljøer, der indholdsmæssigt står mål med den pædagogiske læreplan, og at børnene skal sikres medbestemmelse, medansvar og forståelse for demokrati. Endelig vil det bl.a. også gælde, at kommunalbestyrelsens tilskud fortsat vil skulle udgøre mindst 75 pct. af den billigste budgetterede nettodriftsudgift pr. plads eksklusive udgifter til støttepædagog, i et dagtilbud til samme aldersgruppe i kommunen, hvor tilskuddet dog højst vil kunne udgøre 75 pct. af forældrenes dokumenterede udgifter til den private pasningsordning.

Det følger ligeledes af forslaget, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne bestemme, at dagtilbudslovens regler om klageadgang fraviges. Det vil således fortsat gælde, at kommunalbestyrelsens afgørelser efter dagtilbudsloven og regler fastsat i medfør heraf, som ikke er fraveget, jf. det foreslåede § 8, stk. 1, 1. pkt., medmindre andet er fastsat i denne lov eller lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, fortsat vil kunne indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Forslaget indebærer således, at kommunalbestyrelsen vil kunne bestemme, at øvrige regler i dagtilbudsloven vil kunne fraviges for kommunen og tilbud udpeget af kommunalbestyrelsen.

Det betyder f.eks., at kommunalbestyrelsen vil kunne bestemme, at reglerne om den pædagogiske læreplan i dagtilbudsloven kan fraviges helt eller delvist for tilbud i kommunen. Kommuner og relevante dagtilbud vil således

kunne tilrettelægge arbejdet med at sikre børns læring, trivsel, udvikling og dannelse på andre måder end via de form og indholds krav, som ligger i den pædagogiske læreplan.

Det indebærer ligeledes, at kommunalbestyrelsen f.eks. vil kunne bestemme, at dagtilbudslovens regler om sprogvurdering og sprogstimulering fraviges helt eller delvist. Kommunerne vil således kunne vælge at tilrettelægge arbejdet med sprogvurdering og sprogstimulering på anden vis, hvis de ønsker det. Det kan f.eks. være, at en kommune ønsker at sprogvurdere børnene på et andet tidspunkt, eller at de ønsker en anden form for forældreinddragelse. Forslaget indebærer imidlertid ikke, at kommunalbestyrelsen vil kunne indføre yderligere pligter eller sanktioner end dem, som allerede gælder efter dagtilbudsloven i dag. Det betyder f.eks., at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne indføre pligt med følgende sanktion om deltagelse i et obligatorisk sprogstimuleringsstilbud for tosprogede børn, som har et andet omfang end det nuværende. Kommunalbestyrelsen vil dog godt kunne opretholde de nuværende pligter og sanktioner, såfremt det kun er dele af reglerne om sprogvurdering og sprogstimulering, der fraviges. Herudover vil kommunalbestyrelsen, såfremt dagtilbudslovens regler om obligatorisk sprogstimuleringsstilbud i form af en plads i et dagtilbud 30 timer om ugen ikke fraviges, fortsat skulle anvende gældende regler om beregning af tilskud til denne type af pladser i bekendtgørelse om dagtilbud.

Forslaget indebærer også, at kommunalbestyrelsen vil kunne bestemme, at dagtilbudslovens regler om forældrebestyrelser kan fraviges, såfremt de ønsker at organisere forældreindflydelsen på andre måder, som giver bedre mening lokalt.

Det indebærer herudover, at kommunalbestyrelsen f.eks. vil kunne bestemme, at dagtilbudslovens regler om et sundt frokostmåltid og forældrearrangerede frokost- og madordninger fraviges helt eller delvist. Dette vil bl.a. kunne omfatte reglerne om, hvem der skal tilbydes måltidet, samt de regler, som vedrører processerne om fravalg af et sundt frokostmåltid. Herudover vil reglerne om forældrearrangerede frokost- og madordninger fortsat kunne finde anvendelse, selvom kommunalbestyrelsen beslutter, at reglerne om et sundt frokostmåltid vil skulle fraviges helt eller delvist. Reglerne om forældrearrangerede frokost- og madordninger er i dag koblet op på et fravalg af det sunde frokostmåltid, men en kommunal fravigelse af reglerne herfor vil kunne sidestilles med et fravalg af frokostmåltidet fra forældrenes side. Kommunalbestyrelsen vil endvidere skulle anvende de gældende regler om fastsættelse af tilskud og forældrebetaling til et sundt frokostmåltid

og forældrearrangerede frokost- og madordninger i dagtilbudsloven og bekendtgørelse om dagtilbud, såfremt kommunen ikke beslutter at fravige reglerne om et sundt frokostmåltid og reglerne om forældrearrangerede frokost- og madordninger.

Forslaget indebærer bl.a. også, at kommunalbestyrelsen bl.a. vil kunne bestemme, at reglerne om obligatorisk læringstilbud til 1-årige børn i udsatte boligområder fraviges helt eller delvist, såfremt de f.eks. ønsker at prioritere andre indsatser for at få flere børn fra udsatte boligområder i dagtilbud. Kommunalbestyrelsen vil dog i denne forbindelse ikke kunne indføre andre pligter og sanktioner end dem, som findes i dagtilbudsloven i dag. Kommunalbestyrelsen vil således ikke kunne indføre pligt med følgende sanktion i forhold til deltagelse i eksempelvis et 35 timers obligatorisk læringstilbud. Kommunalbestyrelsen vil dog godt kunne opretholde pligt og sanktioner i forhold til dele af reglerne om obligatorisk læringstilbud, såfremt den kun ønsker delvis fravigelse af reglerne. Herudover vil det fortsat skulle gælde, at reglerne om beregning af tilskud m.v. til forældre med børn i obligatorisk læringstilbud i bekendtgørelse om dagtilbud vil skulle anvendes, såfremt kommunalbestyrelsen ikke beslutter at fravige dagtilbudslovens regler om obligatorisk læringstilbud.

I forlængelse heraf indebærer forslaget endvidere, at kommunalbestyrelsen vil kunne bestemme, at reglerne om fordeling i dagtilbud i dagtilbudsloven fraviges helt eller delvist. Kommunalbestyrelsen vil dog som følge af forslaget ikke kunne indføre andre lignende procentsatser for optagelse af grupper af børn, som rækker ud over dagtilbudslovens nuværende optagelses- og fordelingsregler.

Som følge af forslaget vil kommunalbestyrelsen bl.a. også kunne bestemme, at dagtilbudslovens regler om bl.a. ret til deltidsplads for forældre, som afholder fravær efter barselloven, ret til at ønske pladser og stå på venteliste til alle dagtilbud samt ret til kombinationstilbud for forældre med skæve arbejdstider kan fraviges helt eller delvist, hvis kommunalbestyrelsen f.eks. i stedet ønsker at tilrettelægge regler eller processer herfor på anden vis.

Det foreslås videre med forslaget til § 8, stk. 3, at kommunalbestyrelsen vil kunne beslutte helt eller delvist at fravige visse regler på bekendtgørelsesniveau, som er fastsat i medfør af dagtilbudslovens § 8, stk. 9, § 17, stk. 11, § 26 a, stk. 11, § 30, § 31, stk. 4, § 44, § 44 g, stk. 2, § 85, stk. 2, § 92, stk. 2, og § 93, stk. 3. Dette vil omfatte bekendtgørelse om pædagogiske mål og indhold i de seks læreplanstemaer, jf. bekendtgørelse nr. 968 af 28. juni

2018, bekendtgørelse om dagtilbud, bekendtgørelse om opkrævning og regulering af forældrebetaling for en plads i dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge, jf. bekendtgørelse nr. 99 af 27. januar 2014, og bekendtgørelse om kommunalbestyrelsens opkrævning af tilbagebetalingskrav efter dagtilbudslovens § 93, stk. 3, jf. bekendtgørelse nr. 978 af 11. august 2017. Det foreslås, at børne- og undervisningsministeren får bemyndigelse til at fastsætte de nærmere regler herfor på bekendtgørelsesniveau.

Bemyndigelsen forventes udmøntet således, at det vil blive fastsat på bekendtgørelsesniveau, at kommunalbestyrelsen vil kunne beslutte, at alle regler i bekendtgørelse om pædagogiske mål og indhold i seks læreplanstemaer helt eller delvist vil kunne fraviges. Herudover vil det i relation til reglerne i bekendtgørelse om dagtilbud blive fastsat, at kommunalbestyrelsen alene vil kunne beslutte af fravige reglerne om fordeling i daginstitutioner i bekendtgørelsens kapitel 10. Endelig vil det blive fastsat, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne fravige regler i hverken bekendtgørelse om opkrævning og regulering af forældrebetaling for en plads i dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge eller bekendtgørelse om kommunalbestyrelsens opkrævning af tilbagebetalingskrav efter dagtilbudslovens § 93, stk. 3.

Der henvises til bemærkningerne til forslaget § 8.

3.4. Folkeskoleområdet

3.4.1. Gældende ret

Folkeskoleloven er en rammelov, hvor kommunalbestyrelsen har ansvaret for folkeskolen, herunder udfylder de rammer, som lovgivningen udstikker. Kommunalbestyrelsen har derfor i dag inden for disse rammer et stort råderum til at tilrette opgaveløsningen i overensstemmelse med lokale ønsker og behov.

3.4.1.1. Kapitel 1 – Folkeskolens formål m.v.

I folkeskolelovens kapitel 1 er fastsat bestemmelser om folkeskolens formål og kommunalbestyrelsens ansvar herfor.

Efter den gældende folkeskolelovs § 1, stk. 1, fremgår det, at folkeskolen i samarbejde med forældrene skal give eleverne kundskaber og færdigheder, der: forbereder dem til videre uddannelse og giver dem lyst til at lære mere, gør dem fortrolige med dansk kultur og historie, giver dem forståelse for andre lande og kulturer, bidrager til deres forståelse for menneskets samspil med naturen og fremmer den enkelte elevs alsidige udvikling. Efter stk. 2,

skal folkeskolen udvikle arbejdsmetoder og skabe rammer for oplevelse, fordybelse og virkelyst, så eleverne udvikler erkendelse og fantasi og får tillid til egne muligheder og baggrund for at tage stilling og handle. Efter stk. 3, skal folkeskolen forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Skolens virke skal derfor være præget af åndsfrihed, ligeværd og demokrati.

Det fremgår af folkeskolelovens § 2, stk. 1, at kommunalbestyrelsen har ansvaret for folkeskolen, herunder ansvaret for at alle børn i kommunen sikres ret til vederlagsfri undervisning i folkeskolen. Det følger af den gældende § 2, stk. 2, at den enkelte skoles leder inden for rammerne af lovgivningen og kommunalbestyrelsens og skolebestyrelsens beslutninger har ansvaret for undervisningens kvalitet i henhold til folkeskolens formål, jf. § 1, og fastlægger undervisningens organisering og tilrettelæggelse.

3.4.1.2. Kapitel 2 – Folkeskolens struktur og indhold

Folkeskolelovens kapitel 2 indeholder regler om folkeskolens struktur og indhold til og med 9. klasse.

Efter den gældende bestemmelse i folkeskolelovens § 3 omfatter folkeskolen en 10-årig grundskole, undervisningen består af undervisning i folkeskolens fag, jf. §§ 5, 9 og 11, og obligatoriske emner, jf. § 7, samt understøttende undervisning, jf. § 16 a. Skolerne indgår samarbejder med bl.a. virksomheder, foreningsliv og kommunalt støttede musikskoler m.v. Folkeskolen kan tilbyde eleverne undervisning i deres fritid og optagelse i en skolefritidsordning.

Det følger af folkeskolelovens § 3, stk. 2, at børn, hvis udvikling kræver en særlig hensyntagen eller støtte, gives specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i specialklasser og specialskoler. Der gives desuden specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til børn, hvis undervisning i den almindelige klasse kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt, jf. § 16, stk. 4.

Efter folkeskolelovens § 3, stk. 3, fastsætter børne- og undervisningsministeren nærmere regler om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, herunder om adgangen til at indhente viden og specialrådgivning samt bistand til kommunens udredning fra den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation, og kan i den forbindelse fravige §§ 5, 7, 7 a, 13 og 14, § 14 b, stk. 1 og stk. 2, 1. pkt., og § 28, stk. 1, § 29 og § 36, stk. 2 og 4

Efter den gældende bestemmelse i folkeskolelovens § 3 a, skal børn, der har brug for støtte, og som ikke alene kan understøttes ved brug af undervisningsdifferentiering og holddannelse, tilbydes supplerende undervisning eller anden faglig støtte i henhold til § 5, stk. 5. Hvis der er behov herfor, skal der gives personlig assistance, der kan hjælpe barnet til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med skolegangen.

Efter folkeskolelovens § 3 b, skal skolens leder tilbyde elever i grundskolen med læsevanskeligheder, der kan skyldes ordblindhed, at der foretages en ordblindetest med henblik på at afdække elevens læsevanskeligheder. Tilbuddet gives fra den 1. marts på 3. klassetrin efter samråd med eleven og forældrene, jf. § 54. Elevens synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed. Efter folkeskolelovens § 3 b, stk. 2, har forældre én gang i skoleforløbet fra den 1. marts på 4. klassetrin krav på, at der foretages en ordblindetest af deres barn. Kommunalbestyrelsen foretager ordblindetesten efter forældrenes anmodning.

Efter folkeskolelovens § 4, tilbyder folkeskolen specialpædagogisk bistand til børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen. Børne- og undervisningsministeren fastsætter nærmere regler herom, herunder også om adgangen for kommuner, regioner og skoler m.v. til at indhente viden og specialrådgivning samt bistand til kommunens udredning fra den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation. Der kan endvidere tilbydes elever, hvis udvikling kræver en særlig vidtgående hensyntagen eller støtte, undervisning i 12 år.

Den gældende folkeskolelovs § 5 fastlægger undervisningens fordeling inden for tre fagblokke, herunder hvilke klassetrin fagene som udgangspunkt ligger på. Derudover gælder der regler om afholdelse af sprogprøver for elever i 1.-9. klasse, som modtager undervisning i dansk som andetsprog, på skoler og afdelinger af skoler, hvor mere end 30 pct. af eleverne bor i et boligområde, der har været på listen over udsatte boligområder, jf. § 61 a, stk. 1, i lov om almene boliger m.v., mindst en gang inden for de seneste 3 år.

Det følger af den gældende folkeskolelovs § 5, stk. 5, at der i fornødent omfang gives supplerende undervisning eller anden faglig støtte til elever, der har skiftet skole, eller som har været uden undervisning i længere tid. Der skal i fornødent omfang gives supplerende undervisning eller anden faglig støtte til elever, som af anden grund har behov for støtte. Skolens leder kan for en elev, der modtager supplerende undervisning eller anden

faglig støtte efter 1. og 2. pkt., efter samråd med elevens forældre fravige undervisningstiden i § 14 b, stk. 2, 1. pkt., hvis det er til elevens bedste.

Efter følgeskolelovens § 5, stk. 6, 1. pkt., skal tosprogede børn i grundskolen i fornødent omfang modtage undervisning i dansk som andetsprog. Børne- og undervisningsministeren fastsætter regler om undervisning i dansk som andetsprog til tosprogede børn og om modersmålsundervisning af børn fra medlemsstater i Den Europæiske Union, fra lande, som er omfattet af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, samt fra Færøerne og Grønland.

Efter bestemmelsens stk. 7 kan børne- og undervisningsministeren i forbindelse med fastsættelse af regler om undervisning i dansk som andetsprog til tosprogede børn, jf. stk. 6, tillige fravige § 36, stk. 2 og 3, i tilfælde, hvor det ved optagelsen vurderes, at eleven har et ikke uvæsentligt behov for sprogstøtte, og det vurderes at være pædagogisk påkrævet at henvise eleven til en anden skole end distriktsskolen. Vurderingen skal foretages ud fra en individuel vurdering af elevens sproglige behov.

Den gældende folkeskolelovs § 6 indeholder regler om undervisningen i kristendomskundskab, herunder mulighed for fritagelse fra denne undervisning.

Der er i folkeskolelovens § 7 fastsat regler om, at undervisningen skal indeholde de obligatoriske emner færdselslære, sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab, samt uddannelse og job.

Efter den gældende bestemmelse i folkeskolelovens § 7 a skal eleverne i 8. og 9. klasse deltage i introduktionskurser til ungdomsuddannelse og brobygning, jf. lov om kommunal indsats for unge under 25 år. Der gælder endvidere regler om målrettede indsatser for elever, der er vurderet ikkeuddannelsesparate, jf. lov om kommunal indsats for unge under 25 år.

Det følger af folkeskolelovens § 9, at eleverne på 7.-9. klassetrin skal tilbydes en række valgfag, herunder mulighed for at eleverne i 6.-9. klasse kan udsendes i praktik.

Efter folkeskolelovens § 10 fastsætter børne- og undervisningsministeren regler om formålet med undervisningen i folkeskolens fag og obligatoriske emner efter §§ 5-7 og § 9. Børne- og undervisningsministeren fastsætter

desuden regler om kompetencemål for bestemte klassetrin, inddeling i færdigheds- og vidensområder, ud fra hvilke undervisningen i de enkelte fag/emner skal tilrettelægges, og regler om opmærksomhedspunkter inden for udvalgte kerneområder i dansk og matematik.

Der er i folkeskolelovens § 11 regler om undervisningen i børnehaveklassen, herunder om obligatorisk sprogvurdering i starten af børnehaveklassen. I folkeskolelovens § 11 a er fastsat regler om obligatoriske sprooprøver for eleverne i børnehaveklasser på skoler og afdelinger af skoler, hvor mere end 30 pct. af eleverne bor i et boligområde, der har været på listen over udsatte boligområder, jf. § 61 a, stk. 1, i lov om almene boliger m.v., mindst en gang inden for de seneste 3 år.

I den gældende folkeskolelovs § 12, stk. 1 er fastsat regler om undervisningsorganisering i klasser, om klasseindplacering og om skolelederens mulighed for at bestemme, at en elev rykkes et klassetrin op eller undervises på samme klassetrin i 2 år, hvis det er til elevens bedste. Klasseindplaceringen kan ske i forbindelse med skoleårets start eller i løbet af skoleåret.

Efter folkeskolelovens § 12, stk. 2 skal henvisning til specialundervisning, som ikke er af foreløbig karakter, sker efter pædagogisk-psykologisk rådgivning og efter samråd med eleven og forældrene. Elevens synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed.

Det følger af folkeskolelovens § 12, stk. 3, at såfremt forældre ønsker, at deres barn optages i en skole beliggende i en anden kommune end bopælskommunen, jf. § 36, stk. 3, foretages henvisningen til specialundervisning, jf. stk. 2, efter pædagogisk-psykologisk rådgivning i bopælskommunen. Skolekommunen kan ikke foretage henvisning til et mere vidtgående specialundervisningstilbud end det tilbud, som bopælskommunen har henvist barnet til. Afgørelsen af, om tilbuddet er mere vidtgående, træffes af bopælskommunen. Efter stk. 4. Afgørelse om valg af fag, jf. § 9, og om fortsat skolegang i 10. klasse træffes af eleverne efter samråd med forældrene, jf. § 54, og elevens lærere, eventuelt med inddragelse af den ungeindsats, som kommunalbestyrelsen har etableret efter kapitel 1 d i lov om kommunal indsats for unge under 25 år.

Efter folkeskolelovens § 13 har elever og deres forældre ret til regelmæssig underretning om skolens syn på elevernes udbytte af skolegangen og resultater af test. Elevernes udbytte af undervisningen skal løbende evalueres.

Efter § 13, stk. 3, udarbejder børne- og undervisningsministeren test i udvalgte fag og på bestemte klassetrin til brug for den løbende evaluering. Efter § 13, stk. 5 og 6 gives elever i 8. og 9. klasse standpunktskarakterer mindst to gange om året. Derudover udarbejder eleverne en projektopgave. Efter § 13 a offentliggør børne- og undervisningsministeren en gang om året resultaterne af de afholdte test.

Efter folkeskolelovens § 13 b, skal elever fra børnehaveklassen til 9. klasse have en elevplan, som bl.a. skal indeholde individuelle mål og status for elevens læring i bestemte fag og på bestemte klassetrin.

Det fremgår af § 13 b, stk. 4, at elevplanen skal for hver elev på 8. og 9. klassetrin indeholde oplysninger til brug for vurderingen af elevens uddannelsesparathed, jf. lov om kommunal indsats for unge under 25 år, herunder om, hvilken ungdomsuddannelse eleven påtænker at søge efter 9. eller 10. klasse, en vurdering af, om eleven har de nødvendige sociale og personlige forudsætninger for at påbegynde og gennemføre en ungdomsuddannelse efter 9. klasse, samt om den besluttede indsats, der skal iværksættes over for elever, der er vurderet ikkeuddannelsesparate i 8. klasse eller senere.

Efter den gældende bestemmelse i folkeskolelovens 14, stk. 1, skal elever ved afslutningen af undervisningen på 9. klassetrin aflægge folkeskolens afgangseksamen og 9.-klassesprøver i fagene dansk, engelsk, kristendoms-kundskab, historie, samfundsfag, matematik, geografi, biologi, fysik/kemi, idræt og fransk eller tysk. Det fremgår af stk. 2, hvordan prøverne aflægges, herunder hvilke fag der er obligatoriske og hvilke, der indgår i udvælges efter udtrækning. Det fremgår af stk. 3, at undervisningen i det praksis/musiske valgfag på 8. klassetrin afsluttes med en prøve i faget. Det fremgår af stk. 4, hvilke krav eleven skal opfylde for at bestå folkeskolens afgangseksamen. Efter stk. 7 kan børne- og undervisningsministeren fastsætte nærmere regler om 9.-klassesprøverne, herunder bl.a. om tidspunktet for prøverne, om kravene i de enkelte fag, om bedømmelse og karaktergivning m.v.

I folkeskolelovens § 14 a er fastsat regler om hhv. skoleårets og sommerferiens begyndelse.

Der er i folkeskolelovens § 14 b fastsat regler om, at undervisningstiden skal tilrettelægges, så eleverne minimum får mellem 1.110 timer i børnehaveklassen og på 1.-3. klassetrin, mindst 1.320 timer på 4.-6. klassetrin og 1.400 timer på 7.-9. klassetrin.

Det følger af folkeskolelovens § 15, at eleverne skal have 45 minutters motion og bevægelse i gennemsnit om dagen, og at der skal etableres lektiehjælp og faglig fordybelse i undervisningstiden.

Der er i folkeskolelovens § 16 og dertilhørende bilag 1 fastsat regler om, hvilket minimumstimetal skolerne skal gennemføre.

Efter folkeskolelovens § 16 a skal der som supplement til undervisningen i fagene og de obligatoriske emner gives understøttende undervisning.

I folkeskolelovens § 16 b og d er fastsat regler om, under hvilke betingelser kommunalbestyrelsen kan godkende fravigelse af reglerne om den samlede undervisningstid, herunder med henblik på at give tid til konfirmationsforberedelse.

Efter § 16 c kan dele af undervisningen organiseres og tilrettelægges som ekskursioner, lejrskole eller skolerejser.

Det fremgår af folkeskolelovens § 17, at grundskolens klasser normalt ikke må overstige 28 elever ved skoleårets start, og at kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde kan godkende et højere elevtal, dog ikke over 30.

Efter folkeskolelovens § 18 skal undervisningen tilrettelægges, så den svarer til den enkelte elevs behov og forudsætninger.

Det følger af den gældende bestemmelse i folkeskolelovens § 19, stk. 1, at de nødvendige undervisningsmidler skal stilles vederlagsfrit til rådighed for eleverne. Dette gælder dog ikke instrumenter og udstyr, som anvendes ved undervisning i fritiden, og som hjemtages af eleverne til eget brug.

Efter § 19, stk. 2-5 skal der ved hver skole være et pædagogisk læringscenter, der efter kommunalbestyrelsens beslutning kan være integreret med et folkebibliotek.

3.4.1.3. Kapitel 2a – 10. klasses struktur og indhold

I folkeskolelovens kapitel 2 a er fastsat en række regler om 10. klasses struktur og indhold.

Der er således fastsat regler i folkeskolelovens § 19 b og c om, at 10. klasse består af en obligatorisk del, og i lovens § 19 d om, hvad den valgfrie del omfatter.

Der er videre fastsat regler om kommunalbestyrelsens mulighed for at tilbyde 10.-klasseforløb, der kombinerer 10. klasse med 1. del af erhvervsuddannelsernes grundforløb eller særligt tilrettelagte undervisningsforløb.

3.4.1.4. Kapitel 3 – Skolevæsenets ordning

Folkeskolelovens kapitel 3 indeholder regler om skolevæsenets ordning, herunder om etablering af fælles ledelse, skolens inddeling i klasser m.v.

Efter folkeskolelovens § 20, stk. 1 påhviler det kommunalbestyrelsen at sørge for undervisning i grundskolen og 10. klasse af børn og unge under 18 år, der bor eller opholder sig i kommunen, og hvis forældre ønsker dem optaget i folkeskolen.

Det følger af folkeskolelovens § 20, stk. 2, at det påhviler kommunalbestyrelsen at sørge for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, jf. § 3, stk. 2, til de i stk. 1 nævnte børn og unge. Endvidere påhviler det kommunalbestyrelsen at sørge for specialpædagogisk bistand til børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen. Efter § 20, stk. 5, kan specialundervisning indrettes i dagbehandlingstilbud eller i et efter lov om social service oprettet eller godkendt anbringelsessted. Efter § 20, stk. 6 har elever, som i løbet af skoleåret fylder 18 år, ret til at fortsætte skolegangen i resten af skoleåret. Efter § 20, stk. 7 og 8 fastsætter børne- og undervisningsministeren nærmere regler om bl.a. bopælskommunens inddragelse og godkendelse af undervisningstilbud til børn og unge, der er henvist til et dagbehandlingstilbud eller anbragt i et anbringelsessted i en anden kommune, samt nærmere regler om minimumsstørrelsen for interne skoler m.v.

Det følger af folkeskolelovens § 20 a, at elever kan i fortsættelse af undervisningen efter reglerne i folkeskoleloven anvende it-hjælpemidler, der er tilbudt eleven efter folkeskolelovens § 3, stk. 2, § 3 a eller § 3 b.

I folkeskolelovens § 21 er fastsat regler om henvisning af børn og unge til specialundervisning ved regionsrådets foranstaltning, herunder at børne- og undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om proceduren m.v. i forbindelse med kommunalbestyrelsens henvisning af elever til regionsrådets foranstaltning.

Det følger af folkeskolelovens § 22, at kommunalbestyrelsen efter overenskomst med en anden kommune eller den pågældende skole kan henvise elever til undervisning i f.eks. en anden kommunes skoler en anmeldt fri

grundskole, en godkendt efterskole m.v. Derudover kan kommunalbestyrelsen indgå overenskomst med en institution, der udbyder erhvervsuddannelser, om undervisning af elever i grundskolen i dele af undervisningstiden.

Efter folkeskolelovens § 22, stk. 2, kan kommunalbestyrelsen efter indstilling fra regionsrådet beslutte, at en elev efter overenskomst mellem regionsrådene henvises til specialundervisning, jf. § 20, stk. 3, i en anden regions undervisningstilbud. Dette gælder tilsvarende for de af Borgerrepræsentationen drevne landsdelsdækkende undervisningstilbud i Københavns Kommune. Efter stk. 5, 1. pkt., kan en kommunalbestyrelse efter overenskomst med et i kommunen beliggende dagbehandlingstilbud henvise elever til specialundervisning, jf. § 20, stk. 2. Tilsvarende kan kommunalbestyrelsen efter stk. 5, 2. pkt. efter overenskomst med et i kommunen beliggende anbringelsessted for børn og unge, der er oprettet eller godkendt efter lov om social service, henvise elever til specialundervisning i anbringelsesstedet.

Efter lovens § 22, stk. 6, kan børne- og undervisningsministeren fastsætte regler om indgåelsen og indholdet af overenskomsten mellem en kommunalbestyrelse og et dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted. Dette gælder dog ikke for overenskomsten med de i stk. 1, nr. 3-5, nævnte skoler, der efter lov om social service er godkendt som anbringelsessteder. I særlige tilfælde kan børne- og undervisningsministeren fastsætte regler om størrelsen af udgiften til undervisningen i et anbringelsessted.

Det følger af folkeskolelovens § 23, at elever, der gennem længere tid på grund af smittefare eller af hensyn til deres sundhed eller velfærd ikke kan undervises i skolen, undervises i deres hjem eller på den institution, hvor de opholder sig.

Folkeskolelovens § 24 – 25 a indeholder regler om, hvor mange klassetrin en skole som minimum skal bestå af, regler om nedlæggelse af en skole, samt mulighederne for at etablere fælles ledelse mellem folkeskoler og mellem folkeskoler dagtilbud, fritidshjem eller ungdomsskoler. Der er endvidere fastsat regler om, at skolen skal indeles i klasser, om mulighed for at etablere aldersintegreret indskoling, eliteidrætsklasser og talentklasser i musik, og at organisere undervisningen i hold.

3.4.1.5. Kapitel 4 – Lærere og øvrigt undervisende personale

I folkeskolelovens kapitel 4 er fastsat regler om, hvilke kvalifikationskrav det undervisende personale skal leve op til for at kunne undervise eller varetage undervisningsopgaver i folkeskolen.

Det følger af folkeskolelovens § 28, at for at kunne varetage undervisningen i folkeskolens 1.-10. klasse skal underviseren have gennemført uddannelsen til lærer i folkeskolen eller anden læreruddannelse.

I folkeskolelovens § 29 og 30 er fastsat regler om pædagogers mulighed for at varetage undervisningsopgaver, herunder understøttende undervisningsopgaver i folkeskolen.

Efter folkeskolelovens § 30 c, kan kommunalbestyrelsen i helt særlige tilfælde fravige kravene til det undervisende personales kvalifikationer, hvor det ikke er muligt at ansætte personer med de pågældende kvalifikationer.

3.4.1.6. Kapitel 5 – Undervisningspligt. Indskrivning og optagelse i folkeskolen

I folkeskolelovens kapitel 5 er fastsat regler om undervisningspligt, herunder hvordan den kan opfyldes på andre måder end ved deltagelse i undervisningen i skolen, samt om indskrivning og optagelse i folkeskolen.

Efter den gældende folkeskolelovs § 32 er ethvert barn, der bor her i landet, undervisningspligtigt efter reglerne i §§ 33-35, medmindre det omfattes af bestemmelser om undervisningspligt i anden lovgivning. Det samme gælder børn, der skal opholde sig her i landet i mindst 6 måneder

I folkeskolelovens § 33 er fastsat regler om undervisningspligtens opfyldelse, herunder mulighed for at opfylde undervisningen gennem delvis erhvervmæssig beskæftigelse, gennem deltagelse i undervisning på ungdomsskolen og gennem deltagelse i undervisning på musikskoler eller ved eliteidrætsudøvelse i en idrætsforening m.v.

Efter den gældende folkeskolelovs § 34, stk. 1, indtræder undervisningspligten den 1. august i det kalenderår, hvor barnet fylder 6 år, og ophører den 31. juli ved afslutningen af undervisningen i 9. klassetrin. Efter stk. 2, kan kommunalbestyrelsen efter forældrenes anmodning eller med deres samtykke godkende, at et barns undervisning udsættes til et år efter undervisningspligtens indtræden, når det er begrundet i barnets udvikling. Godkendelsen kan betinges af, at barnet optages i en børnehave.

Efter lovens § 34, stk. 2, kan kommunalbestyrelsen efter forældrenes anmodning eller med deres samtykke, godkende, at et barns undervisning udsættes til et år efter undervisningspligtens indtræden, når det er begrundet i

barnets udvikling. Godkendelsen kan betinges af, at barnet optages i en børnehave.

Folkeskolelovens § 34, stk. 3, giver mulighed for at tilrettelægge optagelsen, så elever optages løbende i aldersintegrerede klasser.

Efter lovens § 35, skal forældremyndighedsindehaveren eller den, der faktisk sørger for barnet, medvirke til, at barnet opfylder undervisningspligten, og må ikke lægge hindringer i vejen herfor.

Efter folkeskolelovens § 36, stk. 1, kan et barn indskrives i folkeskolen fra det kalenderår, hvor det fylder 5 år.

Det fremgår af folkeskolelovens § 36, stk. 2, at der til hver skole hører et skoledistrikt, der kan være større eller mindre for de enkelte klassetrin. Et barn optages i skolen i det distrikt, hvor det bor eller opholder sig.

Det følger af folkeskolelovens § 36, stk. 3, at forældre har krav på, at deres barn optages i en folkeskole efter eget valg i bopælskommunen eller i en anden kommune, under forudsætning af, at det kan ske inden for de rammer, kommunalbestyrelsen i skolekommunen har fastsat i henhold til § 40, stk. 2. Det samme gælder, hvis forældrene ønsker, at barnet skifter skole under skoleforløbet, herunder til distriktsskolen.

Efter folkeskolelovens § 36, stk. 4, har en elev, der er optaget i en skole, ret til at fortsætte skolegangen i denne skole, herunder også i forbindelse med flytning under skoleforløbet.

Efter § 36, stk. 6, fastsætter børne- og undervisningsministeren regler om bopælskommunens betaling til skolekommunen, hvis forældrene benytter sig af valg af folkeskole i en anden kommune end bopælskommunen, jf. stk. 3 og 4. Reglerne finder anvendelse, hvis kommunerne ikke indgår anden aftale herom.

Efter lovens § 36, stk. 7, har forældre krav på, at deres barn optages i en skolefritidsordning ved den skole, hvor barnet er optaget, hvis der er etableret en sådan ordning, og der er plads i denne. Børne- og undervisningsministeren fastsætter regler om bopælskommunens betaling til skolekommunen, hvis barnet optages i en skolefritidsordning ved den valgte skole, jf. stk. 3 og 4. Reglerne finder anvendelse, hvis kommunerne ikke indgår anden aftale herom.

Efter lovens § 37 skal et barn optages i børnehaveklassen i det kalenderår, hvor barnet inden den 1. oktober fylder 5 år, hvis det må antages at kunne følge undervisningen.

I folkeskolelovens § 38 er fastsat regler om ansøgning om indskrivning af børn i folkeskolen, herunder krav om, at ansøgningen skal indgives digitalt.

Det følger af folkeskolelovens § 39, at skolens leder har pligt til at påse, at elever, der er optaget i skolen, deltager i undervisningen, herunder registrerer fravær. Der er fastsat nærmere regler herom i bekendtgørelse nr. 1063 af 24. oktober 2019 om elevers fravær fra undervisningen i folkeskolen. Det følger i den forbindelse af bekendtgørelsens § 6, at skolens leder skal underrette kommunalbestyrelsen, når en elev har ulovligt skolefravær på 15 pct. eller derover inden for ét kvartal, jf. § 153, stk. 2, i lov om social service.

3.4.1.7. Kapitel 6 – Styrelsen af kommunens skolevæsen

Kapitel 6 indeholder nærmere regler om hhv. kommunalbestyrelsens, skolebestyrelsen og skolelederens ansvar, kompetence og opgaver.

Efter folkeskolelovens § 40, stk. 1, har kommunalbestyrelsen ansvaret for, at ethvert undervisningspligtigt barn i kommunen indskrives i folkeskolen eller får en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Det følger af den gældende folkeskolelovs § 40, stk. 2, at kommunalbestyrelsen fastlægger mål og rammer for skolernes virksomhed. Beslutning om følgende træffes af kommunalbestyrelsen på et møde: 1) Bevillinger til skolevæsenet og økonomiske rammer for de enkelte skoler. 2) Skolestrukturen, herunder antallet af skoler og hver enkelt skoles omfang med hensyn til klassetrin, specialundervisning og specialpædagogisk bistand efter § 3, stk. 2, og § 4, stk. 2, undervisning i fritiden efter § 3, stk. 6, og skolefritidsordning efter § 3, stk. 7. Beslutningerne træffes efter indhentet udtalelse fra skolebestyrelserne ved de berørte skoler.

Efter lovens § 40, stk. 3-7 godkender kommunalbestyrelsen skolernes læseplaner, fastsætter og godkender mål- og indholdsbeskrivelse for skolefritidsordningerne, samt sikrer, at lærerne har relevant undervisningskompetence.

Efter folkeskolelovens § 40 a skal kommunalbestyrelsen udarbejde en kvalitetsrapport hvert andet år. Hvis niveauet i skolevæsenet eller på en skole

ikke er tilfredsstillende, skal kommunalbestyrelsen som en del af kvalitetsrapporten udarbejde en handlingsplan med opfølgende initiativer med henblik på at forbedre niveauet i skolevæsenet eller på skolen. Kvalitetsrapporten skal drøftes på et møde i kommunalbestyrelsen, der tager stilling til rapporten, herunder opfølgning herpå.

Efter folkeskolelovens § 41 fastsætter kommunalbestyrelsen efter indhentet udtalelse fra skolebestyrelserne en vedtægt for styrelsen af kommunens skolevæsen. Vedtægten skal indeholde nærmere oplysninger om bl.a. skolebestyrelsernes sammensætning, fremgangsmåden ved valg af medarbejderrepræsentanter til skolebestyrelsen, beskrivelse af eventuelle beføjelser, der er delegeret til skolebestyrelsen i medfør af § 40, stk. 5, samt i et bilag til vedtægten de beslutninger, som kommunalbestyrelsen har truffet vedrørende skolestrukturen m.v.

Efter folkeskolelovens § 42, stk. 1, 1. pkt. skal der oprettes en skolebestyrelse ved hver skole. Der er endvidere fastsat regler om skolebestyrelsens sammensætning, herunder om mulighederne for at lade repræsentanter fra det lokale erhvervsliv m.v. sidde i skolebestyrelsen, om valgperioden og om mulighederne for at afholde nyvalg.

Efter § 43 fastsætter kommunalbestyrelsen regler om valg af forældrerepræsentanter til skolebestyrelsen. Der er videre fastsat regler om valget og valgbarhed, samt mulighed for at yde vederlag til forældrerepræsentanter m.v.

Efter folkeskolelovens § 44, stk. 1, udøver skolebestyrelsen sin virksomhed inden for de mål og rammer, som kommunalbestyrelsen fastsætter, jf. § 40, herunder i en eventuel handlingsplan, jf. § 40 a, stk. 2, og fører i øvrigt tilsyn med alle dele af skolens virksomhed, dog undtagen personale- og elevsager. Skolebestyrelsen kan fra skolens leder indhente enhver oplysning om skolens virksomhed, som er nødvendig for at varetage tilsynet. Efter stk. 2, fastsætter skolebestyrelsen en række principper for skolens virksomhed. Efter stk. 3-6, har skolebestyrelsen kompetence til at godkende skolens budget, inde for de økonomiske rammer, der er fastlagt for skoler, godkende undervisningsmidler og fastsætte skolens ordenregler og værdiregelsæt, samt godkende forskellige beslutninger f.eks. om voksne skal kunne deltage i undervisningen.

Den gældende folkeskolelovs § 45 indeholder regler om, at der ved hver skole skal ansættes en leder, som er ansvarlig for skolens virksomhed over

for skolebestyrelsen og kommunalbestyrelsen. Der er endvidere fastsat regler om, hvilke opgaver skolens leder har ansvar for at løse.

Det følger af den gældende folkeskolelovs § 46, stk. 1, at elever på skoler, som har 5. eller højere klassetrin, har ret til at danne et elevråd. Elevrådet udpeger repræsentanter for eleverne til udvalg m.v., som skolens leder har nedsat til at behandle spørgsmål af betydning for eleverne i almindelighed. Dette gælder dog ikke udvalg m.v., hvor elevernes deltagelse vil stride mod anden lovgivning. Efter stk. 2, har elever på skoler med afdelingsstruktur ret til at danne et afdelingselevråd.

3.4.1.8. Kapitel 7 – Styrelsen af regionens undervisningstilbud

I folkeskolelovens kapitel 7 er fastsat regler om styrelsen af regionens undervisningstilbud.

3.4.1.9. Kapitel 8 – Udgifterne til folkeskolen

I folkeskolelovens kapitel 8 er fastsat regler om udgifterne til folkeskolen.

Det følger af den gældende folkeskolelovs § 49, stk. 1, at alle udgifter til folkeskolens undervisning m.v., herunder specialundervisning og specialpædagogisk bistand i henhold til § 20, stk. 3, sygeundervisning i henhold til § 23, stk. 2, og udgifter til befordring i henhold til § 26, stk. 3, påhviler kommunerne, for så vidt der ikke er lovhjemmel for, at udgifterne helt eller delvis påhviler staten eller andre. Det følger af stk. 2, at børne- og undervisningsministeren fastsætter regler om, hvilken kommune udgiften til folkeskolens undervisning m.v. endeligt påhviler.

Det fremgår af den gældende folkeskolelovs § 50, i hvilke situationer kommunalbestyrelsen kan kræve betaling for undervisning, herunder at kommunalbestyrelsen kan opkræve betaling af forældre til børn, der er optaget i en skolefritidsordning, jf. § 3, stk. 7. Kommunalbestyrelsen yder søskendetilskud til familier med mere end et barn i skolefritidsordninger, daginstitutioner m.v. og hel eller delvis fripladstilskud under hensyn til forældrenes økonomiske forhold, eller hvor sociale, pædagogiske eller behandlingsmæssige forhold gør sig gældende. Reglerne fastsat i medfør af dagtilbudsloven om kommunens tilskud til brug for dag-, fritids- og klubtilbud og forældrenes egenbetaling finder anvendelse ved ydelse af søskendetilskud og ved ydelse af helt eller delvist fripladstilskud.

I folkeskolelovens § 50, stk. 3-4 er fastsat regler om mulighed for at tilbageholde ydelser eller modregne restancer vedrørende betaling for skolefritidsordning.

Der er i folkeskolelovens § 50, stk. 5-9 fastsat regler om dækning af udgifter i forbindelse med ekskursioner, lejrskoler m.v.

I folkeskolelovens § 50 a er fastsat regler om ansøgning om helt eller delvist økonomisk fripladstilskud

3.4.1.10. Kapitel 9 – Klage

I den gældende folkeskolelovs kapitel 9 er fastsat regler om klageadgang, herunder om klageadgang i forhold til beslutninger om tildeling af specialundervisning og omfanget heraf m.v.

Det følger af folkeskolelovens § 51, stk. 3, af afgørelser om henvisning eller afslag på henvisning til specialundervisning i henhold til § 21, stk. 1, samt afgørelse om at tilbagekalde en henvisning kan inden 4 uger fra afgørelsens meddelelse af forældrene, indbringes for Klagenævnet for Specialundervisning, jf. § 51 a. Det samme gælder for afgørelser om henvisning, afslag på henvisning eller tilbagekaldelse af henvisning til specialskoler og specialklasser, jf. § 20, stk. 2.

Efter folkeskolelovens § 51, stk. 4, kan afgørelser om det nærmere indhold af foranstaltningen på specialskoler eller i specialklasser indbringes for Klagenævnet for Specialundervisning inden 4 uger fra afgørelsens meddelelse af forældrene. Dette gælder tilsvarende for afgørelser vedrørende elever, hvis undervisning kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt, jf. § 3, stk. 2, og § 16, stk. 4. Afgørelser om supplerende undervisning og anden faglig støtte, jf. § 5, stk. 5, til elever i børnehaveklassen og i 1.-3. klasse, der har mindre end 18 undervisningstimer ugentligt, kan indbringes for klagenævnet, hvis elevens undervisning kun kan gennemføres med denne støtte i den overvejende del af undervisningstiden.

Det følger af folkeskolelovens § 51, stk. 6, at afgørelser om søskendetilskud og fripladstilskud i henhold til § 50, stk. 2, og afgørelser om afvisning af ansøgninger efter § 50 a, stk. 1, 2. pkt., kan indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Efter § 51, stk. 7, kan beslutninger og afgørelser, som træffes af regionsrådet vedrørende regionens undervisningstilbud, ikke indbringes for en højere administrativ myndighed. Dog følger det af stk. 8, at afgørelser i henhold til § 21, stk. 3, kan indbringes for Klagenævnet for Specialundervisning inden 4 uger fra afgørelsens meddelelse af forældrene.

Det følger af § 51, stk. 9, at kommunalbestyrelsens afgørelser om henvisning eller afslag på henvisning til specialundervisning i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder, jf. § 20, stk. 5, og § 22, stk. 5, samt afgørelser om at tilbagekalde en henvisning inden 4 uger fra afgørelsens meddelelse af forældrene, jf. § 54, stk. 1, indbringes for Klagenævnet for Specialundervisning, jf. § 51 a. Det samme gælder kommunalbestyrelsens afgørelser om det nærmere indhold af foranstaltningen i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder.

I den gældende folkeskolelovens § 51 a er fastsat regler om Klagenævnet for specialundervisning, herunder at børne- og undervisningsministeren fastsætter efter indstilling fra nævnet nærmere regler om nævnets virksomhed. I lovens § 51 b og c er fastsat regler om klageprocedure og nævnets kompetence.

3.4.1.11. Kapitel 10 – Andre bestemmelser

I folkeskolelovens kapitel 10 er fastsat en række andre bestemmelser.

Efter lovens § 52 kan børne- og undervisningsministeren fastsætte almindelige regler om foranstaltninger til fremme af god orden i skolerne m.v.

Det følger af den gældende folkeskolelovs § 52 a, at for undervisere, der er ansat på anbringelsessteder, og elever på anbringelsessteder, jf. § 20, stk. 5, gælder bestemmelserne om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Efter folkeskolelovens § 53, stk. 1, fastsættes tiden for konfirmationsforberedelsen ved forhandling mellem kommunalbestyrelsen og præsterne i kommunen. Kan der ikke opnås enighed mellem parterne, træffes afgørelsen af kommunalbestyrelsen efter forhandling med de berørte menighedsråd. Efter bestemmelsens stk. 2, skal der sikres konfirmationsforberedelsen den nødvendige tid inden for de rammer, der er fastsat, jf. § 40, stk. 2, nr. 5, og § 44, stk. 2, nr. 1.

Det fremgår af folkeskolelovens § 54, stk. 1, at forældrenes rettigheder efter § 3 b, § 9, stk. 3 og 4, og §§ 12-14, 19 d, 19 e, 19 f, 20, 22, 27, 33, 34, 36-38 og 51 og de i medfør af loven fastsatte regler tilkommer den eller de personer, som har forældremyndigheden over eleven. Elever, der ikke er undergivet forældrenes myndighed, træffer selv afgørelse efter § 12, § 14, stk. 6, § 19 d, § 19 e, § 19 f, § 20, stk. 1 og 2, § 22, stk. 4, og § 27, stk. 1. Efter bestemmelsens stk. 2 kan skolen anse den, der har eleven i pleje, for bemyndiget til at handle på forældremyndighedens indehaver vegne, bortset fra spørgsmålene om skolegangens begyndelse og varighed.

Folkeskolelovens § 55 omhandler børne- og undervisningsministerens kompetence til at fravige visse af lovens bestemmelser med henblik på at fremme forsøgsvirksomhed og pædagogisk udviklingsarbejde eller for at bevare små skoler.

Det fremgår af folkeskolelovens § 55 b, stk. 1, at testresultater, jf. § 13, stk. 3 og 4, for den enkelte elev, grupper af elever, hold, klasser, skoler, kommuner og regioner m.v., bortset fra opgørelser på landsplan, samt testopgaver, jf. § 13, stk. 3 og 4, er fortrolige. Efter bestemmelsens stk. 2, er ansatte m.fl., der virker ved skoler, jf. § 55 c, der modtager oplysninger om testresultater og testopgaver, med hensyn til disse oplysninger undergivet den i stk. 1 omhandlede tavshedspligt.

Folkeskolelovens § 55 c omhandler børne- og undervisningsministerens kompetence til at tilbyde skoler som nævnt i § 22, stk. 1, nr. 2-5, eller en ungdomsskole som nævnt i § 33, stk. 3, at anvende testene, jf. § 13, stk. 3.

Folkeskolelovens § 56, stk. 1, omhandler børne- og undervisningsministerens ret til at forlange enhver oplysning, som ministeren skønner nødvendig til udførelse af bl.a. lovgivnings- og vejledningsfunktioner, meddelt af kommunalbestyrelsen og regionsrådet. Efter bestemmelsens stk. 2, kan børne- og undervisningsministeren bestemme, at kommunalbestyrelsen skal tilvejebringe oplysninger, som ministeren skønner nødvendige til brug for opfølgning på folkeskolens resultater og forhold i øvrigt. Efter stk. 3 kan børne- og undervisningsministeren fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen skal indberette oplysninger, jf. stk. 2, om elevernes trivsel til ministeriet ved anvendelse af et nærmere fastsat dataformat og med brug af en nærmere bestemt spørgeramme. Børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om spørgerammen og om, hvordan og hvornår kommunalbestyrelsen tilvejebringer oplysninger om elevernes trivsel.

Det fremgår af folkeskolelovens § 56 a, at oplysninger om elevers trivsel, jf. § 56, stk. 3, og § 56 b, skal indgå i skolernes undervisningsmiljøvurdering efter lov om elevers og studerendes undervisningsmiljø.

Efter folkeskolelovens § 56 b skal skolen leder en gang årligt gennemføre en måling af elevernes trivsel med det formål at følge og styrke elevernes trivsel. De enkelte elevers svar må udelukkende bruges til at udføre statistiske og videnskabelige undersøgelser af elevers trivsel.

3.4.1.12. Kapitel 11 – Evaluering og kvalitetsudvikling af folkeskolen og dagtilbud

Folkeskolelovens kapitel 11 indeholder regler om evaluering og kvalitetsudvikling af folkeskolen og dagtilbud.

Folkeskolelovens §§ 57-57 c indeholder regler om Rådet for børns læring. Reglerne er ikke relevante for nærværende lovforslag, hvorfor de ikke behandles yderligere.

Det fremgår af folkeskolelovens § 57 d, stk. 1, at børne- og undervisningsministeren fører tilsyn med folkeskolers kvalitetsudvikling. Af bestemmelsens stk. 2 fremgår, at i tilfælde af vedvarende dårlig kvalitet på en folkeskole eller i skolevæsenet kan børne- og undervisningsministeren med henblik på at forbedre niveauet pålægge kommunalbestyrelsen at udarbejde en handlingsplan, jf. § 40 a, stk. 2, og eventuelt som et delelement heri at deltage i vejledning fra Børne- og Undervisningsministeriet. Ministeren fastsætter en frist for udarbejdelsen af handlingsplanen. Handlingsplanen skal godkendes af ministeren. Det fremgår af bestemmelsens stk. 3, at ministeren kan træffe beslutning om at nedlægge en folkeskole, som ikke inden for en 3-årig periode har indfriet de fastsatte mål i den af ministeren godkendte handlingsplan, jf. stk. 2. Ved nedlæggelse af en folkeskole i medfør af denne bestemmelse udøver ministeren på kommunalbestyrelsens vegne de beføjelser, som kommunalbestyrelsen har i medfør af § 24, stk. 4. Kommunalbestyrelsen træffer med ministerens godkendelse beslutning om tilpasning af kommunens skoledistrikter, jf. § 36, stk. 2, i umiddelbar forlængelse af ministerens beslutning om at nedlægge skolen.

3.4.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Udgangspunktet for velfærdsaftalerne på folkeskoleområdet er, at kommuner og folkeskoler skal have en udstrakt grad af frihed til at nytænke opgaveløsningen på folkeskoleområdet, herunder for bedre at kunne prioritere og

styrke kvaliteten til gavn for ledere, medarbejdere og elever samt deres forældre.

Der sker med dette lovforslag en betydelig frisættelse fra den statslige regulering via folkeskoleloven og tilhørende bekendtgørelser.

Ministeriet bemærker i den forbindelse, at følgeforskningsprogrammet til folkeskolereformen belyser forholdet mellem kommunernes mål- og resultatstyring, skolernes autonomi og elevernes faglige resultater og trivsel. Efter folkeskolereformen er der sket en øget mål- og resultatstyring på kommunalt niveau, men der kan ikke påvises en direkte sammenhæng mellem mål- og resultatstyring på kommunalt niveau og elevernes faglige resultater og trivsel. Trods folkeskolereformens intention om øgede lokale frihedsgrader inden for de overordnede styringsrammer vurderer skolelederne, at deres autonomi er reduceret. Følgeforskningen finder ingen sammenhæng mellem skoleledernes autonomi og elevernes faglige resultater og trivsel. Følgeforskningen viser dog, at når kommunal mål- og resultatstyring kombineres med, at skolelederne har autonomi, har det en positiv sammenhæng til elevernes faglige resultater i 9. klasse. Det vil sige, at på skoler, hvor skolelederne har en høj grad af autonomi, og hvor kommunen samtidig i høj grad fastsætter resultatmål, får eleverne højere karakterer ved 9.-klassesprøven.

Lovforslaget ændrer ikke på ansvarsfordelingen på folkeskoleområdet. Driften af folkeskolen er en kommunal opgave, og det ændrer lovforslaget ikke på. Et egentligt krav til kommunalbestyrelserne om ikke eksempelvis at fastsætte nye dokumentationskrav m.v. i folkeskolen er således ikke indeholdt i dette lovforslag.

Det må lægges til grund, at kommunalbestyrelserne i de relevante kommuner ønsker at bakke op om lovforslagets intentioner, og det er i den forbindelse afgørende for at opnå den ønskede frihed og nytænkning i opgaveløsningen, at frisættelsen fra statslige regler følges op af en betydelig lokal frisættelse fra kommunalt besluttede projekter, koncepter og øvrige dokumentationsopgaver.

Af bl.a. retssikkerhedsmæssige hensyn fastsættes det med lovforslaget, at bl.a. regler om støtte i undervisningen, reglerne om 9. klassesprøver og folkeskolens afgangseksamen og klageadgang til Ankestyrelsen ikke kan fraviges, samt at der stilles krav om, at undervisningen på de omfattede skoler fortsat skal være vederlagsfri og skal stå mål med, hvad der almindeligvis

kræves i folkeskolen. Dette vil bl.a. give forældrene en sikkerhed for, at deres børn stadig vil kunne få den støtte i skolen, de har behov for, ligesom eleverne fortsat vil få en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen samt en 9. klasses afgangseksamen, der giver eleverne mulighed for at starte på en ungdomsuddannelse.

Det foreslås med forslaget til § 9, stk. 1, at kommunalbestyrelsen i de kommuner, der indgår velfærdsaftaler med på folkeskoleområdet, vil få mulighed for at fravige regler i folkeskoleloven, således at de sikres gode rammer for at kunne nytænke opgaveløsningen på folkeskoleområdet. Det overordnede formål med frisættelsen skal være at styrke kvaliteten ved at give skoleledere og medarbejdere mulighed for med udgangspunkt i deres kompetencer og professionelle dømmekraft at tilrettelægge skoledagen og undervisningen i overensstemmelse med de lokale ønsker og behov for såvel ledelsen, medarbejderne, eleverne og forældrene.

Der ændres, som anført ovenfor, med forslaget ikke på de overordnede rammer for styringen af folkeskoleområdet, hvor kommunalbestyrelsen har ansvaret for folkeskolen. Folkeskoleloven er en rammelov, hvor kommunalbestyrelsen har ansvaret for folkeskolerne, og herunder at udfylde de rammer, som lovgivningen udstikker. Kommunalbestyrelsen har derfor i dag inden for disse rammer et vist råderum til at tilrette opgaveløsningen, så den opfylder lokale ønsker og behov.

Kommunalbestyrelsen vil herudover med lovforslaget ikke få yderligere beføjelser, end de har i dag. Det betyder bl.a., at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne fastsætte lokale regler eller lignende, som også i dag kræver en særskilt lovhjemmel, herunder kvoter for optagelse, nye pligter og sanktioner m.v. Kommunalbestyrelsen vil endvidere fortsat skulle efterleve øvrig lovgivning f.eks. retssikkerhedsloven, de forvaltningsretlige regler og grundlæggende principper for offentlig forvaltning m.v.

Kommunalbestyrelsen vil derfor have et uændret råderum i tilrettelæggelsen af opgaveløsningen bortset fra de frihedsgrader i forhold til folkeskoleloven, som følger af dette lovforslag. Kommunalbestyrelsen får således i den periode, hvor velfærdsaftalerne gælder, mulighed for at fravige regler i folkeskoleloven, som kommunalbestyrelsen vurderer, kan virke hindrende for at løse opgaverne bedst muligt i den enkelte kommune eller i enkelte folkeskoler.

Af væsentlige frihedsgrader foreslås det, at kommunalbestyrelsen bl.a. vil kunne træffe beslutning om at fravige folkeskolelovens regler om fag og fagfordeling, jf. folkeskolelovens § 5, hvilket f.eks. vil give mulighed for at etablere nye fag, ændre hvilke klassetrin der undervises i det pågældende fag m.v.

Det foreslås videre, at kommunalbestyrelsen vil kunne træffe beslutning om at fravige krav om, at undervisningen skal indeholde de obligatoriske emner færdselslære, sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab samt uddannelse og job, og at undervisningen skal tilrettelægges ud fra de fagformål, kompetencemål og færdigheds- og vidensområder, der følger af folkeskolelovens § 10. Det foreslås, at undervisningen i stedet alene vil skulle tilrettelægges, så den står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Dette vil svare til de tilsvarende krav til undervisningen på fri- og privatskoler samt kommunale internationale grundskoler.

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen vil kunne træffe beslutning om at fravige krav om afholdelse af obligatoriske sprogprøver på skoler, hvor mere end 30 pct. af eleverne har bopæl i et boligområde, der inden for de seneste tre år har været på Transportministeriets liste over udsatte boligområder, ligesom kommunalbestyrelsen vil kunne træffe beslutning om at fravige krav om måling af elevernes trivsel, afholdelse af (nationale) test og udarbejdelse af elevplaner.

I forlængelse heraf vil kommunalbestyrelsen også kunne beslutte at fastholde det fokus på sproglig udvikling, der ligger i det undervisningsmateriale, som er udviklet til brug for de obligatoriske sprogprøver, herunder at der i undervisningen i børnehaveklassen skal anvendes de standardiserede sprogprøver, men fravige kravet om, at eleven skal gå et klassetrin om ved en ikke-bestået sprogprøve. Forslaget indebærer imidlertid ikke, at kommunalbestyrelsen vil kunne indføre yderligere pligter eller sanktioner end dem, som allerede gælder efter folkeskoleloven i dag, eller at kommunalbestyrelsen vil kunne fastholde de nuværende sanktioner uden samtidig at give den sprogstimulering m.v., der følger af de gældende regler.

Det foreslås videre, at kommunalbestyrelsen vil kunne træffe beslutning om at fravige kravene til undervisningstidens samlede varighed, herunder minimumstimetal og vejledende timetal, og fravige kravene om, at undervisningen skal tilrettelægges, så der gives understøttende undervisning, bevægelse samt lektiehjælp og faglig fordybelse.

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen vil kunne fravige kravene til tilrettelæggelsen og strukturen i 10. klasse, at skolen skal deles i klasser og kravene til det undervisende personales kvalifikationer. Det bemærkes i den forbindelse, at dette ligeledes vil svare til den regulering, der gælder for fri- og privatskoler.

Videre foreslås det, at kommunalbestyrelsen vil kunne beslutte at fravige reglerne om, at der til hver skole hører et skoledistrikt. Skoledistrikterne vil dermed kunne omfatte flere eller evt. alle skoler i kommunen, inden for hvilket kommunalbestyrelsen vil skulle fastsætte objektive og saglige kriterier for optagelse.

Kommunalbestyrelsen vil med forslaget kunne fravige kravene til skolebestyrelsens sammensætning, kompetence og valgeregler med henblik på at styrke skolebestyrelsens rolle og indflydelse på skolen. Med forslaget vil kommunalbestyrelsen således f.eks. kunne beslutte at give mulighed for at etablere bestyrelser på de enkelte afdelinger af en skole med de opgaver og den rolle, som efter lovens almindelige regler alene kan tillægges skolebestyrelsen for den samlede skole. Dette vil give bestyrelsen for afdelingen et større ejerskab til de beslutninger, der træffes, ligesom det må forventes at styrke bestyrelsens arbejde, da der vil kunne føres et tættere tilsyn med afdelingens virke.

Endelig foreslås det, at kommunalbestyrelsen vil kunne fravige reglerne om, at der ved hver skole ansættes en skoleleder. Såfremt kommunalbestyrelsen beslutter, at skolerne ikke skal ledes af en skoleleder, betyder det, at ansvaret for den pågældende skole, herunder den undervisning, der tilrettelægges på skolen, og de beføjelser, der efter folkeskolelovens regler tilkommer skolelederen, i stedet vil påhvile kommunalbestyrelsen. Kommunalbestyrelsen vil i den forbindelse kunne tilrettelægge en anden type ledelse af skolen, hvortil ansvaret for undervisningen på skolen kan delegeres.

De foreslåede frihedsgrader vil samlet set give de omfattede kommuner mulighed for at tilrettelægge skolens struktur, ledelse, undervisning og skoledag på andre og nye måder. Det vil i den forbindelse være afgørende, at den undervisning, der tilrettelægges inden for velfærdsaftalerne, står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Dette krav svarer til det, der gælder for fri- og privatskoler, jf. lov om friskoler og private grundskoler. Dette indebærer, at elever, der forlader 9. klasse på en fri- eller privatskole

eller en folkeskole omfattet af nærværende lov, skal have fået en undervisning, som giver dem de samme muligheder for at komme videre, som hvis de havde gået i folkeskolen.

Børne- og Undervisningsministeriet har i vejledning nr. 145 af 23. juli 2001 om undervisningspligtens opfyldelse i friskoler og private grundskoler og tilsynet hermed givet et vejledende bud på, hvad der ligger i, at undervisningen står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Det fremgår bl.a. heraf, at der ikke er noget krav om, at folkeskolens fag og emner direkte kan identificeres på den enkelte frie grundskoles skema med navns nævnelse. De enkelte fag og emner kan derfor indgå i tværfaglige undervisningsforløb, projektorienteret undervisning m.v. Dog må det anses for et mindstekrav, at fagene dansk regning/matematik og engelsk kan identificeres entydigt. Det må tillige anses for et mindstekrav, at det af skolens undervisningsplan fremgår, hvordan de forskellige fagområder og emner indgår i skolens samlede undervisningstilbud. Organiseringen af disse er dog fortsat overladt til skolen.

I ministeriets tilsyn med fri- og privatskolernes overholdelse af kravet om, at undervisningen skal stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, lægges der vægt på følgende elementer: planlægning af undervisningen, gennemførelse af undervisning, evaluering af undervisning og alsidig personlig udvikling.

I forlængelse heraf foreslås det, at kommunalbestyrelsen vil få mulighed for at træffe forskellige beslutninger for forskellige folkeskoler i kommunen. Dermed vil kommunalbestyrelsen få mulighed for at beslutte, at ikke alle folkeskoler i kommunen vil skulle efterleve de samme regler.

Det foreslås videre med forslaget til § 9, stk. 2, at kommunalbestyrelsen i sin beslutning om hel eller delvis fravigelse af regler i folkeskoleloven ikke vil kunne fravige folkeskolelovens § 1, § 2, § 3, stk. 2-3, §§ 3 a-4, § 5, stk. 5-7, § 6, stk. 2, § 12, stk. 2, § 13, stk. 5, § 19, stk. 1, § 20, stk. 1-2 og stk. 7-8, § 20 a, § 21, § 22, stk. 2, 5 og 6, § 23, § 26, § 34, stk. 1 og stk. 2, § 40, stk. 1, § 42, stk. 1, 1. pkt., § 36, stk. 3 og stk. 6-7, § 44, § 46, § 49, § 50, kapitel 9, § 52 a. Det foreslås videre, at kommunalbestyrelsen efter godkendelse af børne- og undervisningsministeren kan beslutte, at andre fag end de i § 14, stk. 1-4 og 7 nævnte, kan indgå i folkeskolens afgangseksamen. Endelig kan kommunalbestyrelsen beslutte at fravige reglerne i folkeskolelovens § 42, stk. 1, 2. og 3. pkt. og § 44 med henblik på at styrke skolebestyrelsens rolle og kompetencer.

Det foreslåede indebærer, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne fravige reglerne om folkeskolens formål. Alle folkeskoler vil således forsat i samarbejde med forældrene skulle give eleverne kundskaber og færdigheder, der: forbereder dem til videre uddannelse og giver dem lyst til at lære mere, gør dem fortrolige med dansk kultur og historie, giver dem forståelse for andre lande og kulturer, bidrager til deres forståelse for menneskets samspil med naturen og fremmer den enkelte elevs alsidige udvikling. Folkeskolerne vil fortsat skulle udvikle arbejdsmetoder og skabe rammer for oplevelse, fordybelse og virkelyst, så eleverne udvikler erkendelse og fantasi og får tillid til egne muligheder og baggrund for at tage stilling og handle. Ligeledes vil folkeskolerne fortsat skulle forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Skolernes virke vil fortsat skulle være præget af åndsfrihed, ligeværd og demokrati.

Det følger videre, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne fravige reglerne om kommunalbestyrelsens ansvar for folkeskolen, herunder ansvaret for at sikre, at elever i den undervisningspligtige alder, der bor eller opholder sig i kommunen går i folkeskolen eller modtager en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Det er endvidere afgørende, at der fortsat sikres nogle grundlæggende rettigheder for elever og forældre, herunder så der fortsat er tale om et folkeskoletilbud for de omfattede elever.

Det er i den forbindelse en central forudsætning for folkeskolen, at undervisningen er vederlagsfri. Dette følger af grundlovens § 76, men der er også fastsat regler i folkeskoleloven, som skal sikre, at alle dele af undervisningen også i praksis er vederlagsfri for eleverne og deres forældre.

Det foreslås derfor, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne fravige reglerne om, at de nødvendige undervisningsmidler stilles vederlagsfrit til rådighed for eleverne, reglerne om kommunalbestyrelsens pligt til at sørge for befordring mellem skole og hjem, reglerne om i hvilke tilfælde kommunen kan opkræve betaling for udgifter til folkeskolens undervisning m.v., reglerne om kommunens pligt til at afholder alle udgifter, hvis afholdelse er en forudsætning for gennemførelsen af ekskursioner og lejrskoler, dog vil kommunalbestyrelsen fortsat kunne kræve, at den enkelte elevs forældre sørger for elevens forplejning under ekskursionen, ligesom kommunalbestyrelsen vil kunne kræve betaling af forældrene til dækning af udgifterne til elevernes forplejning under lejrskoler og skolerejser.

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne fravige kravet om, at elever efter anmodning kan fritages for at deltage i undervisningen i kristendomskundskab.

Kommunalbestyrelsen vil endvidere ikke kunne fravige reglerne om, at der på 8. og 9. klassetrin samt for elever, der forlader skolen efter 7. klassetrin, gives standpunktskarakterer i de i § 14, stk. 1-3 og 6 nævnte fag.

Folkeskoleloven indeholder en række bestemmelser, der sikrer, at eleverne modtager den nødvendige støtte i undervisningen, så elever så vidt muligt uanset deres sproglige, faglige, kognitive eller helbredsmæssige vanskeligheder eller forudsætninger kan deltage i undervisningen i folkeskolen.

Det foreslås derfor, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne fravige reglerne i folkeloven om, at børn kan gives specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i specialklasser og specialskoler, reglerne om specialpædagogisk bistand til børn, der endnu ikke er påbegyndt skolegangen, reglerne om inddragelse af pædagogisk-psykologisk rådgivning, reglerne om kommunalbestyrelsens ansvar for at sørge for specialundervisning m.v., reglerne om indretning af specialundervisning i dagbehandlingstilbud eller anbringelsessteder, reglerne om retten til at fortsætte med at anvende it-hjælpe midler ved fortsat skolegang eller uddannelse efter grundskolen, samt reglerne i § 21 om henvisning af børn og unge til specialundervisning m.v. ved regionsrådets foranstaltning.

Det foreslås videre, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne fravige reglerne om elevers ret til supplerende undervisning eller anden faglig støtte, reglerne om elevers ret til ordblindetest, reglerne om elevers ret til undervisning i dansk som andetsprog og modersmålsundervisning. Videre vil kommunalbestyrelsen ikke kunne fravige reglerne om elevers ret til sygeundervisning, herunder om sygeundervisning af elever i folkeskolen og frie grundskoler.

For at elever fra de deltagende kommuner ikke stilles væsentligt anderledes i henseende til, hvilken alder de har, når de begynder deres skolegang, foreslås det at fastholde, at undervisningspligten indtræder den 1. august i det kalenderår, hvor barnet fylder 6 år, og ophører den 31. juli ved afslutningen af undervisningen på 9. klassetrin, jf. folkeskolelovens § 34, stk. 1.

Det vil som led i forsøget blive overladt til kommunal beslutning, hvordan man vil håndtere elever, hvis forældre ønsker, at barnet påbegynder skolegangen tidligere eller senere end dette tidspunkt. Det foreslås i den forbindelse, at kommunalbestyrelsen vil kunne beslutte at ændre kompetencen til at træffe beslutning om udsat eller tidligere skolestart, så det som led i forsøget vil være forældrene, der med tilslutning fra barnets dagtilbud vil kunne beslutte, om barnet skal skoleudsættes eller kan påbegynde skolegangen tidligere. Det vil med den foreslåede ordning fortsat være afgørende, at vurderingen af, om barnet kan starte før, eller skal have udsat skolestarten tager udgangspunkt i barnets behov og forudsætninger og med inddragelse af de fagprofessionelle, som kender barnet og den modtagende skole.

Det vil endvidere være vigtigt, at elever, der er omfattet af forsøget, ikke stilles ringere eller bedre i forhold til at kunne komme ind på en ungdomsuddannelse, såfremt de ønsker dette. Et af adgangskravene er, at eleven har bestået folkeskolens afgangseksamen. På de gymnasiale uddannelser er det endvidere i nogle tilfælde en forudsætning for at have retskrav på optagelse, at ansøgeren har aflagt folkeskolens obligatoriske 9.-klasseprøver ved afslutningen af undervisningen på 9. klassetrin, og at ansøgeren ved resultaterne af de lovbundne prøver fra folkeskolens afgangseksamen har bekræftet det faglige niveau fra uddannelsesparathedsvurderingen, jf. lov om de gymnasiale uddannelser. Derudover er nogle af adgangsforsætningerne knyttet op på karaktergennemsnittet af de lovbundne prøver fra folkeskolens afgangseksamen.

Derfor foreslås det, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne fravige reglerne om folkeskolens afgangseksamen og 9.-klasseprøver. Det foreslås dog, at kommunalbestyrelsen vil kunne søge børne- og undervisningsministeren om godkendelse til at ændre nogle af de fag, der indgår i folkeskolens afgangseksamen.

Det foreslås således, at kommunalbestyrelsen vil kunne ændre op til tre af de fag, der indgår i folkeskolens afgangseksamen på en af følgende måder: enten ved at erstatte et af de praktisk-musiske valgfag i 8. klasse (eleverne skal i dag tilbydes håndværk og design, kan tilbydes billedkunst, musik og madkundskab) med andre praksis-musiske valgfag. Dette vil give skolerne mulighed for at udbyde og afprøve eleverne i andre praksis-musiske valgfag i 8. klasse, hvilket kan forbedre mulighederne for f.eks. at lave udskolingslinjer. Nye valgfag bør, ligesom de eksisterende, være toårige eller have et timetal i 8. klasse, der sikrer tilstrækkelig undervisning til at elever i 8. klasse kan aflægge prøve i faget.

En anden mulighed er, at erstatte fællesprøven i fysik/kemi, biologi og geografi blandt de bundne prøver i 9. klasse med en anden f.eks. astronomi, historie eller noget helt tredje. Den nye prøve er herefter en bunden prøve. Såfremt fællesprøven i fysik/kemi, biologi og geografi erstattes med en prøve i et fag, som allerede er prøvofag (f.eks. historie), skal skolen anvende den prøveform, som allerede eksisterer i faget. Er prøven i faget en udtræksprøve (f.eks. historie), reduceres antallet af udtræksprøver i den fagblok faget kommer fra med én prøve.

Endelig vil man kunne erstatte én prøve blandt udtræksprøverne i 9. klasse. Med forslaget udvides den fagrække, som udtræksprøven kan tages fra. Den nye prøve erstatter en prøve i den fagblok, der passer bedst til fagets indhold (humanistisk eller naturfaglig). Den nye prøve indgår herefter i udtrækket sammen med de øvrige prøver i den pågældende fagblok. I tilfælde af, at en prøve i fagblokken har erstattet fællesprøven i fysik/kemi, biologi og geografi (f.eks. historie) kan den nye prøve ikke erstatte denne prøve, men skal i stedet erstatte en af de øvrige prøver i fagblokken.

Kommunalbestyrelsen vil som led i ansøgningen til ministeren skulle beskrive følgende, der skal godkendes af Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK): Undervisningsbeskrivelse, prøveform (mundtlig/skriftlig, gruppe/individuel m.v.), prøveoplæg, vurderingskriterier, prøvoforløb (tid, forberedelse, brug af hjælpemidler, brug af faglokale m.v.). Det er herudover et krav, at skolen selv kan finde en kvalificeret censor, hvis der er tale om et fag, hvor der ikke i forvejen eksisterer en prøve.

Hvis kommunalbestyrelsen efter denne lov med godkendelse af børne- og undervisningsministeren ændrer nogle af de fag, som indgår i folkeskolens afgangseksamen og folkeskolens 9. klasseprøver, herunder de lovbundne prøver, sker vurderingen af, om eleverne opfylder adgangsforudsætningerne til de gymnasiale uddannelser, jf. lov om de gymnasiale uddannelser, med udgangspunkt i de fag, kommunalbestyrelsen har besluttet. Udskiftning af fag vil således ikke udgøre en hindring for, at eleven kan opfylde forudsætningerne for at have retskrav på optagelse i lov om de gymnasiale uddannelser.

Det foreslås videre at fastholde forældrenes ret til frit at søge en anden folkeskole, herunder en folkeskole i en anden kommune. Med forslaget vil forældre fortsat kunne søge om optagelse på en anden folkeskole end barnets distriktsskole, herunder i løbet af barnets skolegang. Kommunalbestyrelsen

vil fortsat skulle fastsætte retningslinjer for, hvilke børn der optages først, såfremt der er flere ansøgere til en skole, end der er ledige pladser. Det foreslås endvidere at fastholde elevernes ret til at fortsætte på den skole, de er optaget på, herunder hvis eleven flytter bopæl under skoleforløbet.

Da velfærdsaftalernes formål bl.a. skal være at give bedre velfærd ud fra lokale ønsker og behov, foreslås det, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne fravige reglerne om, at der ved hver skole skal være en skolebestyrelse. Skolebestyrelsen vil som led i forsøget få en central rolle i forhold til at indgå i en løbende dialog med skolens leder og medarbejdere om, hvordan undervisningen og skoledagen skal tilrettelægges på skolen til gavn for eleverne. Det vil fortsat være skolebestyrelsens opgave at føre tilsyn med alle dele af skolens virksomhed. Det foreslås at give mulighed for at kunne fravige reglerne om skolebestyrelsens sammensætning, kompetence og regler om valg til skolebestyrelsen. Kommunalbestyrelsen kan fravige reglerne med det formål at styrke skolebestyrelsens rolle og indflydelse på beslutninger af betydning for elever og forældre.

Det vil være væsentligt for elever og forældres retssikkerhed i forbindelse med forsøget, at der fortsat vil være klageadgang i overensstemmelse med de gældende regler på folkeskoleområdet. Det foreslås derfor, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne fravige folkeskolelovens kapitel 9.

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne fravige regler, der ikke vedrører kommunale beslutninger, herunder folkeskolelovens § 32 om undervisningspligt, § 33 om hvad undervisningspligten indebærer, og hvordan den kan opfyldes på anden vis end ved at følge undervisningen i folkeskolen, reglerne i lovens kapitel 7 om styrelsen af regionens undervisningstilbud, lovens § 56 om børne- og undervisningsministerens adgang til at indhente oplysninger fra kommunalbestyrelsen og reglerne i lovens kapitel 11 om evaluering og kvalitetsudvikling.

Der henvises til bemærkningerne til forslaget § 9, stk. 1 og 2.

Det foreslås i § 9, stk. 3, at kommunalbestyrelsen efter godkendelse af børne- og undervisningsministeren vil kunne foretage en vurdering af, hvorvidt eleverne har forudsætninger for at påbegynde og gennemføre en ungdomsuddannelse, som træder i stedet for vurdering af uddannelsesparathed efter lov om kommunal indsats for unge under 25 år, og kan dermed beslutte at fravige reglerne i § 2 g, stk. 1, § 2 g, stk. 2, bortset fra 4. pkt., og § 2 g,

stk. 3-6 i lov om kommunal indsats for unge under 25 år. Det foreslås endvidere, at kommunalbestyrelsen vil kunne fravige § 2 c, stk. 1, nr. 3, § 2 c, stk. 3, § 2 d, stk. 1, § 5, stk. 1 og 2, § 6 og §§ 10 a-10 d i lov om kommunal indsats for unge under 25 år.

Der henvises om dette forslag til pkt. 3.4.3 nedenfor samt bemærkningerne til forslaget § 9, stk. 3.

Endelig foreslås det med forslaget til § 9, stk. 4, at børne- og undervisningsministeren skal kunne bestemme, at kommunen eller folkeskoler i kommunen udpeget af kommunalbestyrelsen efter det foreslåede § 8, stk. 1, skal kunne fravige bestemte regler udstedt i medfør af folkeskolelovens § 6, stk. 2, § 9, stk. 9, § 10, stk. 1, § 11, stk. 3, § 11 a, stk. 6, § 13, stk. 3, § 13 b, stk. 6, § 19, stk. 5, § 19 c, stk. 5, § 19 e, stk. 6, § 19 j, stk. 7, § 22, stk. 12-13, § 39, stk. 3, § 40, stk. 4, § 40 a, stk. 5, § 43, stk. 3-4, § 46, stk. 1 og § 52.

Bemyndigelsen forventes udmøntet således, at det vil blive fastsat på bekendtgørelsesniveau, at kommunalbestyrelsen vil kunne beslutte, at reglerne helt eller delvist vil kunne fraviges i bekendtgørelse nr. 1217 af 19. august 2020 om formål, kompetencemål, færdigheds- og vidensområder og opmærksomhedspunkter for folkeskolens fag og emner (Fælles Mål), bekendtgørelse nr. 230 af 18. marts 2020 om overenskomst mellem en kommunalbestyrelse og en institution for erhvervsrettet uddannelse, der udbyder erhvervsuddannelse, om varetagelse af undervisning i grundskolen i dele af undervisningstiden, bekendtgørelse nr. 204 af 13. marts 2020 om kvalitetsrapporter i folkeskolen, bekendtgørelse nr. 1128 af 14. november 2019 om folkeskolens prøver, bekendtgørelse nr. 1063 af 24. oktober 2019 om elevers fravær fra undervisningen i folkeskolen, bekendtgørelse nr. 918 af 3. september 2019 om projektopgaven i folkeskolens 9. klasse, bekendtgørelse nr. 696 af 4. juli 2019 om obligatoriske sprogprøver i grundskolen, bekendtgørelse nr. 252 af 1. maj 2019 om måling af elevers trivsel i folkeskolen, bekendtgørelse nr. 186 af 5. marts 2018 om formål, kompetencemål, færdigheds- og vidensområder og opmærksomhedspunkter i børnehaveklassen (Fælles Mål), bekendtgørelse nr. 1074 af 14. september 2017 om valg af forældrerepræsentanter til skolebestyrelser i folkeskolen og om vederlag til forældre- og elevrepræsentanter i skolebestyrelser i folkeskolen, bekendtgørelse nr. 742 af 14. juni 2017 om obligatoriske test i folkeskolen, bekendtgørelse nr. 439 af 13. april 2015 om obligatorisk selvvalgt opgave i folkeskolens 10. klasse, bekendtgørelse nr. 1251 af 27. november 2014 om overenskomst mellem en kommunalbestyrelse og en institution, der udbyder erhvervsuddannelse, om varetagelse af 10. klasseundervisning samt om 10.-

klasseforløbene eud10 og kombineret 10. klasse med 1. del af erhvervsuddannelsernes grundforløb, bekendtgørelse nr. 704 af 23. juni 2014 om krav til digitale elevplaner i folkeskolen, bekendtgørelse nr. 703 af 23. juni 2004 om tilsynet med folkeskolens elever i skoletiden, bekendtgørelse nr. 700 af 23. juni 2014 om proceduren ved nedlæggelse af en folkeskole, bekendtgørelse nr. 699 af 23. juni 2014 om krav til indholdet af mål- og indholdsbeskrivelser for folkeskolens skolefritidsordninger, bekendtgørelse nr. 697 af 23. juni 2014 om fremme af god orden i folkeskolen, bekendtgørelse nr. 691 af 20. juni 2014 om procedureregler ved en elevs fritagelse for kristendoms-kundskab i folkeskolen og bekendtgørelse nr. 687 af 20. juni 2014 om folkeskolens pædagogiske læringscentre . Det foreslås, at børne- og undervisningsministeren får bemyndigelse til at fastsætte de nærmere regler herfor på bekendtgørelsesniveau.

Forslaget skal ses i sammenhæng med de foreslåede § 9, stk. 1 og 2, hvor det fremgår, hvilke bestemmelser i folkeskoleloven, som kommunalbestyrelsen vil kunne beslutte, der vil skulle fraviges for kommunen eller folkeskoler i kommunen.

Forslaget indebærer ligeledes, at der forventes at ville blive fastsat regler om, at kommunalbestyrelsen som følge af de foreslåede § 8, stk. 1 og 2, ikke vil kunne beslutte helt eller delvist at fravige regler, som er fastsat i medfør af folkeskolelovens § 3, stk. 3, § 4, stk. 1, § 5, stk. 6, § 14, stk. 7-8, § 19 f, stk. 3, § 20, stk. 8, § 23, stk. 3, § 26, stk. 8, § 36, stk. 6-7, § 49, stk. 2 og § 51 b, stk. 3.

Dette vil indebære, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne fravige reglerne i bekendtgørelse nr. 693 af 26. maj 2020 om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder, bekendtgørelse nr. 1053 af 29. juni 2016 om folkeskolens undervisning i dansk som andetsprog, bekendtgørelse nr. 1000 af 15. september 2014 om hvilken kommune udgiften til folkeskolens undervisning m.v. endeligt påhviler, bekendtgørelse nr. 999 af 15. september 2014 om folkeskolens specialpædagogiske bistand til børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen, bekendtgørelse nr. 998 af 15. september 2014 om forretningsorden for Klagenævnet for Specialundervisning, bekendtgørelse nr. 695 af 23. juni 2014 om elevråd i folkeskolen, bekendtgørelse nr. 694 af 20. juni 2014 om sygeundervisning af elever i folkeskolen og frie grundskoler, bekendtgørelse nr. 693 af 20. juni 2014 om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, bekendtgørelse nr.

689 af 20. juni 2014 om folkeskolens modersmålsundervisning, bekendtgørelse nr. 688 af 20. juni 2014 om befordring af elever i folkeskolen, og bekendtgørelse nr. 686 af 20. juni 2014 om folkeskolens undervisning i tegnsprog.

Der henvises til bemærkningerne til forslaget § 9, stk. 4.

3.4.3. Forholdet til lov om kommunal indsats for unge under 25 år

3.4.3.1 Gældende ret

Bestemmelser om en sammenhængende kommunal ungeindsats, herunder om vejledning af unge mod uddannelse og beskæftigelse, fremgår af lovbeholdning nr. 1301 af 4. september 2020 om kommunal indsats for unge under 25 år (ungeindsatsloven). De dele af loven, der retter sig mod folkeskolerne er elementer i uddannelsesplanen (§§ 2 c-2 d), uddannelsesparathedsvurderingen (kapitel 1 c), den sammenhængende plan for indsatser relateret til elevernes valg af ungdomsuddannelse (§ 5) og undervisningen i folkeskolens obligatoriske emne uddannelse og job (§ 6), samt reglerne om introduktionskurser i 8. klasse og brobygning i 9. og 10. klasse (§§ 10 a-10 d). Lovens bestemmelse om mål med vejledningen (§ 1) er en generel bestemmelse om vejledning for unge under 25 år, som retter sig mod bl.a. folkeskolen.

Efter ungeindsatslovens § 1, stk. 1, skal vejledningen efter loven bidrage til, at valg af uddannelse og erhverv bliver til størst mulig gavn for den enkelte og for samfundet, herunder at alle unge gennemfører en erhvervskompetencegivende uddannelse. Det følger endvidere af ungeindsatslovens § 1, stk. 2, at vejledningen skal sikre, at den enkelte elev opnår en realistisk forståelse af forudsætninger og krav i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet. Efter ungeindsatslovens § 1, stk. 3, skal vejledningen i særlig grad målrettes unge, som uden en særlig vejledningsindsats har eller vil få vanskeligheder ved at vælge, påbegynde eller gennemføre en uddannelse eller vælge et erhverv. Vejledningen skal endvidere efter ungeindsatslovens § 1, stk. 4, inddrage såvel den enkeltes interesser og personlige forudsætninger, herunder uformelle kompetencer og hidtidige uddannelses- og beskæftigelsesforløb, som det forventede behov for uddannet arbejdskraft og selvstændige erhvervsdrivende. Efter ungeindsatslovens § 1, stk. 5, skal vejledningen herudover bidrage til, at frafald fra og omvalg i uddannelserne begrænses mest muligt, og at den enkelte elev fuldfører den valgte uddannelse med størst muligt fagligt og personligt udbytte. Det følger endvidere af ungeindsatslovens § 1, stk. 6, at vejledningen skal bidrage til, at den enkelte selv kan søge

og anvende informationer, herunder it-baserede informations- og vejledningstilbud, om uddannelse, uddannelsesinstitutioner og fremtidig beskæftigelse. Endelig følger det af ungeindsatslovens § 1, stk. 7, at vejledningen skal gives således, at der for den enkelte sikres sammenhæng og progression i vejledningsindsatsen.

Efter ungeindsatslovens § 2 c, stk. 1, skal en elev ved udgangen af grundskolens 9. klasse have en plan for sin videre uddannelse, som skal indeholde:

- 1) Elevens mål for uddannelse efter grundskolen.
- 2) Elevens ønske om ungdomsuddannelse, 10. klasse, forberedende grunduddannelse, beskæftigelse eller anden aktivitet, der kan føre frem til, at eleven bliver uddannelsesparat.
- 3) Kommunalbestyrelsens eller skolens vurdering efter § 2 g af, om eleven har de faglige, personlige og sociale forudsætninger, der er nødvendige for at påbegynde og gennemføre en ungdomsuddannelse.
- 4) Forældremyndighedens indehavers eventuelle bemærkninger.

Det følger endvidere af ungeindsatslovens § 2 c, stk. 3, at forældremyndighedens indehaver eller eleven selv, hvis eleven ikke er undergivet forældremyndighed, har ansvaret for, at der udarbejdes en uddannelsesplan.

Efter ungeindsatslovens § 2 d, stk. 1, udarbejdes uddannelsesplanen efter § 2 c for elever i folkeskolen med udgangspunkt i elevens elevplan, jf. folkeskolelovens § 13 b.

Efter folkeskolelovens § 13 b, stk. 1, skal der for hver elev fra børnehaveklassen til og med 9. klassetrin udarbejdes en elevplan. Elevplanen skal for eleverne i børnehaveklassen til og med 8. klassetrin indeholde individuelle mål og status for elevens læring og en beskrivelse af, hvordan der skal følges op herpå. Efter folkeskolelovens § 13 b, stk. 4, skal elevplanen for hver elev på 8. og 9. klassetrin indeholde oplysninger til brug for vurderingen af elevens uddannelsesparathed efter ungeindsatsloven. Elevplanen skal indeholde oplysninger om:

- 1) Hvilken ungdomsuddannelse eleven påtænker at søge efter 9. eller 10. klasse.
- 2) En vurdering af, om eleven har de nødvendige sociale og personlige forudsætninger for at påbegynde og gennemføre en ungdomsuddannelse efter 9. klasse.
- 3) Den besluttede indsats, der skal iværksættes over for elever, der er vurderet ikkeuddannelsesparate i 8. klasse eller senere.

Bestemmelserne om uddannelsesparathedsvurderingen fremgår af ungeindsatslovens kapitel 1 c (§§ 2 g-2 i).

Efter ungeindsatslovens § 2 g, stk. 1, skal elever i folkeskolen, der i 9. og 10. klasse søger om optagelse til en erhvervsuddannelse eller en gymnasial uddannelse, have en vurdering af, om de har de faglige, personlige og sociale forudsætninger, der er nødvendige for at påbegynde og gennemføre ungdomsuddannelsen (uddannelsesparathed), jf. dog stk. 7. De forudsætninger for at blive vurderet uddannelsesparat, der er nævnt i 1. pkt., suppleres med en tværgående vurdering af elevens praksisfaglige kompetencer. Eleven vurderes til de 3-årige gymnasiale uddannelser, til den 2-årige hf-uddannelse og til gruppen af erhvervsuddannelser, uanset hvilken af de tre kategorier af ungdomsuddannelser eleven søger optagelse på.

Efter ungeindsatslovens § 2 g, stk. 2, 1. pkt., indledes vurderingen i 8. klasse og foretages, medmindre særlige forhold gør sig gældende, i overensstemmelse med stk. 1. Vurderingen omfatter, efter 2. pkt., på dette klassetrin alle elever.

Det følger af ungeindsatslovens § 2 g, stk. 2, 3. pkt., at elever, der i 8. klasse har mindst 4,0 i gennemsnit af alle de afsluttende standpunktskarakterer, og hvor skolens leder vurderer, at de sociale, personlige og praksisfaglige forudsætninger er tilstrækkelige, anses for uddannelsesparate også efter 9. og 10. klasse, medmindre elevens faglige niveau falder eller skolens leder har vurderet, at elevens sociale og personlige forudsætninger har ændret sig væsentligt i negativ retning. Der foretages også en ny vurdering af uddannelsesparathed, hvis eleven søger en anden kategori af ungdomsuddannelse, som vedkommende er vurderet ikke-uddannelsesparat til, jf. stk. 5 og 6 i § 2 g.

Det følger af ungeindsatslovens § 2 g, stk. 2, 4. pkt., at i både 8., 9. og 10. klasse er karakterkravet dog 5,0 i gennemsnit af alle afsluttende standpunktskarakterer for elever, der søger en 3-årig gymnasial uddannelse, og for elever, der søger den 2-årige hf-uddannelse, 4,0 i gennemsnit af alle afsluttende standpunktskarakterer. For øvrige elever, jf. dog § 2 h, foretager kommunalbestyrelsen efter regler udstedt i medfør af § 2 i og på grundlag af oplysninger fra elevens skole en vurdering af, om eleven er uddannelsesparat efter stk. 1.

Det følger af ungeindsatslovens § 2 g, stk. 3, at kommunalbestyrelsen og skolens leder i samarbejde iværksætter en målrettet vejlednings- og skoleindsats for ikkeuddannelsesparate elever, jf. stk. 2, for at understøtte, at eleven kan blive uddannelsesparat til den ønskede uddannelse ved afslutningen af 9. klasse. For elever, der ikke er uddannelsesparate efter 9. klasse, jf. stk. 4-6, og som ønsker at gå i 10. klasse, vurderes, hvad der skal iværksættes i 10. klasse for at understøtte, at eleven kan blive uddannelsesparat i løbet af 10. klasse. Efter ungeindsatslovens § 2 g, stk. 4, foretager kommunalbestyrelsen for de elever, der er nævnt i stk. 3, en ny vurdering af, om de har opnået de faglige, sociale og personlige forudsætninger, der er nødvendige for at påbegynde og gennemføre en ungdomsuddannelse.

Ifølge ungeindsatslovens § 2 g, stk. 5, foretager kommunalbestyrelsen (i loven fejlagtigt angivet som Ungdommens Uddannelsesvejledning) for elever, der er vurderet uddannelsesparate til den ønskede uddannelse i 8. klasse, alene en fornyet vurdering i 9. klasse, hvis elevens faglige niveau falder eller skolens leder vurderer, at elevens sociale og personlige forudsætninger har ændret sig væsentligt i negativ retning. Der foretages endvidere en fornyet vurdering, hvis eleven søger en anden kategori af ungdomsuddannelse, som eleven er blevet vurderet ikkeuddannelsesparat til. Den fornyede vurdering foretages alene, hvis eleven søger en ungdomsuddannelse i umiddelbar forlængelse af 9. klasse eller ønsker at gå i 10. klasse, jf. stk. 3. Ønsker eleven at gå på forberedende grunduddannelse, foretager kommunalbestyrelsen en målgruppevurdering, jf. § 2 k. Efter ungeindsatslovens § 2 g, stk. 6, gælder stk. 5, 1. og 2. pkt., også for elever i 10. klasse, der er vurderet uddannelsesparate i 9. klasse.

Efter ungeindsatslovens § 2 g, stk. 7, anses en elev, der har indgået en uddannelsesaftale efter lov om erhvervsuddannelser eller er optaget på en uddannelsesinstitution, for uddannelsesparat.

Det er endvidere fastsat i ungeindsatslovens § 2 g, stk. 8, at hvis kommunalbestyrelsen ved vurderingen i 9. eller 10. klasse vurderer, at en elev ikke er uddannelsesparat til den ønskede uddannelse, kan forældremyndighedens indehaver eller eleven selv, hvis eleven ikke er undergivet forældremyndighed, forlange, at en ungdomsuddannelsesinstitution, der udbyder den kategori af ungdomsuddannelse, som eleven ønsker at søge optagelse til, foretager en ny vurdering af, om eleven er uddannelsesparat, jf. dog stk. 9. Efter anmodning fra kommunalbestyrelsen foretager ungdomsuddannelsesinstitutionen vurderingen. Ungdomsuddannelsesinstitutionens vurdering træder

i stedet for den vurdering, som kommunalbestyrelsen (i loven fejlagtigt angivet som Ungdommens Uddannelsesvejledning) har foretaget.

Herudover følger det af ungeindsatslovens § 2 g, stk. 9, at muligheden for at forlange en ny vurdering af, om eleven er uddannelsesparat, jf. stk. 8, ikke gælder, hvis eleven ønsker at søge optagelse til den 2-årige uddannelse til hf-eksamen efter 9. klasse.

Endvidere følger det af ungeindsatslovens § 2 g, stk. 10, at for en elev, som er vurderet ikkeuddannelsesparat efter 9. klasse, og som i løbet af 10. klasse stadig er vurderet ikkeuddannelsesparat, foretager kommunalbestyrelsen, hvis eleven ønsker at gå på forberedende grunduddannelse, en målgruppevurdering efter § 2 k.

Efter ungeindsatslovens § 2 h, stk. 1, gælder § 2 g også for elever i den kommunale ungdomsskoles heltidsundervisning.

Efter ungeindsatslovens § 2 h, stk. 2, gælder § 2 g endvidere også for elever på de skoler, der er nævnt i § 4, hvor kommunalbestyrelsen forestår vejledningen. For elever, der går på skoler, der er nævnt i § 4, hvor kommunalbestyrelsen ikke forestår vejledningen, foretager skolen uddannelsesparathedsvurderingen.

Det fremgår af ungeindsatslovens § 2 h, stk. 3, at hvis elevens skole har foretaget uddannelsesparathedsvurderingen i 9. eller 10. klasse, jf. stk. 2, 2. pkt., og eleven ønsker at fortsætte i en ungdomsuddannelse, hvortil elevens forudsætninger efter skolens vurdering ikke er tilstrækkelige, foretager kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor eleven er tilmeldt folkeregisteret, en ny vurdering af, om eleven er uddannelsesparat.

Efter ungeindsatslovens § 2 i fastsætter børne- og undervisningsministeren på følgende områder nærmere regler om uddannelsesparathedsvurderingen, jf. §§ 2 g og 2 h:

- 1) Kriterier for de faglige, sociale og personlige forudsætninger, der skal indgå.
- 2) Procedurer og kriterier for de praksisfaglige forudsætninger, som indgår i den tværgående vurdering.
- 3) Det karaktergennemsnit, der skal være opnået for at opfylde de faglige forudsætninger.
- 4) De standpunktskarakterer, der skal indgå i vurderingen.

- 5) Mulighed for at få foretaget revurdering eller gå til optagelsesprøve på uddannelsesinstitutionen.
- 6) Procedurer, tidsfrister og lign., herunder frist for, hvornår oplysninger, der skal bruges i vurderingen, skal være til disposition.
- 7) Mulighed for fravigelser af reglerne for enkelte elever i helt særlige tilfælde.

Det følger af ungeindsatslovens § 5, stk. 1, at kommunalbestyrelsen til brug for vejledningen i 8. og 9. klasse udarbejder en sammenhængende plan for indsatser relateret til elevernes valg af ungdomsuddannelse. Det skal fremgå af planen, at vejlednings- og skoleindsatsen skal ske i et samarbejde med ungdomsuddannelsesinstitutionerne, forældremyndighedens indehaver og den unge. Det skal endvidere fremgå af planen, at vejlednings- og undervisningsaktiviteter skal kædes sammen og integreres i undervisningens fag og emner.

Efter ungeindsatslovens § 5, stk. 2, skal kommunalbestyrelsen sørge for, at der tilrettelægges en særlig målrettet vejledningsindsats for elever, der ikke er uddannelsesparate i 8., 9. eller 10. klasse, jf. ungeindsatslovens § 2 g (som står i ungeindsatslovens kapitel 1 c om vurdering af uddannelsesparathed).

Det følger endvidere af ungeindsatslovens § 5, stk. 3, at kommunalbestyrelsen sørger for, at der for elever i folkeskolens 9. og 10. klasse, der har en øget risiko for ikke at påbegynde eller gennemføre en ungdomsuddannelse, etableres en særlig indsats i overgangen til en ungdomsuddannelse, herunder foretages målgruppevurdering med henblik på forberedende grunduddannelse, jf. § 2 k, og tildeling af kontaktperson, jf. § 2 l.

Herudover følger det af ungeindsatslovens § 5, stk. 4, at vejledning, herunder vejledning om forberedende grunduddannelse og tildeling af kontaktperson, jf. stk. 3 og § 2 l, og udbud af brobygning m.v., jf. kapitel 2 a, skal ske i et samarbejde med uddannelsesinstitutionerne og kommunernes beskæftigelses- og socialindsats og med inddragelse af organisationer og virksomheder inden for det arbejdsmarked, som vejledningsvirksomheden geografisk omfatter.

Efter ungeindsatslovens § 5, stk. 5, fastsætter børne- og undervisningsministeren nærmere regler om de vejlednings- og undervisningsaktiviteter, der er nævnt i stk. 1, og om sammenkædning heraf og integration i undervisningens fag og emner.

Det følger herudover af ungeindsatslovens § 6, at undervisningen i folkeskolens obligatoriske emne uddannelse og job skal tilrettelægges i samarbejde med kommunalbestyrelsen, jf. lov om folkeskolen. Vejledningen bygger bl.a. på den viden og de færdigheder, som eleverne har tilegnet sig i emnet, og undervisningen i emnet har betydning for, at eleverne kan træffe valg om ungdomsuddannelse på et oplyst og kvalificeret grundlag.

Bestemmelserne om introduktionskurser og brobygning fremgår af ungeindsatslovens kapitel 2 a, herunder §§ 10 a-10 d, som vedrører elever i folkeskolen.

Efter ungeindsatslovens § 10 a, stk. 1, er introduktionskurser i 8. klasse vejlednings- og undervisningsforløb, der skal bidrage til, at den unge bliver afklaret og motiveret for at vælge og gennemføre en ungdomsuddannelse. Kurserne skal omfatte introduktion til mindst en erhvervsuddannelse eller en erhvervsgymnasial uddannelse.

Det følger endvidere af ungeindsatslovens § 10 a, stk. 2, at brobygning er vejlednings- og undervisningsforløb i overgangen til ungdomsuddannelserne. Brobygning skal give den unge bedre mulighed for og motivation til at vælge og gennemføre en ungdomsuddannelse samt udvikle den unges faglige og personlige kompetencer.

Efter ungeindsatslovens § 10 a, stk. 3, skal brobygning på en ungdomsuddannelse afspejle undervisningen i de uddannelsesområder, der indgår i brobygningen, og gøre eleven bekendt med uddannelsens praktiske og teoretiske elementer samt et eller flere erhverv, som uddannelsen eller uddannelsesområdet retter sig mod.

Der kan efter ungeindsatslovens § 10 a, stk. 4, etableres brobygning til grundforløb i de erhvervsrettede ungdomsuddannelser.

Efter ungeindsatslovens § 10 a, stk. 5, kan der endvidere etableres brobygning til de indledende dele af de gymnasiale ungdomsuddannelser.

Det følger af ungeindsatslovens § 10 a, stk. 6, at elevens uddannelsesplan, jf. § 2 c, påføres oplysning om gennemført brobygning med angivelse af formål med og varighed af de enkelte forløb.

Efter ungeindsatslovens § 10 b, stk. 1, skal elever i folkeskolens 8. klasse og i den kommunale ungdomsskoles heltidsundervisning på tilsvarende

klasetrin ved introduktionskurser til ungdomsuddannelser forberedes på valget af ungdomsuddannelse efter 9. eller 10. klasse. Introduktionskurser kan tillige tilbydes 8. klasses elever i andre skoleformer.

Efter ungeindsatslovens § 10 b, stk. 2, har introduktionskurser efter stk. 1 i 8. klasse en samlet varighed på 5 dage. For elever i 8. klasse, der deltager i undervisningsforløb i medfør af folkeskolelovens § 9, stk. 4, og § 33, stk. 4 og 5, eller tilsvarende forløb i andre skoleformer i medfør af folkeskolelovens § 33, stk. 2, kan varigheden af introduktionskurserne forlænges til i alt 4 uger.

Det følger af ungeindsatslovens § 10 c, stk. 1, at elever i folkeskolen og den kommunale ungdomsskoles heltidsundervisning, som er vurderet ikkeuddannelsesparate, eller som har behov for afklaring af uddannelsesvalg, kan tilbydes brobygning i 9. klasse. Brobygning kan endvidere tilbydes elever i 9. klasse i andre skoleformer, når lederen af elevens skole i samråd med kommunalbestyrelsen vurderer, at det vil gavne elever mulighed for fortsat uddannelse.

Det følger endvidere af ungeindsatslovens § 10 c, stk. 2, at brobygningen har en varighed af mindst 2 og højst 10 dage. For elever i 9. klasse, der deltager i undervisningsforløb i medfør af folkeskolelovens § 9, stk. 4, og § 33, stk. 4 og 5, eller tilsvarende forløb i andre skoleformer i medfør af folkeskolelovens § 33, stk. 2, kan varigheden af brobygningen forlænges til i alt 4 uger.

Efter ungeindsatslovens § 10 d, stk. 1, skal elever i 10. klasse, jf. dog stk. 4, deltage i brobygning eller kombinationer af brobygning og ulønnet praktik med et uddannelsesperspektiv. Der skal brobygges til mindst én erhvervsrettet ungdomsuddannelse eller én erhvervsgymnasial uddannelse i forløb af mindst 2 dages varighed, som kan afvikles samlet eller enkeltvis. Brobygning eller kombinationer af brobygning og ulønnet praktik med et uddannelsesperspektiv kan omfatte brobygning til en almen gymnasial uddannelse og skal samlet udgøre 1 uge svarende til 21 timer og være afviklet inden den 1. marts i skoleåret.

Det følger endvidere af ungeindsatslovens § 10 d, stk. 2, at elever i folkeskolens 10. klasse, jf. dog stk. 4, skal tilbydes yderligere brobygning til gymnasial og erhvervsrettet ungdomsuddannelse eller kombinationer af brobygning og ulønnet praktik med et uddannelsesperspektiv til erhvervsrettet ungdomsuddannelse. Brobygning eller kombination af brobygning og ulønnet

praktik efter 1. pkt. kan have en varighed af højst 5 uger, hvoraf brobygning til gymnasiale uddannelser højst kan udgøre 1 uge. For 10.-klasserforløb af 20 uger eller mindre kan den nævnte brobygning eller kombinationer af brobygning og ulønnet praktik med et uddannelsesperspektiv efter 1. pkt. dog højst vare 4 uger.

Herudover fremgår det af ungeindsatslovens § 10 d, stk. 3, at andre skoleformer, der udbyder 10. klasse, kan tilbyde deres elever brobygning eller kombinationer af brobygning og ulønnet praktik med et uddannelsesperspektiv til erhvervsrettet ungdomsuddannelse efter stk. 2.

Endelig fremgår det af ungeindsatslovens § 10 d, stk.4, at elever, der i henhold til lov om folkeskolen følger undervisningen i erhvervsrettet 10. klasse (eud10), skal deltage i brobygning til erhvervsrettet ungdomsuddannelse i 6 uger svarende til 126 timer.

3.4.3.2 Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Formålet med uddannelsesparathedsvurderingen er dels at sikre, at når en elev påbegynder en given ungdomsuddannelse, er vedkommende reelt parat til at påbegynde og gennemføre uddannelsen, og dels er formålet at give elever, der er vurderet ikke-parate, en skole- og vejledningsindsats, som kan gøre dem uddannelsesparate ved afslutningen af 9. eller eventuelt 10. klasse.

Det er skolens leders ansvar at iværksætte skoleindsatsen, mens den kommunale ungeindsats (tidligere Ungdommens Uddannelsesvejledning) har ansvaret for vejledningsindsatsen. For at se indsatsen i en sammenhæng, der gensidigt kan understøtte arbejdet med at gøre den unge uddannelsesparat, aftales indsatserne i et samarbejde mellem skole og kommunal ungeindsats (KUI). Uddannelsesparathedsvurderingen påbegyndes i 8. klasse, så eleverne kender de mål, de skal arbejde frem mod, 1½ år før de afslutter grundskolen.

Mens uddannelsesparathedsvurderingen af nogle opfattes som en god måde at identificere ikke-uddannelsesparate elever på, som kan bidrage til større motivation og forbedringer for eleverne, opfattes vurderingen af andre som et stempel, som det kan være svært at se sig fri af, og som virker demotiverende for eleverne. Vurderingen kan desuden opleves som relativt upersonlig og systemisk. Nogle elever forstår således ikke vurderingen eller kender ikke resultatet af vurderingen. Endelig er uddannelsesparathedsvurderingen kritiseret for at øge kompleksiteten i sammenhæng med karakterkravene for

optagelse på særligt de gymnasiale uddannelser. Det anses derfor som relevant at give de to deltagende kommuner mulighed for at fravige bestemmelser om uddannelsesparathedsvurderingen.

En frisættelse af kommunerne på dette område må dog ikke komme til at indebære, at forberedelsen af eleverne til at træffe et kvalificeret uddannelsesvalg tilrettelægges sådan, at den enkelte elevs muligheder for at påbegynde en given ungdomsuddannelse reduceres eller omvendt, at eleven får lettere adgang til ungdomsuddannelsen.

Det indgår i adgangskravene til ungdomsuddannelserne, jf. §§ 7-10 i lov om de gymnasiale uddannelser og § 5 i lov om erhvervsuddannelser, at eleven skal være vurderet uddannelsesparat. Det indebærer, at det er vurderet, at eleven har de faglige, personlige og sociale forudsætninger for at påbegynde og gennemføre en ungdomsuddannelse. Herudover at der er foretaget den tværgående vurdering af elevens praksisfaglige forudsætninger. For at være uddannelsesparat skal eleven have opfyldt bestemte karakterkrav i gennemsnit af alle afsluttende standpunktskarakterer i både 8., 9. og 10. klasse (gælder for de gymnasiale uddannelser) eller i 8. klasse (gælder for erhvervsuddannelserne). For erhvervsuddannelserne er karakterkravet for 9. og 10. klasse fastsat i bekendtgørelse med hjemmel i ungeindsatsloven. Karakterkravene er forskellige afhængigt af, om der er tale om en 3-årig gymnasial uddannelse, en 2-årig hf-uddannelse eller en erhvervsuddannelse. Det betyder, at hvis en kommunalbestyrelse kunne beslutte at ændre på uddannelsesparathedsvurderingen for så vidt angår karakterkravene for 9. og 10. klasse, ville det kunne få betydning for, om adgangskravene er opfyldt, og dermed om eleverne har krav på optagelse på en given ungdomsuddannelse. Hvis kommunalbestyrelsen skulle kunne vælge at undlade at give standpunktskarakterer, ville det endvidere have betydning for mulighederne for at udregne, om eleverne opfylder de faglige forudsætninger for at påbegynde en given kategori af ungdomsuddannelse.

Det foreslås med forslaget til § 9, stk. 3, at de to deltagende kommuner får mulighed for at fravige de krav, der gælder for gennemførelse af uddannelsesparathedsvurderingen efter ungeindsatsloven, bortset fra reglerne om karakterkrav på 5,0 i 8., 9. og 10. klasse for elever, der søger en 3-årig gymnasial uddannelse og 4,0 for elever, der søger den 2-årige hf-uddannelse, jf. § 2 g, stk. 2, 4. pkt. Det betyder, at for elever, der søger en 3-årig gymnasial uddannelse, vil gennemsnittet af alle afsluttende standpunktskarakterer i 8., 9. og 10. klasse fortsat skulle være mindst 5,0, og for elever, der søger den 2-årige hf-uddannelse, vil karakterkravet fortsat være på 4,0.

Eleverne vil fortsat skulle have vurderet, om de har forudsætninger for at påbegynde en ungdomsuddannelse og i givet fald hvilke eller hvilken kategori af ungdomsuddannelse(r). Herudover vil det være en betingelse, at eleverne fortsat lever op til de karakterkrav, der er fastsat i lov om de gymnasiale uddannelser og lov om erhvervsuddannelser, og som fremgår af henholdsvis ungeindsatslovens § 2 g, stk. 2, 4. pkt., og bekendtgørelse om uddannelsesparathedsvurdering og procedurer ved valg af ungdomsuddannelse. I den foreslåede ordning vil det herefter være op til kommunerne at beslutte, bortset fra opretholdelsen af karakterkravene, jf. ovenfor, hvordan det sikres, at de elever, der påbegynder en given ungdomsuddannelse, har de nødvendige og relevante forudsætninger. Efter §§ 7-10 i lov om de gymnasiale uddannelse er det en forudsætning for at have retskrav på optagelse på en 3-årig gymnasial uddannelse eller den 2-årige uddannelse til hf-eksamen, at ansøgeren ud fra en helhedsvurdering er vurderet uddannelsesparat i henhold til ungeindsatsloven. Efter § 5 i lov om erhvervsuddannelser skal ansøgere uden en uddannelsesaftale, der søger om optagelse til grundforløbs 1. del ligeledes være vurderet uddannelsesparat i henhold til ungeindsatsloven. Hvis de to deltagende kommuner efter reglerne i denne lov vurderer elevernes uddannelsesparathed på anden måde end i ungeindsatsloven, træder vurderingen efter denne lov i stedet for vurderingen efter ungeindsatsloven i forbindelse med vurdering af, om adgangsforudsætningerne er opfyldt. Vurderingen af hvorvidt en elev har forudsætningerne for at påbegynde og gennemføre en ungdomsuddannelse vil for de to kommuner herefter ikke alene relatere sig til uddannelsesparathedsbegrebet, jf. ungeindsatsloven, men også til en anden vurderingsmåde og eventuelt et andet begreb end ”uddannelsesparathed”, som kommunerne vil kunne vælge at anvende i stedet. Dette har samtidig til konsekvens, at det tilsvarende vil gælde for andre loves henvisningsbestemmelser til ungeindsatslovens bestemmelser om uddannelsesparathedsvurdering, at uddannelsesparathed for de to kommuner vil kunne relatere sig til andet end den uddannelsesparathed, der gennemføres efter ungeindsatsloven § 2 g.

Det vil skulle sikres, at forberedelsen af eleverne til at træffe et kvalificeret uddannelsesvalg ikke tilrettelægges på en måde, der reducerer den enkelte elevs muligheder eller giver eleverne lettere adgang til en ungdomsuddannelse. Derfor vil en alternativ proces for vurdering af forudsætningerne for at påbegynde og gennemføre en ungdomsuddannelse skulle godkendes af børne- og undervisningsministeren.

Det forudsættes, at vejledning fortsat vil skulle varetages af den kommunale ungeindsats (KUI), og at der fortsat vil skulle iværksættes en særlig vejledningsindsats over for den gruppe af elever, som efter de gældende regler ville blive vurderet ikke-uddannelsesparate. Hvis en kommune vælger at fravige reglerne om uddannelsesparathedsvurderingen eller at ændre vurderingsprocessen vil det være nødvendigt for kommunen på anden vis at sikre, at elever med behov for en ekstra skole- og vejledningsindsats fortsat tilgodeses. Det nærmere indhold af denne vejledning vil de deltagende kommuner herudover kunne vælge at ændre på. Dette vil stille store krav til den vejledning, der tilrettelægges på skolerne, så det sikres, at eleverne fortsat udfordres i deres valg af uddannelse, samtidig med at det sikres, at eleverne forberedes på, hvilke faglige krav og forudsætninger, der vil være på de pågældende uddannelser.

Eleven skal fortsat have en uddannelsesplan ved udgangen af grundskolen, men der vil ikke være krav om, at denne udarbejdes med udgangspunkt i elevplanen, ligesom der ikke vil være krav om, at eleven selv har ansvaret for udarbejdelse af planen. Hvis det vurderes, at eleven ikke har forudsætninger for at påbegynde en ungdomsuddannelse ved udgangen af grundskolen, skal elevens mål for det videre forløb under alle omstændigheder fremgå af uddannelsesplanen.

Der henvises til bemærkningerne til forslaget § 9, stk. 3.

3.5. Ældreområdet

3.5.1. Gældende ret

Serviceoven er en rammelov, hvor kommunalbestyrelsen har ansvaret for bl.a. hjemmehjælp, afløsning og genoptræning, og hvor kommunalbestyrelsen er tiltænkt en fleksibilitet i sammensætningen af løsninger og i anvendelsen af faglige metoder.

Det indebærer et politisk handlerum til, at kommunalbestyrelsen bl.a. på ældreområdet kan fastsætte lokale kvalitetsstandarder, retningslinjer eller lokale serviceniveauer (vejledende retningslinjer) om, hvilken type hjælp der i den pågældende kommune typisk gives i forhold til bestemte typer af behov. Dette handlerum varierer efter den enkelte bestemmelses udformning og efter, om rummet for skøn er indsnævret som følge af retspraksis.

Uanset om der er et rum for udøvelse af skøn og fastsættelse af lokale serviceniveauer, vil der altid i den konkrete sag skulle foretages en individuel

vurdering af, om den påtænkte indsats konkret afhjælper behovet hos borgeren, ligesom kommunalbestyrelsen er bundet af gældende regler og forvaltningsretlige grundsætninger.

3.5.1.1 Formålsbestemmelser

Den overordnede intention med hjælpen efter serviceloven er, at den enkelte borger skal modtage en sammenhængende og helhedsorienteret indsats, der modsvarer den enkeltes behov for hjælp og støtte.

Det generelle formål med serviceloven, herunder formålet med hjælpen efter loven, er reguleret i lovens § 1, mens det specifikke formål med indsatsen til borgere over det fyldte 18. år med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse eller særlige sociale problemer er reguleret i § 81.

Formålet med serviceloven generelt er, jf. lovens § 1, stk. 1, at tilbyde rådgivning og støtte for at forebygge sociale problemer, at tilbyde en række almene serviceydelser, som også kan have et forebyggende sigte, og at tilgodese behov, der følger af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer. Formålet med hjælpen efter serviceloven er ifølge lovens § 1, stk. 2, at fremme og udvikle den enkeltes mulighed for at klare sig selv eller at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten. Efter lovens § 1, stk. 3, bygger hjælpen på den enkeltes ansvar for sig selv og sin familie. Hjælpen tilrettelægges på baggrund af en konkret og individuel vurdering af den enkeltes behov og forudsætninger og i samarbejde med den enkelte. Afgørelser efter loven træffes på baggrund af faglige og økonomiske hensyn.

I forlængelse af servicelovens generelle formålsbestemmelse i § 1 fastslår § 81, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde borgere over det fyldte 18. år med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse eller særlige sociale problemer en særlig indsats. Formålet med denne indsats er at forebygge, at problemerne for den enkelte forværres, og at forbedre den enkeltes sociale og personlige funktion samt udviklingsmuligheder. Formålet er desuden at forbedre mulighederne for den enkeltes livsudfoldelse gennem kontakt, tilbud om samvær, aktivitet, behandling, omsorg og pleje. Endelig er formålet at yde en helhedsorienteret indsats med servicetilbud afpasset efter den enkeltes særlige behov i egen bolig, herunder på plejehjem.

Hjælpen efter loven bygger desuden på den enkelte borgers ansvar for at udvikle sig og udnytte egne potentialer i det omfang, det er muligt for den enkelte.

3.5.1.2 Forebyggende hjemmebesøg

Efter servicelovens § 79 a, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen tilbyde mindst et årligt forebyggende hjemmebesøg til alle borgere, der er fyldt 82 år, og som bor i kommunen jf. dog stk. 2 -4.

Efter servicelovens § 79 a, stk. 2, skal kommunalbestyrelsen tilbyde et forebyggende hjemmebesøg til alle borgere, som bor i kommunen, i deres fyldte 75. år og deres fyldte 80. år.

Formålet med tilbud om forebyggende hjemmebesøg er at understøtte den forebyggende og sundhedsfremmende indsats over for ældre ved at yde råd og vejledning om aktiviteter og støttemuligheder med henblik på at bidrage til øget tryghed, trivsel og sundhed. Formålet er derfor også at henlede de ældres opmærksomhed på eksisterende hjælpeforanstaltninger og aktive-rende tilbud, som vil kunne bidrage til at forebygge eller løse eventuelle problemer i opløbet. Det kan f.eks. ske ved at henlede opmærksomheden på frivillige organisationer, kommunale tilbud og sociale netværk. De ældre kan således tilskyndes til bedre at udnytte egne ressourcer og til at bevare funktionsniveauet længst muligt. Tilbuddet om forebyggende hjemmebesøg skal ses som et supplement til den kommunale myndigheds almindelig rådgivnings- og vejledningsforpligtelse.

Indholdsmæssigt er tilbuddet om de forebyggende hjemmebesøg især koncentreret om, hvordan den ældre mestrer sin tilværelse i bred forstand. Det er ikke tanken at sygeliggøre de ældre ved at fokusere på sygdom, symptomer m.v. under det forebyggende hjemmebesøg. Hovedvægten ligger på sociale forhold og på at fastholde eller forøge funktionsevnen i bred forstand. Samtalen med den ældre skal ske med lovens formål for øje og kan f.eks. omhandle den ældres dagligdag, trivsel, sociale netværk, bolig, økonomi, sundhedstilstand, funktionsevne m.v.

Efter servicelovens § 79 a, stk. 3, skal kommunalbestyrelsen tilbyde et forebyggende hjemmebesøg til alle borgere, der bor alene i kommunen, i deres fyldte 70. år. Bestemmelsen har bl.a. til formål at opspore og forebygge ensomhed i de år, hvor mange er i risiko for at opleve ensomhed eksempelvis som følge af overgangen fra arbejdsliv til pension og derudover at styrke opsporingen af ældre i risiko for nedsat social, psykisk og fysisk funktionsevne, som ikke har nærtstående i hverdagen, som kan bistå dem.

Efter servicelovens § 79 a, stk. 4, skal kommunalbestyrelsen tilbyde forebyggende hjemmebesøg efter behov til borgere i alderen 65 år til 81 år, som er i særlig risiko for at få nedsat social, psykisk eller fysisk funktionsevne, og som bor i kommunen. Det gælder for eksempel borgere, som er i en vanskelig livssituation, eller som har været igennem belastende livsforandrende begivenheder som for eksempel tab af ægtefælle, borgere med et overforbrug af alkohol, borgere der er udskrevet fra hospitalet, borgere med sansetab og borgere, der er isoleret i særlig grad. Formålet er således at have fokus på borgerens samlede ressourcer og risiko for tab af funktionsevne. Det er op til den enkelte kommune at målrette og tilrettelægge indsatsen i forhold til de særlige risikogrupper. Desuden skal kommunerne i deres kvalitetsstandard beskrive, hvordan de vil målrette og tilrettelægge indsatsen i forhold til de særlige målgrupper. Sundhedsstyrelsen har udarbejdet en guide til opsporing af ældre i særlig risiko for nedsat funktionsevne, som kan understøtte kommunerne i vurderingen af og arbejdet med at målrette og tilrettelægge indsatsen i forhold til de særlige målgrupper.

Efter servicelovens § 79 a, stk. 5, tilrettelægger kommunalbestyrelsen besøgene efter behov, jf. dog stk.1-3.

Kommunalbestyrelsen kan efter servicelovens § 79 a, stk. 6, vælge at undtage de borgere, som modtager både personlig pleje og praktisk hjælp efter § 83, fra ordningen om forebyggende hjemmebesøg. Borgere, der alene modtager enten personlig eller praktisk hjælp, har ret til at få tilbud om forebyggende hjemmebesøg. Hvis en kommune har valgt ikke at tilbyde forebyggende hjemmebesøg til gruppen af borgere, der modtager både personlig og praktisk hjælp, påhviler der kommunen en særlig forpligtelse til at være opmærksom på, om der er behov for at igangsætte særlige tiltag eller tilbyde forebyggende hjemmebesøg til den enkelte borger i denne gruppe.

Efter servicelovens § 79 a, stk. 7, fastsætter social- og ældreministeren regler om de kommunale forpligtelser efter stk. 1-6, herunder om samordning med andre generelle kommunale forebyggende og aktiverende foranstaltninger og om andre måder at gennemføre det forebyggende hjemmebesøg end ved besøg i hjemmet.

Social- og ældreministeren har i bekendtgørelsen nr. 716 af 7. juli 2019 om tilrettelæggelse af samt kvalitetsstandarder for de forebyggende hjemmebesøg efter servicelovens § 79 a, fastsat regler om tilrettelæggelse af forebyggende hjemmebesøg samt kvalitetsstandarder for de forebyggende hjemmebesøg efter servicelovens § 79 a.

Efter bekendtgørelsens § 1 tilrettelægger kommunalbestyrelsen tilbud om forebyggende hjemmebesøg i henhold til lovens § 79 a, stk. 1-6. Disse tilbud kan bestå af et tilbud om besøg i borgerens eget hjem eller et alternativ til dette som for eksempel et tilbud om et kollektivt arrangement. Et kollektivt arrangement kan fungere som et alternativ til individuelle besøg i borgerens eget hjem med henblik på at nå borgere, som normalt takker nej til et forebyggende hjemmebesøg. Efter § 2 skal borgere, der ikke ønsker at deltage i et alternativt tilbud, i stedet tilbydes et individuelt besøg i hjemmet. Formålet er at have fokus på den pågældendes aktuelle livssituation og dermed bl.a. at hjælpe borgeren til bedre at udnytte egne ressourcer og bevare funktionsniveauet længst muligt. Efter bekendtgørelsens § 3 bør kommunalbestyrelsen i forbindelse med tilrettelæggelsen og organiseringen af de forebyggende hjemmebesøg sammentænke ordningen med øvrige relevante forebyggelsestiltag, herunder bl.a. forebyggelsesindsatser efter sundhedsloven.

Efter bekendtgørelsens § 4 skal kommunalbestyrelsen mindst én gang årligt udarbejde en kvalitetsstandard for forebyggende hjemmebesøg efter lovens § 79 a. Kvalitetsstandarden skal indeholde generel serviceinformation til borgerne om formålet med samt indholdet i et forebyggende hjemmebesøg. Kvalitetsstandarden skal desuden indeholde en beskrivelse af, hvordan kommunalbestyrelsen tilrettelægger ordningen, herunder beskrivelse af eventuelle andre former for forebyggende indsatser, som kommunalbestyrelsen tilbyder som alternativ til et individuelt hjemmebesøg. Herunder skal kvalitetsstandarden beskrive, hvordan kommunalbestyrelsen vil opfylde forpligtelsen om at tilbyde forebyggende hjemmebesøg efter behov til borgere i alderen 65 år til 81 år, som er i særlig risiko for at få nedsat social, psykisk eller fysisk funktionsevne. Det skal fremgå af beskrivelsen, hvilke særlige risikogrupper kommunalbestyrelsen beslutter at målrette tilbuddet imod.

3.5.1.3 Værdighedspolitikker

Efter servicelovens § 81 a, stk. 1, er kommunalbestyrelsen forpligtet til i et møde at træffe beslutning om en værdighedspolitik for den kommunale ældrepleje. Værdighedspolitikken, der skal offentliggøres, skal beskrive de overordnede værdier og prioriteringer for personlig hjælp, omsorg og pleje m.v., som gives efter lov om social service til personer over folkepensionsalderen.

De kommunale værdighedspolitikker skal udgøre den overordnede værdimæssige ramme for den enkelte kommunalbestyrelses prioriteringer for ældreplejen. Kommunalbestyrelsen skal træffe beslutning om værdighedspolitikken i et møde.

Efter servicelovens § 81 a, stk. 2 kan social- og ældreministeren fastsætte nærmere regler om kommunalbestyrelsens forpligtelser efter stk. 1, hvilket er sket i bekendtgørelse nr. 70 af 21. januar 2019 om værdighedspolitikker for ældreplejen. Efter bekendtgørelsens § 1, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen inden for det første år i den kommunale valgperiode vedtage en værdighedspolitik for den kommunale ældrepleje.

Efter bekendtgørelsens § 1, stk. 2, skal værdighedspolitikken indeholde de overordnede pejlemærker og principper for en værdig ældrepleje i den enkelte kommune med udgangspunkt i den personlige hjælp, omsorg og pleje m.v., som ydes efter lov om social service til personer over folkepensionsalderen.

Efter bekendtgørelsens § 2 skal værdighedspolitikken skal som minimum beskrive, hvordan kommunens ældrepleje kan understøtte følgende områder i forhold til plejen og omsorgen af den enkelte ældre:

- 1) Livskvalitet.
- 2) Selvbestemmelse.
- 3) Kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng i plejen.
- 4) Mad og ernæring.
- 5) En værdig død.
- 6) Pårørende.
- 7) Bekæmpelse af ensomhed.

Efter bekendtgørelsens § 3 skal kommunalbestyrelsen sørge for at inddrage ældrerådet, jf. § 30 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, samt øvrige relevante parter i forbindelse med udarbejdelsen af værdighedspolitikken for ældreplejen.

Efter bekendtgørelsens § 3, stk. 2, skal værdighedspolitikken efter vedtagelse offentliggøres på kommunens hjemmeside.

3.5.1.4 Rehabiliteringsforløb, hjemmehjælp, afløsning og aflastning samt genoptræning

3.5.1.4.1. Hjemmehjælp

Efter servicelovens § 83, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen tilbyde personlig hjælp og pleje, hjælp eller støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet og madservice. Personlig pleje er hjælp til personlig hygiejne, at få tøj på, at komme ud af sengen, hjælp til at spise m.m. Praktisk hjælp er hjælp og støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet som f.eks. hjælp til rengøring, tøjvask og indkøb. Madservice er hjælp til personer, der ikke selv er i stand til at lave mad og er som altovervejende udgangspunkt mad, der leveres til borgeren.

Det er kommunen, der afgør, hvordan tilbuddene konkret skal udformes og tilrettelægges, og det forudsættes, at tilbuddene indgår som et led i kommunens øvrige sociale og sundhedsmæssige tilbud.

Tilbuddene skal udformes således, at personer, uanset nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer, så vidt muligt kan blive boende i deres hidtidige bolig, hvis de ønsker det. Hjælpen gives uanset boform.

Afgørelsen beror på en konkret og individuel vurdering af behovet for hjælp i forhold til ansøgers funktionsevne og husstandens sammensætning, jf. også servicelovens § 1. Der skal ske en løbende revurdering af hjælpen, således at den tilpasses efter borgerens behov.

Kommunalbestyrelsen skal efter § 83, stk. 2 give tilbud om hjælp efter stk. 1 til personer, som på grund af midlertidigt eller varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer ikke selv kan udføre disse opgaver.

Kommunalbestyrelsen skal efter § 83, stk. 4 sikre, at tilbud om hjælp efter stk. 1 skal bidrage dels til at vedligeholde fysiske eller psykiske færdigheder, dels til at afhjælpe væsentlige følger af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer. Formålet med hjælp efter § 83 er at bidrage dels til at vedligeholde fysiske eller psykiske færdigheder, dels til at afhjælpe væsentlige følger af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer. Hjælpen efter § 83 skal dermed ikke kun kompensere for væsentlige følger af nedsat funktionsevne, men også - i det omfang det er muligt - fremme den enkeltes muligheder for at leve et liv med bedst mulig funktionsevne.

Kommunalbestyrelsen er efter § 83, stk. 5, forpligtet til at fastsætte individuelle mål for hjælp efter § 83 til den enkelte modtager. Det indebærer en

forpligtelse til at fastsætte mål for den konkrete hjælp efter § 83 i forhold til den enkelte modtager. Forslaget skal skabe klarhed omkring formålet med den konkrete hjælp efter § 83 i forhold til den enkelte borger, fremme en fokuseret og koordineret indsats fra de involverede medarbejdere samt lette en opfølgning på hjælpen set i forhold til målene.

Arbejdet med målene skal bidrage til en mere sammenhængende og koordineret indsats mellem de involverede medarbejdere i forhold til den enkelte modtager af hjælpen. Kommunalbestyrelsen skal ved fastsættelsen af målene for hjælp efter § 83 tage højde for, om modtageren af hjælpen får anden hjælp, f.eks. hjemmesygepleje efter sundhedslovens § 138 eller genoptræning efter sundhedslovens § 140, som kan have betydning for de mål, der skal fastsættes i forhold til hjælpen efter servicelovens § 83. Kommunernes arbejde med mål for og opfølgning på hjælpen efter § 83 bør ligeledes gå på tværs af ydelserne til borgeren.

Det er kommunalbestyrelsen, som fastsætter de individuelle mål for den enkelte modtager af hjælpen. Fastsættelsen af mål bør i videst muligt omfang ske i samarbejde med modtageren af hjælpen. Eventuelle pårørende bør inddrages, hvis modtageren ønsker det, og de pårørendes kendskab til modtageren og modtagerens behov kan være med til at kvalificere målene. Det er op til den enkelte kommunalbestyrelse at beslutte, hvordan målene skal gøres tilgængelige. Det afgørende er, at målene er tilgængelige for såvel modtageren af hjælpen som de medarbejdere, der er involveret i hjælpen til modtageren.

Kommunalbestyrelsen bør endvidere være opmærksom på muligheden for elektronisk understøttelse af arbejdet med mål og løbende opfølgning, f.eks. via Fælles Sprog.

Kommunalbestyrelsen er efter § 83, stk. 5, forpligtet til at sikre, at hjælpen løbende skal tilpasses modtagerens behov.

3.5.1.4.2. Rehabiliteringsforløb forud for vurdering af behov for hjemme-hjælp

Kommunalbestyrelsen er efter § 83, stk. 3, forpligtet til forud for vurderingen af personens behov for hjælp efter § 83 at foretage en vurdering af, om personen vil kunne forbedre sin funktionsevne via et korterevarende, tidsafgrænset rehabiliteringsforløb efter § 83 a, og dermed nedsætte behovet for

hjælp efter § 83, stk. 1. Det er dermed som udgangspunkt først efter et afsluttet rehabiliteringsforløb, at kommunalbestyrelsen skal tage endeligt stilling til den pågældende persons behov for hjælp efter § 83.

Kommunalbestyrelsen er efter § 83, stk. 6, forpligtet til i forbindelse med afslutningen af rehabiliteringsforløbet at tage stilling til, om modtageren har behov for hjælp efter § 83.

Kommunalbestyrelsen skal endvidere tage stilling til modtagerens eventuelle andre behov for hjælp, jf. § 5 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Efter servicelovens § 83 a, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen forud for vurderingen af behovet for hjælp efter § 83 vurdere, om et korterevarende og tidsafgrænset rehabiliteringsforløb vil kunne forbedre borgerens funktionsevne og dermed nedsætte behovet for hjælp efter § 83. Rehabiliteringsforløbet omfatter dermed personer, som er omfattet af målgruppen for hjælp efter § 83, og relaterer sig til den hjælp, der kan gives efter § 83. Vurderingen skal være individuel og konkret og skal tage udgangspunkt i modtagerens behov og ressourcer.

Rehabiliteringsforløb skal være tidsafgrænsede og korterevarende, hvilket betyder, at der skal sættes en tidsramme for det samlede forløb, som skal være et intensivt forløb, som er overskueligt for borgeren, og som samtidig understøtter en fokuseret indsats (typisk af 8-12 ugers varighed). Tidsrammen vil afhænge af den enkelte modtagers behov og ressourcer.

Borgerens funktionsevne skal forstås bredt, således at der i vurderingen både skal være fokus på borgerens fysiske, psykiske og sociale funktionsevne ud fra en individuel og konkret vurdering og tage udgangspunkt i modtagerens behov og ressourcer. Der skal ses på den enkelte borgeres samlede situation og ikke kun på de forhold, som borgeren ikke selv kan klare som følge af funktionsnedsættelsen. Eksempelvis kan borgerens fysiske funktionsevne-nedsættelse begrænse den enkeltes muligheder for social kontakt og derved påvirke den psykiske og sociale funktionsevne. Omvendt vil en nedsat psykisk eller social funktionsevne også kunne påvirke den fysiske funktionsevne og muligheden for at vedligeholde den fysiske funktionsevne.

Der skal indgå en vurdering af, om det er realistisk, at borgeren vil kunne opnå de ønskede forbedringer af funktionsevnen gennem et korterevarende og tidsafgrænset rehabiliteringsforløb. Det indbefatter bl.a. en vurdering af,

om det er muligt at gøre noget ved de bagvedliggende årsager til funktionsnedsættelsen, eller om det er muligt, på trods af funktionsnedsættelsen, at udvikle modtagerens evne til at klare flere opgaver selv. For nogle borgere kan årsagerne til den nedsatte funktionsevne samt tyngden og kompleksiteten af denne have en sådan karakter, at det ikke vil være realistisk at igangsætte et rehabiliteringsforløb. Disse personer skal tilbydes anden relevant hjælp, der modsvarer behovet - typisk hjælp efter § 83.

Der skal træffes en afgørelse på baggrund af vurderingen i henhold til § 83 a, stk. 1. Afgørelsen vedrører tildelingen af forløbet men ikke de konkrete indsatser, der ydes i forløbet, samt omfanget heraf. Det betyder, at det er muligt at op- og nedjustere hjælp og støtte undervejs i forløbet uden fornyet afgørelse. Afgørelsen om tildeling af et rehabiliteringsforløb kan påklages til Ankestyrelsen, jf. servicelovens § 166.

Kommunalbestyrelsen er efter § 83 a, stk. 2, forpligtet til at tilrettelægge og udføre rehabiliteringsforløbet helhedsorienteret og tværfagligt. Det betyder, at der igennem hele forløbet skal inddrages relevant social- og sundhedsfagligt personale i forhold til den enkelte modtagers konkrete rehabiliteringsforløb. De involverede medarbejdere skal arbejde på tværs i forløbet for at sikre en helhedsorienteret indsats i forhold til den enkelte modtager.

Det bør altid være en del af vurderingen omkring det enkelte rehabiliteringsforløb, om brug af velfærdsteknologi eller hjælpemidler kan bidrage til øget selvstændighed og selvhjulpethed i modtagerens hverdag. Det er vigtigt, at ny teknologi introduceres på en tryk og værdig måde og i dialog med modtageren. Der skal være balance mellem hensynet til at bruge de potentialer, der ligger i teknologien, og modtagerens parathed.

Der skal fastsættes mål for rehabiliteringsforløbet, samt at målfastsættelsen skal ske i samarbejde med modtageren af hjælpen. Da modtagerens motivation er central for gennemførelse af forløbet, er det vigtigt, at borgerens egne ønsker er omdrejningspunktet for samarbejdet omkring målfastsættelsen og selve indsatsen. Kommunen skal gå i dialog med borgeren i forhold til, om borgeren er eller kan blive motiveret for at indgå aktivt i rehabiliteringsforløbet. En kommunalbestyrelse kan ikke afvise at yde hjemmehjælp alene med henvisning til, at borgeren ikke magter at gennemføre rehabiliteringsforløbet.

Der skal være proportionalitet mellem den indsats, som modtageren selv forventes at bidrage med, og det forventede resultat af den samlede indsats.

Der bør være opmærksomhed på, om det er relevant også at inddrage eventuelle pårørende i forbindelse med rehabiliteringsforløbet, hvis modtageren ønsker det, da de pårørendes kendskab til modtageren og dennes hverdag kan være med til at kvalificere forløbet. Der bør endvidere være opmærksomhed på, om de pårørende bør orienteres om det forløb, der sættes i gang, hvis modtageren ønsker det, da det kan betyde ændringer i hverdagen for modtageren af hjælpen.

Kommunalbestyrelsen er efter § 83 a, stk. 3, forpligtet til at lade de fastsatte mål og tidsrammen for rehabiliteringsforløbet indgå i en samlet beskrivelse af mål og indsatser for forløbet. Det er op til den enkelte kommunalbestyrelse at beslutte, hvordan den samlede beskrivelse skal gøres tilgængelig. Det afgørende er, at beskrivelsen er tilgængelig for såvel modtager af hjælpen som relevante/involverede medarbejdere.

Eventuelle ændringer i målene under rehabiliteringsforløbet ske i samarbejde med modtageren. Rehabiliteringsforløbet er baseret på et samarbejde med borgeren om fastsættelse af målene for forløbet, hvor borgerens egne ønsker og mål er omdrejningspunktet. Er der undervejs behov for at ændre i disse mål, skal dette derfor på tilsvarende vis ske i samarbejde og dialog med borgeren. Det kan f.eks. være nødvendigt at ændre i målene, fordi borgeren genvinder sin funktionsevne hurtigere end først antaget, eller fordi borgeren bliver svækket på grund af sygdom eller andre begivenheder.

Kommunalbestyrelsen skal efter § 83 a, stk. 4, tilbyde modtageren den nødvendige hjælp og støtte under forløbet for at nå de fastsatte mål. Modtageren skal have den nødvendige hjælp og støtte til de opgaver i dagligdagen, som modtageren (endnu) ikke magter. Den hjælp og støtte, der skal ydes under rehabiliteringsforløbet, kan f.eks. være indkøb eller hjælp til personlig hygiejne. Borgeren skal under rehabiliteringsforløbet have den hjælp, som borgeren har behov for. Hjælpen skal ses som en del af det samlede rehabiliteringsforløb, og der skal ikke træffes særskilt afgørelse herom.

Modtageren skal have den hjælp og støtte, der i forhold til den enkelte modtager er nødvendig for at nå de aftalte mål. Det kan bl.a. indbefatte støtte og vejledning til at styrke kroppens fysiske formåen, eller træning i sociale aktiviteter som f.eks. at deltage i foreningsliv eller (gen)etablere kontakt til netværket. Ofte kan der være brug for en kombination af flere indsatser.

Der skal tages højde for, at modtagerens funktionsevne kan udvikle sig i såvel op- som nedadgående retning under rehabiliteringsforløbet.

Kommunalbestyrelsen kan ikke give afslag på hjælp efter § 83 alene med henvisning til, at modtageren ikke magter at gennemføre rehabiliteringsforløbet. Vurderingen af, om borgeren magter at gennemføre rehabiliteringsforløbet, er en samlet vurdering af borgerens behov, ressourcer og motivation. Det kan således vise sig under rehabiliteringsforløbet, at borgeren ikke har ressourcer og motivation til at gennemføre rehabiliteringsforløbet.

3.5.1.4.3. Afløsning og aflastning

Kommunalbestyrelsen er efter § 84, stk. 1, forpligtet til at tilbyde afløsning eller aflastning til ægtefælle, forældre eller andre nære pårørende, der passer en person med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Tilbuddet om afløsning og aflastning tilbydes både ægtefæller, forældre eller andre nære pårørende, der passer en person med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, for eksempel en person med en demenssygdom. Afløsning gives i hjemmet, mens aflastning gives uden for hjemmet, i form af tilbud om dag-, nat-, eller døgnophold i plejebolig eller lignende.

Plejebehovet kan skyldes både fysisk og psykisk nedsat funktionsevne. Denne form for hjælp kan være afgørende for, at den plejekrævende kan blive boende i hjemmet.

Det er kommunen, der efter en konkret, individuel vurdering af behovet træffer afgørelse om aflastning eller afløsning og der er klageadgang over afgørelsen.

3.5.1.4.4. Genoptræning og vedligeholdelsestræning

Kommunalbestyrelsen er efter § 86, stk. 1, forpligtet til at tilbyde genoptræning til afhjælpning af fysisk funktionsnedsættelse forårsaget af sygdom, der ikke behandles i tilknytning til en sygehusindlæggelse.

Genoptræning defineres som en målrettet og tidsafgrænset samarbejdsproces mellem en borger, eventuelle pårørende og personale. Formålet med genoptræning er, at borgeren opnår samme grad af funktionsevne som tidligere eller bedst mulig funktionsevne; bevægelses- og aktivitetsmæssigt, kognitivt, emotionelt og socialt. Genoptræningsindsatsen kan omfatte såvel somatiske patienter som psykiatriske patienter med et somatisk genoptræningsbehov.

Genoptræningen skal rettes imod patientens funktionsnedsættelse, dvs. problemer i kroppens funktioner eller anatomi, samt aktivitets- og deltagelsesbegrænsninger. Endvidere omfatter træningen de færdigheder, som borgeren har brug for i sine daglige gøremål.

Tilbuddet om genoptræning har samtidig til formål at undgå vedvarende eller yderligere svækkelse og at forebygge, at der opstår behov for øget hjælp, f.eks. i form af personlig og praktisk hjælp, eller behov for sygehusindlæggelse. Hvis der er tale om et længerevarende behov for træning, er det kommunalbestyrelsens opgave at tilrettelægge træningsindsatsen på en sådan måde, at den dels forebygger, at problemerne for borgeren forværres, og dels sigter på at vedligeholde det erhvervede funktionsniveau. Det vil typisk være hensigtsmæssigt, at genoptræningsindsatsen iværksættes hurtigt af hensyn til formålet med indsatsen.

Genoptræning efter § 86, stk. 1, er tidsmæssigt begrænset til den periode, hvor funktionsniveauet fortsat kan forbedres gennem yderligere træning. Der skal således tilbydes genoptræning, så længe der er udsigt til, at funktionsevnen kan forbedres gennem en målrettet genoptræningsindsats.

Det kommunale genoptræningstilbud indgår sammen med kommunalbestyrelsens øvrige tilbud i en samlet indsats for at bringe borgeren tilbage til eller så tæt på det funktionsniveau, som vedkommende havde, inden sygdommen opstod.

Tilbuddet om genoptræning skal endvidere ses i sammenhæng med tilbud om vedligeholdelsestræning efter § 86, stk. 2, hvor der i forlængelse af afsluttet genoptræningsforløb kan være behov for vedligeholdende træning. Kommunalbestyrelsen er efter § 86, stk. 2, forpligtet til at tilbyde hjælp til at vedligeholde fysiske eller psykiske færdigheder til personer, som på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer har behov herfor.

Vedligeholdelsestræning defineres som målrettet træning for at forhindre funktionstab og for at fastholde det hidtidige funktionsniveau. Vedligeholdelsestræning omfatter vedligeholdelse af såvel fysiske som psykiske færdigheder

Vedligeholdelsestræning omfatter også træning af personer med kroniske lidelser, i det omfang disse personer har brug for en individuel træningsindsats med henblik på at kunne vedligeholde fysiske, psykiske og sociale færdigheder.

3.5.1.5 Hjælpen skal leveres i overensstemmelse med afgørelsen

Kommunalbestyrelsen skal efter § 90, stk. 1, sikre, at hjælp efter §§ 83 og 86 leveres i overensstemmelse med den afgørelse, kommunalbestyrelsen har truffet efter §§ 88 og 89. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at den tildelte hjælp efter § 83 leveres inden for en rimelig frist, hvis leverandøren ikke kan overholde de aftaler, der i forbindelse med afgørelsen efter § 88, stk. 1, er indgået om levering af hjælpen.

Borgeren har et retskrav på at få den hjælp, der er truffet afgørelse om, men det er op til kommunalbestyrelsen konkret at tage stilling til, hvad der i tilknytning til den enkelte sag kan anses for at være en rimelig frist.

Kommunalbestyrelsen skal efter § 90, stk. 2 oplyse modtageren af hjælp efter § 83 om, hvor hos myndigheden denne kan rette henvendelse, hvis den tildelte hjælp ikke leveres i overensstemmelse med afgørelsen. Dette skal fremgå af afgørelsen.

Modtageren af hjælp skal have mulighed for at henvende sig om hjælp, der ikke leveres i overensstemmelse med afgørelsen, til den myndighed, der har ansvar for at sikre, at hjælpen leveres inden for rimelig frist.

3.5.1.6 Frit valg

Kommunalbestyrelsen er efter § 91, stk. 1, forpligtet til at skabe grundlag for, at borgerne, der er visiteret til personlig og praktisk hjælp og madservice efter servicelovens § 83, har frit valg af leverandør, og at modtagerne kan vælge mellem to eller flere leverandører af denne hjælp, hvoraf den ene leverandør kan være kommunal.

Kommunalbestyrelsen skal efter § 91, stk. 2, opfylde forpligtelsen i stk. 1 ved som minimum enten at indgå kontrakt med to eller flere leverandører, jf. nr. 1, eller ved at tilbyde modtagerne et fritvalgsbevis, jf. nr. 2. Fritvalgsbeviset giver borgere, der er visiteret til hjælp efter servicelovens § 83, adgang til selv at indgå aftale med en cvr-registreret virksomhed om hjælpens udførelse, jf. dog § 91, stk. 3.

Kommunalbestyrelsen kan anvende begge ordninger samtidig. Det har til formål at styrke fleksibiliteten i tilrettelæggelsen af det frie valg. Eksempelvis kan kommunalbestyrelsen beslutte at udbyde rengøringsydelsen efter udbudsreglerne, og at tilbyde borgerne et fritvalgsbevis til brug for hjælp til indkøb af dagligvarer, hvormed borgerne selv kan vælge, hvor dagligvarerne skal udbringes fra, og dermed hvor de vil indkøbe dagligvarerne.

Vælger kommunalbestyrelsen at tilbyde modtagerne et fritvalgsbevis samtidig med, at hjælpen udbydes, bliver den leverandør, der vinder udbuddet prissættende for fritvalgsbeviset.

Kommunalbestyrelsen har i den forbindelse en udbudsretlig pligt til at sikre, at udbudsmaterialet indeholder oplysning om, at der i kraft af fritvalgsbeviset vil være andre leverandører om opgaven, som bliver afregnet til samme pris. Der bliver hermed offentlighed om den prissættende leverandørs pris. Kommunalbestyrelsen skal oplyse borgerne om, hvilke leverandører kommunalbestyrelsen har godkendt efter § 91, stk. 2, nr. 1, således at borgerne kan benytte det frie valg. Det kan eksempelvis ske på kommunens egen hjemmeside.

Kommunalbestyrelsen skal overholde udbudsreglerne, hvis den vælger at skabe grundlag for borgernes frie valg ved at indgå offentlige kontrakter. Udbudsreglerne finder anvendelse på offentlige kontrakter, der indgås mellem en ordregivende myndighed og en leverandør.

Kommunalbestyrelsen kan eksempelvis tilrettelægge borgernes frie valg af leverandør, jf. § 91, stk. 2, nr.1, ved en udbuds- eller en godkendelsesordning, hvis nærmere udformning kan tilrettelægges efter kommunalbestyrelsens mål og rammer for det frie valg såvel som efter de lokale markedsforhold.

Udbudsreglerne er ikke til hinder for, at kommunalbestyrelsen anvender en model, hvor den godkender alle leverandører, der lever op til bestemte pris- og kvalitetskrav, og som borgerne frit kan vælge imellem til udførelse af ydelser efter servicelovens § 83.

Kommunen kan også vælge en helt tredje kontrakttype, når blot den skaber grundlag for, at modtagerne af personlig hjælp kan vælge mellem to eller flere leverandører, hvoraf den ene leverandør kan være kommunal. Hvilken kontraktform, kommunalbestyrelsen skal vælge, er udbudsreglerne uvedkommende.

Ovennævnte kontraktformer beskriver ikke udtømmende kommunalbestyrelsens muligheder for at inddrage private leverandører. Hvilken model, der er mest fordelagtig på et givent område, vil bero på kommunalbestyrelsens områdespecifikke overvejelser om omkostningsstruktur, markedsforhold, særlige lokale hensyn m.v.

Udbudsreglerne har derimod betydning, når kommunalbestyrelsen vælger en model, hvor den indgår en offentlig kontrakt omfattet af udbudsreglerne. Vælger kommunalbestyrelsen at tilbyde modtagerne et fritvalgsbevis samtidig med, at hjælpen udbydes, og den kommunale leverandør ikke har deltaget i udbuddet, bliver den leverandør, der vinder udbuddet prissættende for fritvalgsbeviset.

Kommunalbestyrelsen kan efter § 91, stk. 2, nr. 2, tilbyde borgerne et fritvalgsbevis, med det formål, at borgerne selv udvælger og indgår aftale med en leverandør. Det foreslås videre, at det er kommunalbestyrelsen, der beslutter, hvilke ydelseskategorier efter servicelovens § 83, der skal være omfattet af fritvalgsbeviset.

Har kommunalbestyrelsen besluttet at tilbyde borgere, der modtager hjælp efter servicelovens § 83, frit valg af leverandør via et fritvalgsbevis, vil borgerne kunne anmode kommunalbestyrelsen om en sådan ordning. Et fritvalgsbevis har karakter af en købsret til den hjælp, som kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om. Borgerne får med fritvalgsbeviset ret til selv at antage en cvr-registreret virksomhed til at udføre den visiterede hjælp, der er truffet afgørelse om. Den leverandør, som borgerne udvælger, skal ikke godkendes af kommunalbestyrelsen.

Det er kommunalbestyrelsen, der skal afregne med den leverandør, som borgeren har valgt, og til den pris, der svarer til fritvalgsbevisets værdi. Borgeren modtager ikke kontante midler i forbindelse med et fritvalgsbevis, og hæfter heller ikke over for leverandøren i forhold til betaling eller manglende betaling.

Kommunalbestyrelsen vurderer, om borgerne kan håndtere et fritvalgsbevis i sammenhæng med, at den træffer afgørelse om hjælp til borgerne efter servicelovens § 83 på baggrund af en konkret og individuel vurdering af borgerens behov for denne hjælp.

Den almindelige klageadgang for kommunalbestyrelsens afgørelser på det sociale område gælder.

Borgeren kan med fritvalgsbeviset som udgangspunkt alene kan få udført den hjælp, der er truffet afgørelse om, jf. dog borgernes ret til fleksibel hjemmehjælp efter servicelovens § 94 a. Borgere, der modtager hjælp efter servicelovens § 83, har således ret til fleksibel hjemmehjælp efter servicelovens § 94 a, hvormed borgeren kan vælge en helt eller delvis anden hjælp, end den, der er truffet afgørelse om.

Det er fortsat en kommunal opgave at føre tilsyn og følge op på, om borgerne får den hjælp, der er truffet afgørelse om, og at hjælpen svarer til borgernes aktuelle behov, herunder om den enkelte borger kan håndtere den valgte ordning.

Som led i udøvelsen af sin tilsynspligt, skal kommunalbestyrelsen sikre sig, at der sker en tilbagemelding fra de private leverandører, som borgerne har valgt, hvis der måtte ske ændringer i borgernes hjælpebehov.

Borgere, der ønsker at modtage et fritvalgsbevis skal efter § 91, stk. 3, være i stand til at håndtere ordningen. Kommunalbestyrelsen kan derfor træffe afgørelse om, at en borger ikke kan modtage hjælpen efter servicelovens § 83 via et fritvalgsbevis efter servicelovens § 91, stk. 2, nr. 2, hvis det vurderes, at den pågældende ikke vil være i stand til at håndtere ordningen. Det kan eksempelvis være tilfældet i forhold til borgere med demens, udtalt svækkelse o.a., og hvor de samlede ressourcer i borgernes hjem, såsom bistand fra ægtefælle/samlever, ikke vurderes tilstrækkelige til, at ordningen kan håndteres forsvarligt. I sådanne tilfælde skal den kommunale myndighed give borgeren en skriftlig begrundet afgørelse herom.

Kommunalbestyrelsen kan ligeledes fratage borgere retten til at modtage hjælpen via fritvalgsbeviset, hvis borgeren efter kommunalbestyrelsens vurdering ikke har vist sig i stand til at administrere ordningen, eksempelvis hvis en borger gentagne gange har anmodet kommunen om levering af erstatningshjælp, eller hvis den leverede hjælp ikke er i overensstemmelse med afgørelsen om hjælp. I sådanne tilfælde skal den kommunale myndighed også give borgeren en skriftlig begrundet afgørelse herom.

Hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at en borger ikke kan benytte et fritvalgsbevis, har borgeren krav på at få hjælpen i form af et kommunalt tilrettelagt tilbud om hjemmehjælp, idet kommunalbestyrelsen har forsyningsforpligtelsen.

Kommunalbestyrelsen er efter § 91, stk. 4, forpligtet til at vejlede de borgere, der modtager et fritvalgsbevis efter § 91, stk. 2, nr. 2, om ordningen. Kommunalbestyrelsen skal vejlede borgerne om at sørge for, at aftalegrundlaget med den leverandør, som borgerne måtte vælge at antage, afspejler den afgørelse, som kommunalbestyrelsen har truffet om hjælpen, og den pris, der svarer til fritvalgsbevisets værdi. Den kontraktlige aftale med leverandøren skal være tilstrækkelig til at sikre, at den hjælp, som kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om, kan opfyldes inden for det aftalte.

Kommunalbestyrelsen skal efter § 91, stk. 5, fastsætte værdien af fritvalgsbeviset, jf. stk. 2, nr. 2, for hver af de ydelseskategorier efter servicelovens § 83, som kommunalbestyrelsen har besluttet skal være omfattet af ordningen.

Kommunalbestyrelsen afregner med den leverandør, som borgeren har valgt, jf. § 91 stk. 2, nr. 2, til den pris, der svarer til fritvalgsbevisets værdi, jf. § 91, stk. 6.

Social- og ældreministeren fastsætter efter § 91, stk. 6, nærmere regler om kommunalbestyrelsens tilrettelæggelse af fritvalgsbeviset, jf. § 91, stk. 2, nr. 2. Dette er sket i bekendtgørelse nr. 344 af 26. marts 2013 om frit valg af leverandør af hjemmehjælp og fritvalgsbevis efter servicelovens § 91 og om kvalitetskrav til leverandører af hjemmehjælp efter servicelovens § 83.

Kommunalbestyrelsen skal efter § 1 i bekendtgørelsen stille krav om, at leverandøren, som kommunalbestyrelsen har indgået kontrakt med, eller som borgerne har antaget via fritvalgsbeviset, skal informere myndigheden om ændringer i modtagernes behov for hjælp, samt om, hvordan denne information fra leverandøren skal formidles.

Kommunalbestyrelsen skal efter § 2 i bekendtgørelsen fastsætte en frist for, hvornår modtagere af hjælp efter lovens § 83 efter anmodning har ret til at skifte til andre godkendte leverandører.

Kommunalbestyrelsen skal efter § 3, stk. 1 i bekendtgørelsen træffe afgørelse om et fritvalgsbevis til de borgere, der har anmodet herom, og som er

visiteret til hjælp efter § 83. Det kan eksempelvis ske i sammenhæng med, at kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om hjælp til borgerne efter § 83.

Det følger af § 3, stk. 2, at et fritvalgsbevis har karakter af en købsret til den hjælp, som kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om efter servicelovens § 83.

En borger, der tilbydes fritvalgsbeviset, får ret til selv at udvælge og antage en cvr-registreret virksomhed til at udføre den visiterede hjælp, der er truffet afgørelse om efter servicelovens § 83.

Kommunalbestyrelsen skal efter § 4, stk. 1, i bekendtgørelsen fastsætte værdien af fritvalgsbeviset for hver af de ydelseskategorier efter servicelovens § 83, som kommunalbestyrelsen har besluttet skal være omfattet af ordningen. Fritvalgsbevisets værdi skal fastsættes på en måde, hvor den cvr-registrerede virksomhed, som borgeren vælger, kan udføre den visiterede hjælp med samme kvalitet som hvis det var den kommunale leverandør, der udførte hjælpen. Kommunalbestyrelsen afregner med den leverandør, som borgeren har valgt, og til den pris der svarer til fritvalgsbevisets værdi, jf. stk. 2-8.

Kommunalbestyrelsen skal efter § 4, stk. 2, sikre, at fritvalgsbevisets værdi som hovedregel svare til kommunens omkostninger ved produktion og levering af tilsvarende ydelser. Beregningen af fritvalgsbevisets værdi skal dermed ske ud fra en kalkulation af den kommunale leverandørs eller den private leverandørs gennemsnitlige, langsigtede omkostninger ved produktion og levering af tilsvarende ydelser. I omkostningskalkulationen skal indgå alle direkte og indirekte omkostninger. I tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen har valgt helt at udlicitere en ydelseskategori, vil fritvalgsbevisets værdi afspejle kommunalbestyrelsens omkostninger herved. Værdien af fritvalgsbeviset skal udgøre et beløb, der svarer til den kommunale eller private hovedleverandørs faktiske omkostninger ved at levere samme ydelse.

Kommunalbestyrelsen er efter § 4, stk. 3, forpligtet til at sikre, at den leverandør, der vinder udbuddet prissættende for fritvalgsbeviset, hvis kommunalbestyrelsen vælger at tilbyde modtagerne af hjælp efter lovens § 83 et fritvalgsbevis samtidig med, at hjælpen udbydes.

Kommunalbestyrelsen har i den forbindelse en pligt til at sikre, at udbudsmaterialet indeholder oplysning om, at der i kraft af fritvalgsbeviset vil være

flere leverandører om opgaven, som bliver afregnet til samme pris. Der bliver hermed offentlighed om den prissættende leverandørs pris.

Kommunalbestyrelsen er efter § 4, stk. 4, forpligtet til at lade den leverandør, der vinder udbuddet være prissættende for fritvalgsbeviset, hvis kommunalbestyrelsen vælger at tilbyde modtagerne et fritvalgsbevis samtidig med, at hjælpen udbydes, og den kommunale leverandør ikke har deltaget i udbuddet.

Kommunalbestyrelsen har i den forbindelse en pligt til at sikre, at udbudsmaterialet indeholder oplysning om, at der i kraft af fritvalgsbeviset vil være flere leverandører om opgaven, som bliver afregnet til samme pris. Hermed bliver der offentlighed om den prissættende leverandørs pris.

Kommunalbestyrelsen er efter bekendtgørelsens § 4, stk. 5 forpligtet til at sikre, at det materiale, som danner grundlag for leverandørernes ansøgning om godkendelse, indeholder oplysning om, at der i kraft af fritvalgsbeviset vil være andre leverandører om opgaven, som bliver afregnet til samme pris, hvis kommunalbestyrelsen vælger at tilbyde et fritvalgsbevis samtidig med, at kommunalbestyrelsen anvender en godkendelsesordning.

Fritvalgsbevisets værdi fastsættes på baggrund af en kalkulation af den kommunale leverandørs eller den private leverandørs gennemsnitlige, langsigtede omkostninger for levering af tilsvarende ydelser.

Kommunalbestyrelsen kan efter bekendtgørelsens § 4, stk. 6, beregne værdien af fritvalgsbeviset ved at undersøge priserne på markedet hos leverandører af tilsvarende ydelser, eksempelvis ved at indhente to til tre tilbud fra private leverandører eller indhente indberetninger om priser fra leverandører hos relevante brancheforeninger.

Det er aktuelt i situationer, hvor kommunalbestyrelsen ikke har et beregningsgrundlag for fastsættelsen af fritvalgsbevisets værdi, enten fordi der ikke findes en egenproduktion af ydelsen i kommunen, eller fordi kommunen ikke har haft omkostninger til en privat leverandør af tilsvarende ydelse. Kommunalbestyrelsen er efter bekendtgørelsens § 4, stk. 7, forpligtet til at tage højde for de udgifter, der følger med administrationen, når fritvalgsbevisets værdi fastsættes. Udgifter til skat, lovpligtige forsikringer, feriepenge, ATP, ferie med videre, som kommunen har ansvaret for at betale, vil indgå i fritvalgsbevisets værdi.

Kommunalbestyrelsen er efter bekendtgørelsens § 4, stk. 8, forpligtet til at justere fritvalgsbevisets værdi, jf. stk. 5, når kommunalbestyrelsen bliver bekendt med, at der er misforhold mellem værdien og de gennemsnitlige, langsigtede omkostninger.

Kommunalbestyrelsen kan efter bekendtgørelsens § 4, stk. 9, vælge at afregne leverandørerne med en basispris og en bonus, der udløses, når leverandøren har opnået specifikke mål, og eksempelvis bragt borgerne op på et bestemt funktionsniveau, ydet en bestemt kvalitet m.v., så længe de konkurrenceretlige regler overholdes.

Kommunalbestyrelsen er efter bekendtgørelsens § 4, stk. 10, forpligtet til at afregne med den leverandør, som borgeren har valgt, og til den pris der svarer til fritvalgsbevisets værdi. Borgeren modtager ikke kontante midler i forbindelse med et fritvalgsbevis, og hæfter heller ikke over for leverandøren i forhold til betaling eller manglende betaling.

Kommunalbestyrelsen er efter bekendtgørelsens § 5, forpligtet til at informere borgerne, når muligheden for at anmode om et fritvalgsbevis er til stede. Det kan eksempelvis ske på kommunens hjemmeside.

Borgerne har efter bekendtgørelsens § 6, udelukkende et retskrav på at kunne anmode kommunalbestyrelsen om et fritvalgsbevis indtræder udelukkende i det tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen ikke lykkes med at skabe grundlag for borgernes frie valg af leverandør efter servicelovens § 91, stk. 2, nr. 1.

Kommunalbestyrelsen er efter bekendtgørelsens § 7, forpligtet til at varsle ophør af muligheden for at benytte fritvalgsbevisordningen tre måneder før ophør, medmindre kommunalbestyrelsen vurderer, at ordningen ikke håndteres forsvarligt, jf. servicelovens § 91, stk. 3.

Kommunalbestyrelsen er efter bekendtgørelsens § 8, forpligtet til at vejlede borgerne om, at aftalegrundlaget med den leverandør, som borgerne måtte vælge at antage, skal afspejle den afgørelse, som kommunalbestyrelsen har truffet om hjælpen, og den pris, der svarer til fritvalgsbevisets værdi, således at den kontraktlige aftale med leverandøren er tilstrækkelig til at sikre, at den hjælp, som kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om, kan opfyldes inden for det aftalte.

Kommunalbestyrelsen er efter bekendtgørelsens § 9, stk. 1, forpligtet til at stille kvalitetskrav til den leverandør, som borgerne måtte vælge via fritvalgsbeviset. Kvalitetskravene skal udgøre en del af den kontraktlige aftale mellem borgerne og de valgte leverandører efter fritvalgsbevisordningen.

Fritvalgsbeviset skal afspejle kommunalbestyrelsens kvalitetsstandarder for indholdet og levering af hjælp efter servicelovens § 83, jf. servicelovens § 139.

Kommunalbestyrelsen er efter bekendtgørelsens § 9, stk. 2, forpligtet til at stille de samme kvalitetskrav til leverandørerne i ordningerne efter servicelovens § 91, stk. 2, nr. 1 og 2. Det skal sikre ensartede kvalitetskrav i forhold til udførelsen af hjælpen til borgerne, og at der ikke sker forskelsbehandling af leverandørerne. Kvalitetskravene skal være saglige og konkrete og må ikke være konkurrenceforvridende.

Kommunalbestyrelsen er efter bekendtgørelsens § 10, stk.1, forpligtet til at fastsætte de kvalitetskrav, der stilles til leverandører af personlig og praktisk hjælp og madservice efter servicelovens § 83 til beboere i plejehjem m.v., jf. § 192, lejere i plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap, lejere og beboere i friplejeboliger, der er omfattet af lov om friplejeboliger, og lejere i tilsvarende boligenheder.

Kommunalbestyrelsen skal efter bekendtgørelsens § 10, stk. 2, når kommunalbestyrelsen har ansvaret for andre dele af driften af de i stk. 1 nævnte boliger, fastsætte og offentliggøre de kvalitetskrav, der stilles i forbindelse med varetagelsen af disse opgaver.

Kommunalbestyrelsen er efter servicelovens § 92, stk. 1, forpligtet til at have en skriftlig beredskabsplan med retningslinjer for, hvordan kommunalbestyrelsen håndterer konkurser hos private leverandører af personlig pleje og praktisk hjælp, som kommunalbestyrelsen indgår kontrakt med. Beredskabsplanen skal løbende opdateres efter behov, f.eks. i forbindelse med kontraktindgåelse med ny leverandør.

I tilfælde hvor kommunalbestyrelsen har opfyldt deres forpligtelse til at tilvejebringe det frie valg, jf. § 91, stk. 1 og 2, ved at tilbyde modtagerne et fritvalgsbevis, som giver borgere, der er visiteret til hjælp efter § 83, adgang til, at de pågældende borgere selv indgår aftale med en cvr-registreret virk-

somhed om hjælpens udførelse, vil kommunalbestyrelsen ikke være forpligtet til at have en skriftlig beredskabsplan. Dette da, der ikke er et kontraktretligt forhold mellem kommunalbestyrelsen og leverandøren, men alene mellem borger og leverandør.

Kommunalbestyrelsen er efter § 92, stk. 2, forpligtet til at stille krav om bankgaranti eller tilsvarende garanti ved kontraktindgåelse med private leverandører af personlig pleje og praktisk hjælp. Bankgaranti eller tilsvarende garantistillelse skal stilles af de private leverandører, der tilsigtes at indgå kontrakt med i forbindelse med kontraktindgåelse, og ikke i forbindelse med fremsendelse af den private leverandørs tilbud eller ansøgning.

I forbindelse med fastsættelsen af størrelsen af bankgaranti eller tilsvarende garantistillelse skal navnlig proportionalitetsprincippet iagttages, så størrelsen på garantien afhænger af antallet af borgere, der modtager hjemmehjælp fra den pågældende leverandør, og at der samtidig skelnes mellem leverandører, der leverer henholdsvis personlig pleje og praktisk hjælp. Tilsvarende garantistillelsen kan f.eks. være en indefrysning af et beløb, en aftale med et vikarbureau eller lignende.

Krav om bankgaranti eller tilsvarende garantistillelse skal således skrives ind i kontrakten og gælde for hele aftaleperioden. Størrelsen på bankgaranti eller tilsvarende garantistillelse kan eventuelt justeres i kontraktperioden afhængig af antallet af borgere, der modtager personlig pleje og praktisk hjælp fra den pågældende leverandør.

Kommunalbestyrelsen er efter § 92, stk. 3 forpligtet til i forbindelse med kontraktindgåelse med private leverandører af personlig pleje og praktisk hjælp at stille nedenstående krav, nr. 1-3.

Den private leverandør skal efter § 92, stk. 3, nr. 1, inden kontraktindgåelse og én gang årligt i kontraktperioden sende skattemæssige årsregnskaber.

Kommunalbestyrelsen skal stille krav om, at den private leverandør inden kontraktindgåelsen sender seneste skattemæssige årsregnskab, samt at den private leverandør, som der indgås kontrakt med, én gang årligt i kontraktperioden sender skattemæssigt årsregnskab.

En private leverandør, der i medfør af årsregnskabsloven er omfattet af krav til at udarbejde regnskab og krav om at lade regnskabet revidere, skal inden

kontraktindgåelse og én gang årligt i kontraktperioden sende revideret regnskab til kommunen eller henvise kommunen til, hvor regnskabet kan findes på www.cvr.dk. Hvis leverandøren endnu ikke har aflagt regnskab efter årsregnskabsloven, kan kommunalbestyrelsen fastsætte krav om anden passende dokumentation.

Kommunalbestyrelsen skal stille krav om, at den private leverandør sender seneste revideret regnskab, samt at den private leverandør, som der indgås kontrakt med, én gang årligt i kontraktperioden sender revideret regnskab. Den private leverandør kan opfylde sin forpligtelse enten ved at sende det reviderede årsregnskab til kommunen eller ved at oplyse kommunen om den URL-adresse, hvor regnskabet er offentliggjort. Med URL-adressen menes den internetadresse, der skal benyttes for at komme direkte til regnskabet.

Virksomheder, der i henhold til årsregnskabsloven er omfattet af pligt til at udarbejde et årsregnskab og lade dette revidere, er efter § 92, stk. 3, nr. 2 forpligtede til at indsende virksomhedens reviderede regnskab. Herved skal forstås det seneste reviderede regnskab, som er godkendt af virksomhedens generalforsamling. Undtagelsen om, at leverandører, der ikke har aflagt årsrapport er tiltænkt virksomheder, der endnu ikke har aflagt - og fået godkendt - en årsrapport, fordi virksomheden er nystartet, skal i stedet for indsende anden dokumentation for, at virksomheden har den fornødne økonomiske og finansielle formåen. Leverandører som endnu ikke har aflagt regnskab efter årsregnskabsloven kan således godtgøre sin økonomiske og finansielle formåen ved ethvert andet dokument, som ordregiveren vurderer passende, hvis ansøgeren eller tilbudsgiveren af en gyldig grund ikke er i stand til at fremlægge de dokumenter, som ordregiveren forlanger.

Det følger af § 92, stk. 3, nr. 3, at den private leverandør skal dokumentere, at der ikke ved kontraktindgåelse er forfalden gæld på 50.000 kr. eller derover til offentlige myndigheder vedrørende skatter, afgifter eller bidrag til sociale sikringsordninger i henhold til dansk lovgivning eller lovgivningen i det land, hvor ansøgeren eller tilbudsgiveren er etableret. Kommunalbestyrelsen kan i særlige tilfælde fravige kravet i stk. 3, nr. 3.

For så vidt angår krav om forfalden gæld gælder, at den private leverandør på tidspunkt for tildeling af kontrakt ikke må have forfalden gæld på 50.000 kr. eller derover til offentlige myndigheder vedrørende skatter, afgifter eller bidrag til sociale sikringsordninger i henhold til dansk lovgivning eller lovgivningen i det land, hvor ansøgeren eller tilbudsgiveren er etableret.

Kommunalbestyrelsen kan efter § 92, stk. 4, i særlige tilfælde fravige kravet i stk. 3, nr. 3. Kommunalbestyrelsen kan undlade at udelukke en ansøger eller en tilbudsgiver, der er omfattet af § 92, stk. 3, nr. 3, hvis et af følgende forhold gør sig gældende:

Hvis den forfaldne gæld til det offentlige overstiger 50.000 kr., må kommunalbestyrelsen som udgangspunkt ikke indgå kontrakt med leverandøren. Da udelukkelse skal ske i overensstemmelse med udbudslovens principper om ligebehandling, gennemsigtighed og proportionalitet, vil spørgsmålet om, hvorvidt der skal ske udelukkelse derfor bero på en konkret vurdering af det enkelte udbud og aftale under en godkendelsesordning.

Kommunalbestyrelsen skal efter § 92, stk. 5, foretage efterberegning af afregningspriser løbende efter behov og mindst én gang årligt, hvis kommunalbestyrelser, benytter en godkendelsesordning ved tilvejebringelse af det frie valg af personlig pleje og praktisk hjælp, hvormed prisen fastsættes uden priskonkurrence.

Efterberegningen vil f.eks. kunne finde sted i forbindelse med aflæggelse af kommunens regnskab i foråret, hvormed beregningen kan tage udgangspunkt i seneste års regnskabstal, samt løbende hvis kommunalbestyrelsen bliver bekendt med, at de gennemsnitlige, langsigtede omkostninger ikke længere stemmer overens med afregningsprisen.

3.5.1.7 Udpegning af egen hjælper og fleksibel hjemmehjælp

Kommunalbestyrelsen er efter § 94 forpligtet til at lade en person, som er berettiget til hjælp eller støtte efter § 83, vælge selv at udpege en person til at udføre opgaverne. Den udpegede person skal godkendes af kommunalbestyrelsen, som herefter skal indgå kontrakt med den pågældende om omfang og indhold af opgaverne, om leverancesikkerhed, jf. § 90, og om betaling m.v.

Retten til at vælge en personligt udpeget hjælper skal ses som et alternativ til at vælge en leverandør efter fritvalgsreglerne. Både modtagere af praktisk hjælp som af personlig hjælp og pleje har ret til at udpege egen hjælper til at udføre opgaverne i henhold til afgørelsen. Beboerne i plejeboliger er ikke omfattet af denne ret.

Kommunalbestyrelsen er efter § 94 a forpligtet til at lade personer, der modtager hjælp efter § 83, kan vælge en helt eller delvis anden hjælper end den,

der er truffet afgørelse om, jf. §§ 88 og 89. En tilkendt ydelse, der fravælges efter 1. pkt., kan ikke efterfølgende kræves leveret efter § 90.

Fleksibel hjemmehjælp omfatter også muligheden for at vælge ydelser, der ligger uden for det kommunale serviceniveau. Hjemmehjælpsmodtageren har således en generel adgang til helt eller delvis at vælge anden hjælp end den, der er truffet afgørelse om. Adgangen til at bytte ydelser forudsættes holdt inden for den tidsramme, som den kommunale myndighed forventer, at de tildelte ydelser efter afgørelsen kan leveres inden for.

3.5.1.8 Kvalitetsstandarder

Det følger af § 139, stk. 2, at social- og ældreministeren kan fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen kan træffe beslutninger om indhold, omfang og udførelse af tilbud til voksne efter §§ 79, 79 a, 83, 83 a, 84, 86, 119-122 og 192 samt følge disse beslutninger op.

Kommunernes serviceniveau er en kommunalpolitisk beslutning, som bl.a. indebærer, at kommunalbestyrelsen i den enkelte kommune mindst én gang årligt udarbejder en kvalitetsstandard om f.eks. tilbud om hjemmehjælp, rehabilitering, genoptræning og vedligeholdelsestræning. Kvalitetsstandarderne skal være offentligt tilgængelige, og kan for eksempel kommunikeres til borgerne gennem serviceinformation i pjecer, medier og på kommunens hjemmeside.

Det skal fremgå af den enkelte kommunes kvalitetsstandard, hvilken hjælp borgerne kan forvente fra kommunen, hvis der opstår et behov for f.eks. hjemmehjælp. Derudover skal kvalitetsstandarderne indeholde en beskrivelse af det serviceniveau, som kommunen har fastsat.

Hjemlen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 1575 af 27. december 2014 om kvalitetsstandarder for hjemmehjælp, rehabiliteringsforløb og træning efter servicelovens §§ 83, 83a og 86 samt bekendtgørelse nr. 716 af 07. juli 2019 om tilrettelæggelse af samt kvalitetsstandarder for de forebyggende hjemmesøg efter servicelovens § 79 a.

Det følger af § 1, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 1575 af 27. december 2014 om kvalitetsstandarder for hjemmehjælp, rehabiliteringsforløb og træning efter servicelovens §§ 83, 83a og 86, at kommunalbestyrelsen mindst én gang årligt skal udarbejde en kvalitetsstandard for personlig og praktisk hjælp m.v., rehabiliteringsforløb samt kommunal genoptræning og vedligeholdelsestræning efter lovens §§ 83, 83 a og 86.

Det følger af § 1, stk. 2, at kvalitetsstandarden skal indeholde generel serviceinformation til borgerne om den hjælp, de kan forvente fra kommunen, hvis de får behov for personlig og praktisk hjælp m.v., rehabiliteringsforløb eller kommunal genoptræning og vedligeholdelsestræning efter lovens §§ 83, 83 a og 86.

Det følger af § 1, stk. 3, at kvalitetsstandarden skal indeholde en beskrivelse af det serviceniveau, kommunalbestyrelsen har fastsat for ydelser efter lovens §§ 83, 83 a og 86. Beskrivelsen af indholdet, omfanget og udførelsen af hjælpen skal være præcis og skal danne grundlag for, at der sikres sammenhæng mellem serviceniveau, de afsatte ressourcer, afgørelserne samt leveringen af hjælpen. Kvalitetsstandarden skal endvidere indeholde operationelle mål for, hvordan dette sikres, og en beskrivelse af, hvordan der følges op på de fastsatte mål, jf. § 2. Det følger af § 2, at kommunalbestyrelsen mindst én gang årligt følge op på de efter § 1, stk. 3, fastsatte mål for kvaliteten og styringen af hjælpen efter lovens §§ 83, 83 a og 86.

Hvis kommunen beslutter at ændre serviceniveauet, og det ændrede serviceniveau medfører ændringer i en borgers ret til ydelser, har den pågældende borger krav på en ny afgørelse baseret på en konkret og individuel vurdering af behovet for hjælp.

Kommunalbestyrelsen er efter § 4 i bekendtgørelse nr. 716 af 07. juli 2019 om tilrettelæggelse af samt kvalitetsstandarder for de forebyggende hjemmebesøg efter servicelovens § 79 a, forpligtet til mindst en gang årligt at udarbejde en kvalitetsstandard for forebyggende hjemmebesøg.

Kommunalbestyrelsen skal efter § 4, stk. 2, sikre, at kvalitetsstandarden indeholder generel serviceinformation til borgerne om formålet med samt indholdet i et forebyggende hjemmebesøg. Kvalitetsstandarden skal indeholde en beskrivelse af, hvordan kommunalbestyrelsen tilrettelægger ordningen, herunder beskrivelse af, hvordan kommunalbestyrelsen tilrettelægger ordningen, herunder en beskrivelse af eventuelle andre former for forebyggende indsatser, som kommunalbestyrelsen tilbyder som alternativ til et individuelt hjemmebesøg.

Kommunalbestyrelsen skal efter § 4, stk. 3, beskrive, hvordan kommunalbestyrelsen vil opfylde forpligtelsen efter lovens § 79 a, stk. 4, til at tilbyde forebyggende hjemmebesøg efter behov til borgere i alderen 65 år til 81 år,

som er i særlig risiko for at få nedsat social, psykisk eller fysisk funktions-
evne. Det skal fremgå af beskrivelsen, hvilke særlige risikogrupper kommu-
nalbestyrelsen beslutter at målrette tilbuddet efter lovens § 79 a, stk. 4.

3.5.1.9 Klageadgang

Det følger af servicelovens § 166, at afgørelser efter serviceloven kan ind-
bringes for Ankestyrelsen, medmindre andet er fastsat i loven.

Processen for at klage følger af kapitel 10 i lov om retssikkerhed og admi-
nistration på det sociale område. Klagen skal indgives til kommunalbesty-
relsen, der skal genvurdere sin afgørelse og sende klagen videre til Anke-
styrelsen inden for 4 uger, hvis den ikke ændrer sin afgørelse ved genvurde-
ringen.

Ved en afgørelse forstås en beslutning, der er truffet af en forvaltningsmyn-
dighed, (kommunen og Ankestyrelsen) i en konkret sag, og som i forhold til
den enkelte borger og/eller myndighed tilsigter at have retsvirkning efter sit
indhold. Det vil sige, at afgørelsen bindende regulerer borgerens eller kom-
munens rettigheder og pligter i sagen. Der er også tale om en afgørelse, hvis
myndigheden beslutter at afslutte en sag, f.eks. ved et afslag på genoptagelse
og afvisning af en sag.

Der kan klages over indholdet af en afgørelse (realiteten) og/eller den måde,
en sag er behandlet på (formaliteten). Ved realiteten forstås afgørelsens re-
sultat, f.eks. om en ansøger er berettiget til eksempelvis hjemmehjælp, og i
givet fald, hvilke ydelser. Ved en formalitetsklage forstås en klage over
myndighedens tilsidesættelse af regler om behandlingen af sagen. Der kan
klages over formaliteten i forbindelse med en afgørelse, selv om realiteten
ikke påklages.

3.5.1.10 Tilsyn

Det følger af servicelovens § 151, stk. 1, at den stedlige kommune har pligt
til at føre tilsyn med, at de kommunale opgaver efter §§ 83, 83 a og 86 løses
i overensstemmelse med de afgørelser, kommunalbestyrelsen har truffet ef-
ter disse bestemmelser og i henhold til kommunalbestyrelsens vedtagne
kvalitetsstandarder, jf. § 139.

Det følger af servicelovens § 151, stk. 2, at kommunalbestyrelsen som led i
tilsynsforpligtelsen skal foretage mindst et årligt og uanmeldt tilsynsbesøg
på plejehjem m.v., jf. § 192, i plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov

om almene boliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap, og i andre, tilsvarende boligenheder i kommunen. Tilsynet omfatter indsatsen over for de beboere og lejere, der modtager kommunale serviceydelser. Tilsynet må ikke varetages af leverandører eller personer, der udfører opgaver på området.

Det følger af servicelovens § 151, stk. 3, at kommunalbestyrelsens forpligtelse efter stk. 1 og 2 ikke gælder tilbud, som er omfattet af socialtilsynet, jf. § 4 i lov om socialtilsyn.

Det følger af servicelovens § 151 b, at hvis kommunalbestyrelsen ved tilsynsbesøg i en friplejebolig konstaterer, at borgeren ikke modtager den hjælp, som denne efter afgørelsen har krav på, skal kommunalbestyrelsen orientere borgeren og den kommune, der har truffet afgørelse efter denne lov, hvis denne ikke er identisk med beliggenhedskommunen.

Det følger af servicelovens § 151 b, stk. 2, at kommunalbestyrelsen kan meddele friplejeboligleverandøren de påbud, som er nødvendige for at sikre, at hjælpen leveres i overensstemmelse med afgørelsen.

Kommunalbestyrelsen skal meddele friplejeboligleverandøren, at undladelser af at levere hjælpen i overensstemmelse med afgørelsen kan medføre indberetning til Sundhedsstyrelsen. Hvis friplejeboligleverandøren ikke efterkommer påbuddet, indberetter kommunalbestyrelsen straks forholdet til Sundhedsstyrelsen. Kommunalbestyrelsen udarbejder indstilling til brug for afgørelser, der træffes af Sundhedsstyrelsen.

Det følger af servicelovens § 151 c, stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal udarbejde og offentliggøre en tilsynspolitik for tilbud efter § 83, som er omfattet af reglerne om frit valg af leverandør efter § 91.

Det følger af servicelovens § 151 c, stk. 2, at tilsynspolitikken skal indeholde kommunens procedurer for udførelse af tilsyn med disse tilbud og for opfølgning på tilsynet.

Det følger af servicelovens § 151 c, stk. 3, at kommunalbestyrelsen i tilslutning til beslutninger om serviceniveauet for tilbud efter § 83 og om udarbejdelse af kvalitetsstandarder efter § 139 mindst én gang årligt skal følge op på tilsynspolitikken, herunder foretage de nødvendige justeringer.

3.5.1.11 Plejehjem og plejeboligaranti

Det følger af servicelovens § 192, at regionsrådet og kommunalbestyrelsen kan drive de bestående plejehjem og beskyttede boliger efter de hidtil gældende regler i lov om social bistand, hvilket betyder, at boligen skal være opført før 1988.

Det skal således bemærkes, at servicelovens § 192 alene vedrører plejehjem og beskyttede boliger, der er etableret efter serviceloven og ikke ældreboliger og plejeboliger efter lov om almene boliger m.v. og friplejeboliger efter lov om friplejeboliger.

Dog kan kommunen ikke opkræve betaling for den særlige service m.v. som følge af plejhjemsopholdet, og beboerne på plejehjem for husleje, varme og el. Der betales ikke indskud.

Lejen fastsættes på baggrund af boligens budgetterede driftsomkostninger og beboerens indkomst.

Social- og ældreministeren fastsætter i en bekendtgørelse regler herom, herunder regler, der er tilnærmet reglerne for ældreboliger og plejeboliger efter lov om almene boliger m.v., og regler om beskyttelse mod ufrivillig flytning inden for et plejehjem eller en beskyttet bolig.

Dette er sket i bekendtgørelse nr. 1324 af 10. december 2014 om plejehjem og beskyttede boliger, der fastsætter regler for drift, optagelse i plejehjem og beskyttede boliger, frit valg af plejehjem og beskyttet bolig, tildeling af ledige plejhjemspladser m.v. i forbindelse med frit valg af plejehjem og beskyttede boliger, adgang til at afslå borgere fra andre kommuner optagelse på den specifikke venteliste, brugerinformation, tilbud om bolig, el, varme m.v., betaling for bolig, el, varme og øvrige tilbud, særlige regler om betaling for gifte pensionister, beboere, der har pligt til at forsørge ægtefælle eller børn og nedsættelse af betalingen i særlige tilfælde. Derudover regulerer bekendtgørelsen klageadgang, finansiering og regulering.

Det følger af servicelovens § 192 a, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde ældre, der har særligt behov for en plads på et plejehjem, jf. § 192, eller for en almen plejebolig, jf. § 5, stk. 2, i lov om almene boliger m.v., en sådan plads eller bolig senest 2 måneder efter optagelse på en venteliste.

Det følger af servicelovens § 192a, stk. 2, at garantien efter stk. 1 ikke gælder, hvis den ældre har valgt et bestemt plejehjem eller en bestemt almen plejebolig efter reglerne i § 58 a i lov om almene boliger m.v.

Det følger af servicelovens § 192a, stk. 3, at social- og ældreministeren fastsætter nærmere regler om optagelse på en venteliste og om frister for tilbud om en almen plejebolig eller en plejehjemsplads.

Dette er sket i bekendtgørelse nr. 1324 af 10. december 2014 om plejehjem og beskyttede boliger, der også regulerer optagelse på generel venteliste, beregning af den 2 måneders frist.

3.5.1.12 Friplejeboliger

Det følger af lov om friplejeboliger § 8, at friplejeboligleverandøren skal, , levere de tilbud, som kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om, jf. lov om social service, og skal varetage formålet med den hjælp, som kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om.

Dette skal sikre, at borgerne modtager de ydelser, som kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om. Har kommunalbestyrelsen truffet afgørelse om, at borgeren skal have socialpædagogisk bistand til afhjælpning af specifikke problemer skal den socialpædagogiske bistand leveres i overensstemmelse hermed.

Det er et standardvilkår for alle friplejeboligleverandører, at de skal levere ydelser i overensstemmelse med serviceloven. Heri ligger dels, at friplejeboligleverandøren skal udføre opgaven med at levere personlig og praktisk hjælp og anden hjælp, som kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om, dels at hjælpen skal leveres i overensstemmelse med serviceloven i øvrigt, herunder dens formål. Det indebærer, at friplejeboligleverandøren skal tilrettelægge hjælpen i samarbejde med den enkelte.

Det følger af lov om friplejeboliger § 8, stk. 2, at friplejeboligleverandøren skal, informere kommunalbestyrelsen om forhold, som har betydning for kommunens myndighedsopgaver over for beboerne.

For at give kommunerne gode muligheder for at kunne varetage sine myndighedsopgaver over for beboerne, herunder for løbende at revisitere beboerne, skal friplejeboligleverandøren informere kommunalbestyrelsen om forhold, som har betydning for kommunalbestyrelsens myndighedsopgaver. Det kan f.eks. være informationer om ændringer i beboernes helbredstilstand.

3.5.1.13 Friplejeboliger og afregning m.v.

Det følger af lov om friplejeboliger § 32, stk. 1, at friplejeboligleverandøren fastsætter vejledende takster for ydelser efter lov om social service, jf. lovens § 174, som friplejeboligleverandøren er certificeret til at levere. Friplejeboligleverandøren og kommunalbestyrelsen i den kommune, der har visiteret borgeren til en plejebolig eller lignende boligform, jf. § 3, stk. 1, kan med udgangspunkt i de vejledende takster aftale den pris, som kommunalbestyrelsen skal betale for den leverede hjælp og støtte, som borgeren er visiteret til.

Kommunalbestyrelsen og friplejeboligleverandøren har mulighed for at forhandle afregningspriser for levering af ydelser til beboere i friplejeboliger og for at indgå aftaler om, at kommunen kan disponere over et antal pladser hos friplejeboligleverandøren.

Friplejeboligleverandører, der er omfattet af dette afregningssystem, er omfattet af servicelovens § 174 for fastsættelse af takster på det sociale område, jf. lov nr. 722 af 26. juni 2014, hvorefter kommunale, regionale og private leverandører eller driftsherrer skal fastsætte vejledende omkostningsbaserede takster for ydelser, som kan danne udgangspunkt for en aftalt pris med kommunen.

Friplejeboligleverandøren og kommunalbestyrelsen kan med udgangspunkt i de vejledende takster, som friplejeboligleverandøren har fastsat, aftale priser for levering af hjælp og støtte efter serviceloven, som leveres i henhold til lov om friplejeboliger.

Det er i udgangspunktet kommunalbestyrelsen i den kommune, der har visiteret borgeren til en plejebolig eller en lignende boligform, der har aftaleretten i forhold til friplejeboligleverandøren i forhold til ydelsen efter serviceloven. I mange tilfælde flytter borgeren ikke til en anden kommune, men vælger en friplejebolig, der er beliggende i borgerens opholdskommune. I dette tilfælde vil det være beliggenhedskommunen, der visiterer borgeren, aftaler eller fastsætter en pris for borgeren, afregner med friplejeboligleverandøren og betaler for borgeren.

Hvis borgeren ønsker en plads i en friplejebolig i en anden kommune, end den, der har visiteret borgeren til en plejebolig eller en lignende boligform, kan visitationskommunen aftale en pris med friplejeboligleverandøren. Afregningen vil så finde sted til de priser, der er aftalt mellem de to parter. Indgås der ingen aftale, skal priserne fastsættes af eller aftales med den kommune, hvor friplejeboligen er beliggende, jf. forslaget stk. 2.

Det er friplejeboligernes beliggenhedskommune, der er handlekommune for beboere i friplejeboliger. Når en borgers behov ændres, er det derfor kommunalbestyrelsen i friplejeboligens beliggenhedskommune der skal visiterere borgeren. Den nye afgørelse vil skulle danne udgangspunkt for en ny afregningspris for borgeren.

Hvis prisen ved indflytningen er fastsat på baggrund af en aftale mellem kommunalbestyrelsen i den kommune, der har visiteret borgeren til en plejebolig eller en lignende boligform, og leverandøren, kan parterne forhandle en ny pris på baggrund af den nye afgørelse. Hvis borgeren ved indflytning i en friplejebolig er flyttet til en anden kommune, vil der være forskel på handlekommunen, og den kommune, der har visiteret borgeren til friplejeboligen, og som også er betalingskommune. Betalingskommunen skal i dette tilfælde have mulighed for at aftale en ny pris med friplejeboligleverandøren. Beliggenhedskommunen skal oplyse betalingskommunen om indholdet af den nye afgørelse, således at betalingskommunen har det fulde grundlag for at revidere aftalen. Hvis ikke der kan indgås aftale på ny, fastsættes prisen af beliggenhedskommunen.

Det følger af lov om friplejeboliger § 32, stk. 2, at hvis der ikke indgås en aftale mellem kommunalbestyrelsen og friplejeboligleverandøren, jf. stk. 1, skal afregningspriserne for de ydelser, som friplejeboligleverandøren skal levere i henhold til lov om social service, jf. stk. 2, fastsættes af kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor friplejeboligen ligger.

Prisen skal beregnes af beliggenhedskommunen på baggrund af beliggenhedskommunens gennemsnitlige langsigtede omkostninger ved drift af tilsvarende kommunale tilbud. Dette skal ske med udgangspunkt i Indenrigs- og Boligministeriets vejledning om omkostningskalkulationer.

Dette sker for at sikre sammenhæng mellem beliggenhedskommunens omkostnings- og serviceniveau og den pris, som friplejeboligleverandøren afregnes til.

Social- og ældreministeren fastsætter, jf. stk. 3, i en bekendtgørelse nærmere regler om afregning, herunder om kommunalbestyrelsens fastsættelse af afregningspriser i henhold til stk. 2. Social- og ældreministeren kan endvidere fastsætte regler om kommunalbestyrelsens visitation af borgere, om gen-

nemsigtighed i forhold til indplacering af borgere i kommunens visitationsstruktur og om leverandørernes mulighed for at få indsigt i og få efterprøvet beregningerne.

Hensigten hermed er både at tage højde for, at der kan være forskellige serviceniveauer på tværs af kommuner og at tage højde for ændringer i borgernes funktionsniveau og behov for hjælp og støtte, der ofte kan ændres kort tid efter indflytning i en plejebolig eller et lignende botilbud.

Social- og ældreministeren fastsætter, jf. stk. 4, i en bekendtgørelse regler om takster for friplejeboligbeboeres betaling for tilbud efter kapitel 16 i lov om social service.

Der kan være tilfælde, hvor det ikke er muligt for en kommune at fastlægge kommunens egne omkostninger, der skal ligge til grund for afregningspriserne, f.eks. for mere specialiserede tilbud, hvor kommunen ikke altid har sammenlignelige tilbud. Her er det nødvendigt at finde en alternativ løsning for prisfastsættelsen. Hvis ikke kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen kan beregne en afregningspris med udgangspunkt i egne omkostninger til et sammenligneligt tilbud, skal kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen fastsætte afregningsprisen som den pris, som indsatsen ville koste kommunen i et tilsvarende tilbud. Kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen kan hente information om tilbud og takster på Tilbudsportalen. Ved tilsvarende tilbud forstås tilbud, der kan levere tilsvarende ydelser. Ved vurderingen heraf skal således ses på tilbuddets ydelser, målgruppe(r), specialiseringsgrad, servicearealer m.v. Idet Tilbudsportalens takster alene er vejledende, vil det dog være nødvendigt for kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen at indhente endelige konkrete tilbud hos den leverandør, der råder over boformer, hvor der leveres tilsvarende ydelser, for at fastlægge prisen.

Der vil være et skøn forbundet med, hvad der forstås med et tilsvarende tilbud, idet tilbud til sammenlignelige målgrupper kan variere i indhold, kvalitet og pris. Det vil kunne skabe usikkerhed for leverandøren i forhold til taksten og indtjeningsgrundlaget. Det vil derfor blive fastsat regler om, at kommunen skal kunne dokumentere, at det alternative tilbud, som prisen fastsættes på baggrund af, kan levere den hjælp og støtte, som borgeren er visiteret til. Kommunen skal fremlægge beslutningsgrundlaget herfor på anmodning fra leverandøren.

Social- og ældreministeren fastsætter, jf. § 33, i en bekendtgørelse regler om den tidligere opholdskommunes betaling for tilsyn med service, jf. § 151 a og § 151 b i lov om social service, til den kommune, hvor friplejeboligerne ligger.

3.5.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det er regeringens klare ønske, at ældreplejen bliver sat mest mulig fri. Borgerne skal derved opleve mere nærhed og bedre omsorg og pleje, og medarbejdere og ledere skal gives mest mulig frihed til at imødekomme den enkelte borgers behov og ønsker til, hvordan hjælpen skal tilrettelægges. Der skal således være mere frihed, tillid, faglighed og sund fornuft i ældreplejen samt skabes plads og mere arbejdsro til at lave de bedst mulige lokale løsninger tæt på de ældre og deres pårørende. Hvor det faglige skøn vejer tungere end procesregler, og hvor borgerne skal opleve, at kvaliteten af velfærden løftes.

Kommunerne får via mere fleksible rammer mulighed for at frigive tid til nærvær og omsorg til den enkelte ældre, der har behov for hjælp, og som derigennem vil opleve, at velfærdsaftalerne kommer dem til gode gennem øget kvalitet i den pleje, de modtager. Fra politisk niveau skal kræfterne derved bruges på at sætte retning for velfærden, mens opgaven med at sikre den enkelte borger en god velfærd, skal overlades til de fagligt kompetente medarbejdere og ledere lokalt.

Formålet med lovforslaget er at give kommunerne en udstrakt frihed i forhold til tilrettelæggelsen af ældreområdet, men der vil dog være enkelte krav, der stadig skal overholdes af hensyn til borgernes sikkerhed for at få hjælp og af hensyn til borgernes retssikkerhed.

Formålet med lovforslaget er endvidere at give kommunerne mulighed for at udnytte friheden til at styrke borgernes selvbestemmelse og styrke kvaliteten og fleksibiliteten i velfærden til gavn for kommunernes ældre og deres pårørende, og at kommunerne således fortsat prioriterer velfærden på ældreområdet højt inden for de nye, friere rammer.

Kommunerne får således mulighed for at tænke nye måder at sammensætte hjælpen på, tænke helhedsorienteret og være innovative med det klare formål, at der bliver mere plads til at imødekomme den enkelte ældres individuelle behov for hjælp.

De tre kommuner, Langeland Kommune, Middelfart Kommune og Viborg Kommune, kan ikke undlade at give borgerne hjælp, der modsvarer deres behov, men kommunerne kan tænke nye måder at sammensætte hjælpen på, tænke helhedsorienteret og være innovative med det klare formål, at der bliver mere plads til at imødekomme den enkelte ældres individuelle behov for hjælp.

Det betyder, at såfremt kommunalbestyrelsen har besluttet at fravige servicelovens § 83, stk. 2 om praktisk hjælp pleje, vil borgeren ikke have et retskrav på praktisk hjælp, som ydelsen er fastsat i lovgivning og praksis i dag, men kommunalbestyrelsen vil fortsat være forpligtet til at sørge for, at borgeren får den hjælp, som borgeren har behov for.

Det betyder også, at såfremt kommunalbestyrelsen har besluttet at fravige servicelovens § 91, stk. 1, om, at kommunalbestyrelsen skal skabe grundlag for, at modtagere af hjælp efter § 83 kan vælge mellem to eller flere leverandører af denne hjælp, hvoraf den ene leverandør kan være kommunal, påhviler det kommunen at vurdere konsekvenser ved eventuel ophævelse eller ændring af eksisterende kontrakter med private leverandører på fritvalgsområdet, ligesom det er kommunens ansvar at håndtere eventuelle konsekvenser af ophævelse og ændring af eksisterende kontrakter med private leverandører.

Det er endvidere vigtigt, at kommunerne ikke blot erstatter fravegne regler med nye lokale regler, så ældreplejen ikke opnår den ønskede frihed. Der er dog behov for at fastsætte regler om hjælpens art og udførelse af hensyn til borgerens retssikkerhed, jf. forslaget § 11, stk. 2.

Det foreslås med forslaget til § 10, stk. 1, at kommunalbestyrelsen i de kommuner, som regeringen har indgået velfærdsaftaler med, vil kunne beslutte at reglerne i lov om social service § 79a, § 81a, § 83, stk. 1, 3 og 5, § 83 a, § 84, stk. 1, § 86, § 90, § 91, § 92, § 94, § 94 a, § 139, stk. 2, § 151, § 151b, § 151 c, § 192, § 192 a og lov om friplejeboliger § 8, stk. 1 og 2, § 32 og § 33, og regler fastsat i medfør heraf helt eller delvis ikke skal gælde for kommunen eller de tilbud i kommunen, som kommunalbestyrelsen udpeger, jf. dog stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan træffe forskellige beslutninger for forskellige tilbud i kommunen.

Med lovforslaget får kommunerne en udstrakt mulighed for at fravige bestemmelser på ældreområdet, men ud fra netop hensynet til kommunernes frihed vil det være op til den enkelte kommune at vurdere, hvilke af disse

bestemmelser, der skal fraviges helt eller delvist. Kommunerne kan vælge at fastholde bestemmelser, der med dette lovforslag gives mulighed for at fravige, såfremt de ønsker det. En kommune kan således vælge at fastholde bestemmelsen om personlig pleje og praktisk hjælp, men beslutte, at der skal ikke skal udarbejdes kvalitetsstandarder og værdighedspolitikker.

Det foreslås videre med forslaget til § 10, stk. 2, at kommunalbestyrelsen ikke kan fravige bestemmelserne nævnt i stk. 1 for så vidt angår borgere, der modtager hjælp efter servicelovens §§ 85, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 103, 104, 107, 108, 114 og 118. Det vil sige ydelser, der primært gives til mennesker med handicap og psykiske lidelser.

Dette skyldes, at bestemmelserne i serviceloven finder anvendelse for alle mennesker med nedsat funktionsevne uanset alder, det vil sige også på handicapområdet og for mennesker med psykiske lidelser. Da velfærdsaftalerne vedrører ældreområdet er afgrænsningen foretaget for at sikre, at borgere ikke er omfattet af velfærdsaftalerne på ældreområdet, hvis de ud over de typer af hjælp, som er omfattet af velfærdsaftalerne, tillige modtager typer af hjælp, der primært gives til mennesker med handicap og psykiske lidelser.

Der henvises til bemærkningerne til forslaget § 10.

Det foreslås med forslaget til § 11, stk. 1, at hvis kommunalbestyrelsen vælger at fravige servicelovens bestemmelser om hjemmehjælp, rehabiliteringsforløb, afløsning og aflastning samt genoptræning efter henholdsvis § 83, stk. 1, 3 og 5, § 83 a, § 84, stk. 1 eller § 86 helt eller delvist, skal kommunalbestyrelsen fortsat tilbyde borgeren den hjælp, borgeren har behov for i forhold til borgerens nedsatte fysiske eller psykiske funktionsevne eller særlige sociale problemer.

Det betyder, at kommunerne fortsat vil være forpligtede til at levere den nødvendige hjælp og pleje m.v., som borgerne har behov for i forhold til deres nedsatte fysiske og psykiske funktionsevne og særlige sociale problemer.

Kommunerne kan således ikke undlade at hjælpe en borger, hvis det vurderes, at borgeren f.eks. vil have behov for at blive genoptrænet, men borgeren vil ikke have et retskrav på lige præcis genoptræning, som ydelsen er formuleret i servicelovens § 86 og tilhørende praksis. Som det også fremgår af eksemplet med praktisk hjælp ovenfor vil kommunalbestyrelsen fortsat

være forpligtet til at sørge for, at borgeren får den hjælp, som borgeren har behov for.

Det foreslås med forslaget til § 11, stk. 2, at kommunalbestyrelsen vil skulle fastsætte nærmere regler om hjælp efter stk. 1 i forhold til hjælpens art og udførelse.

Det foreslås således, at kommunalbestyrelsen skal fastsætte overordnede regler om, hvilken hjælp, der skal erstatte servicelovens § 83, stk. 1, 3 og 5, § 83 a, § 84, stk. 1 eller § 86 helt eller delvist.

Det foreslås videre med forslaget til § 11, stk. 3, at hjælpen skal ydes på baggrund af en konkret og individuel vurdering i forhold til den enkelte persons behov og forudsætninger og i samarbejde med den enkelte.

Det foreslås således, at hjælpen fortsat også skal ydes på baggrund af en konkret og individuel vurdering i forhold til den enkelte persons behov og forudsætninger og i samarbejde med den enkelte.

Det foreslås hertil med forslaget til § 11, stk. 4, at kommunalbestyrelsen skal oplyse ansøgeren skriftligt om, hvilken hjælp der er bevilget efter stk. 1, jf. stk. 2.

Det foreslås således, at borgerne som i dag skal modtage en skriftlig afgørelse om, hvilken hjælp, der er bevilget, så borgerne kan se, hvilken hjælp, der er bevilget. Dette er også en hjælp til borgeren i forhold til at vurdere, om borgeren ønsker at klage.

Der henvises til bemærkningerne til forslagets § 11.

Det foreslås med forslaget til § 12, at kommunalbestyrelsen fortsat skal indberette til plejehjemsoversigten, jf. servicelovens § 14 a.

Det er nødvendigt, at kommunerne fortsat skal indberette til plejehjemsoversigten, da den bl.a. har været anvendt til at identificere plejehjem målrettet ældre i forbindelse med arbejdet med COVID-19.

Der henvises til bemærkningerne til forslagets § 12.

Det foreslås med forslaget til § 13, at Styrelsen for Patientsikkerhed fortsat skal føre tilsyn med hjælp, der er fastsat i medfør af regler udstedt efter §

11, stk. 2, som ydes på de registreringspligtige kommunale og private enheder efter servicelovens § 150 c, stk. 1 og 2.

Styrelsen for Patientsikkerhed vil fortsat have adgang til at føre tilsyn med kvaliteten af plejen. Dette vurderes nødvendigt af hensyn til at sikre, at der fortsat er tilsyn med borgernes sikkerhed.

Der henvises til bemærkningerne til forslaget § 13.

Det foreslås med forslaget til § 14, stk. 1, at sundhedsministeren efter ansøgning fra kommunalbestyrelsen kan fastsætte regler om fravigelse af bestemte pligter eller opgaver efter sundhedsloven, der påhviler kommunalbestyrelsen, jf. dog stk. 2

Med bestemmelsen kan sundhedsministeren efter ansøgning fra de kommuner, der er omfattet af loven, i bekendtgørelsesform fravige konkrete forpligtelser og/eller opgaver, der følger af sundhedslovgivningen.

Det foreslås hertil med forslaget til § 14, stk. 2, at stk. 1 ikke kan fraviges til skade for patientsikkerheden og patientens retsstilling.

Med bestemmelsen sikres det, at patientsikkerheden og de grundlæggende patientrettigheder, der sikres gennem sundhedslovgivningen, ikke skal kunne fraviges med henvisning til bestemmelsens stk. 1.

Kommunerne kan ikke søge om at få lov at fravige lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed, lov om lægemidler og lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet. Dette skyldes, at lovene indeholder så væsentlige patientsikkerhedsmæssige hensyn, at det er vurderingen, at de ikke bør kunne fraviges.

Der henvises til bemærkningerne til forslaget § 14.

Det foreslås med forslaget til § 15, at kommunalbestyrelsens afgørelser efter § 11, stk. 1, og efter regler udstedt i medfør af § 11, stk. 2, skal kunne påklages til Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Det foreslås således, at selv om kommunen har valgt at fravige bestemmelser om konkrete ydelser vil borgeren stadig have mulighed for at klage over afgørelsen om hjælp, hvis borgeren ikke mener, at kommunalbestyrelsen

med afgørelsen har sørget for at tilbydeborgeren den hjælp, borgeren har behov for i forhold til borgerens nedsatte fysiske eller psykiske funktions- evne eller særlige sociale problemer.

Der henvises til bemærkningerne til forslaget § 15.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslagets økonomiske konsekvenser for de udvalgte kommuner, der indgås velfærdsaftaler med, beror på i, hvilket omfang de udvalgte kommuner gør brug af lovforslagets mulighed for at fravige lovgivning på hhv. dagtilbuds-, folkeskole- og ældreområdet.

Idet lovforslaget bl.a. har til formål at hjemle, at udvalgte kommuner sættes fri af statslig regulering med henblik på at skabe øget kvalitet og plads til faglighed i velfærden, antages lovforslaget ikke i væsentligt omfang at indebære negative økonomiske konsekvenser for de udvalgte kommuner. Eventuelle omkostninger som følge af muligheden for at fravige lovgivning på hhv. dagtilbuds-, folkeskole- og ældreområdet afholdes af den enkelte kommune. Kommunens eventuelle besparelser vil ligeledes tilfalde kommunen selv.

Lovforslagets implementeringskonsekvenser for de udvalgte kommuner, der indgås velfærdsaftaler med, beror ligeledes på i, hvilket omfang de udvalgte kommuner gør brug af lovforslagets mulighed for at fravige lovgivning på hhv. dagtilbuds-, folkeskole- og ældreområdet.

Det forventes dog, at lovforslaget har positive implementeringskonsekvenser for de pågældende kommuner omfattet af lovforslaget, idet lovforslaget frisætter kommunerne fra statslig regulering på hhv. dagtilbuds-, folkeskole- og ældreområdet.

Der foreslås med lovforslaget i en tidsmæssigt afgrænset periode på tre år etableret hjemmel til at kunne fravige lovgivning på hhv. dagtilbuds-, folkeskole- og ældreområdet. Der er med lovforslaget mulighed for, at kommunerne, hvis de vælger at fravige lovgivning, vil blive underlagt mere overordnede rammer inden for hhv. folkeskoleområdet, jf. lovens § 9, stk. 1, 3. pkt., og ældreområdet, jf. lovens § 11. Lovforslaget vurderes dog ikke at have væsentlige digitaliseringsrelaterede konsekvenser for det offentlige i den forbindelse.

Lovforslaget indeholder forslag til klare og enkle regler. Lovforslaget ændrer ikke på, hvorvidt der kan kommunikeres digitalt med kommunerne. Lovforslaget ændrer ikke på, hvorvidt der kan ske en automatisk sagsbehandling inden for gældende lovgivning på hhv. dagtilbuds-, folkeskole- eller ældreområdet. Lovforslaget ændrer heller ikke på sammenhæng på tværs. Lovforslaget ændrer endelig ikke på mulighederne for tryk og sikker datahåndtering og anvendelse af offentlig infrastruktur.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget vurderes ikke at have økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslagets administrative konsekvenser for borgerne i de kommuner, der indgår velfærdsaftaler med, beror på, i hvilket omfang de udvalgte kommuner gør brug af lovforslagets mulighed for at fravige lovgivning på hhv. dagtilbuds-, folkeskole- og ældreområdet.

Det forventes dog, at lovforslaget har positive konsekvenser for borgerne i de kommuner, der indgår velfærdsaftaler med, idet det grundlæggende mål med velfærdsaftalerne og den tilknyttede yderligere frihed fra lovgivning og kommunal regulering m.v. er at give kommunen, tilbud, ledere og medarbejdere mulighed for at kunne gentænke tilrettelæggelsen af indsatserne og med udgangspunkt i lokale ønsker og behov samt medarbejdernes faglighed at skabe de bedst mulige tilbud til gavn for kommunens borgere. Det grundlæggende formål er således at give et løft i kvaliteten for den enkelte borger inden for de udvalgte velfærdsområder.

7. Klima- og miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget vurderes ikke at have klima- og miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget vurderes ikke at have EU-retlige konsekvenser.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Lovforslaget har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

[...]

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
--	--------------------------------------	-----------------------------------

	(hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	(hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Lovforslaget har kun konsekvenser for de udvalgte kommuner. Lovforslagets konsekvenser afhænger af, hvorvidt de udvalgte kommuner indgås velfærdsaftaler med, gør brug af lovforslagets mulighed for at fravige lovgivning på hhv. dagtilbuds-, folkeskole- og ældreområdet. Eventuelle mindreudgifter tilfalder kommunen.	Lovforslaget har kun konsekvenser for de udvalgte kommuner. Lovforslagets konsekvenser afhænger af, hvorvidt de udvalgte kommuner indgås velfærdsaftaler med, gør brug af lovforslagets mulighed for at fravige lovgivning på hhv. dagtilbuds-, folkeskole- og ældreområdet. Eventuelle merudgifter afholdes af kommunen.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Lovforslaget har kun konsekvenser for de udvalgte kommuner. Lovforslagets konsekvenser afhænger af, hvorvidt de udvalgte kommuner indgås velfærdsaftaler med, gør brug af lovforslagets mulighed for at fravige lovgivning på hhv. dagtilbuds-, folkeskole- og ældreområdet.	Lovforslaget har kun konsekvenser for de udvalgte kommuner. Lovforslagets konsekvenser afhænger af, hvorvidt de udvalgte kommuner indgås velfærdsaftaler med, gør brug af lovforslagets mulighed for at fravige lovgivning på hhv. dagtilbuds-, folkeskole- og ældreområdet.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen.	Ingen.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen.	Ingen.
Administrative konsekvenser for borgerne	Afhænger af, hvorvidt de udvalgte kommuner, der indgås velfærdsaftaler med, gør brug af lovforslagets mulighed for at fravige lovgivning på hhv. dagtilbuds-, folkeskole- og ældreområdet.	Afhænger af, hvorvidt de udvalgte kommuner, der indgås velfærdsaftaler med, gør brug af lovforslagets mulighed for at fravige lovgivning på hhv. dagtilbuds-, folkeskole- og ældreområdet.
Klima- og miljømæssige konsekvenser	Ingen.	Ingen.
Forholdet til EU-retten	Ingen.	

Er i strid med de principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/ Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	Ja	Nej
		X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

*Kapitel 1
Formål og varighed
Til § 1*

Dagtilbudsloven, folkeskoleloven og serviceloven gælder for alle kommuner og fastlægger de samme pligter og rettigheder i alle landets kommuner.

Det foreslås i § 1, at formålet med loven er frem til 30. september 2024 at frisætte udvalgte kommuners og tilbuds varetagelse af dagtilbudsområdet, folkeskoleområdet og ældreområdet med henblik på at udvikle velfærden på områderne og skabe større handlerum for medarbejderne og lederne for at øge kvaliteten og nærværet i velfærden til gavn for borgeren.

Den foreslåede bestemmelse fastlægger således perioden for velfærdsaftalerne, de velfærdsområder som er omfattet af velfærdsaftalerne og de overordnede formål med velfærdsaftalerne.

Det følger af den foreslåede bestemmelse, at loven – og dermed kommunernes mulighed for at frisætte varetagelsen af velfærdsopgaven, herunder tilbud, ledere og medarbejdere m.v., fra lovgivning i medfør af loven – udløber den 30. september 2024. Det vil således kræve en ændring af loven, hvis udløbstidspunktet ønskes ændret.

Udløbstidspunktet den 30. september 2024 foreslås af hensyn til at kunne inddrage et fuldt folkeskoleår 2023/24 i velfærdsaftalerne på folkeskoleområdet samt for at tage hensyn til, at håndteringen af COVID-19 kan give navnlig de udvalgte kommuner på ældreområdet særlige udfordringer med hurtig igangsætning af velfærdsaftaler. Det vurderes hensigtsmæssigt at

have parallelle perioder for velfærdsaftaler inden for de udvalgte velfærdsområder, så perioden for velfærdsaftaler udløber på samme tidspunkt for alle tre velfærdsområder.

Det følger videre af den foreslåede bestemmelse, at dagtilbudsområdet, folkeskoleområdet og ældreområdet er de velfærdsområder, som indgår i velfærdsaftalerne. De tre velfærdsområder er udvalgt, idet de udgør hjørnestenene i den nære velfærd. Det er områder, som de fleste borgere stifter bekendtskab med i løbet af deres liv, og som derfor udgør fundamentet for velfærdssamfundet.

Det følger videre af den foreslåede bestemmelse, at formålet med loven og dermed velfærdsaftalerne, som foreslås indgået med udvalgte kommuner, vil være at udvikle velfærden på områderne og skabe større handlerum for medarbejderne og lederne for i sidste ende at øge kvaliteten og nærværet i velfærden til gavn for borgeren.

Der henvises i øvrigt til pkt. 1, 2 og 3.1.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Kapitel 2
Anvendelsesområde
Til § 2

Det foreslås i § 2, at Helsingør og Rebild Kommune er omfattet af loven inden for dagtilbudsområdet, jf. kapitel 4, at Esbjerg og Holbæk Kommune er omfattet af loven inden for folkeskoleområdet, jf. kapitel 5, og at Lange-land, Middelfart og Viborg Kommune er omfattet af loven inden for ældreområdet, jf. kapitel 6.

Den foreslåede bestemmelse fastsætter de kommuner, der er omfattet af lov om velfærdsaftaler, og hvilke velfærdsområder de enkelte kommuner er omfattet af.

Det følger af den foreslåede bestemmelse, at det alene er de pågældende kommuner, som regeringen kan indgå velfærdsaftaler med inden for det pågældende velfærdsområde, som kommunen er omfattet af.

Velfærdsaftalerne vil blive indgået inden for de rammer, som fastlægges ved denne lov.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Kapitel 3
Generelle bestemmelser
Til § 3

Bemyndigelser i lov til at fastsætte regler – typisk i form af en bekendtgørelse – finder i almindelighed anvendelse for hele landet.

Det foreslås i § 3, at den, der efter en lovbestemmelse er bemyndiget til at fastsætte regler, inden for bemyndigelsens grænser for at opnå formålet med denne lov kan fastsætte særlige regler for kommuner omfattet af § 2.

Den foreslåede bestemmelse giver som noget nyt i forhold til gældende ret hjemmel til, at den, der efter en lovbestemmelse er bemyndiget til at fastsætte regler, kan fastsætte særlige regler for at opnå formålet med denne lov efter § 1 for de kommuner, der er omfattet af lov om velfærdsaftaler, jf. forslaget § 2, herunder som det mindre i det mere for en enkelt eller visse af disse kommuner.

Bestemmelsen giver endvidere hjemmel til, at særlige regler, der er fastsat for kommuner med hjemmel i en bemyndigelse, ophæves for en enkelt eller visse af de omfattede kommuner. Bemyndigelser, som gennemføres i perioden for velfærdsaftalerne, jf. forslaget § 1, kan endvidere udmøntes inden for disse rammer.

Hjemlen vil som følge af henvisningen til lovforslagets formål, der følger af § 1, samt henvisningen i bestemmelsen til § 2 alene finde anvendelse inden for lovens formål og det område, hvor den pågældende kommune har indgået en velfærdsaftale.

Bestemmelsen kan således f.eks. anvendes til at ophæve krav fastsat i en bekendtgørelse eller bekendtgørelsen som sådan for en eller flere af de kommuner, der er omfattet af lov om velfærdsaftaler.

Den, der efter en lovbestemmelse er bemyndiget til at fastsætte regler, kan være den relevante ressortminister, en styrelse eller lignende, der er tillagt en beføjelse til at fastsætte nærmere regler.

Den foreslåede bestemmelse giver kun hjemmel til at fravige, at bemyndigelser i lov til at fastsætte regler i almindelighed finder anvendelse for alle landets kommuner og deres borgere. Regler, der fastsættes ved anvendelse af bestemmelsen, skal i øvrigt holde sig inden for den eller de forudsætninger m.v., der ligger bag de enkelte bemyndigelser.

Baggrunden for bestemmelsen er, at det i forhold til imødekommelse af kommunernes eventuelle konkrete ønsker om yderligere frihedsgrader i løbet af perioden for velfærdsaftalerne, jf. pkt. 2, vurderes at kunne være aktuelt at anvende bemyndigelser til at fastsætte særlige regler for de kommuner, der er omfattet af lov om velfærdsaftaler.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 4

Bemyndigelser til at tillade forsøg, hvor gældende regler fraviges, indebærer i almindelighed, at muligheden for at gennemføre forsøg administreres ensartet for hele landet.

Det foreslås i § 4, at den, der efter en lovbestemmelse er bemyndiget til at godkende fravigelser af gældende regler, inden for bemyndigelsens grænser for at opnå formålet med denne lov kan godkende særlige fravigelser for kommuner omfattet af § 2.

Den foreslåede bestemmelse giver hjemmel til, at den, der efter en lovbestemmelse er bemyndiget til at godkende fravigelser af gældende regler, vil kunne anvende gældende forsøgsbestemmelser på en anden måde i forhold til de kommuner, der er omfattet af lov om velfærdsaftaler, end i forhold til landets øvrige kommuner.

Hjemlen vil som følge af henvisningen til lovforslagets formål, der følger af § 1, samt henvisningen i bestemmelsen til § 2 alene finde anvendelse inden for lovens formål og det område, hvor den pågældende kommune har indgået en velfærdsaftale.

Bestemmelsen vil således f.eks. give mulighed for at anvende gældende forsøgsbestemmelser mere vidtgående i forhold til konkrete ønsker om yderli-

gere frihedsgrader, uden at tilsvarende ansøgninger fra landets øvrige kommuner nødvendigvis bør imødekommes som følge af den almindeligt gældende lighedsgrundsætning.

Den, der efter en lovbestemmelse er bemyndiget til at godkende fravigelser af gældende regler, kan være den relevante ressortminister eller en styrelse eller lignende, der er tillagt en beføjelse til at fravige nærmere bestemte regler.

Den foreslåede bestemmelse giver kun hjemmel til at fravige, at bemyndigelser til at tillade forsøg, hvor gældende regler fraviges, i almindelighed indebærer, at alle landets kommuner behandles lige ved anvendelsen af en forsøgsbestemmelse. De eventuelle konkrete ønsker om yderligere frihedsgrader, som godkendes i medfør af den konkrete forsøgsbestemmelse, skal i øvrigt holde sig inden for den eller de forudsætninger, hensyn m.v., der ligger bag forsøgsbestemmelsen.

Baggrunden for bestemmelsen er, at det i forhold til imødekommelse af kommunernes eventuelle konkrete ønsker om yderligere frihedsgrader i løbet af perioden for velfærdsaftalerne, jf. pkt. 2, vurderes at kunne være aktuelt at anvende bemyndigelser til at tillade forsøg for de kommuner, der er omfattet af lov om velfærdsaftaler.

Bestemmelsen vil bl.a. kunne anvendes til at imødekomme eventuelle konkrete ønsker om yderligere frihedsgrader for de kommuner, der er omfattet af lov om velfærdsaftaler, i medfør af servicelovens § 184, sundhedslovens § 233 og § 110 i lov om aktiv socialpolitik.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 5

Der er efter gældende ret som udgangspunkt fri adgang til delegation inden for den kommunale organisation. Kommunalbestyrelsen har således som udgangspunkt mulighed for at delegerer udøvelsen af sin kompetence til udvalg og den kommunale administration.

Det gælder, med mindre andet er fastsat eller forudsat i lovgivningen. Herudover kan det følge af en sags beskaffenhed, at behandlingen af sagen skal ske i kommunalbestyrelsen og altså ikke kan overlades til et udvalg eller til

forvaltningen. Dette kan være tilfældet i sager, der på grund af deres betydning eller karakter i øvrigt i særlig grad forudsætter politisk behandling.

Det foreslås i § 5, at kommunalbestyrelsen kan overlade til kommunens udvalg og administration, herunder kommunens tilbud, at træffe beslutninger efter kapitel 4-6.

Bestemmelsen indebærer, at kommunalbestyrelsen kan træffe beslutning om at overlade beslutninger efter kapitel 4-6 til den kommunale administration og udvalg. Det vurderes at være tvivlsomt, om kommunalbestyrelsen ville kunne delegere beslutningen efter de gældende regler. Bestemmelsen skaber således klarhed om kommunalbestyrelsens mulighed for at delegere beslutningen.

Bestemmelsen indebærer, at uanset der i lovens kapitel 4-6 bruges udtrykket ”kommunalbestyrelsen” om den myndighed, der i bestemmelsen er tillagt kompetence til at træffe beslutning efter den berørte bestemmelse, kan kommunalbestyrelsen overlade til kommunens udvalg og administration, herunder kommunens tilbud, at træffe beslutningen.

Bestemmelsen kræver, jf. udtrykket ”overlade”, en udtrykkelig beslutning i kommunalbestyrelsen om at overlade beslutninger efter lovens kapitel 4-6 til kommunens udvalg og administration, herunder kommunens tilbud. Kommunalbestyrelsens beslutning må gerne være generel.

Kommunalbestyrelsens adgang til at delegere til et udvalg omfatter navnlig kommunens stående udvalg og økonomiudvalg, jf. § 17, stk. 1, og 18 i lov om kommunernes styrelse.

Kommunalbestyrelsens adgang til at delegere til den kommunale administration omfatter hele den kommunale administration, herunder et kommunalt tilbud som er en del af den kommunale enhedsforvaltning.

De beslutninger efter kapitel 4-6, som kommunalbestyrelsen overlader til kommunens udvalg og administration, skal – som kommunalbestyrelsens egne beslutninger efter kapitel 4-6 – offentliggøres i overensstemmelse med den foreslåede § 6.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 6

Det foreslås i § 6, stk. 1, 1. pkt., at kommunens beslutninger efter kapitel 4-6 offentliggøres i en samlet oversigt på kommunens hjemmeside.

Efter lovens kapitel 4-6 kan kommunalbestyrelsen træffe beslutning om, hvilken lovgivning på henholdsvis dagtilbudsområdet, folkeskoleområdet og ældreområdet der helt eller delvis fraviges for kommunen eller de tilbud i kommunen, som kommunalbestyrelsen udpeger. Efter lovens § 5 kan kommunalbestyrelsen overlade til kommunens udvalg og administration, herunder kommunens tilbud, at træffe beslutninger efter kapitel 4-6. Der henvises til pkt. 3.1.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Den foreslåede bestemmelse i § 6, stk. 1, 1. pkt., fastsætter, at kommunens beslutninger efter lovens kapitel 4-6 skal fremgå af en samlet oversigt. Den foreslåede bestemmelse omfatter såvel kommunalbestyrelsens beslutninger efter lovens kapitel 4-6 som beslutninger, kommunalbestyrelsen har overladt til kommunens udvalg og administration, herunder kommunens tilbud. Kommunens eventuelle beslutninger om at ændre tidligere truffe beslutninger, som er indgået i oversigten, vil ligeledes skulle fremgå af den samlede oversigt. Den samlede oversigt skal således løbende justeres i takt med kommunalbestyrelsens eventuelle efterfølgende beslutninger.

Der skal være tale om en samlet oversigt. Det indebærer, at oversigten skal bestå af et sammenhængende dokument, og at grupperingen af beslutningerne i selve dokumentet skal ske på overskuelig måde. Dette vil kunne understøtte borgernes m.fl. mulighed for at skabe sig et overblik over de fravigelser, som kommunen har truffet beslutning om.

Kommunen vil kunne træffe beslutning om, hvordan oversigten skal udformes. I det omfang social- og ældreministeren fastsætter nærmere regler om oversigtens udformning, jf. nedenfor om § 6, stk. 3, vil kommunens beslutning skulle træffes inden for de fastsatte rammer.

Den foreslåede bestemmelse fastsætter, at oversigten skal offentliggøres på kommunens hjemmeside. Kommunen vil kunne træffe beslutning om, hvor på kommunens hjemmeside oversigten skal placeres. I det omfang social- og ældreministeren fastsætter nærmere regler om bl.a. offentliggørelsen af oversigten på kommunens hjemmeside, jf. nedenfor om § 6, stk. 3, vil kommunens beslutning skulle træffes inden for de fastsatte rammer.

Det er hensigten med bestemmelsen at sikre en enkel, smidig og ensartet måde for kommunen at håndtere offentliggørelsen af sine beslutninger efter lovens kapitel 4-6, så oplysninger herom samtidig er lettilgængelige, sikre og opdaterede for borgere, myndigheder m.fl.

Det foreslås i § 6, stk. 1, 2. pkt., at kommunen orienterer Social- og Ældreministeriet om beslutningerne efter kapitel 4-6 ved offentliggørelsen. Kommunen skal tilsvarende orientere Social- og Ældreministeriet om eventuelle beslutninger om at ændre tidligere truffne beslutninger efter kapitel 4-6. Det betyder, at kommunen senest ved offentliggørelsen vil skulle orientere ministeriet. Orienteringen af ministeriet har baggrund i et ønske om, at ministeriet løbende kan følge med i kommunernes anvendelse af lovens muligheder for at fravige lovgivningen, jf. kapitel 4-6.

Orienteringen af ministeriet gælder såvel kommunalbestyrelsens beslutninger efter lovens kapitel 4-6 som beslutninger, kommunalbestyrelsen har overladt til kommunens udvalg og administration, herunder kommunens tilbud.

Orienteringen af ministeriet kan f.eks. ske ved en mail, hvor den offentliggjorte oversigt er vedhæftet, eller ved en mail med link til den offentliggjorte oversigt. Orienteringen af ministeriet kan også ske alene ved en orientering af ministeriet om, at oversigten er offentliggjort på kommunens hjemmeside.

Eventuel manglende orientering af ministeriet vil ikke have betydning for kommunens beslutningers ikrafttræden, jf. nedenfor om § 6, stk. 2.

Det foreslås i § 6, stk. 2, at kommunens beslutninger træder i kraft på det i oversigten fastsatte tidspunkt, dog tidligst dagen efter offentliggørelse af oversigten på kommunens hjemmeside. Kommunens eventuelle beslutninger om at ændre tidligere truffne beslutninger vil ligeledes træde i kraft på det i oversigten fastsatte tidspunkt, dog tidligst dagen efter offentliggørelse af den reviderede oversigt på kommunens hjemmeside.

Reguleringen i § 6, stk. 2, af ikrafttrædelsestidspunktet for kommunens beslutninger gælder såvel for kommunalbestyrelsens beslutninger efter lovens kapitel 4-6 som for beslutninger, kommunalbestyrelsen har overladt til kommunens udvalg og administration, herunder kommunens tilbud.

Det betyder, at kommunens beslutninger om fravigelser efter lovens kapitel 4-6 tidligst kan få virkning dagen efter offentliggørelsen af oversigten, uanset om kommunalbestyrelsen måtte have truffet beslutning om en tidligere ikrafttræden.

Det betyder videre, at hvis kommunen på grund af f.eks. en fejlekspektion ikke får offentliggjort en eller flere beslutninger i oversigten, vil disse beslutninger ikke kunne få virkning i kommunen, førend dagen efter der er sket offentliggørelse af beslutningen eller beslutningerne i oversigten i overensstemmelse med bestemmelsen.

Tidspunktet for kommunens beslutning efter lovens kapitel 4-6 kan tidligst være dagen efter offentliggørelsen af oversigten på kommunens hjemmeside af hensyn til, at borgere, myndigheder m.fl. sikres kendskab til, hvilken lovgivning der gælder for kommunen og for de tilbud, som kommunalbestyrelsen udpeger, før beslutningerne kan træde i kraft.

Det foreslås i § 6, stk. 3, at social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om oversigtens udformning og offentliggørelse.

Bemyndigelsen giver social- og ældreministeren mulighed for at fastsætte minimumskrav til oversigtens udformning og kommunernes offentliggørelse af oversigten.

Ved fastlæggelsen af de nærmere regler om oversigtens udformning og offentliggørelse vil der blive lagt vægt på at understøtte en enkel, smidig og ensartet udformning af oversigten og offentliggørelse i de udvalgte kommuner, som kan give lettilgængelige, sikre og opdaterede oplysninger om de regler på henholdsvis dagtilbudsområdet, folkeskoleområdet og ældreområdet, der gælder for borgerne m.fl. i den pågældende kommune.

For så vidt angår oversigtens udformning forventes det, at der fastsættes nærmere krav om, at oversigten skal indeholde oplysning om, hvilke bestemmelser på henholdsvis dagtilbudsområdet, folkeskoleområdet og ældreområdet der helt eller delvis fraviges i kommunen.

Det forventes videre, at der fastsættes nærmere krav om, at oversigten skal indeholde oplysning om, hvornår kommunalbestyrelsens beslutning træder i kraft, og hvor lang tid kommunalbestyrelsens beslutning skal finde anven-

delse. Der vil herunder skulle fastsættes krav om, at det fremgår af oversigten, hvornår ændringer træder i kraft, således at det til enhver tid kan konstateres, hvilke regler der har været gældende på hvilket tidspunkt.

For så vidt angår kommunens offentliggørelse af oversigten, kan der blive fastsat nærmere krav om, hvor oversigten skal fremgå på kommunens hjemmeside. Det kan f.eks. fastsættes, at oversigten skal være tilgængelig på forsiden af kommunens hjemmeside.

Der vil være tale om minimumskrav. Kommunalbestyrelsen kan således generelt eller i forhold til konkrete områder under henholdsvis dagtilbudsområdet, folkeskoleområdet og ældreområdet træffe beslutning om, at der skal ske yderligere offentliggørelse i f.eks. lokale dagblade m.v.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 7

Det er fast antaget efter gældende ret, at der ikke er adgang til at påklage kommunale afgørelser, uden at dette er hjemlet ved lov.

Det foreslås i § 7, at kommunens beslutninger efter lov om velfærdsaftaler ikke kan påklages, medmindre andet er fastsat i loven.

Der er ikke efter gældende ret mulighed for at klage over sådanne beslutninger. Bestemmelsen har således alene til formål at skabe klarhed herom.

Det bemærkes herved, at kommunalbestyrelsens beslutninger om anvendelse af de muligheder, som kommunalbestyrelsen foreslås tillagt med kapitel 4-6, herunder hvilke institutioner der skal have hvilke muligheder, i vid udstrækning vil bero på en friere skønsmæssig politisk vurdering.

Bestemmelsen synliggør således, at kommunalbestyrelsens beslutninger efter loven, herunder bl.a. om offentliggørelse og om fravigelse af dagtilbudsloven, folkeskoleloven og bestemmelser på ældreområdet, jf. lovens kapitel 4-6, ikke kan påklages, medmindre der er fastsat en særlig klageadgang i loven.

Bestemmelsen gælder også i det tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen i medfør af lovens § 5 har overladt til kommunens udvalg og administration, herunder kommunens tilbud, at træffe beslutning efter lovens kapitel 4-6.

Der er i den foreslåede velfærdsaftalelov fastsat en særlig klageadgang i lovens § 15, hvorefter kommunalbestyrelsens afgørelser efter § 11, stk. 1, og efter regler udstedt i medfør af § 11, stk. 2, kan påklages til Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i retssikkerhedsloven.

Kommunalbestyrelsens beslutninger efter loven vil, i det omfang der ikke er fastsat en særlig klagemyndighed efter loven, være omfattet af det kommunale tilsyn, der varetages af Ankestyrelsen med Indenrigs- og Boligministeriet som overordnet tilsynsmyndighed.

Det kommunale tilsyn fører efter § 48 i lov om kommunernes styrelse tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder. Tilsynet er et retligt tilsyn. Ankestyrelsen kan således ikke tage stilling til, om kommuners og regioners dispositioner er rimelige eller hensigtsmæssige, eller til spørgsmål om skønsudøvelse, så længe skønet udøves inden for de rammer, der er fastsat i lovgivningen.

Tilsynet omfatter bl.a. ikke tilfælde, hvor særlige klage- eller tilsynsmyndigheder kan tage eller har taget stilling til den pågældende sag. Det kommunale og regionale tilsyn vil således ikke kunne tage stilling til kommunernes konkrete beslutninger efter folkeskoleloven, dagtilbudsloven og lov om social service, i det omfang disse vil kunne behandles af de relevante klageorganer efter disse love.

Efter § 48 a i lov om kommunernes styrelse beslutter Ankestyrelsen selv, om der er tilstrækkelig anledning til at rejse en tilsynssag. Indenrigs- og Boligministeriet er som led i det kommunale og regionale tilsyn ikke i almindelighed klageinstans over for Ankestyrelsen, men ministeriet kan af egen drift bl.a. efter § 53, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse tage spørgsmål om lovligheden af kommunale og regionale dispositioner eller undladelser, som Ankestyrelsen har udtalt sig om som tilsynsmyndighed, op til behandling, når ministeriet skønner, at sagen er af principiel eller generel betydning eller har alvorlig karakter. Tilsvarende gælder, hvis Ankestyrelsen har besluttet ikke at tage spørgsmål om lovligheden af kommunale og regionale dispositioner eller undladelser op til behandling.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Kapitel 4
Dagtilbudsområdet
Til § 8

Det følger af dagtilbudslovens § 3 a, stk. 1, at kommunalbestyrelsen har ansvaret for dagtilbuddene. Som led i ansvaret skal kommunalbestyrelsen bl.a., jf. dagtilbudslovens § 4, stk. 1, sørge for det nødvendige antal pladser i dag-, fritids- og klubtilbud, herunder det nødvendige antal pladser i dagtilbud 30 timer om ugen til børn omfattet af § 11, stk. 8, og obligatorisk læringstilbud 25 timer om ugen til børn omfattet af § 44 a samt andre socialpædagogiske fritidstilbud. Det er alene forældre med lovligt opholdssted her i landet, jf. dagtilbudslovens § 2, stk. 2, der har ret til ydelser efter loven.

Det følger videre, at kommunalbestyrelsen, jf. dagtilbudslovens § 4, stk. 2, skal sikre, at børn og unge under 18 år, der har behov for støtte i et dag-, fritids- eller klubtilbud m.v. for at kunne trives og udvikle sig, tilbydes en sådan støtte i tilbuddet. Dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge under 18 år, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har et særligt behov for støtte, behandling m.v., der ikke kan dækkes gennem ophold i et af tilbuddene efter dagtilbudsloven, skal, jf. lovens § 4, stk. 3, oprettes efter bestemmelserne i lov om social service.

Som led i kommunalbestyrelsens ansvar gælder endvidere, at kommunalbestyrelse, jf. dagtilbudslovens § 5, skal føre tilsyn med de tilbud, der drives efter dagtilbudsloven og den måde, hvorpå opgaverne udføres, herunder at rammer og eventuelle prioriterede indsatser efterleves.

Kommunalbestyrelsen kan, jf. dagtilbudslovens § 16, stk. 4, ikke overlade opgaver med at føre tilsyn og beføjelser, der følger af kommunalbestyrelsens bevillings- og arbejdsgiverkompetence til en forældrebestyrelse.

I dagtilbudslovens § 7 er fastsat et overordnet formål, som alle dagtilbud skal efterleve. Det følger bl.a. heraf, at alle dagtilbud skal fremme børns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer, hvor legen er grundlæggende, og hvor der tages udgangspunkt i et børneperspektiv. Det fremgår videre, at dagtilbud i samarbejde med forældrene skal give børn omsorg og understøtte det enkelte barns trivsel, læ-

ring, udvikling og dannelse og bidrage til, at børn får en god og tryk opvækst. Herudover fremgår det bl.a., at dagtilbud i samarbejde med forældrene skal sikre børn en god overgang fra hjem til dagtilbud. Dagtilbud skal endvidere i samarbejde med forældre og skole sikre børn en god sammenhængende overgang mellem dagtilbud og fra dagtilbud til fritidstilbud og skole ved at udvikle og understøtte deres grundlæggende kompetencer og lysten til at lære.

Det følger af dagtilbudslovens § 19, at dagtilbud kan etableres og drives som daginstitutioner, der kan bestå af flere enheder. Daginstitutioner kan enten drives af kommuner som kommunale daginstitutioner, jf. lovens § 19, stk. 2, eller af private leverandører som selvejende og udliciterede daginstitutioner efter aftale med kommunalbestyrelsen, jf. lovens § 19, stk. 3 og 4, eller som privatinstitutioner efter en godkendelsesmodel, jf. lovens § 19, stk. 5. Det følger af lovens § 20, stk. 1, at privatinstitutioner, som opfylder lovgivningens og kommunalbestyrelsens betingelser for godkendelse, har krav på godkendelse.

Efter dagtilbudslovens § 21 kan dagtilbud endvidere etableres som dagpleje i dagplejerens eller børnenes private hjem eller i andre lokaler i børnenes hjemlige miljø. Dagplejen kan enten drives af kommuner som kommunal dagpleje, jf. lovens § 21, stk. 2, eller som privat dagpleje efter aftale med kommunalbestyrelsen, jf. lovens § 21, stk. 3.

Det gælder, jf. dagtilbudslovens § 22 a, stk. 1, at hovedsproget skal være dansk i alle dagtilbud. Dette gælder dog ikke daginstitutioner, der er oprettet af det tyske mindretal. Kommunalbestyrelsen kan, jf. lovens § 22 a, stk. 2, beslutte, at hovedsproget i dagtilbud kan være engelsk, tysk eller fransk, hvis kommunalbestyrelsen efter en konkret vurdering skønner, at det ikke medfører integrationsmæssige problemer. For så vidt angår selvejende og udliciterede daginstitutioner og privat dagpleje, skal beslutningen træffes i forbindelse med indgåelsen af driftsaftalen eller ændringer heraf. For så vidt angår privatinstitutioner, skal beslutningen træffes som led i godkendelsen af institutionen. For allerede godkendte privatinstitutioner kan der udarbejdes et tillæg til den eksisterende godkendelse.

Det følger af dagtilbudslovens § 23, stk. 1, at alle børn har adgang til at blive optaget i et dagtilbud indtil skolestart, som er det tidspunkt, hvor barnet enten begynder i fritidshjem eller skolefritidsordning forud for undervisningsstart, påbegynder hjemmeundervisning eller starter i børnehaveklasse. Det fremgår videre af § 23, stk. 2 og 3, at kommunalbestyrelsen på alle hverdage,

med undtagelse af den 5. juni og den 24. december, skal tilbyde forældre pasningsgaranti i dagtilbud efter lovens § 19, stk. 2-4, eller § 21, stk. 2 og 3. Pasningsgarantien indebærer, at kommunalbestyrelsen har pligt til at anvise plads i et alderssvarende dagtilbud efter lovens § 19, stk. 2-4, eller § 21, stk. 2 og 3, til alle børn i aldersgruppen over 26 uger og indtil barnets skolestart. Hvis forældrene ønsker en plads i umiddelbar forlængelse af de 26 uger, har kommunalbestyrelsen en frist på yderligere 4 uger til at tilbyde en plads.

Det følger af dagtilbudslovens §§ 24 og 25, at hvis kommunalbestyrelsen ikke kan anvise en plads i et dagtilbud senest fra den dato, hvor barnet skal anvises en plads efter lovens § 23, betragtes det som brud på pasningsgarantien. Kommunalbestyrelsen skal i dette tilfælde med virkning fra det tidspunkt, hvor pladsen skulle være til rådighed, dække bruttodriftsudgifterne til en dagtilbudsplads i en anden kommune, jf. lovens § 28, dække udgifterne til en plads i en privatinstitution, jf. lovens § 19, stk. 5, eller privat pasning, jf. lovens § 80, eller give tilskud til pasning af egne børn, jf. lovens § 86. Tilskuddene kan maksimalt svare til kommunens gennemsnitlige bruttodriftsudgifter pr. plads for dagtilbud i kommunen til den pågældende aldersgruppe. Tilskuddene skal ydes indtil det tidspunkt, hvor kommunalbestyrelsen kan tilbyde en plads og forældrene er frigjort fra betaling for anden pasning. Det fremgår videre, at kommunalbestyrelsen med virkning fra den 1. i den følgende måned skal hæve tilskuddet efter dagtilbudslovens § 32, stk. 1, og § 33, stk. 1, til mindst 78 pct. for alle børn i dagtilbud i kommunen, indtil pasningsgarantien igen opfyldes og kommunalbestyrelsen har fastsat nye tilskudsprocenter og egenbetalingsandele. Hvis kommunalbestyrelsen ikke efterlever dette, skal kommunalbestyrelsen tilbagebetale det beløb til forældrene, som tilskuddet uretmæssigt ikke er blevet forhøjet med. Kommunalbestyrelsen kan i ganske særlige tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen ikke kan tilbyde en plads inden for fristerne, undlade at forhøje tilskudsprocenten, hvis kommunalbestyrelsen inden for yderligere 1 måned kan anvise en plads til barnet.

Det følger af dagtilbudslovens § 26, at kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om optagelse i et dagtilbud efter lovens § 19, stk. 2-4, eller § 21, stk. 2 og 3. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at selvejende og udliciterede daginstitutioner og private dagplejere helt eller delvis selv skal træffe afgørelse om optagelse i institutionen. Privatinstitutioner træffer selv afgørelse om optagelse i privatinstitutionen.

Efter dagtilbudslovens § 28 har alle børn adgang til at blive optaget i et dagtilbud efter lovens § 19, stk. 2-4, og § 21, stk. 2 og 3, i en anden kommune end opholdskommunen fra det tidspunkt, hvor forældrene har fået tilsagn om et tilskud fra opholdskommunen til brug for dagtilbud. Kommunalbestyrelsen kan beslutte at lukke ventelisten for optagelse af børn fra andre kommuner af kapacitetsmæssige årsager og under væsentlige hensyn til børn fra kommunen. Det gælder imidlertid, at alle børn i forbindelse med flytning til en anden kommune har ret til at bevare en plads i et dagtilbud.

Efter lovens § 29, stk. 1, gælder det, at kommunalbestyrelsen ikke kan opsigte børn, der er optaget i et dagtilbud efter lovens § 19, stk. 2-4, og § 21, stk. 2 og 3, medmindre barnet tilbydes et andet tilsvarende dagtilbud eller et andet relevant tilbud. Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med kommunalbestyrelsens forsyningsforpligtelse og pasningsgarantien, hvorefter kommunalbestyrelsen skal stille et dagtilbud til rådighed på alle hverdage med undtagelse af den 5. juni og den 24. december.

Det følger af dagtilbudslovens § 30, at børne- og undervisningsministeren fastsætter regler om depositum og driftsgaranti, pasningsgaranti og frister for anvisning af plads, regler for lukning af ventelisten for optagelse af børn fra andre kommuner, m.v.

Reglerne om beregning af tilskud og forældrebetaling i dagtilbud er fastsat i dagtilbudslovens kapitel 5.

Det fremgår af lovens § 31, at kommunalbestyrelsen skal give forældre et tilskud pr. barn til brug for dagtilbud efter lovens § 19, stk. 2-4, og § 21, stk. 2. Tilskud og egenbetaling fastsættes på grundlag af dagtilbuddenes vedtagne budgetter. Midler fra puljer udmøntet af børne- og undervisningsministeren skal ikke indgå ved fastsættelsen af kommunens tilskud og forældrenes egenbetaling efter lovens § 32, stk. 2, 4 og 5, § 32 a, stk. 3 og 4, § 33, stk. 2, og § 34, stk. 3. Det følger dog, at børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om, at midler fra puljer udmøntet af børne- og undervisningsministeren i konkrete tilfælde skal indgå ved fastsættelsen af kommunens tilskud og forældrenes egenbetaling.

Det følger af dagtilbudslovens § 32, at kommunalbestyrelsens tilskud til forældre med børn i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal udgøre mindst 75 pct. og forældrenes egenbetaling højst 25 pct. af de budgetterede bruttodriftsudgifter. Tilskud og egenbetaling fastsættes på

grundlag af de budgetterede bruttodriftsudgifter for ophold i daginstitutioner, eksklusiv udgifter til et sundt frokostmåltid efter lovens § 16 a, stk. 1, og ejendomsudgifter, herunder husleje og vedligeholdelse. Det gælder videre, at hvis kommunalbestyrelsen træffer beslutning om, at et sundt frokostmåltid indgår som en del af dagtilbudsydelsen, skal kommunalbestyrelsens tilskud udgøre mindst 75 pct. og forældrenes egenbetaling højst 25 pct. af de budgetterede bruttodriftsudgifter, inklusive udgifter til et sundt frokostmåltid. Herudover gælder, at ved optagelse i kommunale, selvejende eller udliciterede daginstitutioner beregnes kommunalbestyrelsens tilskud og forældrenes egenbetaling på grundlag af de budgetterede bruttodriftsudgifter for den enkelte daginstitution eller på grundlag af de gennemsnitlige budgetterede bruttodriftsudgifter for daginstitutioner af samme type i kommunen.

Det fremgår af dagtilbudslovens § 32 a, at i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner med et sundt frokostmåltid efter lovens § 16 a, stk. 1, afholder forældrene udgiften til frokostmåltidet. Kommunalbestyrelsen kan beslutte at give et tilskud til at nedbringe forældrenes betaling. Det fremgår videre, at ved optagelse i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner, med et sundt frokostmåltid fastsættes forældrenes betaling og kommunalbestyrelsens eventuelle tilskud på grundlag af de budgetterede bruttodriftsudgifter til et sundt frokostmåltid eksklusiv ejendomsudgifter, herunder husleje og vedligeholdelse. Forældrenes betaling og kommunalbestyrelsens eventuelle tilskud fastsættes på grundlag af kommunalbestyrelsens vedtagne budget for et sundt frokostmåltid.

Det følger af dagtilbudslovens § 33, at tilskud til forældre med børn i kommunal dagpleje, skal udgøre mindst 75 pct. og forældrenes egenbetaling højst 25 pct. af de budgetterede bruttodriftsudgifter, eksklusiv ejendomsudgifter, herunder husleje og vedligeholdelse. Det følger videre, at ved optagelse i kommunal dagpleje, beregnes kommunalbestyrelsens tilskud og forældrenes egenbetaling på grundlag af de gennemsnitlige budgetterede bruttodriftsudgifter for den kommunale dagpleje.

Herudover fremgår det af dagtilbudslovens § 34, at kommunalbestyrelsen skal give et tilskud pr. barn til en privat dagpleje. Tilskuddet fastsættes af kommunalbestyrelsen, og forældrenes egenbetaling kan højst udgøre 25 pct. af den private dagplejes budgetterede bruttodriftsudgifter som aftalt med kommunalbestyrelsen. Kommunalbestyrelsens tilskud pr. barn og forældrenes egenbetaling fastsættes på grundlag af de budgetterede bruttodriftsudgifter for den enkelte private dagpleje.

Det følger af dagtilbudslovens § 35, at når en selvejende daginstitution ønsker at varetage administrationen, skal kommunalbestyrelsen give et administrationstilskud til den selvejende daginstitution. Administrationstilskuddet svarer til det gennemsnitlige administrationstilskud pr. barn, som kommunalbestyrelsen giver til selvejende og udliciterede daginstitutioner i kommunen. De nærmere regler for beregning af administrationstilskuddet er fastsat i bekendtgørelse om dagtilbud.

Det fremgår af dagtilbudslovens §§ 36-39, at kommunalbestyrelsen skal give et drifts-, bygnings- og administrationstilskud pr. barn, som er optaget i en privatinstitution. Tilskuddene skal, jf. lovens § 39, gives fra det tidspunkt, hvor forældrene har fået tilsagn om et tilskud til brug for dagtilbud og barnet er optaget i privatinstitutionen, og indtil barnets skolestart.

Driftstilskuddet skal, jf. lovens § 36, svare til de gennemsnitlige budgetterede nettodriftsudgifter eksklusive støttepædagogudgifter pr. barn i et alderssvarende dagtilbud i kommunen. Hvis driftstilskuddet er lavere end de gennemsnitlige budgetterede nettodriftsudgifter eksklusive støttepædagogudgifter pr. barn i en alderssvarende daginstitution kan driftstilskuddet til privatinstitutioner fastsættes, så det svarer til dette niveau. Hvis kommunalbestyrelsen giver tilskud til et sundt frokostmåltid efter lovens § 16 a, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen tillige give et tilskud pr. barn, der er optaget i privatinstitutionen. Tilskuddet, som skal anvendes til at nedbringe forældrenes betaling til et sundt frokostmåltid, skal svare til det tilskud, som kommunalbestyrelsen, jf. lovens § 32 a, stk. 2, giver pr. barn, der modtager et sundt frokostmåltid for den aldersgruppe, som barnet tilhører. I bekendtgørelse om dagtilbud er der fastsat regler om beregning af driftstilskud til privatinstitutioner, der er oprettet af det tyske mindretal.

Bygningstilskuddet skal, jf. dagtilbudslovens § 37, mindst svare til de gennemsnitlige ejendomsrelaterede udgifter pr. barn i samme aldersgruppe i de selvejende og udliciterede daginstitutioner i kommunen. De nærmere regler herfor er fastsat i bekendtgørelse om dagtilbud.

Herudover gælder, at hvis en privatinstitution ønsker at varetage administrationen selv, så skal kommunen give et administrationstilskud, der svarer til det gennemsnitlige administrationstilskud pr. barn, som kommunalbestyrelsen giver til selvejende og udliciterede daginstitutioner i kommunen. De nærmere regler herfor er fastsat i bekendtgørelse om dagtilbud.

Privatinstitutioner fastsætter, jf. dagtilbudslovens § 40, selv forældrebetalingen.

Efter dagtilbudslovens §§ 41 og 42 kan forældre ved plads i et dagtilbud i en anden kommune få et tilskud med fra opholdskommunen til pladsen. Tilskuddet skal, jf. lovens § 40, stk. 2, beregnes, så det svarer til de gennemsnitlige budgetterede nettodriftsudgifter pr. plads for dagtilbud i opholdskommunen som beregnet for den aldersgruppe, barnet tilhører. Tilskuddet kan dog højst svare til opholdskommunens tilskudsprocent for aldersgruppen beregnet af de budgetterede bruttodriftsudgifter pr. plads i det benyttede dagtilbud i institutionskommunen som beregnet i institutionskommunen. Det følger videre, at hvis kommunalbestyrelsen giver tilskud efter lovens § 32 a, stk. 2, til et sundt frokostmåltid efter lovens § 16 a, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen i opholdskommunen tillige give et tilskud pr. barn, der er optaget i en daginstitution i en anden kommune, når der er et sundt frokostmåltid efter lovens § 16 a, stk. 1, i daginstitutionen i den anden kommune. Dette tilskud, som skal anvendes til at nedbringe forældres betaling for frokostmåltidet, skal svare til det tilskud efter § 32 a, stk. 2, som kommunalbestyrelsen giver pr. barn, der modtager et sundt frokostmåltid, for den aldersgruppe, som barnet tilhører. Opholdskommunen skal betale tilskuddet direkte til institutionskommunen, og forældrene skal betale forskellen mellem tilskuddet fra opholdskommunen og bruttodriftsudgiften pr. plads i det benyttede dagtilbud som beregnet i institutionskommunen efter lovens §§ 31-34.

Kommunalbestyrelsen i opholdskommunen kan, jf. dagtilbudslovens § 42, beslutte at give et ekstra tilskud til institutionskommunen for enten at reducere institutionskommunens udgifter, reducere egenbetalingen eller begge dele. Dette ekstra tilskud skal ligeledes betales direkte til institutionskommunen.

Det følger af dagtilbudslovens § 43, at kommunalbestyrelsen under visse omstændigheder skal give et ekstra tilskud med til pladsen i dagtilbuddet. Det omfatter søskendetilskud til forældre med mere end et barn i dagtilbud, fritidshjem, SFO (skolefritidsordning) eller privat pasning med tilskud efter lovens § 80, økonomisk fripladstilskud under hensyn til forældrenes økonomiske forhold, behandlingsmæssigt fripladstilskud, når et barn med betydelig og varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne af behandlingsmæssige grunde har ophold i et dagtilbud, socialpædagogisk fripladstilskud, når ophold i dagtilbud må anses som særlig påkrævet af sociale eller pædagogiske grunde og betalingsspørgsmålet vanskeliggør barnets optagelse eller

forbliven i et dagtilbud, og tilskud, når et barn med behov for sprogstimulering er optaget i et sprogstimulerings tilbud i form af en plads i et dagtilbud 30 timer om ugen, jf. lovens § 11, stk. 8.

Det gælder videre, at hvis kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om at give et søskendetilskud, økonomisk fripladstilskud, behandlingsmæssigt fripladstilskud eller socialpædagogisk fripladstilskud efter lovens § 43, stk. 1, nr. 1-4, til nedsættelse af forældrenes egenbetaling til en plads i en daginstitution, skal kommunalbestyrelsen tillige give de pågældende forældre med børn i daginstitutioner, hvor der er et sundt frokostmåltid efter lovens § 16 a, stk. 1, et søskendetilskud, økonomisk fripladstilskud, behandlingsmæssigt fripladstilskud eller socialpædagogisk fripladstilskud til frokostmåltidet.

Det følger af dagtilbudslovens § 44, at børne- og undervisningsministeren fastsætter regler om tilskud og egenbetaling efter bestemmelserne i lovens kapitel 5, herunder regler om anvendelse af indkomstregisteret ved indtægtsregulering af økonomisk fripladstilskud, regler for tilbagebetaling og efterbetaling af økonomisk fripladstilskud og regler for det tyske mindretal. Reglerne er fastsat i bekendtgørelse om dagtilbud.

Reglerne om private pasningsordninger og tilskud til brug for betaling af pladser i denne type af tilbud er fastsat i dagtilbudslovens kapitel 14 og 15.

Det følger af dagtilbudslovens § 78, at etablering og drift af private pasningsordninger, der drives uden offentlige midler og finansieres helt eller delvis ved betaling fra forældrene, kræver tilladelse fra kommunalbestyrelsen, hvis der modtages flere end to børn. Kommunalbestyrelsen skal føre tilsyn med forholdene i den private pasningsordning.

Det fremgår videre af dagtilbudslovens § 80, at kommunalbestyrelsen skal give forældre med børn i alderen 24 uger og indtil barnets skolestart mulighed for at vælge et økonomisk tilskud til privat pasning i stedet for at benytte en plads i et dagtilbud. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at der kun gives et tilskud til privat pasning til forældre med børn i en bestemt del af aldersgruppen. Kommunalbestyrelsen kan ligeledes beslutte at give et tilskud til privat pasning til forældre med børn under 24 uger.

Det følger af dagtilbudslovens § 81, stk. 1, 1. pkt., at kommunalbestyrelsen skal godkende aftalen om privat pasning mellem forældrene og den private

pasningsordning og føre løbende tilsyn med ordningen, herunder med, om pasningen er tilrettelagt efter lovens § 81 a, stk. 1 og 2, og § 81 b, stk. 1.

I dagtilbudslovens § 81 a og § 81 b er fastsat indholdsmæssige krav til de private pasningsordninger.

Det fremgår af lovens § 81 a, stk. 1, at den private pasningsordning skal tilrettelægges, så den fremmer børns læring gennem trygge læringsmiljøer. Arbejdet med læringsmiljøer skal indholdsmæssigt stå mål med kravene til læring og læringsmiljøer i dagtilbud, jf. dagtilbudslovens § 8, ligesom arbejdet med læringsmiljøer i den enkelte private pasningsordning skal tage udgangspunkt i børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger. Kravet gælder ikke for fleksibel pasning, der indgår i kombinationstilbud efter lovens § 85 a. Kommunalbestyrelsen skal endvidere give dispensation fra kravet, hvis forældrene anmoder om det, forældrene er arbejdsgiver for den private passer og den private pasning er en midlertidig ordning. Kommunalbestyrelsen fastsætter perioden for dispensationen i op til 1 år ud fra den enkelte families behov, hvor forældrene dog har ret til dispensation i mindst 6 måneder.

Det fremgår videre, at private pasningsordninger, jf. dagtilbudslovens § 81 a, stk. 2, skal tilrettelægges, så børn sikres medbestemmelse, medansvar og forståelse for og oplevelse med demokrati. Den private pasning skal som led heri bidrage til at udvikle børns selvstændighed, evner til at indgå i forpligtende fællesskaber og samhørighed med og integration i det danske samfund.

Herudover følger det af dagtilbudslovens § 81 b, at hovedsproget i private pasningsordninger skal være dansk. Dette omfatter dog ikke private pasningsordninger, som er oprettet af det tyske mindretal. Kravet om dansk som hovedsprog indebærer, at det som led i godkendelsen af en pasningsaftale efter lovens § 81, stk. 1, skal dokumenteres, at den private passer har tilstrækkelige danskundskaber til at udvikle barnets dansksproglige kompetencer. Kommunalbestyrelsen kan som led i godkendelsen af en pasningsaftale, i helt særlige tilfælde beslutte, at hovedsproget kan være et andet end dansk, såfremt det vurderes ikke at have integrationsmæssige konsekvenser.

Tilskuddet til privat pasning kan, jf. dagtilbudslovens § 82, gives fra det tidspunkt, hvor barnet efter opholdskommunens retningslinjer for optagelse kan få en plads i et dagtilbud, og aftalen om privat pasning er godkendt af kommunalbestyrelsen. Tilskuddet skal udbetales første gang for den måned,

hvor den private pasning påbegyndes, mens det udbetales sidste gang for den måned, i hvilken retten til tilskuddet til privat pasning ophører.

Det er kommunalbestyrelsen, der, jf. dagtilbudslovens § 83, fastsætter tilskuddet til privat pasning. Tilskuddet fastsættes ens for alle børn inden for samme aldersgruppe og skal mindst udgøre 75 pct. af den billigste budgetterede nettodriftsudgift pr. plads eksklusive udgifter til støttepædagog, i et dagtilbud til samme aldersgruppe i kommunen. Tilskuddet kan dog højst udgøre 75 pct. af forældrenes dokumenterede udgifter til den private pasningsordning. Det følger videre, at hvis kommunalbestyrelsen giver tilskud efter lovens § 32 a, stk. 2, til et sundt frokostmåltid efter lovens § 16 a, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen tillige give et tilskud pr. barn, der er optaget i en institutionslignende privat pasningsordning, når der er et frokostmåltid i ordningen. Tilskuddet skal svare til det tilskud efter lovens § 32 a, stk. 2, som kommunalbestyrelsen giver pr. barn, der modtager et sundt frokostmåltid efter lovens § 16 a, stk. 1, for den aldersgruppe, som barnet tilhører.

Det fremgår af dagtilbudslovens § 84, stk. 2, at tilskud til privat pasning ikke indgår ved beregning af ydelser efter den sociale lovgivning eller lovgivningen om uddannelsesstøtte.

Kommunalbestyrelsen skal, jf. dagtilbudslovens § 85, efter ansøgning give et yderligere tilskud som søskendetilskud til forældre med mere end et barn i dagtilbud, fritidshjem, SFO (skolefritidsordning) eller privat pasning. Børne- og undervisningsministeren fastsætter regler om søskendetilskud. Reglerne er fastsat i bekendtgørelse om dagtilbud

Det følger af dagtilbudslovens § 92, at kommunalbestyrelsen opkræver betaling for ydelser m.v. efter dagtilbudsloven. Det følger videre, at privatinstitutioner, private fritidshjem og private pasningsordninger, jf. § lovens 19, stk. 5, § 52, stk. 5, og §§ 78 og 80, selv opkræver betaling for ydelser, som privatinstitutioner, private fritidshjem og private pasningsordninger tilbyder efter loven. Det fremgår videre, at børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om betaling og opkrævning af gebyr ved ikke rettidig betaling for ydelser efter denne lov. Der kan herunder fastsættes regler om bortfald af en betalingsaftale, hvis skyldneren trods påkrav udebliver med en ydelse efter aftalen. Reglerne er fastsat i bekendtgørelse om opkrævning og regulering af forældrebetaling for en plads i dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge.

Det fremgår af dagtilbudslovens § 93, at tilskud, som kommunalbestyrelsen har ydet efter dagtilbudsloven, skal tilbagebetales, når modtageren mod bedre vidende har undladt at give oplysninger som krævet i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område eller modtaget tilskud efter dagtilbudsloven uden at være berettiget til det. Det følger dog af lovens § 93 a, at tilbagebetaling af for meget tildelt økonomisk fripladstilskud og efterbetaling af for lidt tildelt økonomisk fripladstilskud, jf. lovens § 43, stk. 1, nr. 2, § 63, nr. 2, og § 76, stk. 1, nr. 1, uanset dette skal ske som følge af indtægtsregulering, jf. bestemmelser fastsat i medfør af §§ 44, 64 og 77. De konkrete regler herfor er fastsat i bekendtgørelse om dagtilbud. Det følger videre, jf. dagtilbudslovens § 93, stk. 2, at krav på tilbagebetaling bortfalder, når der er gået 5 år efter tilskuddets ophør, uden at der efter reglerne i dagtilbudslovens § 94 har været økonomisk mulighed for at gennemføre kravet. Hvis tilbagebetalingskravet overdrages til restanceinddrivelsesmyndigheden, gælder dette dog ikke fra restanceinddrivelsesmyndighedens modtagelse af kravet. Fra modtagelsen finder forældelsesloven anvendelse, idet forældelse dog tidligst indtræder 3 år efter tilbagebetalingskravets modtagelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, jf. § 18 a, stk. 7, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Tilbagesendes tilbagebetalingskravet til kommunen, finder kravet på ny anvendelse.

Herudover fremgår det af dagtilbudslovens § 93, stk. 3, at børne- og undervisningsministeren efter forhandling med skatteministeren fastsætter nærmere regler om kommunens opkrævning af tilbagebetalingsbeløb for hhv. børn i dagtilbud indtil skolestart. Det kan herunder fastsættes, at en betalingsaftale bortfalder, hvis skyldneren trods påkrav udebliver med ydelser. Reglerne er fastsat i bekendtgørelse om kommunalbestyrelsens opkrævning af tilbagebetalingskrav efter dagtilbudslovens § 93, stk. 3.

Det følger af dagtilbudslovens § 94, at skyldige beløb efter dagtilbudsloven inddrives af restanceinddrivelsesmyndigheden. Det gælder dog ikke skyldige beløb, der tilkommer privatinstitutioner, private fritidshjem og private pasningsordninger efter lovens § 19, stk. 5, § 52, stk. 5, og §§ 78 og 80.

I dagtilbudslovens kapitel 18 er fastsat regler om ophør af udbetaling af tilskud i visse særlige tilfælde.

Det fremgår af lovens § 95, at udbetaling af tilskud til pasning af egne børn efter lovens § 86 ophører for en forælder, som bevidst unddrager sig straf- og forfølgning her i landet i tilfælde, hvor den pågældende er varetægtsfængslet, politiet eftersøger den pågældende med henblik på varetægtsfængsling

eller der foreligger en varetægtsfængslingskendelse. Det fremgår videre, at udbetaling af tilskud efter lovens § 86 ophører for en forælder, som bevidst unddrager sig straffuldbyrdelse her i landet, hvis den pågældende er idømt en ubetinget fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse. Ophør af udbetaling af et bagudbetalt tilskud sker med virkning fra det tidspunkt, hvor forælderen unddrog sig strafforfølgning eller straffuldbyrdelse. Ophør af udbetaling af et forudbetalt tilskud sker med virkning for den måned, der følger efter den måned, hvor den pågældende forælder unddrog sig strafforfølgning eller straffuldbyrdelse. Efterfølges en strafforfølgning ikke af en domfældelse, efterbetales den del af ydelsen, der ikke er udbetalt, mens forælderen unddrog sig strafforfølgning. Tilskuddet efterbetales dog ikke til afdødes bo, hvis forælderen afgår ved døden, inden der er afsagt dom i sagen.

Herudover fremgår det af lovens § 96, at politiet eller Kriminalforsorgen skal underrette kommunalbestyrelsen om unddragelsen, når myndigheden formoder, at en person, der bevidst unddrager sig strafforfølgning eller straffuldbyrdelse her i landet og samtidig modtager tilskud, som er omfattet af lovens § 86.

I dagtilbudslovens kapitel 19 er fastsat regler om klagemuligheder.

Det fremgår af lovens § 97, at kommunalbestyrelsens afgørelser efter dagtilbudsloven, medmindre andet er fastsat i loven eller lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, kan indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

I dagtilbudslovens kapitel 20 er fastsat regler om, hvem der finansierer udgifter til dagtilbud.

Det fremgår af lovens § 98, at kommunalbestyrelsen endeligt afholder udgifter til tilsyn og administration, der påhviler kommunalbestyrelsen efter dagtilbudsloven. Kommunalbestyrelsen afholder endvidere endeligt udgifter efter loven, medmindre andet er fastsat i lovens bestemmelser.

Det fremgår videre, jf. dagtilbudslovens § 99, at staten afholder udgifter til en udlænding, der har fået opholdstilladelse efter visse bestemmelser i udlændingeloven m.v. Staten afholder en kommunes udgifter efter dagtilbudslovens til udlændinge, som inden 12 måneder efter datoen for opholdstilladelse

delsen på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktions-
evne anbringes i døgnophold, dog kun indtil den pågældende i en sammen-
hængende periode på 2 år har klaret sig selv, og udlændinge, når tilladelsen
er meddelt en mindreårig asylsøger, dog længst indtil modtageren fylder 18
år eller barnets forældre får lovligt ophold her i landet.

Endelig er der i dagtilbudslovens kapitel 22 fastsat regler om tilskud til pul-
jeordninger. Puljeordninger har været under udfasning siden 2007.

Det fremgår af lovens § 101, at kommunalbestyrelsen til puljeordninger op-
rettet i perioden den 27. juni 1992 til den 31. december 1993 i tilknytning til
virksomheder beliggende i andre kommuner, skal yde et fast tilskud pr. barn,
der er optaget i ordningen. Tilskuddet skal svare til halvdelen af ordningens
driftsudgifter pr. plads, dog højst halvdelen af de gennemsnitlige driftsud-
gifter til dagtilbud for den pågældende aldersgruppe i kommunen. Kommu-
nalbestyrelsen kan efter aftale med virksomheden yde et højere tilskud.

Herudover fremgår af lovens § 102, at kommunalbestyrelsen til puljeord-
ninger, som kommunalbestyrelsen har indgået aftale med inden den 1. au-
gust 2007, og som ikke er omfattet af lovens § 101, skal give et tilskud pr.
barn i ordningen i henhold til den aftale, der er indgået med puljeordningen.
For begge typer af puljeordninger gælder, at bestemmelserne i dagtilbuds-
lovens afsnit I, II, III og VI finder anvendelse på ordningerne.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.3.1. i lovforslagets almindelige bemærknin-
ger.

Det foreslås i § 8, stk. 1, 1. pkt., at kommunalbestyrelsen vil kunne træffe
beslutning om, at dagtilbudslovens bestemmelser i afsnit I, II, II A, V og VI
helt eller delvis ikke vil skulle gælde for kommunen eller de tilbud i kom-
munen, som kommunalbestyrelsen udpeger. Retten til at bestemme, at reg-
lerne helt eller delvis ikke vil skulle gælde for kommunen eller de tilbud i
kommunen, som kommunalbestyrelsen udpeger, vil dog ikke kunne omfatte
de bestemmelser, som fremgår af den foreslåede § 8, stk. 2, jf. nedenfor.

Med forslaget vil kommunalbestyrelsen få mulighed for helt eller delvist at
fravige en række bestemmelser i dagtilbudsloven. Kommunalbestyrelsen
kan dog ikke fravige § 18, stk. 1 og stk. 3 om den centrale evaluerings- og
rådgivningsfunktion, da disse bestemmelser ikke er henlagt til kommunal
beslutning. Tilsvarende vil kommunalbestyrelsen ikke have kompetence til
at fravige kommende regler i dagtilbudsloven om indsamling af oplysninger

til børne- og undervisningsministeren, idet der ikke er tale om regler henlagt til kommunalbestyrelsen.

Kommunalbestyrelsen vil eksempelvis kunne beslutte, at fravige dagtilbudslovens § 3 a, stk. 2 og 3, hvorefter kommunalbestyrelsen skal fastsætte og offentliggøre kommunens rammer for dagtilbud, som bl.a. skal medvirke til udmøntningen af kommunens sammenhængende børnepolitik. Det skal bemærkes, at pligten til at udarbejde en sammenhængende børnepolitik, jf. § 19, stk. 2, i lov om social service består uændret.

Det betyder endvidere, at kommunalbestyrelsen f.eks. vil kunne beslutte helt eller delvist at fravige reglerne om den pædagogiske læreplan, jf. dagtilbudslovens §§ 8 og 9. Dette betyder, at kommuner og dagtilbud, som er udpeget af kommunalbestyrelsen, vil få mulighed for at tilrettelægge arbejdet med at sikre børns læring og udvikling på andre måder end via de form og indholdskrav, som ligger i den pædagogiske læreplan.

Det indebærer ligeledes, at kommunalbestyrelsen f.eks. vil kunne beslutte, at dagtilbudslovens regler om sprogvurdering og sprogstimulering, jf. lovens §§ 11 og 12, fraviges helt eller delvist. Det betyder f.eks., at kommunerne vil kunne nytænke tilrettelæggelsen af arbejdet med sprogvurdering og sprogstimulering, hvis det eksempelvis ønsker en anden form for forældreinddragelse eller lignende. Det er imidlertid væsentligt at bemærke, at forslaget ikke indebærer, at kommunalbestyrelsen vil kunne indføre yderligere pligter eller sanktioner end dem, som allerede gælder efter dagtilbudsloven i dag. Kommunalbestyrelsen vil eksempelvis ikke kunne indføre pligt med følgende sanktion om deltagelse i et obligatorisk sprogstimuleringsstilbud for tosprogede børn, som har et andet omfang end det nuværende. Kommunalbestyrelsen vil dog efter omstændighederne godt kunne opretholde de nuværende pligter og sanktioner, såfremt det kun er dele af reglerne om sprogvurdering og sprogstimulering, der fraviges. Dette vil dog i sidste ende afhænge af en konkret vurdering grundet den indbyrdes sammenhæng mellem bestemmelserne om sprogvurdering og sprogstimulering. Herudover skal det bemærkes, at kommunalbestyrelsen, såfremt den ikke ønsker at fravige dagtilbudslovens regler om obligatorisk sprogstimuleringsstilbud i form af en plads i et dagtilbud 30 timer om ugen, fortsat vil skulle anvende reglerne om beregning af tilskud til denne type af pladser i § 44 i bekendtgørelse om dagtilbud.

Forslaget indebærer også, at kommunalbestyrelsen vil kunne bestemme, at dagtilbudslovens regler om forældrebestyrelser, jf. dagtilbudslovens §§ 14-

16 vil kunne fraviges, såfremt de ønsker at organisere forældreindflydelsen på andre måder, som giver bedre mening lokalt. Dette vil dog ikke omfatte lovens § 16 stk. 4, som er gennemgået ovenfor.

Det indebærer herudover, at kommunalbestyrelsen vil kunne bestemme, at dagtilbudslovens regler om et sundt frokostmåltid og forældrearrangerede frokost- og madordninger, jf. dagtilbudslovens §§ 16 a-17, vil skulle fraviges helt eller delvist. Dette vil bl.a. kunne omfatte reglerne om, hvem der skal tilbydes måltidet, samt de regler, som vedrører processerne om fravalg af et sundt frokostmåltid. Reglerne om forældrearrangerede frokost- og madordninger vil kunne finde anvendelse, selvom kommunalbestyrelsen beslutter helt eller delvist at fravige reglerne om et sundt frokostmåltid. En kommunal fravigelse af reglerne herfor vil således kunne sidestilles med et fravalg af frokostmåltidet fra forældrenes side. Kommunalbestyrelsen vil fortsat skulle anvende de gældende regler om fastsættelse af tilskud og forældrebetaling til et sundt frokostmåltid og forældrearrangerede frokost- og madordninger i dagtilbudslovens § 32 a, samt kapitel 3-7 i bekendtgørelse om dagtilbud, såfremt kommunen ikke beslutter at fravige reglerne om et sundt frokostmåltid og reglerne om forældrearrangerede frokost- og madordninger.

Det indebærer også, at kommunalbestyrelsen vil kunne bestemme, at reglerne om fordeling i dagtilbud i dagtilbudslovens § 23, stk. 4, og § 26 a, vil skulle fraviges helt eller delvist. Det bemærkes i den forbindelse kommunalbestyrelsen ikke vil kunne indføre andre lignende procentsatser for optagelse af grupper af børn, som rækker ud over dagtilbudslovens nuværende optagelses- og fordelingsregler.

Forslaget indebærer ligeledes, at kommunalbestyrelsen bl.a. vil kunne bestemme, at dagtilbudslovens §§ 44 a-44 g om obligatorisk læringstilbud til 1-årige børn i udsatte boligområder vil skulle fraviges helt eller delvist. Det skal bemærkes, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne indføre andre pligter og sanktioner end dem, som findes i dagtilbudsloven i dag. Kommunalbestyrelsen vil eksempelvis ikke kunne indføre pligt med følgende sanktion i forhold til deltagelse i et timers obligatorisk læringstilbud med et andet indhold eller timetal. Kommunalbestyrelsen vil dog godt kunne opretholde pligt og sanktioner i forhold til dele af reglerne om obligatorisk læringstilbud, såfremt den kun ønsker delvis fravigelse af reglerne. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis kommunalbestyrelsen ønsker at opretholde pligten til barnets deltagelse i det 25 timers obligatoriske læringstilbud, men ikke øn-

sker at gennemføre forløb for forældrene, som de er beskrevet i dagtilbudsloven. Herudover vil det fortsat skulle gælde, at reglerne om beregning af tilskud m.v. til forældre med børn i obligatorisk læringstilbud, jf. kapitel 9 i bekendtgørelse om dagtilbud, vil skulle anvendes, såfremt kommunalbestyrelsen ikke beslutter at fravige dagtilbudslovens regler om obligatorisk læringstilbud.

Som følge af forslaget vil kommunalbestyrelsen bl.a. også kunne bestemme, at dagtilbudslovens regler om bl.a. ret til deltidsplads for forældre, som afholder fravær efter barselloven, jf. dagtilbudslovens § 27 b, ret til at ønske pladser og stå på venteliste til alle dagtilbud, jf. dagtilbudslovens § 27 c, samt ret til kombinationstilbud for forældre med skæve arbejdstider, jf. dagtilbudslovens § 85 a, vil skulle fraviges helt eller delvist.

Hensigten med forsøget er bl.a., at kommunerne, herunder de enkelte dagtilbud, ledere og pædagogisk personale får betydelig frihed til at tilrettelægge dagtilbuddene i overensstemmelse med lokale prioriteringer, ønsker og behov til gavn for børnene og deres forældre.

Herudover foreslås det i § 8, stk. 1, 2. pkt., at kommunalbestyrelsens beslutning om, at reglerne i dagtilbudsloven helt eller delvis ikke vil skulle gælde for kommunen eller enkelte udpegede tilbud i kommunen, alene vil kunne vedrøre tilbud, som er oprettet efter lovens afsnit II, II A og V. Det følger således af forslaget, at kommunalbestyrelsen alene vil kunne bestemme, at dagtilbudslovens regler vedrørende dagtilbud, obligatoriske læringstilbud samt private pasningsordninger helt eller delvist fraviges. Dette gælder også for så vidt angår regler i dagtilbudsloven, som f.eks. både vedrører dagtilbud, fritidshjem og klubtilbud m.v., hvor en kommunal beslutning om hel eller delvis fravigelse i dette tilfælde alene vil kunne vedrøre dagtilbuddene i kommunen. Forslaget indebærer således også, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne bestemme, at dagtilbudslovens regler, som vedrører fritidshjem og klubtilbud m.v., helt eller delvist fraviges.

Den foreslås videre i § 8, stk. 1, 3. pkt., at kommunalbestyrelsen vil kunne træffe forskellige beslutninger for forskellige tilbud i kommunen. Dette indebærer, at kommunalbestyrelsen f.eks. vil kunne bestemme, at nogle tilbud i kommunen vil være omfattet af alle dagtilbudslovens regler, mens andre tilbud helt eller delvist vil kunne fravige reglerne, jf. dog den foreslåede § 8, stk. 2. Forslaget indebærer således, at forældre, som har børn i tilbud i kommunen, vil kunne opleve, at der vil gælde forskellige regler afhængig af, hvilket tilbud deres barn er optaget.

Endelig foreslås det i § 8, stk. 1, 4. pkt., at for så vidt angår tilbud, der er drevet af private leverandører efter dagtilbudslovens § 19, stk. 3-5, § 21, stk. 3, og § 78, vil kommunalbestyrelsens beslutning om, at udvalgte regler i dagtilbudsloven helt eller delvist ikke vil skulle gælde, alene kunne træffes efter anmodning fra tilbuddet. Det følger således af forslaget, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne træffe beslutning om hel eller delvis fravigelse af regler i dagtilbudsloven i forhold til en selvejende eller udliciteret daginstitution, en privatinstitution eller en privat dagpleje eller en privat pasningsordning, hvis tilbuddet ikke selv har anmodet om det.

Det foreslås i § 8, stk. 2, at kommunalbestyrelsen i sin beslutning efter den foreslåede § 8, stk. 1, 1. pkt., ikke vil kunne bestemme, at dagtilbudslovens § 2, stk. 2, § 3 a, stk. 1 og 4, §§ 4 og 5, § 7, § 16, stk. 4, § 19, § 20, stk. 1, § 21, § 22 a, § 23, stk. 1-3, §§ 24-26, § 28, § 29, stk. 1, § 31, stk. 1-3, §§ 32-43, § 78, § 80, § 81, stk. 1, 1. pkt., § 81 a, § 81 b, §§ 82 og 83, § 84, stk. 2, § 85, stk. 1, § 92, stk. 1, § 93, stk. 1 og 2, § 93 a, §§ 94-99 og §§ 101 og 102 fraviges for kommunen eller tilbud udpeget af kommunalbestyrelsen.

Det følger således af forslaget, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne fravige reglen om, at det, jf. dagtilbudslovens § 2, stk. 2, alene er forældre med lovligt opholdssted her i landet, der har ret til ydelser efter dagtilbudsloven.

Det følger herudover, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne fravige reglerne i dagtilbudslovens § 3 a, stk. 1 og 4, om, at kommunalbestyrelsen har ansvaret for dagtilbuddene, samt at dagtilbud skal medvirke til at yde særlig støtte til de børn i dagtilbud, der har behov herfor.

Det følger ligeledes, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne fravige dagtilbudslovens § 4, hvor det i stk. 1 bl.a. fremgår, at kommunalbestyrelsen skal sørge for det nødvendige antal pladser i dag-, fritids- og klubtilbud, herunder det nødvendige antal pladser i dagtilbud 30 timer om ugen til børn omfattet af § 11, stk. 8, og obligatorisk læringstilbud 25 timer om ugen til børn omfattet af § 44 a samt andre socialpædagogiske fritidstilbud. Dog vil kommunalbestyrelsen ikke skulle stille det nødvendige antal pladser i dagtilbud 30 timer om ugen til børn omfattet af § 11, stk. 8, og obligatorisk læringstilbud 25 timer om ugen til børn omfattet af § 44 til rådighed, såfremt kommunalbestyrelsen vælger at fravige de to bestemmelser.

Kommunalbestyrelsen vil heller ikke kunne fravige lovens § 4, stk. 2 og 3, hvoraf det fremgår, at kommunalbestyrelsen skal sikre, at børn og unge under 18 år, der har behov for støtte i et dag-, fritids- eller klubtilbud m.v. for at kunne trives og udvikle sig, tilbydes en sådan støtte i tilbuddet, samt at dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge under 18 år, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har et særligt behov for støtte, behandling m.v., der ikke kan dækkes gennem ophold i et af tilbuddene efter dagtilbudsloven, skal oprettes efter bestemmelserne i lov om social service.

Det følger ligeledes af forslaget, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne fravige dagtilbudslovens § 5, hvor det af stk. 1 fremgår, at kommunalbestyrelsen skal føre tilsyn med indholdet af tilbuddene efter dagtilbudsloven og den måde, hvorpå opgaverne udføres, herunder at de rammer og eventuelle prioriterede indsatser fastsat efter § 3 a efterleves. Kommunalbestyrelsen vil ligeledes ikke kunne fravige § 5, stk. 2, hvorefter kommunalbestyrelsen skal fastsætte og offentliggøre rammer for tilsynet. Kommunalbestyrelsen vil imidlertid ikke skulle føre tilsyn med, om tilbuddene udfører deres opgaver i overensstemmelse rammer og eventuelle prioriterede indsatser i lovens § 3 a, såfremt kommunalbestyrelsen beslutter at fravige disse bestemmelser.

Det følger samtidig af forslaget, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne fravige dagtilbudslovens § 7, som indeholder formålsbestemmelsen for dagtilbud. Det betyder, at alle dagtilbud fortsat vil skulle fremme børns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer, hvor legen er grundlæggende, og hvor der tages udgangspunkt i et børneperspektiv. Herudover vil alle dagtilbud i samarbejde med forældrene fortsat skulle give børn omsorg og understøtte det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse og bidrage til, at børn får en god og tryk opvækst. Alle børn i dagtilbud vil også fortsat skulle have et fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø, som fremmer deres trivsel, sundhed, udvikling og læring. Dagtilbuddene vil ligeledes fortsat skulle give børn medbestemmelse, medansvar og forståelse for og oplevelse med demokrati. Dagtilbud vil som led heri skulle bidrage til at udvikle børns selvstændighed, evner til at indgå i forpligtende fællesskaber og samhørighed med og integration i det danske samfund. Endelig vil alle dagtilbud fortsat i samarbejde med forældrene skulle sikre børn en god overgang fra hjem til dagtilbud. Dagtilbud vil endvidere i samarbejde med forældre og skole skulle sikre børn en god sammenhængende overgang mellem dagtilbud og fra dagtilbud til fritidstilbud og skole ved at udvikle og understøtte deres grundlæggende kompetencer og lysten til at lære.

Det følger ligeledes af forslaget, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne fravige dagtilbudslovens § 16, stk. 4, hvoraf det fremgår, at kommunalbestyrelsen ikke kan overlade opgaver med at føre tilsyn og beføjelser, der følger af kommunalbestyrelsens bevillings- og arbejdsgiverkompetence til en forældrebestyrelse i et dagtilbud.

Herudover følger det af forslaget, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne fravige dagtilbudslovens § 19, som beskriver mulighederne for at etablere daginstitutioner. Det vil således fortsat gælde, at daginstitutioner alene vil kunne etableres af kommunalbestyrelsen som kommunale daginstitutioner eller private leverandører som enten selvejende eller udliciterede daginstitutioner efter aftale eller som privatinstitutioner efter en godkendelsesmodel. Daginstitutioner vil ligeledes fortsat kunne oprettes med flere enheder, jf. lovens § 19, stk. 6.

Det følger også af forslaget, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne fravige dagtilbudslovens § 20, stk. 1, hvoraf det fremgår, at kommunalbestyrelsen i institutionskommunen skal godkende privatinstitutioner, og at en privatinstitution, som opfylder lovgivningens og kommunalbestyrelsens betingelser for godkendelse, har krav på godkendelse. Dette betyder, at privatinstitutioner også fortsat vil have etableringsret.

Som følge af forslaget vil kommunalbestyrelsen endvidere ikke kunne fravige dagtilbudslovens § 22, hvoraf det fremgår, at dagplejer alene vil kunne etableres af kommuner som kommunale dagplejer samt af en privat leverandør som privat dagpleje efter aftale med kommunalbestyrelsen.

Herudover følger det af forslaget, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne fravige dagtilbudslovens § 22 a, hvoraf det fremgår, at hovedsproget i dagtilbud, med undtagelse af daginstitutioner oprettet af det tyske mindretal, som udgangspunkt skal være dansk. Kommunalbestyrelsen vil således fortsat kun kunne beslutte, at hovedsproget i dagtilbud, jf. lovens § 22 a stk. 2, kan være engelsk, tysk eller fransk, hvis det efter en konkret vurdering skønnes, at det ikke vil medføre integrationsmæssige problemer. For selvejende daginstitutioner, privatinstitutioner og private dagplejere vil kommunalbestyrelsens fortsat alene kunne træffe beslutningen efter anmodning fra institutionen eller dagplejeren. Herudover vil det fortsat gælde, at for selvejende og udliciterede daginstitutioner og privat dagpleje, vil kommunalbestyrelsen skulle træffe beslutningen i forbindelse med indgåelsen af drifts-

aftalen eller ændringer heraf. Endelig vil det også fortsat gælde, at for privatinstitutioner vil kommunalbestyrelsen skulle træffe beslutningen som led i godkendelsen af institutionen. For allerede godkendte privatinstitutioner vil der fortsat kunne udarbejdes et tillæg til den eksisterende godkendelse.

Det følger ligeledes af forslaget, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne fravige bestemmelserne i dagtilbudslovens § 23, stk. 1-3, og §§ 24 og 25 vedrørende pasningsgaranti.

Det betyder bl.a., at alle børn, jf. lovens § 23, stk. 1-3, fortsat vil skulle have adgang til at blive optaget i et dagtilbud indtil skolestart, som er det tidspunkt, hvor barnet enten begynder i fritidshjem eller skolefritidsordning (SFO) forud for undervisningsstart, påbegynder hjemmeundervisning eller starter i børnehaveklasse. Kommunalbestyrelsen vil ligeledes fortsat skulle tilbyde forældre pasningsgaranti i et dagtilbud efter lovens § 19, stk. 2-4, eller § 21, stk. 2 og 3, på alle hverdage med undtagelse af den 5. juni og den 24. december. Kommunalbestyrelsen vil ligeledes fortsat have pligt til at anvise plads i et alderssvarende dagtilbud efter lovens § 19, stk. 2-4, eller § 21, stk. 2 og 3, til alle børn i aldersgruppen over 26 uger og indtil barnets skolestart. Dette vil dog ikke gælde dagtilbud, hvor hovedsproget er engelsk, tysk eller fransk. For forældre, som ønsker en plads i umiddelbar forlængelse af de 26 uger, vil kommunalbestyrelsen fortsat have en frist på yderligere 4 uger til at tilbyde en plads.

Det betyder også, at såfremt kommunalbestyrelsen, jf. dagtilbudslovens § 24, ikke kan anvise en plads i et dagtilbud senest fra den dato, hvor barnet skal anvises en plads efter lovens § 23, så vil det fortsat skulle betragtes det som brud på pasningsgarantien. Dette vil fortsat indebære, at kommunalbestyrelsen med virkning fra det tidspunkt, hvor pladsen skulle være til rådighed, vil skulle dække bruttodriftsudgifterne til en dagtilbudsplads i en anden kommune, jf. lovens § 28, dække udgifterne til en plads i en privatinstitution, jf. lovens § 19, stk. 5, eller privat pasning, jf. lovens § 80, eller give tilskud til pasning af egne børn, jf. lovens § 86. Det vil ligeledes fortsat gælde, at eventuelle tilskud til at dække udgifterne til en plads i en privatinstitution, privat pasning og tilskud til pasning af egne børn maksimalt vil kunne svare til kommunens gennemsnitlige bruttodriftsudgifter pr. plads for dagtilbud i kommunen til den pågældende aldersgruppe. Det vil samtidig også gælde, at kommunalbestyrelsen vil skulle give tilskud til pasning af egne børn, uanset om kommunalbestyrelsen i øvrigt giver tilskud til pasning af egne børn efter lovens § 86, og uanset om tilskudsperioden er kortere end minimumsperioden, jf. lovens § 88, stk. 3. Endelig indebærer det fortsat, at

tilskud til forældre fortsat vil skulle ydes indtil det tidspunkt, hvor kommunalbestyrelsen kan tilbyde en plads og forældrene er frigjort fra betaling for anden pasning.

Det betyder ligeledes, at kommunalbestyrelsen ved manglende overholdelse af pasningsgarantien, jf. dagtilbudslovens § 25, med virkning fra den 1. i den følgende måned fortsat vil skulle hæve tilskuddet efter lovens § 32, stk. 1, og § 33, stk. 1, til mindst 78 pct. for alle børn i dagtilbud i kommunen, indtil pasningsgarantien igen opfyldes og kommunalbestyrelsen har fastsat nye tilskudsprocenter og egenbetalingsandele. Hvis kommunalbestyrelsen ikke efterlever dette, vil kommunalbestyrelsen fortsat skulle tilbagebetale det beløb til forældrene, som tilskuddet uretmæssigt ikke er blevet forhøjet med. Det vil dog fortsat også gælde, at i ganske særlige tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen ikke kan tilbyde en plads inden for fristerne, vil kommunalbestyrelsen kunne undlade at forhøje tilskudsprocenten, hvis kommunalbestyrelsen inden for yderligere 1 måned kan anvise en plads til barnet.

Det følger også af forslaget, at kommunalbestyrelsen ikke kan beslutte at fravige dagtilbudslovens § 26. Det betyder, at det fortsat vil være kommunalbestyrelsen, der som udgangspunkt vil skulle træffe afgørelse om optagelse i et dagtilbud efter lovens § 19, stk. 2-4, eller § 21, stk. 2 og 3. Det vil også fortsat gælde, at afgørelsen ikke vil kunne indbringes for anden administrativ myndighed. Kommunalbestyrelsen vil også fortsat kunne beslutte, at selvejende og udliciterede daginstitutioner og private dagplejere helt eller delvis selv vil skulle træffe afgørelse om optagelse i institutionen, ligesom det fortsat vil være privatinstitutioner, der skal træffe afgørelse om optagelse i privatinstitutionen.

Det følger også af forslaget, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne fravige dagtilbudslovens § 28, hvoraf det fremgår, at alle børn har adgang til at blive optaget i et dagtilbud efter lovens § 19, stk. 2-4, og § 21, stk. 2 og 3, i en anden kommune end opholdskommunen fra det tidspunkt, hvor forældrene har fået tilsagn om et tilskud fra opholdskommunen til brug for dagtilbud. Det vil ligeledes fortsat gælde, at kommunalbestyrelsen vil kunne beslutte at lukke ventelisten for optagelse af børn fra andre kommuner af kapacitetsmæssige årsager og under væsentlige hensyn til børn fra kommunen. Endelig vil det også fortsat gælde, at alle i forbindelse med flytning til en anden kommune vil have ret til at bevare en plads i et dagtilbud efter lovens § 19, stk. 2-4, og § 21, stk. 2 og 3.

Det følger ligeledes, at kommunalbestyrelsen, jf. dagtilbudslovens § 29, stk. 1, fortsat ikke vil kunne opsige børn, der er optaget i et dagtilbud efter lovens § 19, stk. 2-4, og § 21, stk. 2 og 3, medmindre barnet tilbydes et andet tilsvarende dagtilbud eller et andet relevant tilbud. Ved ”andet relevant tilbud” forstås, at kommunalbestyrelsen kan flytte et barn til et andet tilbud efter dagtilbudsloven eller anden lovgivning, forudsat at det pågældende tilbud må anses som relevant i forhold til bl.a. barnets alder, modenhed og behov for støtte. Dette vil eksempelvis være tilfældet, hvis barnet flyttes fra dagpleje til daginstitution, når det fylder 3 år, eller hvis barnet flyttes fra daginstitution til fritidshjem eller SFO i forbindelse med skolestart.

Herudover følger det af forslaget, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne fravige bestemmelserne i dagtilbudslovens §§ 31-35, som vedrører tilskud til dagtilbud i opholdskommunen.

Det betyder, jf. dagtilbudslovens § 31, at kommunalbestyrelsen i opholdskommunen fortsat vil skulle give forældre et tilskud pr. barn til brug for dagtilbud efter lovens § 19, stk. 2-4, og § 21, stk. 2, i opholdskommunen. Det vil ligeledes fortsat gælde, at tilskud og egenbetaling vil skulle fastsættes på grundlag af dagtilbuddenes vedtagne budgetter. Det vil imidlertid også fortsat gælde, at midler fra puljer udmøntet af børne- og undervisningsministeren som udgangspunkt ikke vil skulle indgå ved fastsættelsen af kommunens tilskud og forældrenes egenbetaling efter lovens § 32, stk. 2, 4 og 5, § 32 a, stk. 3 og 4, § 33, stk. 2, og § 34, stk. 3.

Det betyder ligeledes, at kommunalbestyrelsens tilskud til forældre med børn i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner fortsat vil skulle udgøre mindst 75 pct. og forældrenes egenbetaling højst 25 pct. af de budgetterede bruttodriftsudgifter. Det vil også fortsat gælde, at ved optagelse i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner vil kommunalbestyrelsens tilskud og forældrenes egenbetaling skulle fastsættes på grundlag af de budgetterede bruttodriftsudgifter for ophold i daginstitutioner, eksklusive udgifter til et sundt frokostmåltid efter lovens § 16 a, stk. 1, og ejendomsudgifter, herunder husleje og vedligeholdelse. Det vil ligeledes fortsat gælde, at hvis kommunalbestyrelsen træffer beslutning om, at et sundt frokostmåltid indgår som en del af dagtilbudsydelsen, jf. dagtilbudslovens § 16 a, stk. 2, skal vil kommunalbestyrelsens tilskud skulle udgøre mindst 75 pct. og forældrenes egenbetaling højst 25 pct. af de budgetterede bruttodriftsudgifter, inklusive udgifter til et sundt frokostmåltid. Herudover vil det fortsat gælde, at ved optagelse i kommunale, selvejende og udlicite-

rede daginstitutioner, hvor et sundt frokostmåltid indgår som en del af dagtilbudsydelsen, vil kommunalbestyrelsens tilskud og forældrenes egenbetaling skulle fastsættes på grundlag af de budgetterede bruttodriftsudgifter for ophold i daginstitutioner, inklusive udgiften til et sundt frokostmåltid og eksklusiv ejendomsudgifter, herunder husleje og vedligeholdelse. Endelig vil det fortsat gælde, at ved optagelse i kommunale, selvejende eller udliciterede daginstitutioner vil kommunalbestyrelsens tilskud og forældrenes egenbetaling skulle beregnes på grundlag af de budgetterede bruttodriftsudgifter for den enkelte daginstitution eller på grundlag af de gennemsnitlige budgetterede bruttodriftsudgifter for daginstitutioner af samme type i kommunen.

Det følger ligeledes af forslaget, at såfremt reglerne om et sundt frokostmåltid efter lovens § 16 a ikke fraviges, så vil reglerne i lovens § 32 a om tilskud og forældrebetaling for et sundt frokostmåltid skulle finde anvendelse.

Det betyder, at det vil være forældrene, som afholder udgiften til et sundt frokostmåltid efter lovens § 16 a, stk. 1, i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner, hvor kommunalbestyrelsen dog fortsat vil kunne beslutte at give et tilskud til at nedbringe forældrenes betaling. Det vil ligeledes fortsat gælde, at ved optagelse i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner med et sundt frokostmåltid vil forældrenes betaling og kommunalbestyrelsens eventuelle tilskud skulle fastsættes på grundlag af de budgetterede bruttodriftsudgifter til et sundt frokostmåltid efter lovens § 16 a, stk. 1, eksklusiv ejendomsudgifter, herunder husleje og vedligeholdelse. Det vil også fortsat gælde, at ved optagelse i kommunale, selvejende eller udliciterede daginstitutioner med et sundt frokostmåltid vil forældrenes betaling og kommunalbestyrelsens eventuelle tilskud skulle beregnes på grundlag af de budgetterede bruttodriftsudgifter til et sundt frokostmåltid efter lovens § 16 a, stk. 1, for den enkelte daginstitution eller på grundlag af de gennemsnitlige budgetterede bruttodriftsudgifter til et sundt frokostmåltid for daginstitutioner af samme type i kommunen. Det vil ligeledes fortsat gælde, at forældrenes betaling og kommunalbestyrelsens eventuelle tilskud vil skulle fastsættes på grundlag af kommunalbestyrelsens vedtagne budget for et sundt frokostmåltid. Der vil fortsat ikke opkræves betaling for børn, der er omfattet af lovens § 16 a, stk. 2-4.

Det gælder ligeledes, jf. dagtilbudslovens § 33, at kommunalbestyrelsens tilskud til forældre med børn i kommunal dagpleje skal udgøre mindst 75 pct. og forældrenes egenbetaling højst 25 pct. af de budgetterede brutto-

driftsudgifter, eksklusive ejendomsudgifter, herunder husleje og vedligeholdelse. Det vil også fortsat gælde, at ved optagelse i kommunal dagpleje vil kommunalbestyrelsens tilskud og forældrenes egenbetaling skulle fastsættes på grundlag af de gennemsnitlige budgetterede bruttodriftsudgifter for den kommunale dagpleje.

Det betyder også, at kommunalbestyrelsen i opholdskommunen, jf. dagtilbudslovens § 34, fortsat vil skulle give et tilskud pr. barn i privat dagpleje. Tilskuddet vil fortsat skulle fastsættes af kommunalbestyrelsen, og forældrenes egenbetaling vil højst kunne udgøre 25 pct. af den private dagplejes budgetterede bruttodriftsudgifter som aftalt med kommunalbestyrelsen. Det vil ligeledes fortsat gælde, at ved optagelse i privat dagpleje vil kommunalbestyrelsens tilskud pr. barn og forældrenes egenbetaling skulle beregnes på grundlag af de budgetterede bruttodriftsudgifter for den enkelte private dagpleje.

Endelig betyder det, at når en selvejende daginstitution ønsker at varetage administrationen, så vil kommunalbestyrelsen fortsat skulle give et administrationstilskud til den selvejende daginstitution, jf. dagtilbudslovens § 35. Administrationstilskuddet vil fortsat skulle svare til det gennemsnitlige administrationstilskud pr. barn, som kommunalbestyrelsen giver til selvejende og udliciterede daginstitutioner i kommunen.

Det følger også af forslaget, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne fravige bestemmelserne om tilskud til privatinstitutioner i dagtilbudslovens §§ 36-40.

Det betyder, at kommunalbestyrelsen, jf. lovens § 36, fortsat vil skulle give et driftstilskud pr. barn, der optages i en privatinstitution, hvor tilskuddet vil skulle svare til de gennemsnitlige budgetterede nettodriftsudgifter eksklusive støttepædagogudgifter, jf. lovens § 4, stk. 2, pr. barn i et alderssvarende dagtilbud i kommunen efter lovens § 19, stk. 2-4, § 21, stk. 2 og 3, og §§ 31-34. Det vil ligeledes fortsat gælde, at hvis driftstilskuddet er lavere end de gennemsnitlige budgetterede nettodriftsudgifter eksklusive støttepædagogudgifter pr. barn i en alderssvarende daginstitution, så vil driftstilskuddet kunne fastsættes, så det svarer til dette niveau. Det vil også fortsat gælde, at hvis kommunalbestyrelsen giver tilskud efter lovens § 32 a, stk. 2, til et sundt frokostmåltid efter lovens § 16 a, stk. 1, så vil kommunalbestyrelsen tillige skulle give et tilskud pr. barn, der er optaget i en privatinstitution, når der er et sundt frokostmåltid efter lovens § 16 a, stk. 1, i privatinstitutionen. Dette tilskud vil skulle svare til det tilskud efter lovens § 32 a, stk. 2, som

kommunalbestyrelsen giver pr. barn, der modtager et sundt frokostmåltid for den aldersgruppe, som barnet tilhører. Tilskuddet vil skulle anvendes til at nedbringe forældrenes betaling til et sundt frokostmåltid.

Det betyder ligeledes, at kommunalbestyrelsen i opholdskommunen, jf. dagtilbudslovens § 37, fortsat vil skulle give et bygningstilskud pr. barn, der er optaget i en privatinstitution. Bygningstilskuddet vil mindst skulle svare til de gennemsnitlige ejendomsrelaterede udgifter pr. barn i samme aldersgruppe i de selvejende og udliciterede daginstitutioner i kommunen.

Det betyder samtidig, at når en privatinstitution ønsker at varetage administrationen, vil kommunalbestyrelsen i opholdskommunen, jf. dagtilbudslovens § 38, skulle give et administrationstilskud pr. barn, der er optaget i privatinstitutionen. Administrationstilskuddet vil skulle svare til det gennemsnitlige administrationstilskud pr. barn, som kommunalbestyrelsen giver til selvejende og udliciterede daginstitutioner i kommunen.

Det betyder videre, at kommunalbestyrelsen i opholdskommunen, jf. dagtilbudslovens § 39, vil skulle give tilskuddene til privatinstitutioner fra det tidspunkt, hvor forældrene har fået tilsagn om et tilskud til brug for dagtilbud og barnet er optaget i privatinstitutionen, og indtil barnets skolestart. Privatinstitutioner vil, jf. dagtilbudslovens § 40, ligeledes fortsat selv skulle fastsætte og offentliggøre forældrenes egenbetaling.

Det følger også af forslaget, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne fravige reglerne om tilskud til dagtilbud i anden kommune, jf. dagtilbudslovens §§ 41 og 42.

Det betyder, at kommunalbestyrelsen i opholdskommunen, jf. dagtilbudslovens § 41, fortsat vil skulle give et tilskud pr. barn, der optages i et dagtilbud efter lovens § 19, stk. 2-4, og § 21, stk. 2 og 3, i en anden kommune. Tilskuddet vil skulle beregnes, så det svarer til de gennemsnitlige budgetterede nettodriftsudgifter pr. plads for dagtilbud i opholdskommunen som beregnet for den aldersgruppe, barnet tilhører. Tilskuddet kan dog ligeledes fortsat højst svare til opholdskommunens tilskudsprocent for aldersgruppen beregnet af de budgetterede bruttodriftsudgifter pr. plads i det benyttede dagtilbud i institutionskommunen som beregnet i institutionskommunen, jf. lovens §§ 31-34. Det vil videre fortsat gælde, at hvis kommunalbestyrelsen giver tilskud efter lovens § 32 a, stk. 2, til et sundt frokostmåltid efter lovens § 16 a, stk. 1, så vil kommunalbestyrelsen i opholdskommunen tillige skulle give et tilskud pr. barn, der er optaget i en daginstitution i en anden kommune, når

der er et sundt frokostmåltid i daginstitutionen i den anden kommune. Tilskuddet vil skulle svare til det tilskud, som kommunalbestyrelsen giver pr. barn, der modtager et sundt frokostmåltid for den aldersgruppe, som barnet tilhører. Tilskuddet vil skulle anvendes til at nedbringe forældrenes betaling til et sundt frokostmåltid, og opholdskommunen vil skulle betale tilskuddet direkte til institutionskommunen. Det vil også fortsat gælde, at forældrene vil skulle skal betale forskellen mellem tilskuddet fra opholdskommunen og bruttodriftsudgiften pr. plads i det benyttede dagtilbud som beregnet i institutionskommunen, jf. dagtilbudslovens §§ 31-34.

Det betyder også, at når forældre vælger et dagtilbud i en anden kommune end opholdskommunen, vil kommunalbestyrelsen i opholdskommunen kunne beslutte at give et ekstra tilskud til institutionskommunen for enten at reducere institutionskommunens udgifter, reducere egenbetalingen eller begge dele. Opholdskommunen vil skulle betale det ekstra tilskud direkte til institutionskommunen.

Det følger ligeledes af forslaget, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne fravige, at dagtilbudslovens § 43 omkring søskendetilskud og fripladstilskud fraviges.

Det betyder, at kommunalbestyrelsen fortsat vil skulle give et søskendetilskud til forældre med mere end et barn i dagtilbud, fritidshjem, SFO (skolefritidsordning) eller privat pasning med tilskud efter lovens § 80, et økonomisk fripladstilskud under hensyn til forældrenes økonomiske forhold, et behandlingsmæssigt fripladstilskud, når et barn med betydelig og varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne af behandlingsmæssige grunde har ophold i et dagtilbud, et socialpædagogisk fripladstilskud, når ophold i dagtilbud må anses som særlig påkrævet af sociale eller pædagogiske grunde og betalingsspørgsmålet vanskeliggør barnets optagelse eller forbliven i et dagtilbud, og et tilskud, når et barn med behov for sprogstimulering er optaget i et sprogstimuleringstilbud i form af en plads i et dagtilbud 30 timer om ugen, jf. lovens § 11, stk. 8. Kommunalbestyrelsen vil ligeledes, når den har truffet afgørelse om at give et søskendetilskud, økonomisk fripladstilskud, behandlingsmæssigt fripladstilskud eller socialpædagogisk fripladstilskud til nedsættelse af forældrenes egenbetaling til en plads i en daginstitution, så vil kommunalbestyrelsen tillige skulle give de pågældende forældre med børn i daginstitutioner, hvor der er et sundt frokostmåltid efter lovens § 16 a, stk. 1, et søskendetilskud, økonomisk fripladstilskud, behandlingsmæssigt fripladstilskud eller socialpædagogisk fripladstilskud til frokostmåltidet.

Herudover følger det af forslaget, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne fravige dagtilbudslovens § 78 om etablering af private pasningsordninger. Det vil således fortsat gælde, at etablering og drift af private pasningsordninger, der drives uden offentlige midler og finansieres helt eller delvis ved betaling fra forældrene, vil kræve tilladelse fra kommunalbestyrelsen, hvis der modtages flere end to børn. Det vil ligeledes gælde, at kommunalbestyrelsen vil skulle føre tilsyn med forholdene i den private pasningsordning.

Det følger ligeledes, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne fravige nærmere definerede bestemmelser vedrørende tilskud og krav til privat pasning.

Det betyder bl.a., at kommunalbestyrelsen, jf. dagtilbudslovens § 80, fortsat vil skulle give forældre med børn i alderen 24 uger og indtil barnets skolestart mulighed for at vælge et økonomisk tilskud til privat pasning i stedet for at benytte en plads i et dagtilbud efter lovens § 19, stk. 2-4, eller § 21, stk. 2 og 3. Kommunalbestyrelsen vil kunne beslutte, at der kun gives et tilskud til privat pasning til forældre med børn i en bestemt del af aldersgruppen, ligesom de vil kunne beslutte at give et tilskud til privat pasning til forældre med børn under 24 uger. Det vil ligeledes fortsat gælde, at forældre til børn, der er optaget i et obligatorisk læringstilbud efter lovens § 44 a, stk. 1, og forældre, som forestår indsatsen efter lovens § 44 f, stk. 1, ikke vil have ret til tilskud til privat pasning.

Det betyder ligeledes, at kommunalbestyrelsen, jf. lovens § 81, stk. 1, 1 pkt., fortsat vil skulle godkende aftalen om privat pasning mellem forældrene og den private pasningsordning og føre løbende tilsyn med ordningen, herunder med, om pasningen er tilrettelagt efter de krav, som fremgår af lovens § 81 a, stk. 1 og 2, og § 81 b, stk. 1, og at den private pasningsordning alene anvender betegnelsen privat pasningsordning om ordningen i alle offentlige sammenhænge, jf. lovens § 78 a. Sidstnævnte vil ikke gælde, såfremt kommunalbestyrelsen har besluttet at, kravet i lovens § 78 a kan fraviges.

Det betyder også, at den private pasningsordning, jf. dagtilbudslovens § 81 a, vil skulle tilrettelægges, så den fremmer børns læring gennem trygge læringsmiljøer. Arbejdet med læringsmiljøer vil indholdsmæssigt skulle stå mål med kravene til læring og læringsmiljøer i dagtilbud, jf. lovens § 8, ligesom arbejdet med læringsmiljøer i den enkelte private pasningsordning vil skulle tage udgangspunkt i børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger. Det vil ligeledes fortsat gælde, at den private pasningsordning vil skulle tilrettelægges, så børn sikres medbestemmelse,

medansvar og forståelse for og oplevelse med demokrati. Den private pasning vil som led heri skulle bidrage til at udvikle børns selvstændighed, evner til at indgå i forpligtende fællesskaber og samhørighed med og integration i det danske samfund. Det vil samtidig fortsat gælde, at kravet om at fremme børns læring gennem trygge læringsmiljøer ikke vil gælde ikke for fleksibel pasning, der indgår i kombinationstilbud, ligesom kommunalbestyrelsen fortsat vil skulle give dispensation fra kravet, hvis forældrene anmoder herom, forældrene er arbejdsgiver for den private passer og den private pasning er en midlertidig ordning. Kommunalbestyrelsen fastsætter perioden for dispensationen i op til 1 år ud fra den enkelte families behov, hvor forældrene dog har ret til dispensation i mindst 6 måneder.

Det betyder ligeledes, at hovedsproget i private pasningsordninger, jf. dagtilbudslovens § 81 b, med undtagelse af pasningsordninger, der er oprettet af det tyske mindretal, fortsat skal være dansk. Det vil i den forbindelse skulle dokumenteres som led i godkendelsen af pasningsaftalen, at den private passer har tilstrækkelige danskundskaber til at udvikle barnets dansksproglige kompetencer. Kommunalbestyrelsen vil ligeledes fortsat som led i godkendelsen af en pasningsaftale i helt særlige tilfælde kunne beslutte, at hovedsproget vil kunne være et andet end dansk, såfremt det vurderes ikke at have integrationsmæssige konsekvenser.

Det betyder også, at tilskud til privat pasning, jf. dagtilbudslovens § 82, fortsat vil kunne gives fra det tidspunkt, hvor barnet efter opholdskommunens retningslinjer for optagelse kan få en plads i et dagtilbud efter lovens § 19, stk. 2-4, eller § 21, stk. 2 og 3, og aftalen om privat pasning er godkendt af kommunalbestyrelsen. Tilskuddet vil skulle udbetales første gang for den måned, hvor den private pasning påbegyndes, mens det vil skulle udbetales sidste gang for den måned, i hvilken retten til tilskuddet til privat pasning ophører.

Det betyder endvidere, at kommunalbestyrelsen, jf. dagtilbudslovens § 83, fortsat vil skulle fastsætte tilskuddet til privat pasning, hvor tilskuddet vil skulle fastsættes ens for alle børn inden for samme aldersgruppe. Tilskuddet vil skulle udgøre mindst 75 pct. af den billigste budgetterede nettodriftsudgift pr. plads eksklusive udgifter til støttepædagog, jf. lovens § 4, stk. 2, i et dagtilbud til samme aldersgruppe i kommunen. Tilskuddet vil dog fortsat højst kunne udgøre 75 pct. af forældrenes dokumenterede udgifter til den private pasningsordning. Det vil ligeledes fortsat gælde, at hvis kommunalbestyrelsen giver tilskud efter lovens § 32 a, stk. 2, til et sundt frokostmåltid efter lovens § 16 a, stk. 1, så vil kommunalbestyrelsen tillige skulle give et

tilskud pr. barn, der er optaget i en institutionslignende privat pasningsordning, når der er et frokostmåltid i ordningen. Tilskuddet vil skulle svare til det tilskud efter lovens § 32 a, stk. 2, som kommunalbestyrelsen giver pr. barn, der modtager et sundt frokostmåltid, for den aldersgruppe, som barnet tilhører.

Det betyder også, at tilskud til privat pasning, jf. dagtilbudslovens § 84, stk. 2, fortsat ikke vil kunne indgå ved beregning af ydelser efter den sociale lovgivning eller lovgivningen om uddannelsesstøtte.

Endelig betyder det, at kommunalbestyrelsen, jf. dagtilbudslovens § 85, fortsat efter ansøgning vil skulle give et yderligere tilskud som søskendetilskud til forældre med mere end et barn i dagtilbud, fritidshjem, SFO (skolefritidsordning) eller privat pasning.

Det følger ligeledes af forslaget, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne fravige regler om betaling og tilbagebetaling samt inddrivelse i dagtilbudslovens §§ 92-94.

Det betyder, at kommunalbestyrelsen fortsat vil skulle opkræve betaling for ydelser m.v. efter dagtilbudsloven. Dette vil dog fortsat ikke gælde privatinstitutioner, jf. lovens § 19, stk. 5, og private pasningsordninger, jf. lovens §§ 78 og 80, som fortsat selv vil skulle opkræve betaling for ydelser, som tilbydes efter dagtilbudsloven.

Det betyder ligeledes, jf. dagtilbudslovens § 93, at tilskud, som kommunalbestyrelsen har ydet efter dagtilbudsloven, som udgangspunkt fortsat vil skulle tilbagebetales, når modtageren mod bedre vidende har undladt at give oplysninger som krævet i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område eller modtaget tilskud uden at være berettiget til det. Det vil ligeledes fortsat gælde, at krav på tilbagebetaling bortfalder, når der er gået 5 år efter tilskuddets ophør, uden at der efter reglerne i lovens § 94 om inddrivelse har været økonomisk mulighed for at gennemføre kravet. Overdrages tilbagebetalingskravet til restanceinddrivelsesmyndigheden, vil dette fortsat ikke finde anvendelse fra restanceinddrivelsesmyndighedens modtagelse af kravet. Herudover vil det fortsat gælde, at fra modtagelsen vil forældelsesloven finde anvendelse, idet forældelse dog tidligst indtræder 3 år efter tilbagebetalingskravets modtagelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, jf. § 18 a, stk. 7, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Tilbagesendes tilbagebetalingskravet til kommunen, vil kravet på ny finde anvendelse.

Det betyder ligeledes, jf. dagtilbudslovens § 93 a, at tilbagebetaling af for meget tildelt økonomisk fripladstilskud og efterbetaling af for lidt tildelt økonomisk fripladstilskud, jf. lovens § 43, stk. 1, nr. 2, uanset lovens § 93, stk. 1, fortsat vil skulle ske som følge af indtægtsregulering, jf. bestemmelser fastsat i medfør af lovens § 44.

Endelig betyder det, jf. dagtilbudslovens § 94, at skyldige beløb efter dagtilbudsloven fortsat vil skulle inddrives af restanceinddrivelsesmyndigheden. Dette vil dog ikke gælde skyldige beløb, der tilkommer privatinstitutioner, jf. lovens § 19, stk. 5, og private pasningsordninger efter lovens §§ 78 og 80.

Det følger endvidere af forslaget, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne fravige bestemmelserne om ophør af udbetaling af tilskud i visse særlige tilfælde i dagtilbudslovens §§ 95 og 96.

Det betyder, jf. dagtilbudslovens § 95, at udbetaling af tilskud efter lovens § 86 vil skulle ophøre for en forælder, som bevidst unddrager sig strafforfølgning her i landet i tilfælde, hvor den pågældende er varetægtsfængslet, eller politiet eftersøger den pågældende med henblik på varetægtsfængsling eller der foreligger en varetægtsfængslingskendelse. Det betyder ligeledes, at udbetaling af tilskud efter lovens § 86 vil skulle ophøre for en forælder, som bevidst unddrager sig straffuldbydelse her i landet, hvis den pågældende er idømt en ubetinget fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse. Det betyder også, at ophør af udbetaling af et bagudbetalt tilskud vil skulle ske med virkning fra det tidspunkt, hvor forælderen unddrog sig strafforfølgning eller straffuldbydelse. Ophør af udbetaling af et forudbetalt tilskud vil skulle ske med virkning for den måned, der følger efter den måned, hvor den pågældende forælder unddrog sig strafforfølgning eller straffuldbydelse. Herudover vil det fortsat gælde, at hvis en strafforfølgning ikke efterfølges af en domfældelse, så vil den del af ydelsen, der ikke er udbetalt, skulle efterbetales, mens forælderen unddrog sig strafforfølgning. Tilskuddet vil dog ikke skulle efterbetales til afdødes bo, hvis forælderen afgår ved døden, inden der er afsagt dom i sagen.

Endelig betyder det, jf. lovens § 96, at politiet eller Kriminalforsorgen vil skulle underrette kommunalbestyrelsen om unddragelsen, når myndigheden formoder, at en person, der bevidst unddrager sig strafforfølgning, jf. lovens

§ 95, stk. 1, eller straffuldbyrdelse her i landet, jf. lovens § 95, stk. 2, samtidig modtager tilskud, som er omfattet af lovens § 86.

Det følger videre af forslaget, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne fravige dagtilbudslovens § 97 om klageadgang. Det vil således forsat være muligt for forældre at indbringe afgørelser efter dagtilbudsloven for ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, medmindre andet er fastsat i dagtilbudslovens eller lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Det følger samtidig af forslaget, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne fravige dagtilbudslovens regler om finansiering, jf. lovens §§ 98 og 99.

Det betyder, at kommunalbestyrelsen, jf. lovens § 98, forsat endeligt vil skulle afholde udgifter til tilsyn og administration, der påhviler kommunalbestyrelsen efter dagtilbudsloven. Kommunalbestyrelsen vil endvidere forsat endeligt skulle afholde udgifter efter dagtilbudsloven, medmindre andet er fastsat i lovens enkelte bestemmelser.

Herudover betyder det, jf. dagtilbudslovens § 99, at staten forsat vil skulle afholde udgifter til en udlænding, der har fået opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 7 eller 8, udlændingelovens § 9 b, udlændingelovens § 9 c, stk. 1, i umiddelbar forlængelse af en opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 b, udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 1 eller 2, som konsekvens af tilknytning til en i Danmark fastboende person, når denne person selv har fået opholdstilladelse efter en af de bestemmelser, der er nævnt i nr. 1-3, eller når tilknytningen kan føres tilbage til en sådan person, udlændingelovens § 9 c, stk. 1, når tilladelsen er givet til en person over 18 år, hvis fader eller moder har fået opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 eller 8, udlændingelovens § 9 c, stk. 1, når tilladelsen er meddelt en ægtefælle til eller et barn af en person med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 b og 9 c, stk. 1, i umiddelbar forlængelse af § 9 b, udlændingelovens § 9 c, når tilladelsen er meddelt en asylansøgende udlænding, udlændingelovens § 9 c, stk. 1, når tilladelsen er givet som konsekvens af en tilknytning til en mindreårig asylansøgende udlænding, som har fået opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 eller § 9 c, eller udlændingelovens § 9 e. Det vil ligeledes forsat gælde, at staten afholder en kommunes udgifter til udlændinge, som inden 12 måneder efter datoen for opholdstilladelsen på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne anbringes i døgnophold, dog kun indtil den pågældende i en sammenhængende periode på 2

år har klaret sig selv, og udlændinge, når tilladelsen er meddelt en mindre-årig asylsøger, dog længst indtil modtageren fylder 18 år eller barnets forældre får lovligt ophold her i landet.

Endelig følger det af forslaget, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne fravige reglerne om tilskud til puljeordninger i dagtilbudslovens §§ 101 og 102.

Det betyder, at kommunalbestyrelsen, jf. lovens § 101, til puljeordninger oprettet i perioden den 27. juni 1992 til den 31. december 1993 i tilknytning til virksomheder beliggende i andre kommuner vil skulle yde et fast tilskud pr. barn, der er optaget i ordningen. Tilskuddet vil skulle svare til halvdelen af ordningens driftsudgifter pr. plads, dog højst halvdelen af de gennemsnitlige driftsudgifter til dagtilbud for den pågældende aldersgruppe i kommunen. Kommunalbestyrelsen vil efter aftale med virksomheden kunne yde et højere tilskud. Herudover vil bestemmelserne i dagtilbudslovens afsnit I, II, III og VI fortsat finde anvendelse på puljeordninger efter denne bestemmelse.

Herudover betyder det, at kommunalbestyrelsen til puljeordninger, som kommunalbestyrelsen har indgået aftale med inden den 1. august 2007, og som ikke er omfattet af § 101, vil skulle give et tilskud pr. barn i ordningen i henhold til den aftale, der er indgået med puljeordningen. Også her vil det fortsat skulle gælde, at bestemmelserne i dagtilbudsloven afsnit I, II, III og VI fortsat vil finde anvendelse på puljeordninger efter denne bestemmelse.

Forslaget indebærer, at kommunalbestyrelsen vil kunne bestemme, at øvrige regler i dagtilbudsloven vil kunne fraviges for kommunen og tilbud udpeget af kommunalbestyrelsen, jf. det foreslåede § 8, stk. 1.

Endelig foreslås det i § 8, stk. 3, at børne- og undervisningsministeren kan bestemme, at kommunen eller tilbud i kommunen udpeget af kommunalbestyrelsen efter det foreslåede § 8, stk. 1, skal kunne fravige bestemte regler udstedt i medfør af dagtilbudslovens § 8, stk. 9, § 17, stk. 11, § 26 a, stk. 11, § 30, § 31, stk. 4, § 44, § 44 g, stk. 2, § 85, stk. 2, § 92, stk. 2, og § 93, stk. 3.

Forslaget betyder, at børne- og undervisningsministeren vil skulle fastsætte regler på bekendtgørelsesniveau, hvoraf det vil skulle fremgå, hvilke regler for dagtilbud m.v. der vil kunne fraviges helt eller delvist i de bekendtgørelser, som er udstedt i medfør af dagtilbudsloven. Dette vil omfatte bekendt-

gørelse om pædagogiske mål og indhold i de seks læreplanstemaer, bekendtgørelse om dagtilbud, bekendtgørelse om opkrævning og regulering af forældrebetaling for en plads i dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge og bekendtgørelse om kommunalbestyrelsens opkrævning af tilbagebetalingskrav efter dagtilbudslovens § 93, stk. 3.

Forslaget skal ses i sammenhæng med de foreslåede § 8, stk. 1 og 2, hvor det fremgår, hvilke bestemmelser i dagtilbudsloven, som kommunalbestyrelsen vil kunne beslutte, der vil skulle fraviges for kommunen eller tilbud i kommunen.

Forslaget indebærer, at der i relation til bekendtgørelse om pædagogiske mål og indhold i seks læreplanstemaer på bekendtgørelsesniveau forventes fastsat regler om, at kommunalbestyrelsen som følge af de foreslåede § 8, stk. 1 og 2, helt eller delvist vil kunne beslutte at fravige alle bestemmelser, som er fastsat i nedfør af dagtilbudslovens § 8, stk. 9, i den nævnte bekendtgørelse.

Forslaget indebærer ligeledes, at der i relation til bekendtgørelse om dagtilbud på bekendtgørelsesniveau forventes at ville blive fastsat regler om, at kommunalbestyrelsen som følge af de foreslåede § 8, stk. 1 og 2, ikke vil kunne beslutte helt eller delvist at fravige regler, som er fastsat i medfør af dagtilbudslovens § 30, § 31, stk. 4, § 44 og § 85, stk. 2, i bekendtgørelsen om bl.a. pasningsgaranti og beregning af tilskud og forældrebetaling. Det indebærer ligeledes, at det forventes fastsat, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne beslutte helt eller delvist at fravige regler beregning af tilskud til henholdsvis et sundt frokostmåltid samt obligatorisk læringstilskud, som er fastsat i bekendtgørelsen i medfør af dagtilbudslovens § 17, stk. 11, og § 44 g, stk. 2. Det vil dog skulle fastsættes som en undtagelse, at reglerne vil kunne fraviges, såfremt kommunalbestyrelsen har besluttet, at dagtilbudslovens regler herfor fraviges helt eller delvist. Endelig indebærer det, at det vil blive fastsat, at kommunalbestyrelsen vil kunne beslutte helt eller delvist at fravige bekendtgørelsens kapitel 10 om fordeling i daginstitutioner, som er fastsat i medfør af dagtilbudslovens § 26 a, stk. 11. Bestemmelserne i sidstnævnte kapitel vil således være de eneste bestemmelser i bekendtgørelse om dagtilbud, der vil kunne fraviges helt eller delvist.

Herudover indebærer forslaget, at der i relation til bekendtgørelse om opkrævning og regulering af forældrebetaling for en plads i dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge forventes fastsat regler på bekendtgørelsesniveau om, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne beslutte helt eller delvist

at fravige regler i bekendtgørelsen, som er fastsat i medfør af dagtilbudslovens § 92, stk. 2. Dette gælder bl.a. regler om, hvem der opkræver forældrebetaling i de forskellige tilbud efter dagtilbudsloven samt regler om varsling af ændringer i tilskud og forældrebetaling.

Endelig indebærer forslaget, at der i relation til bekendtgørelse om kommunalbestyrelsens opkrævning af tilbagebetalingskrav efter dagtilbudslovens § 93, stk. 3, forventes at blive fastsat regler på bekendtgørelsesniveau om, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne beslutte helt eller delvist at fravige regler i bekendtgørelsen, som er fastsat i medfør af dagtilbudslovens § 93, stk. 3. Dette gælder bl.a. regler om opkrævning af tilbagebetalingspligtige ydelser og regler om bortfald af tilbagebetalingskrav.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.3.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Kapitel 5
Folkeskoleområdet
Til § 9

Efter folkeskolelovens § 3, stk. 4-9, skal skolerne indgå samarbejder med bl.a. virksomheder, foreningsliv og kommunalt støttede musikskoler m.v., ligesom folkeskolen kan tilbyde eleverne undervisning i deres fritid og optagelse i en skolefritidsordning.

Den gældende folkeskolelovs § 5 fastlægger undervisningens fordeling inden for tre fagblokke, herunder hvilke klassetrin fagene som udgangspunkt ligger på. Derudover er der fastsat regler om afholdelse af sprogrøver for elever i 1.-9. klasse, som modtager undervisning i dansk som andetsprog, på skoler og afdelinger af skoler, hvor mere end 30 pct. af eleverne bor i et boligområde, der har været på listen over udsatte boligområder, jf. § 61 a, stk. 1, i lov om almene boliger m.v., mindst en gang inden for de seneste 3 år.

Den gældende folkeskolelovs § 6 indeholder regler om undervisningen i kristendomskundskab.

Der er i folkeskolelovens § 7 fastsat regler om, at undervisningen skal indeholde de obligatoriske emner færdselslære, sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab, samt uddannelse og job.

Efter den gældende bestemmelse i folkeskolelovens § 7 a skal eleverne i 8. og 9. klasse deltage i introduktionskurser til ungdomsuddannelse og brobygning, jf. lov om kommunal indsats for unge under 25 år. Der gælder endvidere regler om målrettede indsatser for elever, der er vurderet ikkeuddannelsesparate, jf. lov om kommunal indsats for unge under 25 år.

Det følger af folkeskolelovens § 9, at eleverne på 7.-9. klassetrin skal tilbydes en række valgfag, herunder mulighed for at eleverne i 6.-9. klasse kan udsendes i praktik.

Efter folkeskolelovens § 10 fastsætter børne- og undervisningsministeren regler om formålet med undervisningen i folkeskolens fag og obligatoriske emner efter §§ 5-7 og § 9. Børne- og undervisningsministeren fastsætter desuden regler om kompetencemål for bestemte klassetrin, inddeling i færdigheds- og vidensområder, ud fra hvilke undervisningen i de enkelte fag/emner skal tilrettelægges, og regler om opmærksomhedspunkter inden for udvalgte kerneområder i dansk og matematik.

Der er i folkeskolelovens § 11 regler om undervisningen i børnehaveklassen, herunder om obligatorisk sprogvurdering i starten af børnehaveklassen. I folkeskolelovens § 11 a er fastsat regler om obligatoriske sprogrøver for eleverne i børnehaveklasser på skoler og afdelinger af skoler, hvor mere end 30 pct. af eleverne bor i et boligområde, der har været på listen over udsatte boligområder, jf. § 61 a, stk. 1, i lov om almene boliger m.v., mindst en gang inden for de seneste 3 år.

I den gældende folkeskolelovs § 12, stk. 1 er fastsat regler om undervisningens organisering i klasser, om klasseindplacering og om skolelederens mulighed for at bestemme, at en elev rykkes et klassetrin op eller undervises på samme klassetrin i 2 år, hvis det er til elevens bedste. Klassetrinsindplaceringen kan ske i forbindelse med skoleårets start eller i løbet af skoleåret.

Efter folkeskolelovens § 13 har elever og deres forældre ret til regelmæssig underretning om skolens syn på elevernes udbytte af skolegangen og resultater af test. Elevernes udbytte af undervisningen skal løbende evalueres. Efter § 13, stk. 3, udarbejder børne- og undervisningsministeren test i udvalgte fag og på bestemte klassetrin til brug for den løbende evaluering. Derudover udarbejder eleverne en projektopgave. Efter § 13 a offentliggør børne- og undervisningsministeren en gang om året resultaterne af de afholdte test.

Efter folkeskolelovens § 13 b, skal elever fra børnehaveklassen til 9. klasse have en elevplan, som bl.a. skal indeholde individuelle mål og status for elevens læring i bestemte fag og på bestemte klassetrin.

Det fremgår af folkeskolelovens § 13 b, stk. 4, at elevplanen for hver elev på 8. og 9. klassetrin skal indeholde oplysninger til brug for vurderingen af elevens uddannelsesparathed, jf. lov om kommunal indsats for unge under 25 år, herunder om, hvilken ungdomsuddannelse eleven påtænker at søge efter 9. eller 10. klasse, en vurdering af, om eleven har de nødvendige sociale og personlige forudsætninger for at påbegynde og gennemføre en ungdomsuddannelse efter 9. klasse, samt om den besluttede indsats, der skal iværksættes over for elever, der er vurderet ikkeuddannelsesparate i 8. klasse eller senere.

I folkeskolelovens § 14 a er fastsat regler om hhv. skoleårets og sommerferiens begyndelse.

Der er i folkeskolelovens § 14 b fastsat regler om, at undervisningstiden skal tilrettelægges, så eleverne minimum får mellem 1.110 timer i børnehaveklassen og på 1.-3. klassetrin, mindst 1.320 timer på 4.-6. klassetrin og 1.400 timer på 7.-9. klassetrin.

Det følger af folkeskolelovens § 15, at eleverne skal have 45 minutters motion og bevægelse i gennemsnit om dagen, og at der skal etableres lektiehjælp og faglig fordybelse i undervisningstiden.

Der er i folkeskolelovens § 16 og dertilhørende bilag 1 fastsat regler om, hvilket minimumstimental skolerne skal gennemføre.

Efter folkeskolelovens § 16 a skal der som supplement til undervisningen i fagene og de obligatoriske emner gives understøttende undervisning.

I folkeskolelovens § 16 b og d er fastsat regler om, under hvilke betingelser kommunalbestyrelsen kan godkende fravigelse af reglerne om den samlede undervisningstid, herunder med henblik på at give tid til konfirmationsforberedelse.

Efter § 16 c kan dele af undervisningen organiseres og tilrettelægges som ekskursioner, lejrskole eller skolerejser.

Det fremgår af folkeskolelovens § 17, at grundskolens klasser normalt ikke må overstige 28 elever ved skoleårets start, og at kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde kan godkende et højere elevtal, dog ikke over 30.

Efter folkeskolelovens § 18 skal undervisningen tilrettelægges, så den svarer til den enkelte elevs behov og forudsætninger.

Efter § 19, stk. 2-5 skal der ved hver skole være et pædagogisk læringscenter, der efter kommunalbestyrelsens beslutning kan være integreret med et folkebibliotek.

Der er folkeskolelovens § 19 b og c fastsat regler om, at 10. klasse består af en obligatorisk del, og i lovens § 19 d om, hvad den valgfrie del omfatter.

Der er videre fastsat regler om kommunalbestyrelsens mulighed for at tilbyde 10.-klasseforløb, der kombinerer 10. klasse med 1. del af erhvervsuddannelsernes grundforløb eller særligt tilrettelagte undervisningsforløb.

Det følger af folkeskolelovens § 22, at kommunalbestyrelsen efter overenskomst med en anden kommune eller den pågældende skole kan henvise elever til undervisning i f.eks. en anden kommunes skoler en anmeldt fri grundskole, en godkendt efterskole m.v. Derudover kan kommunalbestyrelsen indgå overenskomst med en institution, der udbyder erhvervsuddannelser, om undervisning af elever i grundskolen i dele af undervisningstiden.

Folkeskolelovens § 24 – 25 a indeholder regler om, hvor mange klassetrin en skole som minimum skal bestå af, regler om nedlæggelse af en skole, samt mulighederne for at etablere fælles ledelse mellem folkeskoler og mellem folkeskoler dagtilbud, fritidshjem eller ungdomsskoler. Der er endvidere fastsat regler om, at skolen skal inddeles i klasser, om mulighed for at etablere aldersintegreret indskoling, eliteidrætsklasser og talentklasser i musik, og at organisere undervisningen i hold.

Det følger af folkeskolelovens § 28, at for at kunne varetage undervisningen i folkeskolens 1.-10. klasse skal underviseren have gennemført uddannelsen til lærer i folkeskolen eller anden læreruddannelse.

I folkeskolelovens § 29 og 30 er fastsat regler om pædagogers mulighed for at varetage undervisningsopgaver, herunder understøttende undervisningsopgaver i folkeskolen.

Efter folkeskolelovens § 30 c, kan kommunalbestyrelsen i helt særlige tilfælde fravige kravene til det undervisende personales kvalifikationer, hvor det ikke er muligt at ansætte personer med de pågældende kvalifikationer.

Efter folkeskolelovens § 34, stk. 2, kan kommunalbestyrelsen efter forældrenes anmodning eller med deres samtykke godkende, at et barns undervisning udsættes til et år efter undervisningspligtens indtræden, når det er begrundet i barnets udvikling. Godkendelsen kan betinges af, at barnet optages i en børnehave.

Folkeskolelovens § 34, stk. 3, giver mulighed for at tilrettelægge optagelsen, så elever optages løbende i aldersintegrerede klasser.

Efter lovens § 35, skal forældremyndighedsindehaveren eller den, der faktisk sørger for barnet, medvirke til, at barnet opfylder undervisningspligten, og må ikke lægge hindringer i vejen herfor.

Efter folkeskolelovens § 36, stk. 1, kan et barn indskrives i folkeskolen fra det kalenderår, hvor det fylder 5 år.

Det fremgår af folkeskolelovens § 36, stk. 2, at der til hver skole hører et skoledistrikt, der kan være større eller mindre for de enkelte klassetrin. Et barn optages i skolen i det distrikt, hvor det bor eller opholder sig.

I folkeskolelovens § 38 er fastsat regler om ansøgning om indskrivning af børn i folkeskolen, herunder krav om, at ansøgningen skal indgives digitalt.

Det følger af folkeskolelovens § 39, at skolens leder har pligt til at påse, at elever, der er optaget i skolen, deltager i undervisningen, herunder registrerer fravær. Der er fastsat nærmere regler herom i bekendtgørelse nr. 1063 af 24. oktober 2019 om elevers fravær fra undervisningen i folkeskolen. Det følger i den forbindelse af bekendtgørelsens § 6, at skolens leder skal underrette kommunalbestyrelsen, når en elev har ulovligt skolefravær på 15 pct. eller derover inden for ét kvartal, jf. § 153, stk. 2, i lov om social service.

Det følger af den gældende folkeskolelovs § 40, stk. 2, at kommunalbestyrelsen fastlægger mål og rammer for skolernes virksomhed. Beslutning om følgende træffes af kommunalbestyrelsen på et møde: 1) Bevillinger til skolevæsenet og økonomiske rammer for de enkelte skoler. 2) Skolestrukturen, herunder antallet af skoler og hver enkelt skoles omfang med hensyn til klassetrin, specialundervisning og specialpædagogisk bistand efter § 3,

stk. 2, og § 4, stk. 2, undervisning i fritiden efter § 3, stk. 6, og skolefritidsordning efter § 3, stk. 7. Beslutningerne træffes efter indhentet udtalelse fra skolebestyrelserne ved de berørte skoler.

Efter lovens § 40, stk. 3-7 godkender kommunalbestyrelsen skolernes læseplaner, fastsætter og godkender mål- og indholdsbeskrivelse for skolefritidsordningerne, samt sikrer, at lærerne har relevant undervisningskompetence.

Efter folkeskolelovens § 40 a skal kommunalbestyrelsen udarbejde en kvalitetsrapport hvert andet år. Hvis niveauet i skolevæsenet eller på en skole ikke er tilfredsstillende, skal kommunalbestyrelsen som en del af kvalitetsrapporten udarbejde en handlingsplan med opfølgende initiativer med henblik på at forbedre niveauet i skolevæsenet eller på skolen. Kvalitetsrapporten skal drøftes på et møde i kommunalbestyrelsen, der tager stilling til rapporten, herunder opfølgning herpå.

Efter folkeskolelovens § 41 fastsætter kommunalbestyrelsen efter indhentet udtalelse fra skolebestyrelserne en vedtægt for styrelsen af kommunens skolevæsen. Vedtægten skal indeholde nærmere oplysninger om bl.a. skolebestyrelsernes sammensætning, fremgangsmåden ved valg af medarbejderrepræsentanter til skolebestyrelsen, beskrivelse af eventuelle beføjelser, der er delegeret til skolebestyrelsen i medfør af § 40, stk. 5, samt i et bilag til vedtægten de beslutninger, som kommunalbestyrelsen har truffet vedrørende skolestrukturen m.v.

Efter folkeskolelovens § 42, stk. 1, 2. pkt., er der fastsat regler om skolebestyrelsens sammensætning, herunder om mulighederne for at lade repræsentanter fra det lokale erhvervsliv m.v. sidde i skolebestyrelsen, om valgperioden og om mulighederne for at afholde nyvalg.

Efter § 43 fastsætter kommunalbestyrelsen regler om valg af forældrerepræsentanter til skolebestyrelsen. Der er videre fastsat regler om valgret og valgbarhed, samt mulighed for at yde vederlag til forældrerepræsentanter m.v.

Efter folkeskolelovens § 44, stk. 1, udøver skolebestyrelsen sin virksomhed inden for de mål og rammer, som kommunalbestyrelsen fastsætter, jf. § 40, herunder i en eventuel handlingsplan, jf. § 40 a, stk. 2, og fører i øvrigt tilsyn med alle dele af skolens virksomhed, dog undtagen personale- og elevsager. Skolebestyrelsen kan fra skolens leder indhente enhver oplysning om sko-

lens virksomhed, som er nødvendig for at varetage tilsynet. Efter stk. 2, fastsætter skolebestyrelsen en række principper for skolens virksomhed. Efter stk. 3-6, har skolebestyrelsen kompetence til at godkende skolens budget, inde for de økonomiske rammer, der er fastlagt for skoler, godkende undervisningsmidler og fastsætte skolens ordenregler og værdiregelsæt, samt godkende forskellige beslutninger f.eks. om voksne skal kunne deltage i undervisningen.

Den gældende folkeskolelovs § 45 indeholder regler om, at der ved hver skole skal ansættes en leder, som er ansvarlig for skolens virksomhed over for skolebestyrelsen og kommunalbestyrelsen. Der er endvidere fastsat regler om, hvilke opgaver skolens leder har ansvar for at løse.

Efter lovens § 52 kan børne- og undervisningsministeren fastsætte almindelige regler om foranstaltninger til fremme af god orden i skolerne m.v.

Efter folkeskolelovens § 53, stk. 1, fastsættes tiden for konfirmationsforberedelsen ved forhandling mellem kommunalbestyrelsen og præsterne i kommunen. Kan der ikke opnås enighed mellem parterne, træffes afgørelsen af kommunalbestyrelsen efter forhandling med de berørte menighedsråd. Efter bestemmelsens stk. 2, skal der sikres konfirmationsforberedelsen den nødvendige tid inden for de rammer, der er fastsat, jf. § 40, stk. 2, nr. 5, og § 44, stk. 2, nr. 1.

Det fremgår af folkeskolelovens § 56 a, at oplysninger om elevers trivsel, jf. § 56, stk. 3, og § 56 b, skal indgå i skolernes undervisningsmiljøvurdering efter lov om elevers og studerendes undervisningsmiljø.

Efter folkeskolelovens § 56 b skal skolens leder en gang årligt gennemføre en måling af elevernes trivsel med det formål at følge og styrke elevernes trivsel. De enkelte elevers svar må udelukkende bruges til at udføre statistiske og videnskabelige undersøgelser af elevers trivsel.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.4.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås i § 9, stk. 1, 1. pkt., at kommunalbestyrelsen vil kunne træffe beslutning om, at folkeskoleloven helt eller delvis ikke vil skulle gælde for kommunen eller de folkeskoler i kommunen, som kommunalbestyrelsen udpeger. Retten til at bestemme, at reglerne helt eller delvis ikke vil skulle

gælde for folkeskoler i kommunen vil dog ikke kunne omfatte de bestemmelser, som fremgår af den foreslåede § 9, stk. 2, jf. nedenfor.

Med forslaget vil kommunalbestyrelsen få mulighed for helt eller delvist at fravige en række bestemmelser i folkeskoleloven. Kommunalbestyrelsen vil alene kunne fravige bestemmelser, der vedrører beslutninger, der efter de gældende regler i folkeskoleloven er henlagt til kommunal beslutning. Dette betyder omvendt, at kommunalbestyrelsen ikke med lovforslaget får kompetence til at fravige reglerne i folkeskolelovens § 32 om undervisningspligt, § 33 om hvad undervisningspligten indebærer, og hvordan den kan opfyldes på anden vis end ved at følge undervisningen i folkeskolen, reglerne i lovens kapitel 7 om styrelsen af regionens undervisningstilbud, lovens § 56 om børne- og undervisningsministerens adgang til at indhente oplysninger fra kommunalbestyrelsen og reglerne i lovens kapitel 11 om evaluering og kvalitetsudvikling.

Forslaget indebærer, at kommunalbestyrelsen eksempelvis vil kunne beslutte, at kommunalbestyrelsen ønsker frihed fra reglerne om, at hver elev skal have en elevplan, at undervisningen skal tilrettelægges, så den består af bl.a. tid til understøttende undervisning og lektiehjælp, samt at undervisningen i indskoling skal bestå af mindst 1.110 timer årligt.

Videre indebærer forslaget, at kommunalbestyrelsen vil kunne bestemme, at beslutningen om, hvorvidt et barn skal have udsat sin skolestart eller skal kunne påbegynde skolegangen før undervisningspligtens indtræden, skal kunne træffes af barnets forældre med tilslutning fra barnets dagtilbud. Det vil med den foreslåede ordning fortsat være afgørende, at vurderingen af, om barnet kan starte før, eller skal have udsat skolestarten tager udgangspunkt i barnets behov og forudsætninger og med inddragelse af de fagprofessionelle, som kender barnet og den modtagende skole.

Hensigten med forsøget er bl.a. at afprøve, hvordan opgaveløsning kan tilrettelægges og opleves lokalt af skoleledere, det undervisende personale, elever, forældre og skolebestyrelsen.

Det er således hensigten, at flest mulige beslutninger om undervisningens tilrettelæggelse og indhold skal træffes lokalt af ledere og medarbejdere, herunder med fornøden inddragelse skolebestyrelsen.

Kommunerne, herunder de enkelte folkeskoler samt ledere og medarbejdere på skolerne, vil med forslaget få frihed til at tilrettelægge skoledagen og

undervisning i overensstemmelse med lokale prioriteringer, ønsker og behov.

Den foreslås videre i § 9, stk. 1, 2. *pkt.*, at kommunalbestyrelsen vil kunne træffe forskellige beslutninger for forskellige folkeskoler i kommunen. Dette indebærer, at kommunalbestyrelsen f.eks. vil kunne bestemme, at nogle folkeskoler i kommunen vil være omfattet af alle folkeskolelovens regler og regler fastsat i medfør heraf, mens andre folkeskoler helt eller delvist vil kunne fravige reglerne, jf. dog den foreslåede § 8, stk. 2. Forslaget indebærer således, at forældre, som har børn i folkeskole i kommunen, vil kunne opleve, at der vil gælde forskellige regler afhængig af, hvilken folkeskole deres barn er optaget på.

Med den foreslåede bestemmelse i § 9, stk. 1, 3. *pkt.*, vil skolerne skulle give undervisning inden for børnehaveklassen og 1.-9. klasse, som står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Dette krav svarer til det, der gælder for fri- og privatskoler, jf. lov om friskoler og private grundskoler. Dette indebærer, at elever, der forlader 9. klasse på en fri- eller privatskole eller en folkeskole omfattet af nærværende lov, skal have fået en undervisning, som giver dem de samme muligheder for at komme videre, som hvis de havde gået i folkeskolen.

Børne- og Undervisningsministeriet har i vejledning nr. 145 af 23. juli 2001 om undervisningspligtens opfyldelse i friskoler og private grundskoler og tilsynet hermed givet et vejledende bud på, hvad der ligger i, at undervisningen står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Det fremgår bl.a. heraf, at der ikke er noget krav om, at folkeskolens fag og emner direkte kan identificeres på den enkelte frie grundskoles skema med navns nævnelse. De enkelte fag og emner kan derfor indgå i tværfaglige undervisningsforløb, projektorienteret undervisning m.v. Dog må det anses for et mindstekrav, at fagene dansk regning/matematik og engelsk kan identificeres entydigt. Det må tillige anses for et mindstekrav, at det af skolens undervisningsplan fremgår, hvordan de forskellige fagområder og emner indgår i skolens samlede undervisningstilbud. Organiseringen af disse er dog fortsat overladt til skolen.

I ministeriets tilsyn med fri- og privatskolernes overholdelse af kravet om, at undervisningen skal stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, lægges der vægt på følgende elementer: planlægning af undervisningen, gennemførelse af undervisning, evaluering af undervisning og alsidig personlig udvikling.

Der henvises til pkt. 3.4.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Efter den gældende folkeskolelovs § 1, stk. 1, fremgår det, at folkeskolen i samarbejde med forældrene skal give eleverne kundskaber og færdigheder, der: forbereder dem til videre uddannelse og giver dem lyst til at lære mere, gør dem fortrolige med dansk kultur og historie, giver dem forståelse for andre lande og kulturer, bidrager til deres forståelse for menneskets samspil med naturen og fremmer den enkelte elevs alsidige udvikling. Efter stk. 2, skal folkeskolen udvikle arbejdsmetoder og skabe rammer for oplevelse, fordybelse og virkelyst, så eleverne udvikler erkendelse og fantasi og får tillid til egne muligheder og baggrund for at tage stilling og handle. Efter stk. 3, skal folkeskolen forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Skolens virke skal derfor være præget af åndsfrihed, ligeværd og demokrati.

Det fremgår af folkeskolelovens § 2, stk. 1, at kommunalbestyrelsen har ansvaret for folkeskolen, herunder ansvaret for at alle børn i kommunen sikres ret til vederlagsfri undervisning i folkeskolen. Det følger af den gældende § 2, stk. 2, at den enkelte skoles leder inden for rammerne af lovgivningen og kommunalbestyrelsens og skolebestyrelsens beslutninger har ansvaret for undervisningens kvalitet i henhold til folkeskolens formål, jf. § 1, og fastlægger undervisningens organisering og tilrettelæggelse.

Efter den gældende bestemmelse i folkeskolelovens § 3, stk. 1, 1. pkt. omfatter folkeskolen en 10-årig grundskole.

Det følger af folkeskolelovens § 3, stk. 2, at børn, hvis udvikling kræver en særlig hensyntagen eller støtte, gives specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i specialklasser og specialskoler. Der gives desuden specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til børn, hvis undervisning i den almindelige klasse kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt, jf. § 16, stk. 4.

Efter folkeskolelovens § 3, stk. 3, fastsætter børne- og undervisningsministeren nærmere regler om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, herunder om adgangen til at indhente viden og specialrådgivning samt bistand til kommunens udredning fra den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation, og kan i den forbindelse fravige §§ 5, 7, 7 a, 13 og 14, § 14 b, stk. 1 og stk. 2, 1. pkt., og § 28, stk. 1, § 29 og § 36, stk. 2 og 4

Efter den gældende bestemmelse i folkeskolelovens § 3 a, skal børn, der har brug for støtte, og som ikke alene kan understøttes ved brug af undervisningsdifferentiering og holddannelse, tilbydes supplerende undervisning eller anden faglig støtte i henhold til § 5, stk. 5. Hvis der er behov herfor, skal der gives personlig assistance, der kan hjælpe barnet til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med skolegangen.

Efter folkeskolelovens § 3 b, skal skolens leder tilbyde elever i grundskolen med læsevanskeligheder, der kan skyldes ordblindhed, at der foretages en ordblindetest med henblik på at afdække elevens læsevanskeligheder. Tilbuddet gives fra den 1. marts på 3. klassetrin efter samråd med eleven og forældrene, jf. § 54. Elevens synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed. Efter folkeskolelovens § 3 b, stk. 2, har forældre én gang i skoleforløbet fra den 1. marts på 4. klassetrin krav på, at der foretages en ordblindetest af deres barn. Kommunalbestyrelsen foretager ordblindetesten efter forældrenes anmodning.

Efter folkeskolelovens § 4, tilbyder folkeskolen specialpædagogisk bistand til børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen. Børne- og undervisningsministeren fastsætter nærmere regler herom, herunder også om adgangen for kommuner, regioner og skoler m.v. til at indhente viden og specialrådgivning samt bistand til kommunens udredning fra den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation. Der kan endvidere tilbydes elever, hvis udvikling kræver en særlig vidtgående hensyntagen eller støtte, undervisning i 12 år.

Det følger af den gældende folkeskolelovs § 5, stk. 5, at der i fornødent omfang gives supplerende undervisning eller anden faglig støtte til elever, der har skiftet skole, eller som har været uden undervisning i længere tid. Der skal i fornødent omfang gives supplerende undervisning eller anden faglig støtte til elever, som af anden grund har behov for støtte. Skolens leder kan for en elev, der modtager supplerende undervisning eller anden faglig støtte efter 1. og 2. pkt., efter samråd med elevens forældre fravige undervisningstiden i § 14 b, stk. 2, 1. pkt., hvis det er til elevens bedste.

Efter følgeskolelovens § 5, stk. 6, 1. pkt., skal tosprogede børn i grundskolen i fornødent omfang modtage undervisning i dansk som andetsprog. Børne- og undervisningsministeren fastsætter regler om undervisning i dansk som andetsprog til tosprogede børn og om modersmålsundervisning af børn fra medlemsstater i Den Europæiske Union, fra lande, som er omfattet af aftalen

om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, samt fra Færøerne og Grønland.

Efter folkeskolelovens § 6, stk. 2, skal et barn efter anmodning fritages for kristendomskundskab, når forældremyndighedens indehaver skriftligt erklærer over for skolens leder erklærer selv at ville sørge for barnets religionsundervisning. Fritagelse kan normalt kun ske fra begyndelsen af et skoleår. Er barnet fyldt 15 år, kan fritagelse kun ske med barnets samtykke. Børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om, hvilken procedure der skal følges ved fritagelse for kristendomskundskab.

Efter folkeskolelovens § 12, stk. 2 skal henvisning til specialundervisning, som ikke er af foreløbig karakter, sker efter pædagogisk-psykologisk rådgivning og efter samråd med eleven og forældrene. Elevens synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed.

Det følger af folkeskolelovens § 12, stk. 3, at såfremt forældre ønsker, at deres barn optages i en skole beliggende i en anden kommune end bopælskommunen, jf. § 36, stk. 3, foretages henvisningen til specialundervisning, jf. stk. 2, efter pædagogisk-psykologisk rådgivning i bopælskommunen. Skolekommunen kan ikke foretage henvisning til et mere vidtgående specialundervisningstilbud end det tilbud, som bopælskommunen har henvist barnet til. Afgørelsen af, om tilbuddet er mere vidtgående, træffes af bopælskommunen. Efter stk. 4. Afgørelse om valg af fag, jf. § 9, og om fortsat skolegang i 10. klasse træffes af eleverne efter samråd med forældrene, jf. § 54, og elevens lærere, eventuelt med inddragelse af den ungeindsats, som kommunalbestyrelsen har etableret efter kapitel 1 d i lov om kommunal indsats for unge under 25 år.

Efter folkeskolelovens § 13, stk. 5, sker bedømmelsen af elevernes standpunkter på 8. og 9. klassetrin samt elever, der forlader skolen efter 7. klassetrin i de fag, der er omfattet af § 14, stk. 1-3 og 6, ved hjælp af karakterer (standpunktskarakterer). Der gives ikke standpunktskarakterer på andre af grundskolens klassetrin.

Det følger af den gældende bestemmelse i folkeskolelovens § 19, stk. 1, at de nødvendige undervisningsmidler skal stilles vederlagsfrit til rådighed for eleverne. Dette gælder dog ikke instrumenter og udstyr, som anvendes ved undervisning i fritiden, og som hjemtages af eleverne til eget brug.

Efter folkeskolelovens § 20, stk. 1 påhviler det kommunalbestyrelsen at sørge for undervisning i grundskolen og 10. klasse af børn og unge under 18 år, der bor eller opholder sig i kommunen, og hvis forældre ønsker dem optaget i folkeskolen.

Det følger af folkeskolelovens § 20, stk. 2, at det påhviler kommunalbestyrelsen at sørge for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, jf. § 3, stk. 2, til de i stk. 1 nævnte børn og unge. Endvidere påhviler det kommunalbestyrelsen at sørge for specialpædagogisk bistand til børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen.

Efter den gældende bestemmelse i folkeskolelovens § 20, stk. 7 og 8 fastsætter børne- og undervisningsministeren nærmere regler om bl.a. bopælskommunens inddragelse og godkendelse af undervisningstilbud til børn og unge, der er henvist til et dagbehandlingstilbud eller anbragt i et anbringelsessted i en anden kommune, samt nærmere regler om minimumsstørrelsen for interne skoler m.v.

Det følger af folkeskolelovens § 20 a, at elever kan i fortsættelse af undervisningen efter reglerne i folkeskoleloven anvende it-hjælpe midler, der er tilbudt eleven efter folkeskolelovens § 3, stk. 2, § 3 a eller § 3 b.

I folkeskolelovens § 21 er fastsat regler om henvisning af børn og unge til specialundervisning ved regionsrådets foranstaltning, herunder at børne- og undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om proceduren m.v. i forbindelse med kommunalbestyrelsens henvisning af elever til regionsrådets foranstaltning.

Efter folkeskolelovens § 22, stk. 2, kan kommunalbestyrelsen efter indstilling fra regionsrådet beslutte, at en elev efter overenskomst mellem regionsrådene henvises til specialundervisning, jf. § 20, stk. 3, i en anden regions undervisningstilbud. Dette gælder tilsvarende for de af Borgerrepræsentationen drevne landsdelsdækkende undervisningstilbud i Københavns Kommune. Efter stk. 5, 1. pkt., kan en kommunalbestyrelse efter overenskomst med et i kommunen beliggende dagbehandlingstilbud henvise elever til specialundervisning, jf. § 20, stk. 2. Tilsvarende kan kommunalbestyrelsen efter stk. 5, 2. pkt. efter overenskomst med et i kommunen beliggende anbringelsessted for børn og unge, der er oprettet eller godkendt efter lov om social service, henvise elever til specialundervisning i anbringelsesstedet.

Det følger af folkeskolelovens § 23, at elever, der gennem længere tid på grund af smittefare eller af hensyn til deres sundhed eller velfærd ikke kan undervises i skolen, undervises i deres hjem eller på den institution, hvor de opholder sig.

Folkeskolelovens § 26 indeholder regler om, under hvilke betingelser kommunalbestyrelsen er forpligtet til at sørge for befordring mellem skole og hjemmet.

Efter den gældende folkeskolelovs § 34, stk. 1, indtræder undervisningspligten den 1. august i det kalenderår, hvor barnet fylder 6 år, og ophører den 31. juli ved afslutningen af undervisningen i 9. klassetrin.

Det følger af folkeskolelovens § 36, stk. 3, 1. pkt. at forældre har krav på, at deres barn optages i en folkeskole efter eget valg i bopælskommunen eller i en anden kommune, under forudsætning af, at det kan ske inden for de rammer, kommunalbestyrelsen i skolekommunen har fastsat i henhold til § 40, stk. 2. Det samme gælder, hvis forældrene ønsker, at barnet skifter skole under skoleforløbet, herunder til distriktsskolen.

Efter folkeskolelovens § 36, stk. 4, har en elev, der er optaget i en skole, ret til at fortsætte skolegangen i denne skole, herunder også i forbindelse med flytning under skoleforløbet.

Efter § 36, stk. 6, fastsætter børne- og undervisningsministeren regler om bopælskommunens betaling til skolekommunen, hvis forældrene benytter sig af valg af folkeskole i en anden kommune end bopælskommunen, jf. stk. 3 og 4. Reglerne finder anvendelse, hvis kommunerne ikke indgår anden aftale herom.

Efter folkeskolelovens § 40, stk. 1, har kommunalbestyrelsen ansvaret for, at ethvert undervisningspligtigt barn i kommunen indskrives i folkeskolen eller får en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Efter folkeskolelovens § 42, stk. 1, 1. pkt. skal der oprettes en skolebestyrelse ved hver skole.

Det følger af den gældende folkeskolelovs § 46, stk. 1, at elever på skoler, som har 5. eller højere klassetrin, har ret til at danne et elevråd. Elevrådet udpeger repræsentanter for eleverne til udvalg m.v., som skolens leder har

nedsat til at behandle spørgsmål af betydning for eleverne i almindelighed. Dette gælder dog ikke udvalg m.v., hvor elevernes deltagelse vil stride mod anden lovgivning. Efter stk. 2, har elever på skoler med afdelingsstruktur ret til at danne et afdelingsselevråd.

Det følger af den gældende folkeskolelovs § 49, stk. 1, at alle udgifter til folkeskolens undervisning m.v., herunder specialundervisning og specialpædagogisk bistand i henhold til § 20, stk. 3, sygeundervisning i henhold til § 23, stk. 2, og udgifter til befordring i henhold til § 26, stk. 3, påhviler kommunerne, for så vidt der ikke er lovhjemmel for, at udgifterne helt eller delvis påhviler staten eller andre. Det følger af stk. 2, at børne- og undervisningsministeren fastsætter regler om, hvilken kommune udgiften til folkeskolens undervisning m.v. endeligt påhviler.

Det fremgår af den gældende folkeskolelovs § 50, i hvilke situationer kommunalbestyrelsen kan kræve betaling for undervisning, herunder at kommunalbestyrelsen kan opkræve betaling af forældre til børn, der er optaget i en skolefritidsordning, jf. § 3, stk. 7. Kommunalbestyrelsen yder søskendetilskud til familier med mere end et barn i skolefritidsordninger, daginstitutioner m.v. og hel eller delvis fripladstilskud under hensyn til forældrenes økonomiske forhold, eller hvor sociale, pædagogiske eller behandlingsmæssige forhold gør sig gældende. Reglerne fastsat i medfør af dagtilbudsloven om kommunens tilskud til brug for dag-, fritids- og klubtilbud og forældrenes egenbetaling finder anvendelse ved ydelse af søskendetilskud og ved ydelse af helt eller delvist fripladstilskud.

I folkeskolelovens § 50, stk. 3-4 er fastsat regler om mulighed for at tilbageholde ydelser eller modregne restancer vedrørende betaling for skolefritidsordning.

Der er i folkeskolelovens § 50, stk. 5-9 fastsat regler om dækning af udgifter i forbindelse med ekskursioner, lejrskoler m.v.

I folkeskolelovens § 50 a er fastsat regler om ansøgning om helt eller delvist økonomisk fripladstilskud.

Det følger af folkeskolelovens § 51, stk. 3, af afgørelser om henvisning eller afslag på henvisning til specialundervisning i henhold til § 21, stk. 1, samt afgørelse om at tilbagekalde en henvisning kan inden 4 uger fra afgørelsens meddelelse af forældrene, indbringes for Klagenævnet for Specialundervisning, jf. § 51 a. Det samme gælder for afgørelser om henvisning, afslag på

henvisning eller tilbagekaldelse af henvisning til specialskoler og specialklasser, jf. § 20, stk. 2.

Efter folkeskolelovens § 51, stk. 4, kan afgørelser om det nærmere indhold af foranstaltningen på specialskoler eller i specialklasser indbringes for Klagenævnet for Specialundervisning inden 4 uger fra afgørelsens meddelelse af forældrene. Dette gælder tilsvarende for afgørelser vedrørende elever, hvis undervisning kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt, jf. § 3, stk. 2, og § 16, stk. 4. Afgørelser om supplerende undervisning og anden faglig støtte, jf. § 5, stk. 5, til elever i børnehaveklassen og i 1.-3. klasse, der har mindre end 18 undervisningstimer ugentligt, kan indbringes for klagenævnet, hvis elevens undervisning kun kan gennemføres med denne støtte i den overvejende del af undervisningstiden.

Det følger af folkeskolelovens § 51, stk. 6, at afgørelser om søskendetilskud og fripladstilskud i henhold til § 50, stk. 2, og afgørelser om afvisning af ansøgninger efter § 50 a, stk. 1, 2. pkt., kan indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Efter § 51, stk. 7, kan beslutninger og afgørelser, som træffes af regionsrådet vedrørende regionens undervisningstilbud, ikke indbringes for en højere administrativ myndighed. Dog følger det af stk. 8, at afgørelser i henhold til § 21, stk. 3, kan indbringes for Klagenævnet for Specialundervisning inden 4 uger fra afgørelsens meddelelse af forældrene.

Det følger af § 51, stk. 9, at kommunalbestyrelsens afgørelser om henvisning eller afslag på henvisning til specialundervisning i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder, jf. § 20, stk. 5, og § 22, stk. 5, samt afgørelser om at tilbagekalde en henvisning inden 4 uger fra afgørelsens meddelelse af forældrene, jf. § 54, stk. 1, indbringes for Klagenævnet for Specialundervisning, jf. § 51 a. Det samme gælder kommunalbestyrelsens afgørelser om det nærmere indhold af foranstaltningen i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder.

I den gældende folkeskolelovens § 51 a er fastsat regler om Klagenævnet for specialundervisning, herunder at børne- og undervisningsministeren fastsætter efter indstilling fra nævnet nærmere regler om nævnets virksomhed. I lovens § 51 b og c er fastsat regler om klageprocedure og nævnets kompetence.

Det følger af den gældende folkeskolelovs § 52 a, at for undervisere, der er ansat på anbringelsessteder, og elever på anbringelsessteder, jf. § 20, stk. 5, gælder bestemmelserne om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Det fremgår af folkeskolelovens § 54, stk. 1, at forældrenes rettigheder efter § 3 b, § 9, stk. 3 og 4, og §§ 12-14, 19 d, 19 e, 19 f, 20, 22, 27, 33, 34, 36-38 og 51 og de i medfør af loven fastsatte regler tilkommer den eller de personer, som har forældremyndigheden over eleven. Elever, der ikke er undergivet forældrenes myndighed, træffer selv afgørelse efter § 12, § 14, stk. 6, § 19 d, § 19 e, § 19 f, § 20, stk. 1 og 2, § 22, stk. 4, og § 27, stk. 1. Efter bestemmelsens stk. 2 kan skolen anse den, der har eleven i pleje, for bemyndiget til at handle på forældremyndighedsindehaverens vegne, bortset fra spørgsmålene om skolegangens begyndelse og varighed.

Det fremgår af folkeskolelovens § 55 b, stk. 1, at testresultater, jf. § 13, stk. 3 og 4, for den enkelte elev, grupper af elever, hold, klasser, skoler, kommuner og regioner m.v., bortset fra opgørelser på landsplan, samt testopgaver, jf. § 13, stk. 3 og 4, er fortrolige. Efter bestemmelsens stk. 2, er ansatte m.fl., der virker ved skoler, jf. § 55 c, der modtager oplysninger om testresultater og testopgaver, med hensyn til disse oplysninger undergivet den i stk. 1 omhandlede tavshedspligt.

Det foreslås i § 9, *stk. 2, 1. pkt.*, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne fravige folkeskolelovens § 1, § 2, § 3, stk. 2-3, §§ 3 a-4, § 5, stk. 5-6, § 6, stk. 2, § 12, stk. 2, § 13, stk. 5, § 19, stk. 1, § 20, stk. 1-2 og stk. 7-8, § 20 a, § 21, § 22, stk. 2 og 5, § 23, § 26, § 34, stk. 1, § 36, stk. 3-4 og stk. 6-7, § 40, stk. 1, § 42, stk. 1, 1. pkt., § 46, § 49, § 50, kapitel 9, § 52 a, § 54 og § 55 b.

Dette vil indebære, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne fravige de regler i folkeskoleloven, som knytter sig til det nuværende formål med folkeskolen eller den nuværende ansvarsfordeling.

Det følger ligeledes, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne bestemme, at regler om støtte til elever i folkeskolen fraviges. Kommunalbestyrelsen vil således fortsat skulle tilbyde den nødvendige støtte i undervisningen, herunder ordblindetest, undervisning i dansk som andetsprog, modersmålsundervisning, supplerende undervisningen eller anden faglig støtte, specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand m.v.

Videre vil kommunalbestyrelsen ikke kunne fravige reglerne om elevers ret til sygeundervisning, herunder om sygeundervisning af elever i folkeskolen og frie grundskoler.

Det foreslås at fastholde, at undervisningspligten indtræder den 1. august i det kalenderår, hvor barnet fylder 6 år, og ophører den 31. juli ved afslutningen af undervisningen på 9. klassetrin, jf. folkeskolelovens § 34, stk. 1.

Det foreslås videre at fastholde forældrenes ret til frit at søge en anden folkeskole, herunder en folkeskole i en anden kommune. Med forslaget vil forældre fortsat kunne søge om optagelse på en anden folkeskole end barnets distriktsskole, herunder i løbet af barnets skolegang. Kommunerne vil fortsat skulle fastsætte retningslinjer for, hvilke børn der optages først, såfremt der er flere ansøgere til en skole, end der er ledige pladser. Det foreslås endvidere at fastholde elevernes ret til at fortsætte på den skole, de er optaget på, herunder hvis eleven flytter bopæl under skoleforløbet.

Såfremt kommunalbestyrelsen beslutter at fravige reglerne om, at der til hver skole hører et skoledistrikt, således af flere eller evt. alle kommunens skoler indgår i det samme skoledistrikt, vil forældre fortsat have ret til at søge en anden skole end den, som deres barn bliver optaget på og optages, såfremt der er plads på den ønskede skole. Forældrene vil ligeledes bevare retten til at søge en anden folkeskole i en anden kommune. Fraviges reglerne om skoledistrikter, vil kommunalbestyrelsen skulle tilrettelægge skoleindskrivninger, herunder hvilke kriterier for optagelse på en skole, der skal gælde, så det er tydeligt for forældrene, efter hvilke kriterier elever optages på folkeskolerne, herunder sikre mulighed for, at elever, der mistrives på deres skole, vil kunne skifte skole undervejs i skoleforløbet.

Endelig foreslås det, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne fravige folkeskolelovens kapitel 9.

Det foreslås i § 9, stk. 2, 2. pkt. at kommunalbestyrelsen efter godkendelse af børne- og undervisningsministeren kan beslutte, at andre fag end de i § 14, stk. 1-4 og 7 nævnte, kan indgå i folkeskolens afgangseksamen.

Den foreslåede ordning vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil kunne ændre op til tre af de fag, der indgår i folkeskolens afgangseksamen på en af følgende måder: enten ved at erstatte et af de praktisk-musiske valgfag i 8.

klasse (eleverne skal i dag tilbydes håndværk og design, kan tilbydes billedkunst, musik og madkundskab) med andre praksis-musiske valgfag. Dette vil give skolerne mulighed for at udbyde og afprøve eleverne i andre praksis-musiske valgfag i 8. klasse, hvilket kan forbedre mulighederne for f.eks. at lave udskolingslinjer.

En anden mulighed vil være at erstatte fællesprøven i fysik/kemi, biologi og geografi blandt de bundne prøver i 9. klasse med et andet f.eks. astronomi, historie eller noget helt tredje. Endelig vil man kunne erstatte ét fag blandt udtræksprøverne i 9. klasse. Forslaget vil således betyde, at fagrækken, som udtræks-prøven kan tages fra, udvides.

Kommunalbestyrelsen vil som led i ansøgningen til ministeren skulle udarbejde et konkret prøveoplæg, der skal godkendes af Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK).

Hvis kommunalbestyrelsen efter denne lov med godkendelse af børne- og undervisningsministeren ændrer nogle af de fag, som indgår i folkeskolens afgangseksamen og folkeskolens 9. klasseprøver, herunder de lovbundne prøver, vil vurderingen af, om eleverne opfylder adgangsforudsætningerne til de gymnasiale uddannelser, jf. lov om de gymnasiale uddannelser, skulle ske med udgangspunkt i de fag, kommunalbestyrelsen har besluttet. Udsiftning af fag vil således ikke udgøre en hindring for, at eleven kan opfylde forudsætningerne for at have retskrav på optagelse i lov om de gymnasiale uddannelser.

Det foreslås i § 9, stk. 2, 3. pkt., at kommunalbestyrelsen kan beslutte at fravige reglerne i lovens § 42, stk. 1, 2. og 3. pkt. og § 44 med henblik på at styrke skolebestyrelsens rolle og kompetencer.

Den foreslåede ordning vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil kunne fravige kravene til skolebestyrelsens sammensætning, kompetence og valgeregler med henblik på at styrke skolebestyrelsens rolle og indflydelse på skolen. Forslaget vil betyde, at kommunalbestyrelsen f.eks. vil kunne beslutte at give mulighed for at etablere bestyrelser på de enkelte afdelinger af en skole med de opgaver og den rolle, som efter lovens almindelige regler alene kan tillægges skolebestyrelsen for den samlede skole. Dette vil give bestyrelsen for afdelingen et større ejerskab til de beslutninger, der træffes, ligesom det må forventes at styrke bestyrelsens arbejde, da der vil kunne føres et tættere tilsyn med afdelingens virke.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.4.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås i § 9, *stk. 3, 1. pkt.*, at kommunalbestyrelsen efter godkendelse af børne- og undervisningsministeren vil kunne foretage en vurdering af, hvorvidt eleverne har forudsætninger for at påbegynde og gennemføre en ungdomsuddannelse, som træder i stedet for vurdering af uddannelsesparathed efter lov om kommunal indsats for unge under 25 år, og dermed kan beslutte, at § 2 g, stk. 1, § 2 g, stk. 2, bortset fra 4. pkt. om karakterkrav og § 2 g, stk. 3-6, fraviges i lov om kommunal indsats for unge under 25 år. Derudover kan kommunalbestyrelsen beslutte, at § 2 c, stk. 1, nr. 3, § 2 c, stk. 3, § 2 d, stk. 1, § 5, stk. 1 og 2, § 6 og §§ 10 a-10 d i lov om kommunal indsats for unge under 25 år kan fraviges for de folkeskoler i kommunen, som kommunalbestyrelsen udpeger. Kommunalbestyrelsen kan træffe forskellige beslutninger for forskellige folkeskoler i kommunen.

Bestemmelserne om vejledning af unge mod uddannelse og beskæftigelse fremgår af lovbekendtgørelse nr. 1301 af 4. september 2020 om kommunal indsats for unge under 25 år (ungeindsatsloven). De dele af loven, der retter sig mod folkeskolerne er elementer i uddannelsesplanen (§§ 2 c-2 d), uddannelsesparathedsvurderingen (kapitel 1 c), den sammenhængende plan for indsatser relateret til elevernes valg af ungdomsuddannelse (§ 5) og undervisningen i folkeskolens obligatoriske emne uddannelse og job (§ 6), samt reglerne om introduktionskurser i 8. klasse og brobygning i 9. og 10. klasse (§§ 10 a-10 d). Lovens bestemmelse om mål med vejledningen (§ 1) er en generel bestemmelse om vejledning for unge under 25 år, som retter sig mod bl.a. folkeskolen. Der henvises til pkt. 3.4.3.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Den foreslåede ordning vil indebære, at kommunalbestyrelsen kan beslutte at fravige reglerne om uddannelsesparathedsvurderingen og tilrettelæggelsen af vejledningen i folkeskolen, således at der kan ske fravigelse af reglerne om:

- at kommunalbestyrelsens eller skolens vurdering efter ungeindsatslovens § 2 g af, om eleven har de faglige, personlige og sociale forudsætninger, der er nødvendige for at påbegynde og gennemføre en ungdomsuddannelse, skal påføres uddannelsesplanen, jf. ungeindsatslovens § 2 c, stk. 1, nr. 3,
- at forældremyndighedens indehaver eller eleven selv, hvis eleven ikke er undergivet forældremyndighed, har ansvaret for, at der udarbejdes en uddannelsesplan, jf. ungeindsatslovens § 2 c, stk. 3,

- at der skal udarbejdes uddannelsesplan efter § 2 c for elever i folkeskolen med udgangspunkt i elevens elevplan, jf. folkeskolelovens § 13 b, jf. ungeindsatslovens § 2 d, stk. 1,
- gennemførelse af uddannelsesparathedsvurderingen i ungeindsatslovens § 2 g, stk. 1, § 2 g, stk. 2, bortset fra 4. pkt., om karakterkrav samt § 2 g, stk. 3-6.
- at kommunalbestyrelsen til brug for vejledningen i 8. og 9. klasse skal udarbejde en sammenhængende plan for indsatser relateret til elevernes valg af ungdomsuddannelse, jf. ungeindsatslovens § 5, stk. 1 og 2.
- at undervisningen i folkeskolens obligatoriske emne uddannelse og job skal tilrettelægges i samarbejde med kommunalbestyrelsen, jf. ungeindsatslovens § 6, og
- om introduktionskurser og brobygning for elever i folkeskolen, jf. ungeindsatslovens §§ 10 a-10 d.

Uanset at bestemmelserne om vurdering af uddannelsesparathed foreslås at kunne fraviges, vil eleverne vil fortsat skulle have vurderet, om de har forudsætninger for at påbegynde og gennemføre en ungdomsuddannelse og i givet fald hvilke(n) kategori(er) af ungdomsuddannelse. Oplysninger herom vil skulle fremgå af uddannelsesplanen af hensyn til elevens fortsatte forløb efter folkeskolen, og vil kunne erstatte oplysninger i henhold til ungeindsatslovens § 2 a, stk. 1, nr. 3. Herudover vil det være en betingelse, at eleverne fortsat lever op til karakterkravene for at blive vurderet fagligt egnet til de gymnasiale uddannelser, jf. ungeindsatslovens § 2 g, stk. 2, 4. pkt. og til erhvervsuddannelserne, jf. stk. 4 om regler i bekendtgørelse om uddannelsesparathedsvurdering og procedurer ved valg af ungdomsuddannelse.

I den foreslåede ordning vil det være op til kommunerne at beslutte, bortset fra opretholdelse af karakterkravene, om der skal gennemføres uddannelsesparathedsvurdering efter ungeindsatslovens § 2 g, stk. 1 eller om vurderingen af hvorvidt den unge har forudsætningerne for at påbegynde og gennemføre en given ungdomsuddannelse skal foretages på anden måde.

Det vil skulle sikres, at forberedelsen af eleverne til at træffe et kvalificeret uddannelsesvalg ikke tilrettelægges på en måde, der reducerer den enkelte elevs muligheder eller giver eleverne lettere adgang til en ungdomsuddannelse. Derfor vil en alternativ proces for vurdering af forudsætningerne for at påbegynde og gennemføre en ungdomsuddannelse skulle godkendes af børne- og undervisningsministeren. Hvis de to deltagende kommuner efter reglerne i denne lov vurderer elevernes uddannelsesparathed på anden måde

end i ungeindsatsloven, træder vurderingen efter denne lov i stedet for vurderingen efter ungeindsatsloven i forbindelse med vurdering af, om adgangsforsudsætningerne efter lov om de gymnasiale uddannelser er opfyldt.

Kommunerne vil med forslaget kunne fravige bestemmelserne om udarbejdelse af en sammenhængende plan for indsatser relateret til elevernes valg af uddannelse, jf. ungeindsatslovens § 5, stk. 1 og 2. Kommunerne vil dog fortsat skulle sørge for, at der for elever i 9. og 10. klasse, der har en øget risiko for ikke at påbegynde eller gennemføre en ungdomsuddannelse, etableres en særlig indsats, herunder foretages målgruppevurdering med henblik på forberedende grunduddannelse (FGU) og tildeling af kontaktperson efter ungeindsatslovens §§ 2 k og 2 l.

Det forudsættes, at vejledning fortsat vil skulle varetages af den kommunale ungeindsats (KUI), og at der fortsat skal iværksættes en særlig vejledningsindsats over for den gruppe af elever, som efter de gældende regler ville blive vurderet ikke-uddannelsesparate. Hvis en kommune vælger at fravige reglerne om uddannelsesparathedsvurdering eller ændre processen for uddannelsesparathedsvurderingen, vil det være nødvendigt for kommunen på anden vis at sikre, at elever med behov for en ekstra skole- og vejledningsindsats fortsat tilgodeses.

Det forudsættes ligeledes, at kommunernes vejledning fortsat sker i et samarbejde med skolerne og uddannelsesinstitutionerne samt med kommunernes beskæftigelses- og socialindsats og med inddragelse af organisationer og virksomheder.

Hvis kommunerne vælger at fravige bestemmelserne om den sammenhængende plan for indsatser relateret til elevernes valg af ungdomsuddannelser eller om introduktionsskurser og brobygning m.v., vil kommunerne således skulle sikre, at alle elever får den nødvendige og tilstrækkelige vejledning på anden vis. Dette vil stille store krav til dels den vejledning, der tilrettelægges på skolerne og dels til samarbejdet mellem ungeindsatsen og skolerne med henblik på at sikre, at eleverne fortsat udfordres i deres valg af uddannelse, at eleverne forberedes på hvilke faglige krav og forudsætninger, der vil være på de pågældende uddannelser samt at alle elever får de nødvendige og tilstrækkelige skole- og vejledningsindsatser.

Den foreslåede ordning vil endvidere indebære, at kommunalbestyrelsen kan beslutte at træffe forskellige beslutninger for forskellige folkeskoler i kommunen, således at der afprøves flere forskellige løsningsmodeller på

kommunens skoler. Kommunalbestyrelsen vil også kunne beslutte, at der alene kan ske fravigelse af reglerne i ungeindsatsloven på en enkelt folkeskole i kommunen.

Det foreslås i § 9, stk. 3, 2. *pkt.*, at kommunalbestyrelsen kan træffe forskellige beslutninger for forskellige folkeskoler i kommunen. Forslaget indebærer, at kommunalbestyrelsen vil kunne beslutte, at ikke alle folkeskoler i kommunen vil skulle efterleve de samme regler.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.4.3.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås i § 9, *stk. 4*, at børne- og undervisningsministeren kan bestemme, at kommunen eller folkeskoler i kommunen udpeget af kommunalbestyrelsen efter stk. 1 kan fravige bestemte regler udstedt i medfør af folkeskolelovens § 6, stk. 2, § 9, stk. 9, § 10, stk. 1, § 11, stk. 3, § 11 a, stk. 6, § 13, stk. 3, § 13 b, stk. 6, § 19, stk. 5, § 19 c, stk. 5, § 19 e, stk. 6, § 19 j, stk. 7, § 22, stk. 12-13, § 39, stk. 3, § 40, stk. 4, § 40 a, stk. 5, § 43, stk. 3-4, § 46, stk. 1 og § 52, og regler udstedt i medfør af § 2 i, nr. 1, bortset fra de faglige kriterier, § 2 i, nr. 2, § 5, stk. 5, § 10 g, bortset fra bestemmelsens andet led om pligter for institutioner og kommunalbestyrelsen, der er nævnt i § 10 f, stk. 3, i lov om kommunal indsats for unge under 25 år.

Det foreslåede vil indebære, at børne- og undervisningsministeren vil skulle fastsætte regler på bekendtgørelsesniveau, hvoraf det vil skulle fremgå, hvilke regler for folkeskolen, der vil kunne fraviges helt eller delvist i de bekendtgørelser, som er udstedt i medfør af folkeskoleloven. Dette vil omfatte bekendtgørelse om procedureregler ved en elevs fritagelse for kristendomskundskab i folkeskolen, bekendtgørelse om formål, kompetencemål, færdigheds- og vidensområder og opmærksomhedspunkter for folkeskolens fag og emner (Fælles Mål), bekendtgørelse om kvalitetsrapporter i folkeskolen, bekendtgørelse om formål, kompetencemål, færdigheds- og vidensområder og opmærksomhedspunkter i børnehaveklassen (Fælles Mål), bekendtgørelse om obligatoriske sprogprøver i grundskolen, bekendtgørelse om obligatoriske test i folkeskolen, bekendtgørelse om krav til digitale elevplaner i folkeskolen, bekendtgørelse om folkeskolens pædagogiske læringscentre, bekendtgørelse om obligatorisk selvvalgt opgave i folkeskolens 10. klasse, bekendtgørelse om overenskomst mellem en kommunalbestyrelse og en institution, der udbyder erhvervsuddannelse, om varetagelse af 10. klasseundervisning samt om 10.-klasseforløbene eud10 og kombineret 10. klasse med 1. del af erhvervsuddannelsernes grundforløb, bekendtgørelse

om elevers fravær fra undervisningen i folkeskolen, bekendtgørelse om krav til indholdet af mål- og indholdsbeskrivelser for skolefritidsordninger, bekendtgørelse om kvalitetsrapporter i folkeskolen, bekendtgørelse om proceduren ved nedlæggelse af en folkeskole, bekendtgørelse om valg af forældrerepræsentanter til skolebestyrelser i folkeskolen og om vederlag til forældre- og elevrepræsentanter i skolebestyrelser i folkeskolen, bekendtgørelse om elevråd i folkeskolen, bekendtgørelse om obligatoriske test i folkeskolen, bekendtgørelse om projektopgaven i 9. klasse, bekendtgørelse om tilsynet med folkeskolens elever i skoletiden, bekendtgørelse om uddannelsesparathedsvurdering og procedurer ved valg af ungdomsuddannelse, bekendtgørelse om valg af ungdomsuddannelse og erhverv og bekendtgørelse om introduktionskurser og brobygning til ungdomsuddannelserne.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.4.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Kapitel 6
Ældreområdet
Til § 10

Det følger af § 79 a, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde mindst et årligt forebyggende hjemmebesøg til alle borgere, der er fyldt 82 år, og som bor i kommunen, jf. dog stk. 2-4. Det følger af stk. 2, at alle borgere, som bor i kommunen skal have et tilbudt et forebyggende hjemmebesøg i deres fyldte 75. år og deres fyldte 80. år. Derudover skal alle borgere, der bor alene, have tilbudt et besøg i deres fyldte 70. år. Dette følger af stk. 3. Det følger af stk. 4, at borgere i alderen 65 år til 81 år, som er i særlig risiko for at få nedsat social, psykisk eller fysisk funktionsevne efter behov skal have tilbudt et forebyggende hjemmebesøg. Det følger af stk. 5, at kommunalbestyrelsen skal tilrettelægge besøgene efter behov, jf. dog stk. 1-3. Det følger af stk. 6, at borgere, der modtager både personlig pleje og praktisk hjælp efter lovens § 83 kan undtages fra ordningen. Det følger af stk. 7, at social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om de kommunale forpligtelser efter stk. 1-6, herunder om samordning med andre generelle kommunale forebyggende og aktiverende foranstaltninger og om andre måder at gennemføre det forebyggende hjemmebesøg på end ved besøg i hjemmet.

Det følger af § 81 a i serviceloven, at kommunalbestyrelsen i et møde træffer beslutning om samt offentliggør en værdighedspolitik, der beskriver de overordnede værdier og prioriteringer for personlig hjælp, omsorg og pleje

m.v., som ydes efter serviceloven til personer over folkepensionsalderen, jf. § 1 a i lov om social pension. Det følger af stk. 2, at social- og ældreministeren fastsætter nærmere regler om kommunalbestyrelsens forpligtelser efter stk. 1.

Det følger af § 83, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde 1) personlig hjælp og pleje, 2) hjælp eller støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet og 3) madservice. Det følger af stk. 3, at kommunalbestyrelsen forud for vurderingen af behovet for hjælp efter stk. 1 skal vurdere, om et tilbud efter § 83 a vil kunne forbedre personens funktionsevne og dermed nedsætte behovet for hjælp efter stk. 1. Det følger af stk. 5, at kommunalbestyrelsen skal fastsætte individuelle mål for hjælp efter stk. 1 til den enkelte modtager af hjælpen, og at hjælpen løbende skal tilpasses modtagerens behov.

Det følger af § 83 a, stk. 1 i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde et korterevarende og tidsafgrænset rehabiliteringsforløb til personer med nedsat funktionsevne, hvis rehabiliteringsforløbet vurderes at kunne forbedre personens funktionsevne og dermed nedsætte behovet for hjælp efter § 83, stk. 1. Denne vurdering skal være individuel og konkret og tage udgangspunkt i modtagerens ressourcer og behov. Det følger af stk. 2, at rehabiliteringsforløbet, jf. stk. 1, skal tilrettelægges og udføres helhedsorienteret og tværfagligt. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte individuelle mål for rehabiliteringsforløbet i samarbejde med den enkelte modtager af forløbet. Det følger af stk. 3, at de fastsatte mål og tidsrammen for rehabiliteringsforløbet skal indgå i en samlet beskrivelse af forløbet. Er der under rehabiliteringsforløbet behov for at ændre i målene, skal dette ske i samarbejde med modtageren. Det følger af stk. 4, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde modtageren af et rehabiliteringsforløb den nødvendige hjælp og støtte under forløbet med henblik på at nå de fastsatte mål, jf. stk. 2. Hjælpen og støtten skal løbende tilpasses udviklingen i modtagerens funktionsevne. Hvis modtageren ikke gennemfører et rehabiliteringsforløb, skal kommunalbestyrelsen vurdere modtagerens behov for hjælp efter § 83, jf. § 83, stk. 6.

Det følger af § 84, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde afløsning eller aflastning til ægtefælle, forældre eller andre nære pårørende, der passer en person med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Det følger af § 86, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde genoptræning til afhjælpning af fysisk funktionsnedsættelse forårsaget

af sygdom, der ikke behandles i tilknytning til en sygehusindlæggelse. Det følger af stk. 2, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde hjælp til at vedligeholde fysiske eller psykiske færdigheder til personer, som på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer har behov herfor.

Det følger af § 90, stk. 1, at hjælp efter §§ 83 og 86 skal leveres i overensstemmelse med den afgørelse, kommunalbestyrelsen har truffet efter §§ 88 og 89. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at den tildelte hjælp efter § 83 leveres inden for en rimelig frist, hvis leverandøren ikke kan overholde de aftaler, der i forbindelse med afgørelsen efter § 88, stk. 1, er indgået om levering af hjælpen. Det følger af stk. 2, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med afgørelsen om hjælp efter § 83 skal oplyse modtageren af hjælpen om, hvor hos myndigheden denne kan rette henvendelse, hvis den tildelte hjælp ikke leveres i overensstemmelse med afgørelsen.

Det følger af § 91, stk. 1, i lov om social service, at kommunalbestyrelsen skal skabe grundlag for, at modtagere af hjælp efter § 83 kan vælge mellem to eller flere leverandører af denne hjælp, hvoraf den ene leverandør kan være kommunal. Det følger af stk. 2, at kommunalbestyrelsen for at opfylde forpligtelsen i medfør af stk. 1 som minimum skal 1) indgå kontrakt med to eller flere leverandører eller 2) tilbyde modtagerne et fritvalgsbevis, som giver borgere, der er visiteret til hjælp efter § 83, adgang til, at de pågældende borgere selv indgår aftale med en cvr-registreret virksomhed om hjælpens udførelse, jf. dog stk. 3. Det følger af stk. 3, at kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde kan træffe afgørelse om, at en borger ikke kan modtage hjælpen efter stk. 2, nr. 2. Det følger af stk. 4, at kommunalbestyrelsen skal vejlede de borgere, der modtager et fritvalgsbevis efter stk. 2, nr. 2, om ordningen. Det følger af stk. 5, at kommunalbestyrelsen skal fastsætte værdien af fritvalgsbeviset, jf. stk. 2, nr. 2, for hver af de ydelseskategorier efter § 83, som kommunalbestyrelsen har besluttet at tilbyde i ordningen. Kommunalbestyrelsen skal afregne med den leverandør, som borgeren har valgt, jf. stk. 2, nr. 2, til den pris, der svarer til fritvalgsbevisets værdi, jf. stk. 6. Det følger af stk. 6, at social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om leverandørernes tilbagemeldingspligt, jf. stk. 2, nr. 1 og 2, og om kommunalbestyrelsens tilrettelæggelse af fritvalgsbeviset, jf. stk. 2, nr. 2, og regler om beregningsgrundlaget for og offentliggørelse af fritvalgsbevisets værdi.

Det følger af § 92, stk. 1, i lov om social service, at kommunalbestyrelsen skal have en skriftlig beredskabsplan med retningslinjer for, hvordan kommunalbestyrelsen håndterer konkurser hos private leverandører af personlig pleje og praktisk hjælp, som kommunalbestyrelsen indgår kontrakt med, jf. § 91, stk. 2, nr. 1. Det følger af stk. 2, at kommunalbestyrelsen skal stille krav om bankgaranti eller tilsvarende garanti ved kontraktindgåelse med private leverandører af personlig pleje og praktisk hjælp. Det følger af stk. 3, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med kontraktindgåelse med private leverandører af personlig pleje og praktisk hjælp skal stille krav om følgende:

- 1) Den private leverandør skal inden kontraktindgåelse og en gang årligt i kontraktperioden sende skattemæssige årsregnskaber til kommunen.
- 2) Den private leverandør, der i medfør af årsregnskabsloven er omfattet af krav om at udarbejde regnskab og krav om at lade regnskabet revidere, skal inden kontraktindgåelse og en gang årligt i kontraktperioden sende revideret regnskab til kommunen eller henvise kommunen til, hvor regnskabet kan findes på www.cvr.dk. Hvis leverandøren endnu ikke har aflagt regnskab efter årsregnskabsloven, kan kommunalbestyrelsen fastsætte krav om anden passende dokumentation.
- 3) Den private leverandør skal dokumentere, at der ikke ved kontraktindgåelse er forfalden gæld på 50.000 kr. eller derover til offentlige myndigheder vedrørende skatter, afgifter eller bidrag til sociale sikringsordninger i henhold til dansk lovgivning eller lovgivningen i det land, hvor ansøgeren eller tilbudsgiveren er etableret.

Det følger af § 92, stk. 4, at kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde kan fravige kravet i stk. 3, nr. 3. Det følger af stk. 5, at kommunalbestyrelser, der benytter en godkendelsesordning ved tilvejebringelse af det frie valg af personlig pleje og praktisk hjælp, hvormed prisen fastsættes uden priskonkurrence, skal foretage efterberegning af afregningspriser løbende efter behov og mindst en gang årligt.

Det følger af § 94 i lov om social service, at en person, som er berettiget til hjælp eller støtte efter § 83, kan vælge selv at udpege en person til at udføre opgaverne. Den udpegede person skal godkendes af kommunalbestyrelsen, som herefter skal indgå kontrakt med den pågældende om omfang og indhold af opgaverne, om leverancesikkerhed, jf. § 90, og om betaling m.v.

Det følger af § 94 a i lov om social service, at personer, der modtager hjælp efter § 83, kan vælge en helt eller delvis anden hjælp end den, der er truffet afgørelse om, jf. §§ 88 og 89. Hvis borgeren fravælger en tilkendt ydelse efter 1. pkt., kan borgeren ikke efterfølgende kræves leveret efter § 90.

Det følger af § 139, stk. 2, i lov om social service, at social- og ældreministeren kan fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen skal træffe beslutninger om indhold, omfang og udførelse af tilbud til voksne efter §§ 79, 79 a, 83, 83 a, 84, 86, 119-122 og 192 samt følge disse beslutninger op.

Det følger af § 151 i lov om social service, at den stedlige kommune har pligt til at føre tilsyn med, at de kommunale opgaver efter §§ 83, 83 a og 86 løses i overensstemmelse med de afgørelser, kommunalbestyrelsen har truffet efter disse bestemmelser og i henhold til kommunalbestyrelsens vedtagne kvalitetsstandarder, jf. § 139. Det følger af stk. 2, at kommunalbestyrelsen led i tilsynsforpligtelsen efter stk. 1 hvert år foretage mindst ét uanmeldt tilsynsbesøg på plejehjem m.v., jf. § 192, i plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap, og i andre, tilsvarende boligenheder i kommunen. Tilsynet omfatter indsatsen over for de beboere og lejere, der modtager kommunale serviceydelser. Tilsynet må ikke varetages af leverandører eller personer, der udfører opgaver på området. Det følger af stk. 3, at kommunalbestyrelsens forpligtelse efter stk. 1 og 2 ikke gælder tilbud, som er omfattet af socialtilsynet, jf. § 4 i lov om socialtilsyn.

Det følger af § 151 b, stk. 1, i lov om social service, at hvis kommunalbestyrelsen ved tilsynsbesøget i friplejeboligerne konstaterer, at borgeren ikke modtager den hjælp, som denne efter afgørelsen har krav på, skal kommunalbestyrelsen orientere borgeren og den kommune, der har truffet afgørelse efter denne lov, hvis denne ikke er identisk med beliggenhedskommunen. Det følger af stk. 2, at kommunalbestyrelsen kan meddele friplejeboligleverandøren de påbud, som er nødvendige for at sikre, at hjælpen leveres i overensstemmelse med afgørelsen. Kommunalbestyrelsen skal meddele friplejeboligleverandøren, at undladelse af at levere hjælpen i overensstemmelse med afgørelsen kan medføre indberetning til Sundhedsstyrelsen. Hvis friplejeboligleverandøren ikke efterkommer påbuddet, indberetter kommunalbestyrelsen straks forholdet til Sundhedsstyrelsen. Kommunalbestyrelsen udarbejder indstilling til brug for afgørelser, der træffes af Sundhedsstyrelsen.

Det følger af § 151 c i lov om social service, at kommunalbestyrelsen skal udarbejde og offentliggøre en tilsynspolitik for tilbud efter § 83, som er omfattet af reglerne om frit valg af leverandør efter § 91. Det følger af stk. 2, at tilsynspolitikken skal indeholde kommunens procedurer for udførelse af tilsyn med disse tilbud og for opfølgning på tilsynet. Det følger af stk. 3, at kommunalbestyrelsen skal i tilslutning til beslutninger om serviceniveauet for tilbud efter § 83 og om udarbejdelse af kvalitetsstandarder efter § 139 mindst én gang årligt følge op på tilsynspolitikken, herunder foretage de nødvendige justeringer.

Det følger af § 192 i lov om social service, at regionsrådet og kommunalbestyrelsen driver de bestående plejehjem og beskyttede boliger efter de hidtil gældende regler i lov om social bistand. Kommunen kan dog ikke opkræve betaling for den særlige service m.v. som følge af plejehjemsopholdet. Social- og ældreministeren fastsætter i en bekendtgørelse regler herom, herunder regler, der er tilnærmet reglerne for ældreboliger og plejeboliger efter lov om almene boliger m.v., og regler om beskyttelse mod ufrivillig flytning inden for et plejehjem eller en beskyttet bolig.

Det følger af § 192 a, stk. 1, i lov om social service, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde ældre, der har særligt behov for en plads på et plejehjem, jf. § 192, eller for en almen plejebolig, jf. § 5, stk. 2, i lov om almene boliger m.v., en sådan plads eller bolig senest 2 måneder efter optagelse på en venteliste. Det følger af stk. 2, at garantien efter stk. 1 dog ikke gælder, hvis den ældre har valgt et bestemt plejehjem eller en bestemt almen plejebolig efter reglerne i § 58 a i lov om almene boliger m.v. Det følger af stk. 3, at social- og ældreministeren fastsætter nærmere regler om optagelse på en venteliste og om frister for tilbud om en almen plejebolig eller en plejehjemsplads.

Det følger af § 8 i lov om friplejeboliger, at friplejeboligleverandøren skal levere de tilbud, som kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om, jf. lov om social service, og skal varetage formålet med den hjælp, som kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om. Det følger af stk. 2, at friplejeboligleverandøren skal informere kommunalbestyrelsen om forhold, som har betydning for kommunens myndighedsopgaver over for beboerne.

Det følger af § 32 i lov om friplejeboliger, at friplejeboligleverandøren fastsætter vejledende takster for ydelser efter lov om social service, jf. lovens § 174, som friplejeboligleverandøren er certificeret til at levere. Friplejeboligleverandøren og kommunalbestyrelsen i den kommune, der har visiteret bor-

geren til en plejebolig eller en lignende boform, jf. § 3, stk. 1, kan med udgangspunkt i de vejledende takster aftale den pris, som kommunalbestyrelsen skal betale for den leverede hjælp og støtte, som borgeren er visiteret til. Det følger af stk. 2, at hvis der ikke indgås en aftale mellem kommunalbestyrelsen og friplejeboligleverandøren, jf. stk. 1, skal afregningspriserne for de ydelser, som friplejeboligleverandøren skal levere i henhold til lov om social service, fastsættes af kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor friplejeboligerne ligger.

Det følger af § 32, stk. 3, i lov om friplejeboliger, at social- og ældreministeren fastsætter nærmere regler om afregning, herunder om kommunalbestyrelsens fastsættelse af afregningspriser i henhold til stk. 2. Social- og ældreministeren kan endvidere fastsætte regler om kommunalbestyrelsens visitation af borgere, om gennemsigtighed i forhold til indplacering af borgere i kommunens visitationsstruktur og om leverandørernes mulighed for at få indsigt i og få efterprøvet beregningerne. Det følger af stk. 4, at social- og ældreministeren fastsætter regler om takster for friplejeboligbeboeres betaling for tilbud efter kapitel 16 i lov om social service. Hvis kommunen vælger at fravige fra bestemmelserne i § 32, vil kommunen kunne benytte en anden afregningsmodel fremadrettet. Frihedsgrader vedrørende friplejeboligloven gælder kun fremadrettet, og derfor vil eksisterende aftaler vedrørende afregning af friplejeboliger ikke kunne fraviges friplejeboliger, der allerede er, eller er ved at blive godkendt og etableret.

Det følger af § 33 i lov om friplejeboliger, at social- og ældreministeren fastsætter regler om den tidligere opholdskommunes betaling for tilsyn med service, jf. § 151 a og § 151 b i lov om social service, til den kommune, hvor friplejeboligerne ligger.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.5.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås i § 10, stk. 1, 1. pkt., at kommunalbestyrelsen vil kunne træffe beslutning om, at servicelovens §§ 79 a og 81 a, § 83, stk. 1, 3 og 5, § 83 a, § 84, stk. 1, §§ 86, 90, 91, 92, 94 og 94 a, § 139, stk. 2, §§ 151, 151b, 151 c, 192, og 192 a og lov om friplejeboliger § 8, stk. 1 og 2, og §§ 32 og 33 og regler fastsat i medfør heraf helt eller delvis ikke vil skulle gælde for kommunen eller de tilbud i kommunen, som kommunalbestyrelsen udpeger. Retten til at bestemme, at reglerne helt eller delvis ikke vil skulle gælde for kommunen eller de tilbud i kommunen, som kommunalbestyrelsen udpeger,

vil dog ikke kunne omfatte de borgere, der er omfattet af den foreslåede § 10, stk. 2, jf. nedenfor.

Med forslaget vil kommunalbestyrelsen få mulighed for helt eller delvist at fravige de nævnte bestemmelser. Det betyder, at kommunalbestyrelsen eksempelvis kan beslutte, at kommunalbestyrelsen ikke ønsker at fastsætte kommunale kvalitetsstandarder for hjemmehjælp og genoptræning, eller at kommunalbestyrelsen eksempelvis kan beslutte, at afløsning og aflastning ikke skal leveres efter den gældende § 84, stk. 1, men at borgerens behov skal løses på en anden måde.

På samme vis kan kommunalbestyrelsen beslutte, at eksempelvis personlig pleje og praktisk hjælp efter § 83 ikke skal leveres efter de gældende regler, men at borgerens behov skal afhjælpes på anden vis. Kommunalbestyrelsen kan eksempelvis også vælge, at praktisk hjælp fortsat skal leveres efter § 83, stk. 1, nr. 2, men at der ikke skal være frit leverandørvalg eller mulighed for at udpege egen hjælper i forhold til levering af ydelsen.

Hensigten med forsøget er bl.a., at kommunerne, herunder de enkelte plejehjem, hjemmeplejen, de lokale ledelser og medarbejderne i ældreplejen, får frihed til at tilrettelægge indsatser om bl.a. personlig pleje og praktisk hjælp samt madservice, forebyggende hjemmebesøg, genoptræning, rehabiliteringsforløb samt afløsning og aflastning.

Frihedsgraderne betyder ikke, at kommunerne kan undlade at hjælpe en borger, hvis det vurderes, at borgeren f.eks. vil have behov for at blive genoptrænet. Borgeren vil ikke have et retskrav på lige præcis genoptræning, som ydelsen er formuleret i dag, men borgeren skal stadig have den hjælp, som borgeren har behov for, dog uden skelen til konkrete paragraffer. De tre kommuner kan således ikke undlade at give borgerne hjælp, der modsvarer det behov, men kommunerne kan tænke nye måder at sammensætte hjælpen på, tænke helhedsorienteret og være innovative med det klare formål, at der bliver mere plads til at imødekomme den enkelte ældres individuelle behov for hjælp.

Det foreslås videre i § 10, stk. 1, 2. pkt., at kommunalbestyrelsen vil kunne træffe forskellige beslutninger for forskellige tilbud i kommunen. Dette indebærer, at kommunalbestyrelsen f.eks. vil kunne bestemme, at nogle tilbud i kommunen vil være omfattet af alle de nævnte bestemmelser i stk. 1, 1. pkt., mens andre tilbud helt eller delvist vil kunne fravige reglerne. Forslaget

indebærer således, at borgere, som modtager ydelser efter de nævnte bestemmelser, vil kunne opleve, at der vil gælde forskellige regler afhængig af, hvilket tilbud borgeren er omfattet af.

Det foreslås i § 10, stk. 2, at kommunalbestyrelsen ikke kan fravige bestemmelserne nævnt i stk. 1 for så vidt angår borgere, der modtager hjælp efter §§ 85, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 103, 104, 107, 108, 114 og 118 i lov om social service.

Bestemmelsen afgrænser kommunalbestyrelsernes mulighed for at fravige bestemmelserne nævnt i stk. 1 ved at undtage borgere, der modtager hjælp efter de nævnte bestemmelser i lov om social service.

Undtagelsen af denne kreds af borgere har til formål at afgrænse kommunalbestyrelsernes mulighed for at fravige bestemmelserne nævnt i stk. 1 til borgere, der kan anses for at være en del af ældreområdet, og som dermed er omfattet af formålet og anvendelsesområdet for loven, jf. lovforslagets § 1 og § 2, nr. 3. Dette skyldes, at bestemmelserne i serviceloven finder anvendelse for alle mennesker med nedsat funktionsevne uanset alder, det vil sige også på handicapområdet og for mennesker med psykiske lidelser.

Dette sikres ved, at hvis en borger ud over de typer af hjælp, som er omfattet af kommunalbestyrelsernes mulighed for at fravige efter stk. 1, tillige modtager én eller flere typer af hjælp, der primært gives til mennesker med handicap og psykiske lidelser, vil borgeren ikke være omfattet af lovforslaget. Det betyder f.eks., at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne vælge, at muligheden for borgerstyret personlig assistance efter servicelovens § 96 skal fraviges eller beslutte, at hjælpen på et midlertidigt eller varigt botilbud skal indgå i et forsøg efter dette lovforslag.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.5.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 11

Det foreslås i § 11, stk. 1, at hvis kommunalbestyrelsen vælger at § 83, stk. 1, 3 og 5, § 83 a, § 84, stk. 1 eller § 86 i lov om social service helt eller delvist ikke skal gælde, skal kommunalbestyrelsen fortsat tilbyde borgeren den hjælp, borgeren har behov for i forhold til borgerens nedsatte fysiske eller psykiske funktionsevne eller særlige sociale problemer.

Med bestemmelsen sikres det, at selv om kommunalbestyrelsen efter stk. 1 får mulighed for at beslutte helt eller delvist at fravige en række bestemmelser i serviceloven, vil kommunalbestyrelsen fortsat være forpligtet til at sikre, at borgeren får tilbudt den hjælp, som borgeren har behov for i forhold til borgerens nedsatte fysiske eller psykiske funktionsevne eller særlige sociale problemer.

Det vil være en betingelse for at kunne fravige ovenstående bestemmelser, at der fastsættes nye regler, jf. forslaget § 11, stk. 2, i medfør af hvilke kommunen vil kunne træffe afgørelse.

Hvis kommunalbestyrelsen eksempelvis beslutter, at der ikke skal tilbydes forebyggende hjemmebesøg, vil kommunalbestyrelsen fortsat forpligtet til at være opmærksom på, om der er borgere, der har behov for en opsøgende og forebyggende indsats. Ligeledes vil kommunalbestyrelsen, hvis den beslutter, at hjemmehjælp og genoptræning ikke skal leveres efter servicelovens §§ 83 og 86 være forpligtet til at sørge for, at borgerne får dækket deres behov på anden vis, og har dermed frihed til at være innovative og finde gode løsninger tæt på borgeren. Måske kan hjælp til indkøb kombineres med en gåtur sammen med andre, så borgeren både får motionstræning og mulighed for samvær med andre.

Kommunalbestyrelsen vil ikke blot kunne beslutte at undlade at yde hjælp til borgere, der har behov herfor, men kommunalbestyrelsen vil som nævnt få frihed til at tilrettelægge hjælpen anderledes end i dag.

Det foreslås i § 11 stk. 2, at kommunalbestyrelsen vil skulle fastsætte nærmere regler om hjælp efter stk. 1 i forhold til hjælpens art og udførelse.

Med forslaget vil kommunalbestyrelsen skulle fastsætte overordnede regler om, hvilken hjælp, der skal erstatte servicelovens § 83, stk. 1, 3 og 5, § 83 a, § 84, stk. 1 eller § 86 helt eller delvist.

Med forslaget vil kommunalbestyrelsen have den fornødne hjemmel til at træffe afgørelser om at yde borgeren den hjælp, borgeren har behov for i forhold til borgerens nedsatte fysiske eller psykiske funktionsevne eller særlige sociale problemer, hvis kommunalbestyrelsen beslutter helt eller delvist at fravige gældende ret for personlig pleje, praktisk hjælp og madservice, afløsning og aflastning samt genoptræning.

Der er ikke tale om, at kommunalbestyrelsen skal udarbejde kvalitetsstandarder for hjælp efter stk. 1, men det skal fremgå af de fastsatte regler, hvilken type hjælp, der skal træde i stedet og hvordan denne skal udføres.

Reglerne der fastsættes i medfør af stk. 2, skal være tilstrækkelig klare til at sikre, at den tildelte hjælp faktisk kan og vil blive ydet.

Kommunalbestyrelsen vil efter § 10, stk. 1 kunne beslutte, at reglerne helt eller delvis ikke vil skulle gælde for kommunen eller de tilbud i kommunen, som kommunalbestyrelsen udpeger.

Hvis kommunalbestyrelsen beslutter, at reglerne i servicelovens § 83, stk. 1, 3 og 5, § 83 a, § 84, stk. 1 eller § 86 alene skal fraviges for udvalgte tilbud vil kommunalbestyrelsen skulle fastsætte nærmere regler for disse tilbud, mens de almindelige regler, samt kvalitetsstandarder vil finde anvendelse for resten af kommunen.

Det foreslås i § 11, stk. 3, at hjælpen vil skulle ydes på baggrund af en konkret og individuel vurdering i forhold til den enkelte persons behov og forudsætninger og i samarbejde med den enkelte.

Det betyder, at kommunalbestyrelsen derfor uændret vil skulle vurdere den enkeltes behov og sørge for at inddrage den enkelte borger ved tilrettelæggelsen af hjælpen.

Det foreslås i § 11, stk. 4, at kommunalbestyrelsen skal oplyse ansøgeren skriftligt om, hvilken hjælp der er bevilget efter stk. 1, jf. stk. 2.

Med forslaget forpligtes kommunalbestyrelsen til altid skriftligt at oplyse borgerne om, hvilken hjælp der er bevilget efter § 11, stk. 2.

Det betyder, at ved afgørelser, hvor borgeren opnår fuldt ud medhold, skal borgeren stadig oplyses skriftligt om, hvilken hjælp der er bevilget. På denne måde sikres det, at borgeren har mulighed for at vurdere, om borgeren er enig i, at borgeren har fået fuldt ud medhold.

I de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen meddeler helt eller delvist afslag på hjælp følger det i øvrigt af forvaltningslovens § 22, at en afgørelse, der meddeles skriftligt, skal begrundes, medmindre ansøgeren får fuldt ud med-

hold. Samtidig skal afgørelser, der kan påklages til anden forvaltningsmyndighed, være ledsaget af en klagevejledning, når de meddeles skriftligt, jf. forvaltningslovens § 25.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.5.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 12

Det følger af servicelovens § 14 a, stk. 1, at social- og ældreministeren samler og formidler oplysninger om kommunale og private tilbud om plejehjem, jf. § 192, plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger m.v., plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om boliger for ældre og personer med handicap, og friplejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om friplejeboliger, i en landsdækkende plejehjemsoversigt.

Det foreslås i § 12, at kommunalbestyrelsen fortsat skal indberette til plejehjemsoversigten, jf. servicelovens § 14 a.

Det betyder, at kommunerne fortsat skal indberette til plejehjemsoversigten, også i de situationer, hvor kommunalbestyrelsen eksempelvis har besluttet at fravige servicelovens § 192.

Baggrunden for dette er, at plejehjemsoversigten bl.a. har været anvendt til at identificere plejehjem målrettet ældre i forbindelse med arbejdet med COVID-19, og dermed fortsat vurderes nødvendig.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.5.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 13

Det følger af servicelovens § 150, stk. 1, at Styrelsen for Patientsikkerhed skal føre tilsyn med den personlige hjælp, omsorg og pleje efter §§ 83-87, som ydes på de registreringspligtige kommunale og private enheder efter § 150 c, stk. 1 og 2.

Det følger af § 150, stk. 2, at Styrelsen for Patientsikkerhed skal gennemføre tilsynet efter stk. 1 ud fra en løbende vurdering af, hvor der kan være størst

risiko for, at den personlige hjælp, omsorg og pleje ikke har den fornødne kvalitet. Styrelsen for Patientsikkerhed skal ligeledes på baggrund af en begrundet mistanke gennemføre tilsyn efter stk. 1, hvis det vurderes nødvendigt af hensyn til den fornødne kvalitet af den personlige hjælp, omsorg og pleje i en enhed.

Det følger af § 150, stk. 3, at hvis Styrelsen for Patientsikkerhed bliver bekendt med overtrædelser, mangler eller bekymrende forhold i forbindelse med tilsyn efter stk. 1, skal styrelsen orientere vedkommende registreringspligtige enhed og den stedlige kommunalbestyrelse.

Det følger af § 150, stk. 4, at hvis den stedlige kommunalbestyrelse bliver orienteret om overtrædelser, mangler eller bekymrende forhold efter stk. 3, skal kommunalbestyrelsen orientere de kommunalbestyrelser, som har ansvar for hjælpen til den enkelte borger, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, når disse borgere kan blive berørt.

Det følger af § 150, stk. 5, at Styrelsen for Patientsikkerhed fastsætter nærmere regler om vurdering af kvaliteten af den personlige hjælp, omsorg og pleje, herunder i form af opstilling af kriterier og indikatorer.

Det følger af endvidere af servicelovens § 150 c, stk. 1, at følgende enheder skal registrere sig hos Styrelsen for Patientsikkerhed, 1) plejehjem m.v., jf. § 192, 2) plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap, 3) friplejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om friplejeboliger, 4) andre tilsvarende boligenheder, herunder midlertidige pladser, hvor hjælpen udgår fra servicearealer og der er tilknyttet fast personale og 5) leverandører, som leverer hjælp efter § 83, jf. § 91.

Det følger af stk. 2, at registreringspligten ikke omfatter enheder, hvor hjælpen og støtten til borgerne i enheden i væsentligt omfang omfatter støtte efter § 85.

Det foreslås i § 13, at Styrelsen for Patientsikkerhed fører tilsyn med hjælp, der er fastsat i medfør af regler udstedt efter § 11, stk. 2, som ydes på de registreringspligtige kommunale og private enheder efter § 150 c, stk. 1 og 2, i lov om social service.

Det betyder, at Styrelsen for Patientsikkerhed vil få adgang til at føre tilsyn med kvaliteten af plejen. Dette vurderes nødvendigt af hensyn til at sikre, at der fortsat er tilsyn med borgernes sikkerhed.

Tilsynet vil skulle føres ud fra en løbende vurdering af, om der er risiko for, at den personlige hjælp, omsorg og pleje eller den hjælp, der sættes i stedet efter dette lovforslags § 11, stk. 1, ikke har den fornødne kvalitet.

Hvis der er tale om hjælp, der træder i stedet for den personlige hjælp, omsorg og pleje efter servicelovens § 83 vil kommunalbestyrelsen efter den foreslåede § 11, stk. 2, skulle fastsætte nærmere regler om hjælpen efter stk. 1 i forhold til hjælpens art og udførelse og kommunalbestyrelsen vil skulle offentliggøre dette. Tilsynet føres i dag efter en række pejlemærker, og det forventes at tilsynet fortsat i høj grad vil kunne føres efter de overordnede pejlemærker

Risikovurderingen kan eksempelvis være afstedkommet af bekymringshenvendelser fra beboere eller pårørende eller på baggrund af pressedækning. I forhold til, om der er begrundet mistanke, vil det være en samlet vurdering af graden af sandsynlighed for, at der foreligger overtrædelser, mangler eller bekymrende forhold, og graden af de eventuelle forholds væsentlighed, der er afgørende for, om styrelsen bør reagere.

Styrelsen for Patientsikkerhed får med bestemmelsen pligt til at udføre et reaktivt tilsyn. Bestemmelsen indebærer således en forpligtelse for styrelsen til at følge med f.eks. i forhold til sager, der omtales i pressen inden for det område, som er omfattet af styrelsens tilsynsforpligtelse. Det reaktive tilsyn indebærer dermed også, at styrelsen skal foretage aktiv kontrol i form af eksempelvis tilsynsbesøg. Det reaktive tilsyn skal ske ex officio, og styrelsen vil derfor ikke være forpligtet til at reagere på alle henvendelser.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.5.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 14

Kommunerne er efter sundhedsloven ansvarlige for en række sundhedsydelser, der løses tæt på borgerne og i sammenhæng med andre kommunale opgaver på bl.a. ældreområdet, skoleområdet og det sociale område. Endvidere skal kommunerne efter sundhedsloven etablere forebyggende og sundhedsfremmende tilbud til borgerne.

Sundhedsloven fastsætter kravene til sundhedsvæsenet med henblik på at sikre respekt for det enkelte menneske, herunder dets integritet og selvbestemmelse.

Af sundhedslovens § 3, fremgår det, at regioner og kommuner efter reglerne i sundhedsloven er ansvarlige for, at sundhedsvæsenet tilbyder en befolkningsrettet indsats vedrørende forebyggelse og sundhedsfremme samt behandling af den enkelte patient.

Det fremgår endvidere af sundhedslovens § 4, at regioner og kommuner i samspil med de statslige myndigheder og i dialog med brugerne skal sikre en stadig udvikling af kvaliteten og en effektiv ressourceudnyttelse i sundhedsvæsenet gennem uddannelse, forskning, planlægning og samarbejde m.v.

Det foreslås i § 14, stk. 1, at sundhedsministeren efter ansøgning fra kommunalbestyrelsen kan fastsætte regler om fravigelse af bestemte pligter eller opgaver efter sundhedsloven, der påhviler kommunalbestyrelsen, jf. dog stk. 2.

Det betyder, at kommunerne vil kunne ansøge sundhedsministeren om dispensation fra konkrete pligter og opgaver, som påhviler kommunalbestyrelsen, i sundhedsloven. Sundhedsministeren vil ved imødekommelse af ansøgningen udstede en bekendtgørelse, hvoraf det fremgår, hvilke konkrete forpligtelser og opgaver inden for sundhedsloven, vedkommende kommunalbestyrelse har fået dispensation fra.

Forslaget medfører, at der i bekendtgørelsesform efter ansøgning vil kunne dispenseres fra visse konkrete pligter og/eller opgaver, som kommunerne omfattet af loven ellers ville have i forhold til sundhedsloven.

Nogle medarbejdere inden for ældreplejen leverer indsatser, der har ophæng i sundhedsloven og med forslaget får kommunerne mulighed for at søge om at fravige konkrete pligter/og eller opgaver.

Sundhedslovens afsnit III fastlægger patienternes retsstilling, hvorefter patienter, der inden for sundhedsvæsenet eller andre steder, hvor der udføres sundhedsfaglig virksomhed, modtager eller har modtaget behandling af sundhedspersoner medmindre andet særligt er fastsat i lovgivningen.

Reglerne i afsnit III omfatter bl.a. regler om informeret samtykke, selvbestemmelse, anvendelse af personlige alarm- og pejlesystemer og andre indgreb i selvbestemmelsesretten. Afsnit III indeholder endvidere regler om tavshedspligt og videregivelse af helbredsoplysninger.

Disse regler vil der som udgangspunkt ikke kunne søges dispensation fra. Forudsat, at der ikke er fastsat nærmere regler om den praktiske udmøntning af overholdelsen af disse regler, vil kommunerne kunne søge om dispensation i forhold til den gængse fremgangsmåde i forbindelse med den praktisk udmøntning af reglerne. Det vil dog bero på en konkret vurdering, hvorvidt ansøgningen vil kunne imødekommes.

Det foreslås i § 14, stk. 2, at bestemmelsen i stk. 1, ikke kan fraviges til skade for patientsikkerheden og patientens retsstilling.

Forslaget medfører, at der således kan ikke gives dispensation fra de bestemmelser inden for sundhedslovgivningen, der sikrer patientrettighederne. Det betyder, at der f.eks. ikke kan gives dispensation i forhold til førelse af patientjournaler, oplysninger om risiko for komplikationer og bivirkninger eller patientens selvbestemmelsesret, herunder anvendelse af personlige alarm- og pejlesystemer.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.5.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 15

Retssikkerhedslovens kapitel 10 indeholder en række regler om behandling af klager over afgørelser truffet af kommunerne.

Klageadgangen omfatter som udgangspunkt kun egentlige afgørelser. Ved en afgørelse forstås en beslutning, der træffes af en forvaltningsmyndighed i en konkret sag, og som i forhold til den enkelte borger og/eller myndighed går ud på at fastsætte, hvad der er eller skal være ret i et foreliggende tilfælde. Det vil sige, at afgørelsen bindende regulerer borgerens eller myndighedens rettigheder og pligter. Der er også tale om en afgørelse, hvis myndigheden beslutter at afslutte en sag, f.eks. ved et afslag på genoptagelse og afvisning af en sag.

Der kan klages over manglende eller mangelfuld rådgivning og vejledning. Klage vil oftest ske i forbindelse med klage over indholdet af en afgørelse.

Klager over kommunernes afslag på anmodninger om rådgivning og vejledning vil efter omstændighederne kunne behandles efter klage reglerne i retssikkerhedsloven, selv om kommunen ikke har truffet en afgørelse om realiteten i sagen.

Når en myndighed har truffet en afgørelse, kan der klages over alle forhold i sagen. Der kan klages over indholdet af en afgørelse (realiteten) og den måde, en sag er behandlet på (formaliteten). Ved realiteten forstås afgørelsens resultat, f.eks. om en borger er berettiget til praktisk hjælp til rengøring. Ved formalitet forstås myndighedens behandling af sagen, f.eks. myndighedens overholdelse af forvaltningsretlige regler og principper eller andre lovbestemte sagsbehandlingsregler. Når der er truffet en afgørelse om realiteten i sagen, kan der klages over manglende eller mangelfuld sagsbehandling i forbindelse med afgørelsen.

Reglerne om behandling af klager gælder ikke for klager over faktisk forvaltningsvirksomhed. Ved faktisk forvaltningsvirksomhed forstås den faktiske gennemførelse af myndighedens opgaver efter den sociale lovgivning, f.eks. udbringning af mad efter serviceloven.

Der kan heller ikke klages over den administrative sagsbehandling, der har karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed, dvs. virksomhed der ikke tager sigte på at træffe retlige bindende afgørelser i forhold til de implicerede enkeltpersoner.

Det vil bero på en konkret vurdering i det enkelte tilfælde, om en beslutning er en afgørelse, der kan klages over, eller der er tale om faktisk forvaltningsvirksomhed.

Det følger af retssikkerhedslovens § 60, stk. 2, og § 64 a, stk. 1, og 2, at det som hovedregel kun er den person, som afgørelsen vedrører, der kan klage over afgørelsen. Personer, som repræsenterer den person, som afgørelsen vedrører – f.eks. en værge eller en advokat eller anden partsrepræsentant – vil kunne klage over afgørelsen på vegne af den person, som sagen vedrører.

Endelig følger det af § 66 i retssikkerhedsloven, at klager over afgørelser skal indgives til den myndighed, som har truffet afgørelsen. Myndigheden skal vurdere sagen på ny og kan give klageren helt eller delvist medhold. Hvis myndigheden ikke giver klageren medhold i klagen, skal klagen sendes videre til klageinstansen, dvs. Ankestyrelsen, med begrundelse for afgørelsen og for genvurderingen.

Det foreslås i § 15, at kommunalbestyrelsens afgørelser efter § 11, stk. 1, og efter regler udstedt i medfør af § 11, stk. 2, kan påklages til Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i retssikkerhedsloven.

Bestemmelsen gælder såvel for kommunalbestyrelsens afgørelser som for de afgørelser, som kommunalbestyrelsen har delegeret til udvalg og forvaltning, jf. § 5.

Det fastsættes i bestemmelsen, at kommunalbestyrelsens afgørelser efter den foreslåede velfærdsaftalelovs § 11, stk. 1, om den fornødne hjælp, kommunalbestyrelsen skal tilbyde borgere med de af serviceloven omfattede fysiske eller psykiske funktionsnedsættelser, kan påklages til Ankestyrelsen. Herved sikres, at kommunalbestyrelsens afgørelser efter denne bestemmelse kan påklages, uanset at kommunalbestyrelsen endnu ikke måtte have udstedt nærmere regler efter den foreslåede velfærdsaftalelovs § 11, stk. 2, om hjælpens art og udførelse.

Det fastsættes videre i bestemmelsen, at kommunalbestyrelsens afgørelser efter de regler, som kommunalbestyrelsen måtte udstede efter den foreslåede velfærdsaftalelovs § 11, stk. 2, om hjælpens art og udførelse, kan påklages til Ankestyrelsen.

Kapitel 10 i retssikkerhedsloven regulerer bl.a., hvem der er klageberettigede, pligten til at genvurdere sagen, klagefrister, sagsbehandling, opsættende virkning og domstolsprøvelse af Ankestyrelsens afgørelser.

Den foreslåede klageadgang svarer til den gældende ordning efter § 166 i serviceloven, hvorefter kommunalbestyrelsens afgørelser efter lov om social service, medmindre andet fremgår af loven, kan påklages til Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i retssikkerhedsloven.

Den foreslåede bestemmelse skal således sikre en vis parallelitet mellem adgangen til at påklage kommunalbestyrelsens afgørelser efter serviceloven og efter den foreslåede § 11, stk. 1, og efter regler fastsat i medfør af § 11, stk. 2.

Der vil fortsat som udgangspunkt kun kunne klages over egentlige afgørelser.

Der vil fortsat kunne klages over manglende eller mangelfuld rådgivning og vejledning. Klager over kommunernes afslag på anmodninger om rådgivning og vejledning vil efter omstændighederne kunne behandles efter klagereglerne i retssikkerhedsloven, selv om kommunen ikke har truffet en afgørelse om realiteten i sagen.

Med den foreslåede § 11, stk. 2 vil kommunalbestyrelsen skulle fastsætte nærmere regler om hjælp efter § 11, stk. 1, i forhold til hjælpens art og udførelse. Det vil sige nærmere regler om, hvilken hjælp, der helt eller delvist skal erstatte hjælp efter servicelovens § 83, stk. 1, 3 og 5, § 83 a, § 84, stk. 1 eller § 86. Kommunalbestyrelsen vil således være forpligtet til at fastsætte regler om, hvilken type hjælp, der skal træde i stedet og hvordan denne skal udføres.

Der vil fortsat kunne klages over indholdet af afgørelsen efter § 11, stk. 1, og efter regler fastsat i medfør af § 11, stk. 2, og den måde, en sag er behandlet på, men der er ikke mulighed for at klage over, at kommunen, jf. § 10, stk. 1, har valgt at fravige § 83, stk. 1, 3 og 5, § 83 a, § 84, stk. 1 eller § 86 i lov om social service helt eller delvis og sætte anden hjælp i stedet.

Der vil ikke kunne klages over, at kommunen har valgt at fravige § 79 a, § 81a, § 90, § 91, § 92, § 94, § 94 a, § 139, stk. 2, § 151, § 151b, § 151 c, § 192, § 192 a i lov om social service og § 8, stk. 1 og 2, § 32 og § 33 i lov om friplejeboliger og regler fastsat i medfør heraf helt eller delvis efter § 10.

Når der er truffet en afgørelse om realiteten i sagen, dvs. hvilken hjælp borgeren skal have i stedet, jf. § 11, stk. 1, og regler fastsat i medfør af § 11, stk. 2, vil der kunne klages over manglende eller mangelfuld sagsbehandling i forbindelse med afgørelsen.

Der vil ikke kunne klages over faktisk forvaltningsvirksomhed og den administrative sagsbehandling.

Det vil fortsat skulle bero på en konkret vurdering i det enkelte tilfælde, om en beslutning er en afgørelse, der kan klages over, eller der er tale om faktisk forvaltningsvirksomhed.

Det vil som hovedregel kun være den person, som afgørelsen vedrører, der vil kunne klage over afgørelsen. Personer, som repræsenterer den person,

som afgørelsen vedrører – f.eks. en værge eller en advokat eller anden partsrepræsentant – vil dog kunne klage over afgørelsen på vegne af den person, som sagen vedrører.

Klager over afgørelser vil forsat skulle indgives til kommunen. Kommunen vil herefter skulle vurdere sagen på ny og vil kunne give klageren helt eller delvist medhold. Hvis kommunen ikke giver klageren medhold i klagen, skal klagen sendes videre til klageinstansen, dvs. Ankestyrelsen, med begrundelse for afgørelsen og for genvurderingen.

Da kommunerne får et friere skøn i forhold til fastsættelse af den konkrete ydelse til den enkelte borger i forhold til i dag, vil det ikke være muligt at sikre samme sagsbehandling i ankeinstansen, da kommunerne sættes fri fra at levere konkrete ydelser efter servicelovens nuværende bestemmelser og krav om eksempelvis kvalitetsstandarderne. Kommunerne får således et friere skøn end i dag, hvilket betyder, at Ankestyrelsen derfor eksempelvis ikke får samme mulighed for at kunne fastlægge fortolkningsbidrag ud fra bemærkningerne som i dag. Det vil dermed også være vanskeligere for Ankestyrelsen at ændre afgørelser, hvorfor der i praksis må forventes at Ankestyrelsen vil benytte sig af muligheden for at hjemvise i stedet.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.5.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Kapitel 7

Ikrafttrædelsesbestemmelser

Til § 16

Det foreslås i § 16, at loven træder i kraft den 1. maj 2021.

At loven træder i kraft på det foreslåede tidspunkt, indebærer blandt andet, at kommunen først fra dette tidspunkt vil kunne træffe beslutninger efter lovens kapitel 4-6, og at vedkommende minister først fra dette tidspunkt vil kunne udstede bekendtgørelser efter den foreslåede velfærdsaftalelov.

I praksis vil den enkelte kommune selv beslutte, hvornår kommunens fravalg af regler træder i kraft, jf. nærmere § 6, stk. 2, og bemærkningerne hertil.

Kapitel 8

Tidsmæssig gyldighed

Til § 17

Det foreslås i § 17, at loven ophæves den 30. september 2024.

At loven ophæves på det foreslåede tidspunkt, indebærer blandt andet, at kommunen ikke efter ophævelsestidspunktet vil kunne træffe beslutninger efter lovens kapitel 4-6, at de beslutninger, kommunen før ophævelsestidspunktet måtte have truffet efter lovens kapitel 4-6, og de beslutninger, som kommunen i medfør af disse beslutninger har truffet i forhold til borgeren, ikke har retsvirkning efter ophævelsestidspunktet, og at de bekendtgørelser, som vedkommende minister måtte have udstedt efter den foreslåede velfærdsaftalelov, ikke har retsvirkning efter ophævelsestidspunktet. Kommunen er således efter udløbet af forsøgsperioden forpligtet til på ny at indrette sin forvaltning i overensstemmelse med de regler, som gælder for landets øvrige kommuner.

Baggrunden for den foreslåede bestemmelse er, at den foreslåede frisættelse af de udvalgte kommuners og tilbuds varetagelse af dagtilbudsområdet, folkeskoleområdet og ældreområdet, jf. lovforslagets § 1, gælder frem til den 30. september 2024. Det foreslås derfor, at loven ophæves ved udløbet af denne periode.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

For at undgå usikkerhed for borgeren om, hvilket tilbud kommunen stiller til rådighed efter den 30. september 2024, foreslås det i *stk. 2*, at foranstaltninger i forhold til borgeren, som kommunen har truffet beslutning om i medfør af velfærdsaftaleloven, og som ikke er udløbet på ophævelsestidspunktet, finder velfærdsaftaleloven fortsat anvendelse, indtil kommunen så hurtigt som muligt har truffet anden bestemmelse i henhold til den lovgivning, som er gældende efter ophævelsestidspunktet.

Kommunen er efter udløbet af forsøgsperioden forpligtet til på ny at indrette sin forvaltning i overensstemmelse med de regler, som gælder for landets øvrige kommuner. Kommunen skal derfor så hurtigt som muligt træffe anden bestemmelse i henhold til den lovgivning, som er gældende efter ophævelsestidspunktet. Kommunen er følgelig efter anmodning fra en borger forpligtet til at give borgeren den ydelse, som borgeren er berettiget efter de regler, som gælder for landets øvrige kommuner.

Det betyder, at borgere, der modtager hjælp efter § 11 og efter den 30. september 2024 skal modtage hjælp efter § 83, stk. 1, 3 og 5, § 83 a, § 84, stk. 1, eller § 86, hurtigst muligt efter den 30. september 2024 skal have modtaget en ny afgørelse om hjælp efter en eller flere af disse bestemmelser.

Bestemmelsen vil navnlig være aktuel i tilfælde af løbende pengeydelse eller et tilbud til borgeren om løbende tjenesteydelser, f.eks. på ældreområdet.

UDKAST